

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Etlar, Carit.; fortalte af Carit Etlar.

Sagn og Eventyr

3. Udg.

Kjøbenhavn : V. Pio, 1891

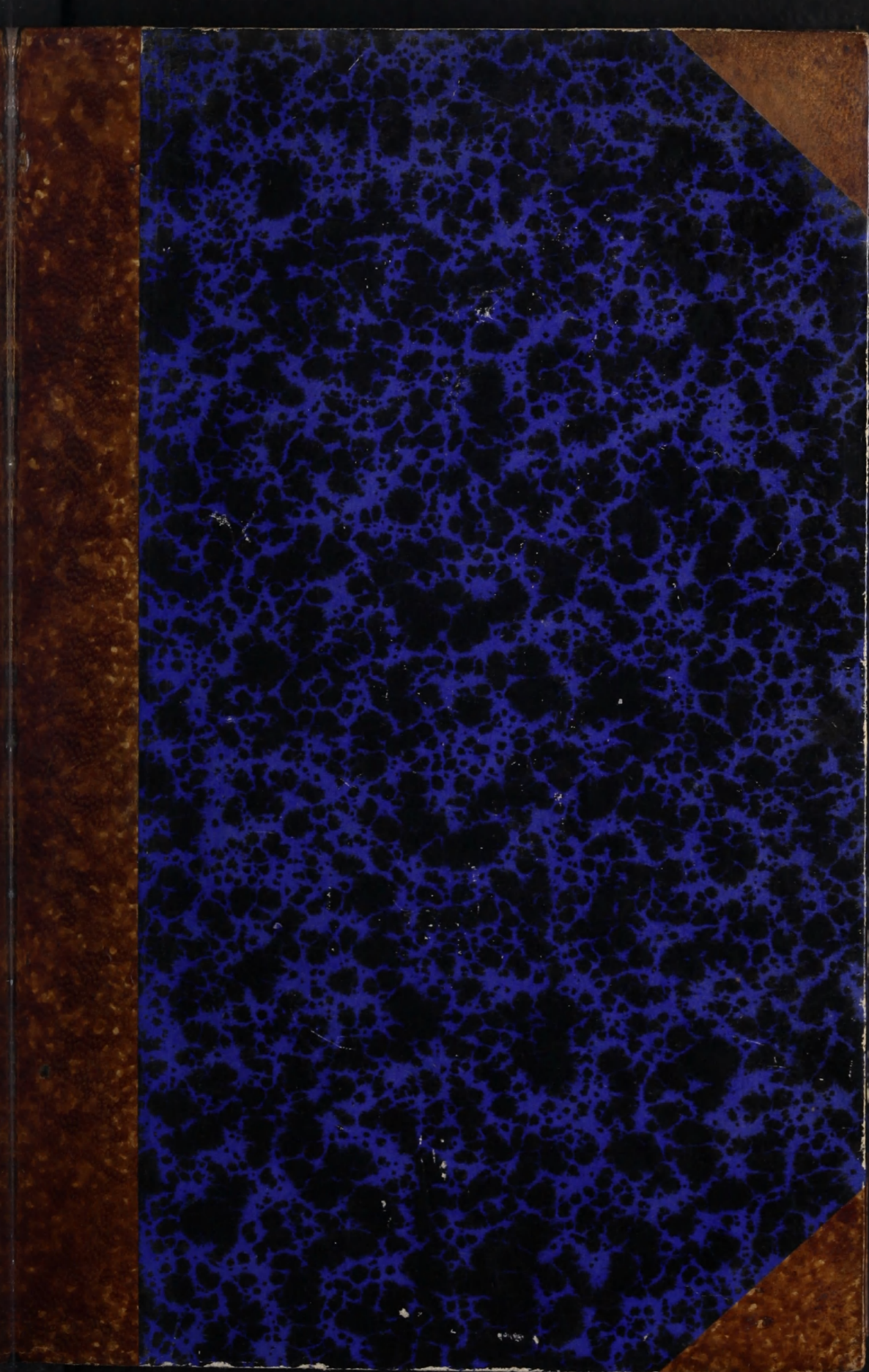
286 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

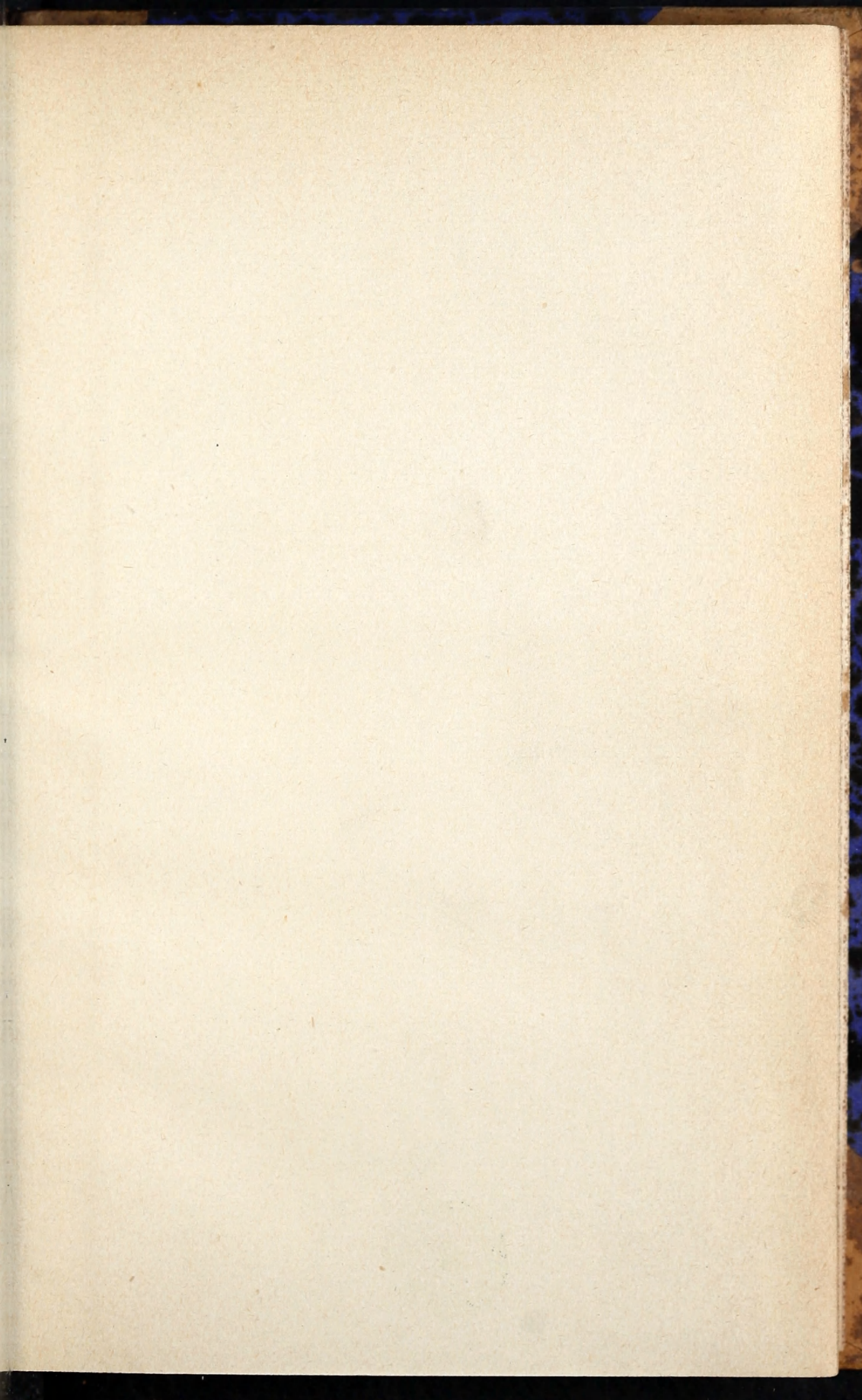
52 - 101.

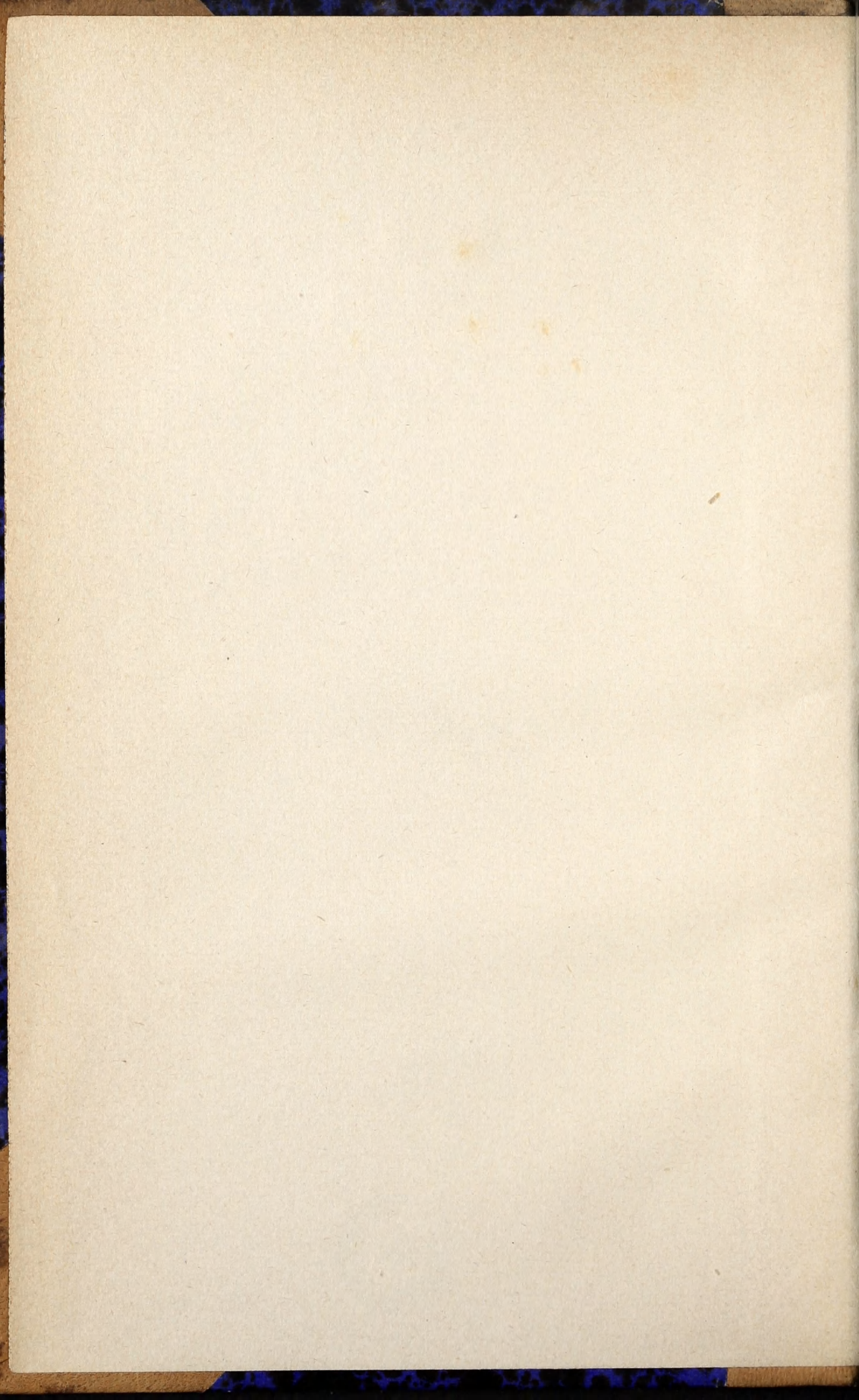
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021032019

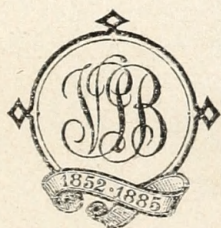

Sagn og Eventyr,

fortalte af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

V. Pio's Boghandels Forlag.

1891.

Tredie Udgave.

Eally B. Salomons Bogtrykkeri (Møller & Thomsen). Kjøbenhavn.

S a g n 2

Polakkerhulen.

Da vi skreve 1658, i December Maaned, kom de fremmede Krigsfolk til Danmark for at hjælpe os mod Svenskerne, som havde Landet inde. Af Polakker var der 6,000, men af Keiserlige og Brandenborgere henved 26,000. Der fulgte ogsaa med Polakkerne nogle Janitscharer eller Semener, som de selv kaldte sig, dog ikke mange. Natten til Julehelligdag toge de Kolding Slot og dreve Svenskerne ind til Frederiksbodde, som alt dengang var en fast Plads og havde Bolde og Grave. De flygtende Svenske plyndrede paa deres Tilbagetog den Egn, de kom igjennem, og afbrændte flere af Gaardene, for at de Andre ikke skulde finde noget til deres Føde og Underhold. Derefter drog Polakkerne op i Jylland, og hvor de kom frem, røvede de og brandskattede overalt og toge som Venner, hvad Tjenden havde ladet blive tilbage.

I denne Ulyffens Tid led ingen af Stæderne mere end Beile. Tjorten Aar iforveien havde Thorstenssons Krigsfolk huseret i Byen. Dengang gjorde de sig en Forstandsning af Raadhuset, med Bolde og Palissader og Grave om, hvorover de lagde en liden Vindebro, for at Ingen skulde komme og overrumple dem. En

anden Skandse dannede de nede ved Kirken, gjorde Gul igjennem dens Mure til Skydeskaar og jævnedes Husene rundt om for at kunne holde bedre Udfig. Da blev Byens Archiv lagt øde, Kirkeklokkerne sønderslagne, Broerne afbrudte og hele Gader nedrevne. Nogle af de fattige Borgere havde ikke siden faaet Raad til at bygge op igjen, Husene laa endnu i Gruset, da Karl Gustavs Folk kom. De nye Skarer saae de Bortdragnes Bedrifter. Værst af Alle huserede dog Bolakkerne, de toge hvad de fandt, skaanede Ingen og intet, slagtede Bondens Kvæg og bortførte hans Heste eller solgte dem for Spotpris i den næste By, selv den Fattiges Gangklæder og Sengefjerene i hans Dynner kunde de bruge. Kom de til et Sted, hvor de ikke fandt noget, eller de mistænkte Folkene for at have forvaret deres Eiendom, saa tvang de dem under haarde Pinsler til at bekjende, hvor Skjulestedet var. Nogle røgede de ihjel i Skorstenen eller Bagerovnen, som det skete med Peder Madsens Kvinde fra Thyrsbæk Strand, eller med den gamle Præsteenke i Framlev. Andre bandt de et Knudereb om Hovedet og dreiede det rundt med en Trommestik, til Hjernesfalten brast, som sket er med Degnen Jakob Søfrensen fra Skærup og med Sognepræsten Hr. Rasmussen fra Tørring. Det var et daarligt Regimente. Da flggede Folk fra Huus og Hjem. Nogle gjemte sig i Skovene, hvor de omkom af Frost og Hunger, Andre grove sig ind i Banker og Kæmpegrave og levede der i Fællesskab med det Kvæg, de havde seet Leilighed til at bjerge fra Hjemmet. Saa var der ogsaa Nogle, som drog over til Fyen og imedens forvarede deres Penge og Kostbarheder nede i Brøndene. Det fik Bolakkerne at vide og øste Vandet af Brøndene og toge hvad de

fandt. Ovenfor Skoven, paa Lille-Grundet Mark, udfare de en stor Dam, fordi det hed sig, at der laa Sølvtoi sænket ned paa Bunden. Søen stemte de ind imellem de høie Banker. Vandet rev Stene og store Træer med sig; de dybe Kløfter, det dannede i Bankerne, medens det strømmede ned i Engene, ere at se lige til denne Dag. Polakkerne fandt dog ikke det, de søgte efter.

Da nu Krigen var endt, og Kirkeflokkerne ringede Fred i Landet, droge de fremmede Krigsfolk deres Vej, som vel var; men Nogle syntes dog saa godt om Jylland, at de sloge sig til Ro der. Smaa Bander af dem gjemte sig i Skove og Heider og bleve ved at plyndre og brandskatte som før. Det er om en af disse Bander, her skal fortælles.

Nord for Veile gaaer Veien til Horsens igjennem en stor Skov, opad mod Bredballe. Naar man kommer midt paa Banken, ligger der en Dal paa venstre Side. Den hed i gamle Dage Egernhulen og var skjult af store Bøgetræer, som strakte deres Kroner ud over Dalen, saaledes at den i nogen Graastand ikke kunde sees af de Veisfærende. Siden blev dette Sted kaldt Polakkerhulen, og her boede en Røverbande, som laa og plyndrede Fragtvognene og de Reisende, der vilde nordpaa.

En Sommeraften gif en Mand op ad Banken. Han havde en Randsel paa Ryggen, en tyk Kjæp i Haanden og en Hund ved Siden. Det var en Guldsmed fra Veile, han skulde op til Thyrshæf med noget bestilt Arbeide, som han havde pakket ind i Randselen. Omtrent midt paa Banken hørte han Nogen komme efter sig og saae en lille, bredskuldret Mand med en Buløse paa Næffen, der gif samme Vej som han. De

hilste paa hinanden, og den Fremmede, der talte Tyff og gav sig ud for en Slagtersvend nede fra Skærup, lod til at være glad over at have truffet Guldsmiden og sagde, at han holdt ikke af at gaa alene saa silde igjennem en Egn, der var saa berygtet. „Er I ikke bange for at gaa her?“ spurgte han Guldsmiden. „Jolt fortælle, at Røverne i disse Dage have slaaet Ruffen fra Haraldstjær ihjel og plyndret hans Vogn.“ Guldsmiden svarede, at han ikke var saa forsknytt af sig. „Her i min Haand har jeg en Trøster,“ sagde han og løstede sin Knortekjæp, „den siger god for En, og min Hund regner jeg for To.“ — „Paa den Maade blive vi Sex ialt,“ sagde Slagteren, „naar jeg tæller som I og regner mig selv for En og min Dyr for en Anden. Jeg troer ogsaa, de lade os fare i Fred.“ De fortsatte nu deres Gang og talte sammen, til Slagteren af Banvare stødte mod Guldsmidens Randsel og hørte Sølvtoiet klinge indenfor.

„Hvad har Mester der i sin Randsel?“ spurgte han.

„Det er en Bliktragt og en Messing Lysfestage,“ sagde den Anden, som ikke holdt det for klogt at være altfor aabenhjertig. „Jeg har loddet begge Dele for Herremanden paa Thyrsbæk.“

„Det var en lang Vej at gaa med en Bliktragt og en Lysfestage,“ sagde Slagteren.

„Hvad skal man sige til det?“ svarede Guldsmiden. „Det er knappe Tider, og man maa gjøre meget for at tjene lidt.“

De gik nu igjen et godt Stykke Vej fremad, til de kom hen til Grændsestjeldet af Bredballe. Dette Skjel kaldtes Bybækken og var dengang en dyb og temmelig bred Strøm, hvorover der var lagt en lang Fjæl til

Bro. Rundt om Bækken stode Træerne saa tæt, at Daglyset kun sparsomt kunde trænge derigjennem. Guldsmeden gik først over Gangbroen, Hunden tæt bag ham, Slagteren var et Skridt længere tilbage. Midt paa Broen fastede Slagteren Hunden ud over Rækværket, saa den faldt ned i Strømmen og slog sig ihjel paa Stenene. Guldsmeden vendte sig om, men Slagteren rev ham Rjæppen ud af Haanden og fastede den ind mellem Buxene. „Det var nu tre af dine Kammerater,“ sagde han og slog en Skoggerlatter op, „Dig selv skal jeg ogsaa nok annamme.“ Guldsmeden begyndte at bede for sig, men Slagteren lod sig ikke bevæge.

„Det nytter ikke, at Du beder,“ sagde han. „Jeg maa undlive Dig; staa blot lidt stille, saa skal det være gjort i en Haandvending.“ Da han sagde dette, hævdede han Buløren til Slag.

„Naa da!“ sagde Guldsmeden, „siden I ingen Medynk har med en stakkels Mand, som sidder med Kone og uforsørgede Børn hjemme, saa fuldfør Eders slemme Forsæt. Gjør mig bare den Tjeneste, først at hugge min venstre Haand af.“

„Hvad skal det betyde?“ spurgte Røveren.

„Jo, jeg har engang forsolvet nogle Kobbermarker og givet dem ud for Rigsdalere. Det er blevet mig spaaet af en Taterkvinde, at jeg ikke skulde saa Ro i min Grav, før jeg havde mistet min venstre Haand.“

„Den Villighed kan jeg sagtens gjøre Dig,“ sagde Slagteren. „Følg med lidt herind i Skoven, for at vi kan finde en Blok.“

De gik da ind mellem Træerne og søgte, til de fik Die paa en gammel Bøgestub. Her blev Røveren staaende

og sagde til Guldsmeden, at nu skulde han lægge Armen paa Træstubben, saa vilde han hugge Haanden af. Det gjorde Guldsmeden og bad den Anden blot hugge til af alle Kræfter, for at han ikke skulde pines for længe. Slagteren hævede Øren og huggede til af al sin Kraft, men Guldsmeden trak hurtig Haanden tilbage, saa Øren blev siddende fast i Træbullen. Han slog i det samme Røveren saa vældig i Ansigtet, at denne styrtede omfuld efter Slaget. „Der sidder nu din Medhjælper,“ sagde Guldsmeden, idet han gav ham nok et Slag, „og der ligger Du selv. Jeg skal nu se at blive færdig med Dig ligesaa hurtigt, som Du lovede mig det.“

Medens han talede, kastede han sig ned over den Faldne, snørede hans Hænder og Fødder sammen med Remmene af Randsjelen og stoppede ham en Tot Mos i Munden, for at han ikke skulde skriges og kalde paa sine Kammerater. Derefter løb han, saa hurtig han kunde, op til Bredballe og fik Sognesogden og nogle raske Bønderkarle til at følge med ind i Skoven og hente den Bundne. Da Slagteren kom i Forhør, tilstod han, at han hørte til en Røverbande af polske og tyske Soldater, som holdt sig skjult oppe i Egernhulen og bestod af tre og tyve Personer. Han fik Jern paa sig og fulgte med Byvagten ud for nærmere at betegne Stedet. Hulen blev omringet, og alle Røverne toges tilfange. De bleve halshuggede og steilede paa Lille-Grundet Mark og deres Pandeskaller siden indsatte paa den nordre Side af Kirkemuren i Veile, hvifet endnu kan sees. Men Nogle sige, at disse tre og tyve Pandeskaller have tilhørt en Flok Sørøvere, som bleve fangede inde i Veile Fjord. Hvorom forresten Ingen veed videre at fortælle.

Paaskemorgens Jagt.

Hr. Palle Lynov boede paa Ryngaard i Sønderhald Herred, hans Hovmark gik lige ned til Djur Sø; men lidt til Vest laa Jens Lykkes Gaard, han havde ingen Jorder og sad i nogen Gjæld tillige, han holdt af et lystigt Lag, og naar han kom i det, spillede han gjerne og drak dygtigt dertil, som gode Herremænd gjorde dengang, fordi de ikke kunde faa Bugt med Tiden. Jens Lykke drog ogsaa til Hove een Gang om Aaret, og det kostede Penge. Palle Lynov og Jens Lykke holdt meget af hinandens Selskab og levede sammen, som to paa-staaelige Naboer pleie. Det vil sige, de skændtes hver Gang, de saaes, men saa drak de forlig igjen, og dermed var den Sag glemt. Solen gik sjelden ned over deres Brede. Palle var den rigeste, men Jens havde de fleste Venner og var vel anskreven hos Hans Naade Kongen, kun Skade, at han var noget kaadmundet og spydig, det fik tilsidst et daarligt Udfald, som denne Historie beviser.

„Jeg er dog din Mester, saa vel i Kortspil som i alle andre nyttige Kunster,“ sagde Jens Lykke.

„Det skulde Du ikke rose Dig af i din egen Stue,“ svarede Hr. Palle. „Jeg har heller aldrig tabt flere Penge, end jeg kunde taale.“ Med disse Ord saae han vist over paa Jens Lykke, som om han meente mere, end han vilde sige.

„Sikken skjæbenet Jagthest, Du har,“ sagde Jens, „og saa staaer den og ryster, hver Gang Du knalder din Bøsse af.“

„Den kunde være bedre,“ sagde Hr. Palle, „men

jeg bringer dog altid den tungeste Jagtpose hjem. Du har heller ikke saadan en Hund som Staabi, den er fligere end et Menneske, og til at løbe har den knap sin Lige i den hele Kristendom."

Det maatte Jens Lykke tie til, men fra den Dag havde han hverken Rist eller Ro, før han fik sig en anden Jagthund opsporet, og det lykkedes ham ogsaa tilsidst. Den Hund var ovre fra Sallingland og hed Sultan. Den var større og yngre end Staabi og havde det bedste Skudsmaal fra Eggen, hvor den hørte hjemme.

Skjærtorsdag, henimod Aften, kom Skntten hjem til Skovgaard med Hunden, Langfredag skulde den hvile ud og om Lørdagen gjøres lidt bekjendt med Skoven, men Lørdag Aften red Fogden op til Ryngaard og skulde hilse saa flittigt fra Hr. Jens, om Hr. Palle Lynov troede han kunde holde ud at drage med paa Jagt imorgen tidlig?

"Det kan ikke lade sig gjøre," sagde Palle, "for imorgen er det første Paaskedag, og jeg har ladet Hr. Sofren tilsiige, at jeg kom i Kirke, saa han har gjort sin Prædiken derefter."

"Hvis han siger nei," havde Jens Lykke sagt til Ridesfogden, før han drog bort, "skal Du blot siige: Hr. Lykke vidste nok, I ikke kom, men han vilde dog for Naboskabs Skyld først skikke Bud til Eder." Det sagde Fogden og smilede listigt dertil.

Palle Lynov stod lidt og tænkte, før han bad Fogden sætte sig ned og tømme en Kande Viin. Fogden lagde sin Rævestinds Hue paa Gulvet under Bænken og satte sig ved den yderste Ende af Bordet, som Respekten bød ham. Palle Lynov stod og talte om allehaande og saae

nøie til, at Fogden blev ved at drikke. Naar han tøvede for længe, sagde han: „een Gang til, Foged!“ og skød den store Solvskande hen til ham. Efter den sjette Paa-mindelse var Kanden tømt og Fogdens Ansigt noget rødere, end da han kom.

„Det var da nogle skarnagtige Støvler, Han har paa,” sagde Palle, „se, hvor den store Taa sidder og stikker Hovedet ud, som om hele Familien strax paa Timen skulde følge bag efter. Hvad synes Han, om jeg gav Ham Forlov til at gaa ind til min Skomager og bestille sig et Par nye, naar Han kommer til Byen?“

Fogden kneb det venstre Øie sammen og smilede polist, han vidste godt, hvad Palle Lynov meente med sit fristende Tilbud.

„Hvorfor troede saa Jens Lykke, at jeg ikke vilde med paa Jagt imorgen?“ spurgte Herremanden.

„Mine Manchesters Buxer ere endnu ringere end Støvlerne,” sagde Fogden, „og Raadigherrens Skræder boer lige ved Siden af Skomageren.“

„Vi kan snakkes ved derom en anden Gang,” sagde Palle. „Hvad er det saa, I har for med den Jagt imorgen?“

„Nu har vi faaet Sultan,” hviskede Fogden og saae sig om, fordi han var bange for, at nogen Anden skulde høre den store Hemmelighed, han forraadte.

„Jh, Du Fristens Gud! er han kommen?“ raabte Hr. Palle. „Jeg har dog ladet Kohnrden holde nøie Udkig for at sige mig, naar I vendte tilbage. Er han da saa god, som der gaaer Snak af?“

Fogden luffede begge sine Øine og smilede, men svarede intet.

„Jeg kan se, han trænger til et Par nye Buxer,“ sagde Palle. „Gaa kun ind til Stræderen paa Hjørnet, naar Han kommer til Randers, og bestil sig et Par Buxer, af dem til to Sletdalere.“ Fogden takkede ydmygt, og Herremanden spurgte igjen, om Sultan var den Hund, man fortalte.

„Han mangler den ene Fangtand,“ hvisttede Fogden, „men Gud Fader fri os! ikke mine Ord igjen.“ Dermed gik han.

„Ja, nu faaer Vorherre rigtignok at have mig undskyldt imorgen til Høimesse,“ tænkte Palle, „for medelst jeg skal ud og have min Spøg med Jens og hans Hund.“

Næste Morgen ventede Hr. Jens, til Kloffen blev otte, saa satte han sig tilbords og lod Olebrøden og de salte Sild bringe ind, for at faa den Frokost, han pleiede. Skytten stod ved Vinduet og flettede en ny Snært paa sin Pisk, medens han holdt flittigt Udfig ned ad Veien til Rygaard.

„Hr. Palle kommer vist ikke,“ sagde han, „for det er et strengt Veir og blæser haardt idag.“

„Han kommer nok,“ sagde Jens.

Lidt efter trompetede det paa den anden Side Graven. Jens gik til Vinduet og saae Hr. Palle, paa en ny Jagt-hest og fulgt af en Jægerdreng, som førte hans tre Hunde i en Strikke.

„Ja, jeg har spist,“ sagde Jens, da Palle kom ind, „for jeg troede ikke, Du vilde med. Det kneb vel for Dig at faa Jagtstøvlerne paa saa tidligt. Skal jeg lade noget varmt Ol bringe ind til Dig?“

„Ellers Tak, jeg har faaet Frokost, før jeg red hjemmefra,“ sagde Palle.

„Har Du nu pakket Dig godt ind?“ spurgte Jens, „for Du vil vist faa valne Hænder og en rød Næse af at ride i den strenge Kulde.“

„Jeg kan betale for at blive varm igjen,“ sagde Palle, og saa red de.

Sultan var bleven striglet og fodret godt. Den drog i Strikken og sprang omkring, saa Jægerdrengen knap kunde holde den.

„Hvad synes Du saa om min Hund?“ spurgte Jens.

„Den seer mig lovlig ung ud,“ sagde Palle. „Er Du ogsaa vis paa, at den har faaet alle sine Tænder?“

Jens Lykke blev blodrød, da han hørte dette. „Hvad har Du givet for at faa den Feil opspurgt?“ sagde han.

„Det husker jeg ikke grant,“ svarede Palle, „men Du har vist givet mere end jeg, for Du fik at vide, at Sultan mangler den ene Fangtand.“

De rede nu ned ad Nørager til, og da de kom forbi Kirken, var Tiden til Høimesse forbi, men Præsten stod endnu udenfor Kirkedøren, og bag ham stode Bønderne i to Rækker og ventede, til Hr. Palle kom, for Naadigherren skulde gaa først ind i Kirken.

Palle sagde til Præsten: „Jeg har glemt at skikke Ham Bud, at jeg ikke holdt Kirkegang idag, formedelst jeg drager ud at jage med Hr. Lykke. Han skal dog intet tabe derved og ligesfuldt faa den Gave, jeg har tilslagt Ham.“ Dermed red han, og Bønderne gik ind i Kirken, men Præsten stod med sin Hat i Haanden og sagde:

„Det skal ikke være godt, at ride forbi Kirke en Paaskemorgen.“

De droge nu hen over Engene, og da de kom op

paa Banterne, som Naen løber imellem, kunde de høre Høimesen synges ovre fra Kirken.

Skjotten sagde: „Heller var jeg dog bleven hjemme idag, for det skal ikke være godt, at høre dem synge Høimesse, naar man drager paa Jagt.“ Men Hr. Palle vendte sig om til Jens Lykke og spurgte ham, hvorfor han var saa tavst idag.

„Jeg har havt en slem Drøm inat,“ sagde Jens.

„Jeg har ogsaa havt en daarlig Drøm,“ sagde Hr. Palle. „Der kommer en gammel Kvinde rokkende ved sin Kjæp, lad os spørge hende tilraads, hvad det betyder.“

De rede nu hen til den gamle Kone og forlangte, at hun strax skulde tyde deres Drømme. Hun stak sin Kjæp i Sandet, bredte sin Raabe ud, satte sig paa den og spurgte saa om, hvad de vilde vide.

Jens Lykke sagde: „Jeg drømte, at min ene Støvle var fuld af Blod, og da jeg red ned til Hevring Na for at vaske mig, blev alt det Vand, som løb forbi mig, ogsaa til Blod.“

Den gamle Kone sad lidt og grundede paa dette, før hun svarede: „Det tyder, at I vil faa en daarlig Jagt idag.“

Palle Lynov sagde: „Jeg drømte, at min Hustru havde mistet den høire Haand, kan Hun sige mig, hvad det betyder?“

„Det vil blive til en daarlig Jagt idag,“ sagde Spaakvinden atter. Palle Lynov gav hende en Sølvstilling, men Jens Lykke drog sin Hundepiss og slog Spaakvinden over Ryggen. Den gamle Kone vaandede sig og sagde: „I skulde heller pisse Eders Hunde, for de løbe ikke saa godt som Hr. Lynovs.“

Da de kom ud paa Heden, sloge de Koblet løs, og Jagten begyndte. Men de rede over ad Muning til og fandt intet Vildt, og de rede ind i Tostrup Skove og jage kun en mager Hare. Da var Sultan den Første i Flokken og løb, saa ingen af Rytterne kunde følge ham, men Hr. Balles Hunde vare langt tilbage.

„Har han ingen Tænder, saa har han idetmindste gode Been,“ sagde Jens Lykke.

Det blev henimod Middag, og endnu jage de efter Haren. Da de kom til Mosen, havde Sultan næsten naaet den, men just som han vilde gribe den, dukkede Haren sig ned i Græsset og lod Hunden løbe forbi sig, og alt, hvad de siden søgte, var forgæves, de kunde ikke finde Haren igjen.

„Jeg tænkte det nok,“ sagde Palle. „Sultan mangler sin ene Tand, men maaske groer den ud, naar han bliver ældre.“

„Kan ikke Sultan bide, saa kan jeg,“ sagde Jens Lykke og drog sin Sabel og anfaldt Palle af al Magt, men da Hundene saae deres Herrer slaaes, hylede de og begyndte ogsaa at slaaes, og medens Ridderne kæmpede, bede deres Heste hinanden i Hals og Bringe.

Da Folk om Eftermiddagen kom ud paa Mosen, laa Hr. Palle og Jens Lykke Lig, og Hunde og Heste laa døde ved hinandens Side. Spaakvinden og Hr. Søfren vare ogsaa tilstede. Hun stod og støttede sig til sin Kjæp og sagde:

„Jeg tænkte nok, det vilde blive en daarlig Jagt idag.“

„Det skal ikke være godt, at ride forbi Kirke en Paastemorgen,“ sagde Præsten.*)

*) Tilvenstre paa Nørager Kirkemuur vidner en indmuret Steen om de to Herremænds Kamp. Kæmpevisen har ogsaa en Sang derom.

Kjeld.

Sønden for Varde, nedad imod Ribe, ligge to smaa, sammenfaldne Ræmpehøie, som de kalde Røvertjælder, fordi en Røverbande engang har havt sit Tilhold der. Dengang var det næsten ikke muligt for en Reisende at fare ad Veien uden at blive overfalden og plyndret; men meest lede dog Fragtmænd og Brangere, og Dyrigheden kunde ikke komme paa Spor efter Banden, fordi den fandt Tilhold i Gjellerup og de andre Landsbyer, som ligge nærmest Stedet.

En Aften kom en Fremmed ind paa Endrupholm, en gammel Herregaard ved Varde, og bad om Lov til at blive der Natten over. Han fortalte, at han var bleven overfalden ude paa Heden, og at hans Hest var styrtet over et Tov, som de havde spændt tværs over Veien. Selv løb han bort og naaede, skarpt eftersat, med stor Møie op til Endrupholm.

Herremanden og hans Datter toge vel imod den Fremmede og søgte at udslætte det Indtryk, som Mødet med Røverne havde gjort. Dette faldt saa meget lettere for Herremanden, som den Fremmede lod til at være hans Lige i Stand og Vilkaar, og for Datteren, fordi han var smuk og allerede i det første Blik forraadte den Beundring, hendes Ungdom og Skjønhed fremkaldte. Han fortalte i Samtalens Løb, at han var Søn af en Herremand, som hed Kjeld og boede paa den anden Side Kolding.

Den næste Dag gik, men den Fremmede blev. Herremanden paa Endrupholm fandt stor Behag i hans Selskab. Han drog paa Jagt med ham, fortalte lystige Historier

og var en Mester i Drif og Kortspil. Og medens han talede, sad den unge Pige og lyttede til og hørte med Iver paa alt, hvad han vidste at fortælle om de fremmede Byer og deres Skikke.

En Maaned blev Kjeld paa Herregaarden. Hver Dag talte han om at tage bort, og hver Dag blev Reisen udsat, efter Herremandens og Datterens Bønner. Da han tilsidst drog bort, var han trolovet med den unge Pige. Han lovede ved Afskeden at komme snart igjen. Imidlertid vilde han underrette sin Slægt om, hvad der var skeet, og vende tilbage i Selskab med Faderen.

Han blev dog længere borte, end der var bestemt; da han endelig kom, modtog Herremanden og hans Datter ham med aabne Arme. Kjeld bragte mange flittige Hilsener fra sin Familie, men hans Fader kunde ikke følge med, fordi han laa syg hjemme paa Gaarden. Bryllupet blev bestemt til næste Foraar, og Kjeld boede paa Endrupholm og jagede og spillede med Herremanden og sang og havde smukke Ord at hviſke i Løndom til hans Datter. Herremanden havde aldrig kjendt hans Pige i Jagt og Fuglesangst, skjøndt han selv var en Mester i begge disse Kunster.

Det lod til at Kjeld især havde stor Lyst til Jagt. Han tilbragte langt mere af sin Tid i Moserne eller omfring paa Hederne, end hans Brud syntes om, og lod sig hverken afholde derfra ved hendes Bønner eller af Frygt for Røverbanden, som aldrig før havde huseret saa flemt som nu.

En Eftermiddag var Kjeld gaaet paa Jagt, som han pleiede, og Mørket faldt paa, inden han vendte tilbage igjen. Hans Brud sad og saae ud ad Vinduet og

længtes efter ham, hun begyndte tilsidst at blive bange, og fik sin Fader, som i den sidste Tid havde holdt sig inde efter et Fald med Hesten, til at gaa ud og søge efter ham.

Den gamle Herremand vankede længe om i Skoven, som laa bag Gaarden, men han saa ikke noget til den Forsvundne. Bludselig hørte han sit Navn nævne i Nærheden. Han lyttede og fik Die paa to Personer, som kom ud fra et Krat foran ham. Herremanden blev staaende stille uden at lade sig tilsyne, og de Kommende bleve ved at tale. Hvad de sagde forstod han og indprentede sig det vel, skjøndt det var ikke glædeligt at høre. Lidt efter skiltes de. Den Eneste krøb over et Dige, ud paa Landeveien, den Anden, en gammel Kone, gik ind i Krattet igjen, forbi det Sted, hvor Herremanden skjulte sig.

Da hun var kommen et Stykke ud paa den aabne Lynghede, hvor Skoven og Krattet endte, stod hun og lyttede til alle Sider, før hun væltede en Steen tilside ved Høiens Fod og krøb ned igjennem et Hul, som viiste sig, hvor Stenen havde ligget, hvorpaa hun indvendingfra atter bragte Stenen paa dens forrige Plads.

Herremanden stod lidt og betænkte sig, derpaa gik han hen til Stedet, løstede Stenen og fulgte efter Konen. Da han kom igjennem Gullet, stødte hans Fod paa en smal og steil Trappe, som han krøb ned ad. Gullet blev efterhaanden større, og ved Enden af Trappen saa han en rummelig Kjælder, opført af store Kampsteen og oplyst af to Lyspinde, indstufne i Væggen.

Rundt om laa Klædningsstykker og Vaaben. Et langt Bord var dækket med Mad og Ølkander. Oppe under Loftet hang en stor Klokke, der var saadan be-

skaffen, at den lød, saa snart Nogen gif eller fjørte oppe paa Veien.

Da Manden fra Endrupholm kom ned i Hulen, var der til Lykke ikke Andre tilstede end den gamle Kone, som, uden at vide det, havde tjent ham til Veiviser. Hun var beskæftiget i en Gang, der førte ind til en anden Ræmpegrav, som laa ovre paa den modsatte Side af Veien, derfor havde hun heller ikke hørt noget til den Larm, han gjorde, idet han steg ned ad Trappen.

Da hun vendte tilbage, saae han af hendes langsomme og forsigtige Gang og af den Maade, hun holdt Hænderne frem for sig, at hun maatte være blind.

Efter at Herremanden havde staaet lidt og seet paa dette, hørte han Støi ovenover. Kloffen i Loftet gav sig til at klinge, og den gamle Kone lo og gned sine Hænder. Herremanden frøb ind under en stor Seng, som stod i en Krog af Hulen. Næppe havde han gjort det, før han fornam en Mængde Stemmer, og henved en halv Snes Mænd kom ned ad Trappen. En bar Viget af en ung Kvinde i sine Arme.

„Her bringer jeg Dig vor Fangst for iaften,“ sagde han til den Gamle. „Det er det smukkeste Fruentimmer, jeg i mit Liv har seet. Hvis jeg var kommen tidsnok, skulde hun have faaet Lov til at leve og været min Kone, men nu duer hun kun til at klædes af og graves ned ved Siden af de Andre.“

Medens Røveren sagde dette, berøvede hans Kammerater Viget de Kostiigheder, det bar paa sig. De havde frataget den Døde alt, undtagen en tyk Guldring, som de ikke kunde faa af Fingeren, den sad paa. En af dem tog en Øxe, lagde Haanden paa Sengestoffen og huggede Fingeren af. Den fløi ind under Sengestedet,

hvor Herremanden laa, og han vilde være bleven opdaget i sit Skjul, hvis ikke Anføreren havde sat sig tilbords og faldt paa de Andre.

„Kom og spis!“ sagde han. „Den Finger løber ikke fra os.“

Røverne toge Plads om Bordet og begyndte at spise og drikke.

Herremanden laa under Sengen og rystede af Stræf og hørte paa, hvad de sagde. Men jo længer de drak, des større blev hans Haab om at slippe bort. Det varede dog til langt ud paa Natten, før Røverne stode op fra Bordet og søgte deres Leie, søvnige og halvdrufne som de vare.

Saa snart de havde slukket Lysene, prøvede Herremanden paa at komme bort. Han krøb lydløs ud fra Sengen og naaede lykkelig Trappen. Men idet han steg op, gjorde han i Mørket et Feiltrin og faldt med et lydeligt Bulder ned paa Gulvet. Derved vaagnede En af de Sovende, han sprang op og spurgte, hvad der var paafærde. Da Ingen svarede, løb han hen til Trappen og saae i det samme Herremanden ovenfor krybe igjennem Gullet. Strax efter vare alle Røverne paafærde og ilede op ad Trappen uden ret at kunne forstaa, hvad her gik for sig.

Da de kom ovenfor, saae de Herremanden flygte hen over Heden og satte efter ham, men Natten var saa mørk, at de i nogen Fraastand ikke ret kunde se, hvad Vei han tog. Flygtningen havde ogsaa udenfor Krattet faaet Die paa en tøjret Hest, den steg han op paa og red bort, saa hurtig han kunde, men han huskede ikke paa, at den Vei, han tog, bestandig førte ham længere bort fra hans Hjemstavn.

Røverne bleve ved at følge efter ham. Herremanden red ad Landeveien, som dengang snoede sig hen over Heden i mange Bugter, de Andre kjendte derimod alle de smaa Stier og Gjenveie imellem Lyngen. En af Røverne naaede Hesten, greb fat i dens Hale, viklede den ene Haand ind i Haarene og raabte paa sine Kammerater.

Den gamle Herremand vendte sig om, han begreb, at det her beroede paa at handle hurtigt, drog sin Sabel og huggede ned efter Røveren. I Mørket, som hvilede over Eggen, kunde han ikke se, om han traf, men den Anden udstødte et Skrig og blev liggende paa Veien. Han var atter fri og jog afsted, ned mod Varde By.

Der gik dengang en Steenbro over en fiid Eng og dannede Veie ind til Byens Sønderport. Den kaldtes Basen, og da Herremanden kom dertil, var Vandet fra Aaen steget saa høit over Veien, at han ikke kunde naa videre. Han besluttede da at ride ned til Gjellerup og blive der til næste Morgen. Men i Gjellerup vare alle Gaarde lukkede, og Ingen vilde aabne, skjøndt han bankede og kaldte. Til sidst saa han Lys i et lille Sted, noget inde paa Marken. Han red hen til Huset og bankede paa.

Et ungt Fruentimmer og en Dreng kom ud i Døren og vare strax villige til at give ham Nattely. Pigen gik ind og tændte en Lygte, for at Herremanden kunde se at føre sin Hest ind i Stalden. Da de vilde forlade Stedet, raabte den lille Dreng, som var fulgt efter dem:

„Sikken en, der hænger ved hans Hest!“

Med disse Ord viklede han en nylig afhugget

Menneſkehaand ud af de ſammenslyngede Haar i Heſtens Hale og holdt den hen til Lygten. Pigen udfødte et Skrig, ogſaa Herremanden blev forbaſet, han vidſte, at denne Haand maatte tilhøre Røveren, han havde hugget efter paa Veien.

„Den Haand har et Ar paa Tømmelfingeren, ſom vor Broder, den har ogſaa en Guldring paa, ſom vor Broder,“ ſagde Drengen.

Pigen blinkede til Drengen og ſagde, at han ſkulde tie ſtille, men Herremanden begreb efter denne Tale, at Folkene i dette Huus maatte være i Ledtog med Røverne. Han traf atter ſin Heſt ud af Stalden, ſteg op og red tilbage mod Varde; han ſad og ſaae ſig om underveis og ventede hvert Dieblif paa at blive indhentet af Røverne.

Da han nu kom ned til Baſen igjen, gjorde han det Løfte til Gud, at han vilde bygge en Kirke i Varde By, hvis han naaede lykkelig igjennem Vandet. Derpaa lod han Heſten gaa til og naaede lykkelig over paa den anden Side.

Saadan gif det den Nat. Da den gamle Mand næſte Morgen kom hjem til ſin Gaard, traf han Kjeld, der førſt var vendt tilbage henimod Morgenſtunden. Han fortalte, at hans Heſt var bleven ſky paa Jagten og falden i en Grøft, hvor han forſlaaet blev liggende, til nogle Bønder kom forbi og hjalp ham. Hans Brud havde tilbragt en Nat fuld af Frygt og Angſt, baade for ham og Faderen. Det lod til, at Herremanden derimod havde forvundet alle Minder om det, han nylig havde oplevet. Han fortalte dem, at han havde truffet en Nabo, medens han gif og ſøgte efter Kjeld, og at han havde tilbragt Natten med ham og

nogle andre gode Venner. Men om Røverfjælderens fortalte han intet.

Dagen efter var det Herremandens Fødselsdag, den blev efter gammel Skik paa Endrupholm fejret med en Sammenkomst af alle Naboer. Tidlig om Eftermiddagen kom de Indbudne reisende til Gaarden, alle glade og veltilfredse. Alene Kjeld var den Dag stille og ordknapp, men han sagde, at han endnu ikke var kommen sig ret efter sit Fald med Hesten, og det vidnede ogsaa hans blege Ansigt om. Imod sin Trolovede var han kjærlig som bestandig tilforn. Ved Bordet blev der udbragt mange gode Ønsker for det unge Pærs Lykke, og efter at Maden var taget bort, fordrevede de Tiden med Historier og spøgefulde Indfald.

Siden, da Munterheden endelig begyndte at gaa i Staa, tog Herremanden Ordet og talede saaledes til sine Gæster:

„Jeg maa dog fortælle Jer, kjære Venner, en mærkelig Drøm, som jeg havde inat. Det er den besynderligste, jeg mindes.“ Derefter fortalte han den forrige Nats Hændelser, at han kom til Krattet ved Gravhøiene og havde hørt sit Navn nævne, hvorefter han fulgte den gamle Kone ned i Hulen og skjulte sig under Sengen.

„Jeg kunde ikke se Liget, de bragte med,“ sagde han, „men de afhuggede Fingeren, som Guldringen sad paa, og det forekom mig, at den fløi ind under Sengen, hvor jeg laa, og skjøndt det hele kun er en Drøm, saa se I dog her Fingeren. Kan Noget begribe det?“

Med disse Ord lagde han den afhuggede Finger paa Bordet.

Alle Gæsterne brøde ud i Forundring, men Ingen

lyntes at være saa bevæget som Kjeld, han blev bleg og vilde reise sig fra sit Sæde, men Herremanden holdt ham tilbage.

„Svigersøn maa blive hos os,” sagde han, „og høre min Historie tilende. Det bedste er endnu tilbage.”

Derpaa fortalte han, hvorledes han var flygtet bort, havde bestøget Hesten, var bleven forfulgt, og om Vandfloden ved Basen, der tvang ham til at ride op til Gjellerup. „Drengen gjenkjendte den afhuggede Haand og raabte, at den tilhørte hans Broder. Det forekom mig ogsaa, at jeg tog Haanden med, da jeg red bort, og hvorvel alt kun er en Drøm, som mine kjære Venner nok kunne begribe, saa se I dog her Haanden.”

Han lagde med disse Ord en Menneſkehaand, der var afhugget lidt ovenfor Haandledet, foran sig paa Bordet. Uden at agte paa den Overraskelse, der greb de Tilstedeværende, tog han derpaa igjen til Orde:

„Det forekom mig ogsaa, at jeg ſkulde kjendes ved Ringen, der sad paa denne Haand, og da jeg ſaae nøiere til, fandt jeg, at den tilhørte en af mine Bekjendte.”

Den Gamle tog Haanden og kastede den hen paa Kjeld, som mere død end levende havde hørt paa hans Fortælling.

„Der, Svigersøn!” raabte han, „tag din Ring tilbage, og lad os se, om Haanden ikke passer paa det Stykke Arm, Du der har bunden i et Klæde.”

Gjæsterne reiste sig, Alle ſaae paa Kjeld. Han bar Armen i et Bind. Herremanden drog Klædet bort, og det viiſte ſig da, at Haanden var afhugget.

Da ſagde den gamle Mand: „Medens vi ſidde her og tale, er din Røverhule omringet af Bymændene

fra Varde, dine Kammerater ligge i Baand og Jern, og hører jeg ret, saa kommer der Folk ridende ind i Gaarden, som ville føre Dig til det Sted, hvor Du har bedre hjemme end her."

Rjeld var Hovedsmand for Røverbanden og havde søgt Bekjendtskab med Herremanden for at berøve den Gamle hans Rigdomme. Han og hans Stalbrødre bleve halshuggede og steilede paa de samme Høie, hvorunder de saa længe havde haft deres Tilflugtssted. Men Herremanden byggede efter sit Løfte den lille Kirke i Varde, og de fortælle, at han sagde, da Grundstenen blev lagt, at Den skulde være forbandet af Gud og Mennesker, som først prøvede paa at nedrive den. Da Kirken for mange Aar siden blev nedbrudt, vilde derfor Ingen af Gaandværksfolkene begynde Arbeidet, før Præsten havde udtaget den første Steen af Muren.

En Valfart.

I det nordlige af Ribe Stift ligger der en gammel, grundmuret Gaard, kaldet Gudom Kloster. Der fortælles, at denne Bygning tidligere har været et Herresæde for en adelig Familie, som hed Resen. Den sidste Eier af dette Navn var en gammel Mand, der efter sin Hustrues Død levede stille og ubemærket paa Gudom, beskæftiget med at opdrage en Søn, Arvingen til hans Gods og Hæder.

Den unge Resen kunde vel være henved sexten Aar gammel, da Faderen faldt i en svær Sygdom. Lægerne

mistvivlede om hans Liv, der blev bedt for ham i Kirken og læst Messe for ham, men intet vilde hjælpe, han blev bestandig yngre. Da gif Sønnen en Aften ind i Kirken, knælede for Alteret og bad Gud om Frelse for den Syge og lovede i sin Sorg og Bedrøvelse at gjøre en Valfart til Kristi Grav, hvis Faderen maatte faa sin Sundhed igjen.

Siden den Aften blev det bedre med Resen, hans Kræfter vendte tilbage, og da han var uden Fare, tænkte Sønnen paa at opfylde sit Løfte. Den Gamle vilde nødig give sit Minde hertil, han forestillede Sønnen de Farer og Besværligheder, der vare forbundne med en lang Reise, bad ham, idetmindste at opsætte sin Beslutning nogle Aar endnu, lovede ham at skaffe Havens Fritagelse for at holde dette Løfte, men det var forgæves. Samme Dag den gamle Mand stod op fra sit Sygeleie, forlod Sønnen Gudom og vandrede sønderpaa efter at have taget kjærslig Afsked med Faderen og Enhver, som han kjendte i Hjemmet.

Den gamle Resen var nu alene. Han havde mistet det sidste, som gav hans Liv Betydning, derfor ventede han utaalmødig paa Tiden, da denne Reise kunde være endt, og udregtede for sig selv, hvor længe det omtrent vilde vare, inden han atter skulde gjensee sin kjære Søn.

Saaledes forløb flere Aar. Til Gudom kom der aldrig noget Budskab om den Unges Valfart. Herremandens Venner frygtede for, at en eller anden Ulykke havde ramt Pilgrimmen. Alle tvivlede om at se ham igjen, den Gæste, der endnu haabede, var Faderen.

Det var en Aften i Efteraaret, da den gamle Resen stod paa en høi Bakke i Nærheden af Havet og saae hen

over Søen. Et stort, spansk Skib krydsede udenfor Kysten, en Baad blev sat ud, nogle Mænd steg i den og roede ind til Land, her satte de et Menneske op paa Strandbredden og toge derpaa tilbage til Skibet, som kort efter seilede bort igjen. Men Manden, der blev tilbage paa Strandbredden, var en Krøbling. Hans Klæder vare pjaltede og sønderrevne, hans Ansigt blegt og hentæret. Hans Haar begyndte at blive graat, og desuagtet syntes dette Menneske ikke at være over femogthve Aar gammel.

Alt dette saae Resen oppe fra Bakken, han ilede ned mod den Fremmede og sluttede ham i sine Arme, Faderen gjenkjendte i ham sin Søn. Den Unges Dnsfte var blevet opfyldt, da han om Aftenen i Kirken bad Gud om at tage ham som Offer for den Syge. Han vilde give sin egen Ungdom bort for at frelse Faderen, han havde ingen Ungdom kjendt, fra Barn var han bleven til en Olding og bar nu Døden i sit Hjerte.

„Kom, min Søn!“ sagde Faderen til ham, „følg med mig hjem paa Gaarden, Du er træt og skal blive pleiet og helbredet.“

Men den Unge mægtede ikke at gaa. Da løftede den Gamle ham op i sine Arme og bar ham som et træt Barn hjem til Gaarden. Sønnen smilede, han lagde sine Arme om Resens Hals, suffede og døde ved sin Faders Hjerte.

Den gamle Resen blev Munk og gjorde Gudom Herregaard til et Kloster.

Klaus Skolemester.

I en Egn af Jylland har man et gammelt Mundheld om en Mand, der udmærker sig ved List og Snildhed: „Han er saa klog som Klaus Skolemester.“ Om denne Klaus fortælles følgende Historie:

Han skal have levet nede i Bølling Herred, da Svenskerne under Thorstensson kom herind. Generalen boede nogen Tid paa en Herregaard i Deiberg og lod der gjøre et Skatkammer, hvori han gjemte sine Penge. Det fik Klaus at vide. Han var fattig, manglede det daglige Brød og vidste ingen Udvei til at skaffe sig Penge. I denne Nød faldt Skatkammeret ham i Tanke. Han besluttede at gjøre Indbrud der. En mørk Nat tog han sin vogne Søn med, listede forbi den udstillede Vagt og gjorde et Hul i Muren paa Skatkammeret. Derpaa lod han Drengen stige ind og fylde sine Lommer. Da han var kommen tilbage, murede Klaus Hullet til igjen, saa kunstigt, at det ikke var muligt at opdage, hvordan han havde taget Pengene. Paa den Maade førte Klaus fra nu af et fornøiet Liv; naar hans Penge vare brugte, hentede han andre og slap hver Gang lige heldigt derafra.

Giermanden begyndte imidlertid snart at savne de de tagne Summer; han var overbevist om, at han jævnlig blev bestjaalen, og kunde ikke begribe, hvordan Tyveriet skete. Han indskærpede da Vagten den største Opmærksomhed. Skolemesteren vedblev sine Besøg og bar sig altid saa snildt ad, at Ingen mærkede noget eller antog ham for Tyven.

Da nu Giermanden havde ladet Undersøgelser anstille

og overbeviist sig om, at det hverken kunde være Skatmesteren eller hans Betjente, som tog Pengene, kaldte han Mureren, som havde indrettet Kammeret, op til sig og sagde, at han skulde undersøge, om der var gjort nogen hemmelig Indgang, som kunde tjene Tyven til Bei.

Mureren opdagede intet; tilsidst fandt han paa at tænde Ild i en Bunke Halm i Kammeret, i den Mening, at hvis der fandtes nogen løs Steen i Muren eller nogen Indgang paa et eller andet Sted, maatte Røgen trænge derigjennem og kunne sees udvendig fra. Paa denne Maade fandt de ogsaa Hullet, som Skolemesteren Natten iforveien havde muret til.

Nu blev der stillet et stort Fad Tjære lige under Hullet, hvorigjennem Skolemesteren pleiede at gaa. Det varede en Nat og det varede flere, før Klaus kom igjen; da han endelig havde opbrugt alle sine Penge, kaldte han paa sin Søn, som bestandig fulgte med paa disse Udflugter, og de listede sig da ned til Kjælderen. Hullet blev aabnet, Sønnen krøb ind, men vendte denne Gang ikke tilbage. Da Klaus havde tøvet i nogen Tid, steg han selv ned i Hullet og fandt Drengen druknet i Tjærefadet. Forskrækket over denne Hændelse, der sagde ham, at Tyveriet var opdaget, prøvede han først paa at faa den Drukne op af Fadet, men da dette ikke vilde gaa, skar han Hovedet af ham, for at Ingen skulde gjenfjende ham og komme paa Spor efter Ophavsmanden. Da han havde begravet Hovedet, gif han hjem igjen, og denne Gang fik han ingen Penge.

Næste Morgen fandt de Drengens Krop i Fadet, uden at man dog derved fik nærmere Oplysning om Tyven. Generalen befalede da, at Legemet skulde føres

omkring i Landsbyens Gader, og at der skulde udloves en stor Belønning til Den, som kunde give Oplysning om, hvem den Drukneede var. Saaledes skete det, og Drengens Krop blev da ogsaa ført forbi Skolemesterens Huus. Klaus havde betroet sin Kone alt, men da hun saa det mishandlede Legeme ude paa Gaden, udstødte hun et høit Skrig og sank om paa Gulvet. De fremmede Krigsfolk hørte Skriget og gik ind i Huset, men Klaus tog Kniven, hvormed Konen havde staaet og skaaret Brød, og gav hende et Snit i Haanden, derpaa raabte han til Soldaterne, at de for Guds Skyld maatte komme og hjælpe hans stakkels Kone, for nu havde hun skaaret sig saadan, at hun var lige ved at dø. Ved dette Buds undgik han al Mistanke, og Soldaterne droge videre, uden at Riget blev gjenkjendt. Klaus slap saaledes heldigt fra sit Tyveri, men nu var det umuligt at gentage det oftere. Hans forrige Armod vendte tilbage, og han blev efterhaanden nødt til at skille sig af med Størstedelen af det Bohave og de Kreaturer, han havde skaffet sig for Skatkammerets Penge.

En Dag drev han en Ko ud af Stalden for at sælge den nede i Byen. Underveis mødte han nogle fremmede Krigsfolk, der vare dragne ud for at kjøbe Kvæg. Da de saa Klaus komme drivende med Koen, spurgte En af dem, om han vilde sælge sin Kalv, og hvor meget den vel skulde koste? Klaus svarede, at det var en Ko og ingen Kalv. De Dørige kom til, og for at drive Spøgen videre, paastode de, at han skulde sælge Dyret for en Kalv. Klaus maatte gjøre gode Miner til slet Spil og solgte Koen for den Betaling, der blev ham tilbudt, hvorover Kjøberen og dennes Venner glædede sig meget.

Klaus gif hjem igjen, men med den Beslutning at tage Gjengjæld for det Puds, de havde spillet ham. Dagen efter gif han ned til Kroen, kaldte Værten affides og bad ham at tillave et læffert Maaltid, som han strax betalte uden at tinge om Prisen. Saadan bar han sig ogsaa ad i de to eller tre nærmeste Krosteder i Omegnen og søgte derefter at faa fat paa de Fremmede, som igaar havde bedraget ham for Kroen. Da de mødtes, takkede Klaus dem først, fordi de havde kjøbt hans Kalv, og bad dem til Gjengjæld at følge med til Kroen. Kjøberne vare strax villige hertil.

Da de kom ind, forlangte Klaus det Maaltid, han fort iforveien havde bestilt, og spiste og drak med Soldaterne. Efter Maaltidet satte han sin gamle, lavpullede Hat paa Spadsereestoffen, snurrede den nogle Gange rundt og sagde: „Hat! betal for mig.“

Værten takkede med et dybt Buf. Klaus tog Affked og gif.

Forundret havde de Fremmede været Vidne til den eiendommelige Maade, hvorpaa Klaus afgjorde sin Regning, de gif og tænkte paa, hvorledes dette kunde hænge sammen. Da de kom udenfor, bad Klaus dem at gaa med og tage endnu en lille Bedersvægelse i næste Kro. Soldaterne vare strax villige, de spiste og drak igjen, og efter endt Maaltid satte Skolemesteren atter Hatten paa Spadsereestoffen, snurrede den rundt og sagde: „Hat! betal for mig.“

Værten takkede ærbødig og fulgte sine Gæster udenfor Døren.

Soldaternes Forundring tiltog bestandig. Saa snart de vare komne udenfor Kroen, spurgte de Klaus, hvordan det forholdt sig med den Hat, som han dreiede rundt,

istedetfor at betale. Skolemesteren vilde i Begyndelsen ikke ud med Sproget, men da de Andre trængte ind paa ham, sagde han:

„Den Hat er et gammelt Arvestykke, der fra Arilds Tid er gaaet fra Mand til Mand i min Familie, og hvor daarlig den end seer ud nu, saa er jeg dog ikke den Mand, at jeg vil sælge den for hundrede Daler, thi, som I har faaet Bevis for, naar jeg kommer ind i en Kro og blot snurrer Hatten om paa min Stof, saa betaler den alt, hvad jeg har fortæret, hvor meget det end beløber sig til.

Soldaterne vilde ikke rigtig tro Skolemesterens Fortælling, og denne bad dem derfor at gaa med ind i en tredie Kro, for at de kunde overbevise sig om Sandheden af hvad han sagde. Han bar sig ad paa samme Maade og med samme Held. Soldaterne spurgte Skolemesteren, om han vilde sælge Hatten; da Klaus vægrede sig, bleve de bestandig mere lystne efter den, til det omsider lyfledes dem at faa Hatten for hundrede Daler. Klaus tog Pengene og gif sin Vei.

Dagen efter skulde Kjøberne strax til at gjøre et Forsøg med Hatten. De toge nogle af deres Bekjendte med ned i Kroen, spiste og drak dygtigt, og da de vilde gaa, satte de Hatten paa Stoffen og bare sig ad ligesom de havde seet Klaus gjøre det. Men dermed lod Bærten sig ikke nøie, han forlangte Penge og lo ad deres Fortælling om Hattens Egenskaber.

Soldaterne maatte altsaa betale og forlode Krostedet i Brede, dog besluttede de endnu en Gang at gjøre et Forsøg. De gif til den næste Kro, spiste og drak igjen og bleve ogsaa der nødte til at betale, hvad de havde fortæret.

Forbitrede begave de sig ned til Klaus, fulgte af alle de indbudne Venner. Klaus var just ifærd med at tække sit Huus, han sad og sang oppe paa Mønningen. Da han saa Soldaterne komme, krøb han hurtigt ned af Taget, løb ind til Konen og overlagde med hende, hvad han skulde gjøre for at frelse sig. Da Soldaterne kom til Huset, fandt de Døren lukket og maatte banke paa, inden den blev aabnet. Endelig kom Skolemesterens Kone ud til dem med Forflædet for Dinene, flagende og jamrende sig, og spurgte, hvad de ønskede. Soldaterne forlangte strax at tale med hendes Mand.

„Na, Gud bedre det!“ sagde Konen under en ny Graad, „ham kommer I aldrig mere til at tale med i denne Verden. Imorges tidlig faldt han ned fra Huusmønningen og brækkede sin Hals. Der ligger han.“

Med disse Ord lukkede hun Døren op til det næste Værelse, og der laa Skolemesteren, indsvøbt i et Lagen, udstrakt paa Bordet, tilsyneladende livløs og besudlet med Blod.

Skjøndt dette uventede Syn bevægede Soldaterne, kunde de dog ikke glemme det Puds, Klaus havde spillet dem, og forlangte, at Konen strax skulde betale dem de hundrede Rigsdaler tilbage. Den sørgende Enke lod til at være aldeles uvidende om denne Sag og sagde, at hendes salig Mand ikke havde talt et Ord til hende om Pengene. Endelig tilføiede hun, at de gode Herrer vare blevne skammelig bedragne, eftersom det ikke var Hatten, der besad den vidunderlige Kraft til at betale for sig, men derimod Kjæppen, som Klaus stak Hatten paa. Hun var netop saa bedrøvet idag, ikke blot fordi hendes Mand var død, men fordi Kjæppen var bleven borte. „Den kan ogsaa gjøre Døde levende,“ sagde hun. Kunde hun

blot finde den, skulde hun snart faa sin Mand tillive igjen, og faa kunde de gode Herrer selv afgjøre Sagen med ham.

Denne Historie forekom Soldaterne endnu mere utrolig end den første, imidlertid hjalp de dog Konen at søge efter Stokken, og efter lang Tids Forløb fandt de den.

Konen lod til at blive sjæleglad herover, hun tog hurtig Lagenet af den Døde og slog ham temmelig stærkt over Skinnebenene. Da hun havde gjort dette nogle Gange, udstødte Skolemesteren et dybt Suk, hans stive og ubevægelige Lemmer begyndte at bevæge sig, han slog Dinene op og reiste sig overende paa Bordet.

De fremmede Krigsfolk vilde næppe tro deres egne Dine; der var ikke længer nogen Tale om Bedrageriet med Hatten, som Klaus, da han var kommen lidt til sig selv igjen, strax begyndte at bede om Forladelse for. Tværtimod sagde Soldaterne, at han skulde sælge dem Stokken. Klaus vægrede sig længe, men tilsidst bragte Kjøberne det dog dertil, at de mod at betale hundrede Daler bleve Giere af Stokken.

Nogle Dage iforveien var En af Generalens Slægt død. Soldaterne troede nu, at de skulde faa sig en god Fortjeneste ved at bringe Livet tilbage i den Døde, ligesom de havde seet Skolemesterens Kone gjøre. De gif op til Generalen og sagde, at de vare Mænd for at bringe den Døde tillive igjen. De fik ogsaa Lov at komme ind til Livet, skjøndt Ingen fæstede Lid til deres Ord. Inde i Livstuen toge de Lagenet af den Døde og begyndte at slaa ham med Stokken over Skinnebenene. Da det første Slag ingen Virkning gjorde, gjentog de det atter, stærkere og stærkere, til de Tilstedeværende,

der ikke fattede Grunden til den Fornærmelse, som vederfores den Døde, toge Stoffen fra dem og forlangte deres Afstraffelse hos Generalen.

Denne lod dem føre for sig, og de fortalte, hvorledes Sagen var gaaet for sig, og kastede hele Skylden paa Klaus Skolemester.

Generalen fattede nu Mistanke om, at denne listige Bedrager mulig kunde være den Samme, som tidligere havde plyndret hans Skatkammer, kaldte Klaus op til sig paa Slottet og tvang ham ved Trusler med Pinebænken til at bekjende alt, baade Historien med Soldaterne og den tidligere med Skatkammeret. Imidlertid behagede Skolemesterens Snildhed Generalen i den Grad, at han tilgav ham, og Klaus stod sig godt med de Fremmede, saa længe de vare i Landet.

Glob og Eiler.

Oppe ved Limfjorden boede en mægtig Herre, som de kaldte Kongen paa Fuurland. Hans rette Navn var ellers Glob, og der kunde fortælles meget om, hvordan han havde faaet sin Rigdom. Han brød sig blot om Maalet, Midlet maatte saa falde, som det kunde. Folk sagde, at han havde dræbt den forrige Eier af Fuurland og jaget hans vorne Søn fra Stedet.

Dovre i Sallingland, der hvor nu Kjeldgaard ligger, boede paa den Tid en anden Herremand, som hed Alger. Han syntes ikke godt om Rabøskabet med Glob, men han var den Vilde og fandt sig derfor i at lide en ringe Uret

hellere end at lade det komme til aaben Feide. Glob's Folk fiskede paa hans Grund, skjøndt det fra gammel Tid havde været bestemt, at Den, som eiede Mark ved Fjorden, kun maatte fiske til midt i Dybet; Alger tav dertil; de satte deres Garn ind paa hans Strand, han lukkede sine Dine og lod Garnene staa.

Saaledes gik det i nogle Aar, til Eiler, den for-drevne Herremands Søn, lærte Algers Datter at kjende og trolovede sig med hende. Han havde fæstet Bo paa en lille Gaard nede ved Grinderslev Kloster og red om-fring og handlede med Dyne, som Herremænd paa den Tid pleiede.

Eilers Komme gjorde ellers ikke Venfskabet bedre mellem Glob og Alger. Beileren stod paa Algers Ret og kunde ikke finde sig i, at han led Overlast af sin rige Nabo. En Nat, da de havde stillet deres Bundgarn til Tørre paa Sallingstrand, rykkede Eiler Stængerne op og fastede Garnene i Søen, saa de dreve ud af Fjorden. En anden Gang stod Eiler Glob's bedste Fanghund, da Skytten gik i Selde Enge og jagede efter Fugle. Alger rystede paa Hovedet og sagde: „Det gaaer aldrig godt,“ men Eiler svarede: „Retten er paa vor Side, naar uwillig Mand vil dømme os imellem.“ Eiler boede meget paa Kjeldgaard, siden han var bleven trolovet med Helvig, han red ogsaa tidt op til Færgestedet, hvorfra de skibede over til Fuur, og det lod til, at han søgte at træffe sammen med Glob, skjøndt han aldrig talte der-om. Hidtil havde de heller ikke mødt hinanden, saa vidt Alger vidste.

En Aften i Høsten kom der en Mand gaaende op til Kjeldgaard og forlangte Herremanden i Tale. Alger kjendte Manden, det var Glob's Foged, men han spurgte

ikke om hans Grinde og bød ham komme indenfor. Da nu Fogden havde faaet Spiise og Drikke, reiste han sig op og gik hen og stillede sig indenfor Døren. Alger blev siddende paa Bænken, Fogden var en ufri Mand, og Eiler stod og saae ud ad Vinduet for at vise, hvor lidt han brød sig om det Budskab, Glob kunde sende. Men Algers Folk, som vare tilstede, tav, og det blev stille i Stuen.

„Mig sender Kongen paa Fuurland,“ sagde Fogden, „for at spørge, om I snart tænke paa at give ham Vederlag for de Bundgarn, I forgangen Efteraar lod drive ud i Fjorden.“

„Hvad skal vi sige til det?“ hviskede Alger.

„Hvor stode de Bundgarn?“ spurgte Eiler.

„Vi havde hængt dem op paa Stænger nede ved Færgestedet,“ svarede Fogden.

„Hvad der staaer i Jorden paa vor Grund, hører os til,“ sagde Eiler. „Dermed er den Snak endt.“

„Saa var der ogsaa en anden Sag, om den Hund, som I skød sidste Jævnøgn,“ sagde Fogden. „Hvad agte I at give til Erstatning for den?“

„Hvor blev den Hund skudt?“ spurgte Alger.

„Nede paa Selde Enge,“ svarede Fogden.

„Om Hund gaaer over min Mark, har jeg Lov til at skyde ham,“ sagde Alger, „det staaer i Loven, og derfor giver jeg ingen Vederlag.“

„Saa vil han tage den,“ sagde Fogden.

„Han kan prøve paa det,“ svarede Eiler.

Da traadte Fogden frem i Stuen og vedblev med hævet Røst: „Saa forkynder jeg da i min Herres Navn for Hver, som mig hører, for Herre og Svend, for Hustru og Enke, at Hr. Glob til Fuurland, efter fire Døgn, fra

Solnedgang paa denne Dag at regne, vil komme og tage sig selv tilrette, hvis han kan det, og bryde Fred og Naboskab med Eder. Jeg beder Alle, som dette høre, være sig ædelbaaren eller ufri Mand, Ung eller Gammel, vidne for mig, at jeg har røgtet mit Grinde af al Formue og først kyndet Hr. Alger Feide efter flittig at have bedet i det gode."

Da Fogden havde sagt det, skænkede Alger ham et Bæger Viin af Randen, gav ham en Solpenge i Haanden og lod to Svende følge ham ud til Borten.

Nu blev der i al Hast skicket ridende Bud til Hr. Algers Venner i Salling, med Tidende om hvad der var skeet, og Hilsen og Bøn om at komme Herremanden til Hjælp, det snarest de kunde. Men Ingen havde rigtig Lyst dertil, da de hørte, at det var mod Fuurlandskongen, de skulde stride, og Budet bragte kun ringe Trøst tilbage.

Imedens arbejdede Eiler flittigt paa at sætte Gaarden i god Forsvarsstand. Han fik nye Hjel og Volte sat i den gamle Port, skar Siv af Graven og bødede paa Volden der, hvor den var meest forfalden. Alger tog sig intet for, han gif blot og saae til og var ikke heller rigtig tilfreds med Eiler, for han syntes, det var ham, som havde bragt denne Rød over ham. Dog sagde han ikke noget og lod sig heller ikke mærke med, hvad han tænkte. Den sidste Dag red han selv ud for at faa Hjælp og Mandskab med tilbage, men han var ikke heldigere end de Andre.

Den fjerde Morgen, lidt før Døretid, kom Hyrden løbende op til Gaarden og sagde, at nu gif der tre Baade over fra Fuur, alle vare de fyldte med Krigsfolk, og der sad en Mand i Forstovnen paa hver Baad, som

blæste i Krumhorn. Det lød langt hen over Søen. Alger steg op i Taarnet og saae ud, men han kunde ikke faa Die paa noget for Skoven, som dengang gik langs med Stranden, nedad mod Selde og Torum. Hyrden blev da skiftet ud igjen for at drive Kvæget ind paa Gaarden. En Mand fulgte med for at speide efter, hvad de fremmede Krigsfolk toge sig for. Da han kom tilbage, fortalte han, at nu havde Kongen fra Fuurland slaaet Leir nede ved Stranden; han og Hyrden havde ogsaa talt indtil fyrrethve Krigsmænd dernede. Paa Algers Gaard var der kun sexten.

Hen paa Eftermiddagen fik Hyrden Kvæget drevet ind, men Oldensvinene, som gik løse i Skoven, kunde han ikke faa med sig. Glob's Folk fangede to af de unge Gribe samme Aften, de kunde staa inde paa Volden og høre dem sfrige, da de bleve slagtede. Der blev nu deelt Baaben ud til Krigsfolkene, og udenfor laa der Folk paa Luur imellem Bussene for strax at melde, naar Glob og hans Mænd kom nærmere.

Om Natten gjorde de et stort Baal lidt nedenfor Færgebroen, Alger kunde se Røgen og Ilden oppe fra Taarnet, han hørte ogsaa, at de sang og støiede dernede, men der kom Ingen op til Gaarden. Længer ud paa Natten blev det stille i Leiren. Der faldt en stærk Taage, og Lysningen fra Baalet tog af. Da listede Eiler sig ud over Broen uden at sige til Røgen, hvor han gik hen. Han havde en mørk Kappe over sig og sneg sig sagte ind igjennem Skoven ned til Færgebroen, hvor Glob havde slaaet Leir. Han blev ved at følge den Grøft, som førte Vandet fra Fjorden op i Herregaardens Grav, og naar han havde gaaet lidt, stod han stille for at lytte og duffede sig ned imellem Rørene, som

vogede paa Siden af Grøften. Inde imellem Træerne blev det mørkere, der laa Glob's Mænd og sov omkring paa Jorden, som de bedst kunde, men Glob selv sov i en Hytte, som de havde dannet af Grene og dækket med Huder. Baalet var ved at gaa ud, af og til skød en mørk Flamme iveiret, og naar det skete, saae Giler Folkene sidde og nikke omkring Ildstedet, med Ryggen op til Træerne og med deres Baaben i Armene.

Da han kom til Hytten, trak han forsigtig Skindet tilbage fra Døren og krøb ind. Glob laa paa en Bænk og havde taget sin lange Raabe om sig. En Lynspind brændte paa en Græstørv og fastede sit Stær hen over den Sovende. Giler stod lidt og saae sig om, saa trak han en Kniv, holdt Manden tilbage og krøb forsigtig hen til Bænken. Han tænkte paa sin Fader, som Glob havde slaaet ihjel, han tænkte paa al den Uret og Rød, han selv havde lidt, medens han i de mange Aar gik omkring fra Sted til Sted og havde ikke det, han kunde hælde sit Hoved til. Han tænkte ogsaa paa, at Glob's Død vilde fri Alger fra en farlig Nabo og skaffe ham Helvig, det bedste Maal for alle hans Tanker, men alligevel tøvede han med at støde Kniven i Kongens Bryst. Glob sov saa rolig og stille, hans Hænder laa foldede over Brystet, som om han var falden i Søvn, mens han læste sin Aftenbøn. Jo længer Giler saae paa ham, desto umuligere var det at fælde den Bærgeløse. „Men han skal dog vide, at jeg har været her,“ tænkte han, og saa fæstede han Kniven fast over Glob's Hoved i Bænken og listede sig ud igjen, ligesaa stille som han var kommen.

Dette skete om Lørdag Nat. Søndag Morgen, lidt før Solen stod op, blæste de i Trompeter og kom gaaende

i en stor Klynge nede fra Stranden; men midt i Kredsen førte de en Stormbuß med sig til at slaa Porten ind. Alger og hans Mænd værgede sig, saa godt de kunde, men det forflog ikke, Glob's Ffolk fyldte Gravene eller vadede over dem, synderlig dybe vare de ikke. Da de kom til Vindebroen, brugte de deres Stormpæl, og Kloffen var endnu ikke otte, før Glob var Herre over Gaarden. Saa gav Alger Tegn til sine Ffolk, at de ikke skulde stride længer, og gif frem for dem, da Kongen kom ind over Broen.

„Guds Fred og Goddag, min Broder!“ sagde Glob, mens han tog Stormhuen af og tørrede sin Pande. „Du seer, at jeg byder mig selv til Gjæst hos Dig, endskiøndt det er Helligdag. Lad mig saa faa noget at drikke, for vi har været tidlig oppe idag og arbeidet strengt.“

„Du kan tage hvad Du vil,“ sagde Alger, „hvad jeg har hører dog Dig til.“

„Na nei!“ sagde Glob, og saa lo han ganske fredssommelig, „gaa selv ind og skænk for mig, og for at Du kan vide det, saa er jeg kommen saa tidlig for at give, men ikke for at tage. Der er En af dine Ffolk, som har glemt sin Kniv inde i mit Telt inat, lad mig tale lidt med Manden.“ Medens han sagde dette, tog han den Kniv frem, som Eiler havde fæstet i hans Løibænk.

„Kniven er min,“ sagde Eiler og traadte frem for Kongen. „Gud gav dit Liv i min Haand, men jeg skaanede det, hvorvel jeg led meget ondt og megen bitter Glende for din Skyld.“

„Var mit Liv i din Haand,“ sagde Kongen, „og har Du skaanet det, saa vil jeg forskyldte Dig, saa godt

jeg kan, og hvad jeg ikke mægter, det maa Alger gjøre. Giv Du Eiler din Datter, saa giver jeg dem Udstyret, jeg tænker vel, at Fuurland kan slaa til. Jeg sidder en barnløs Mand derovre og længes efter Selskab paa mine gamle Dage."

Alger stod og saae lidt paa Glob, saa slog han begge sine Arme om hans Hals og græd af Glæde. Og som Lurerne blæste til Slag ved Davre, blæste de til Gilde ved Nadveren, for om Aftenen holdt Eiler Bryllup med Helvig.

Djævelens Bro.

I Ringkjøbing Amt ligger Uloborg Herred. Det hed før Ulobjerg, og der boede en Herremand, som sendte sine Jaar ned paa Madum Enge for at græsse. Madum Na var dengang bredere og dybere end nu, der gik en stærk Strøm ud til Søen, og langs med Bredden og omkring paa Engen ligger der en Mængde store, graa Steen, som i Frastand se ud som Gæs. Det er heller ingen rigtige Steen, siger Mogle. Om deres Oprindelse fortælle de:

Der var engang to gamle Natmændskoner, som vilde til Madum for at tigge; underveis kom de op at skjændes og skiltes ad. Den Ene gik til Byen, men den Anden blev noget tilbage. Fogdens Hustru laa syg i de Dage, og der var søgt Hjælp for hende allevegne, men Ingen vidste at give noget Raad. Da Taterkvinden nu kom ind i Gaarden, spurgte de hende om, hvad de

skulde gjøre. Hun stod lidt og betænkte sig og rystede paa Hovedet.

„Den Sygdom er der ingen Raad for,“ sagde hun. „Den vil blive hendes Hælsot. To onde Dine har seet paa hende, hvis I vil vide, hvem det er, saa skik En ud af Jeres By sønderpaa; naar han møder en Kvinde med en skaldet Kjæp og en rød Lue, saa er det hende.“

Det gjorde de, og da de kom ud af Byen, mødte de den gamle Natmandskone, som den Anden nylig havde forladt i Brede; men nu havde hun sin vorne Datter hos sig. De toge Konen med og forlangte, at hun skulde gjøre den Syge rass igjen og bekjende, hvad ondt hun havde tilføiet hende. Alt det, hun forsikrede om sin Uskyldighed, hjalp ikke. Da hun nu ikke vilde bekjende noget og heller ikke kunde gjøre den Syge rass igjen, sloge de et Stykke Reb om hendes Hals og droge hende ud paa Madum Enge, der blev hun stenet tilbøde. Taterkvindens Datter stod og saae derpaa og skreg ynkelig, hver Gang en Steen traf den gamle Kone, men Pigen selv tilføiede de intet ondt og lode hende fare i Fred.

Næste Morgen kom Hyrden drivende ned paa Engene med Byfolkens Gæs. Da var Taterpigen der endnu og havde begravet sin Moder og sad og græd over Stedet. Da hun nu saae Hyrden med Gæssene, stod hun op og sagde: „Kom og hjælp mig og skær Græstørv til min Moders Grav.“

„Nei jeg vil ikke,“ sagde Hyrden, „for hun har ingen Grav fortjent.“

„Minde skal der dog blive reist over den Grav,“ sage Taterpigen, „det Madum Byfolk vil gaa og se paa til Dommедag.“

Da hun havde sagt dette, tog hun sin Kjæp og svingede den rundt over Hovedet som et Hjul. I det samme blev alle Gæssene, som gik paa Engen, forvandlede til hvide og graa Stene, og siden have de ligget der lige til denne Dag.

Andre fortælle, at der nede ved Naen til Sønder engang boede en fattig Mand, som i daglig Tale blev kaldt Ull Thamsen, ham brugte Herremanden fra Ulvbjerg til at vogte sine Faar. En Aften i Midsommeren, da Ull skulde drive hjem, manglede der et Faar i Tallet. Ull blev meget bedrøvet, fordi han vidste, at Herremanden var streng og nøieregnende, han kom ogsaa selv hver Aften ned til Folden og tog Tal paa Flokken. Ull gav sig da til at søge efter Dyret. Han løb østerpaa, over ad Bymarken til, og han vadede ud i Mosen og ledte mellem Rørene, men Faaret var borte. Imedens var det blevet Aften, og det begyndte at graane i Vest. Nu turde Ull ikke blive længer borte og drev hjem til Gaarden. Herremanden stod ved Folden, som han pleiede. Da han saa der manglede et Faar, blev han vred og sagde, at Ull skulde ske en Ulykke, hvis han ikke skaffede fuldt Tal til næste Aften. Da Solen stod op, drev Ull Faarene ud igjen og gik og ledte den hele Dag, men det hjalp ikke; da han kaldte sammen om Aftenen, var der igjen et Faar borte. Da satte Ull sig ned paa en Steen ved Naen og græd høit, for nu vidste han, at der ingen Naade var at vente, naar han kom op paa Gaarden til den strenge Herremand. Faarene stode og brægede om ham, for de vilde i Huus, men Ull blev siddende og turde ikke gaa hjem. Da kom der en lille, puffelrøgget Mand, i en graa Kofte, gaaende frem for ham og spurgte, hvad han fattedes. Ull klagede sin

Rød, men den lille Mand gav sig til at le og meente, at den Ting ikke havde stort at sige.

„Hvad vil Du give mig, naar jeg skaffer Dig begge dine Faar igjen?“ sagde han.

„Vorherre almægtigste velsigne Jer, hvis I kan det,“ sagde Ull, „saa redder I mig ud af en stor Rød.“

„Det forslaaer ikke,“ sagde den Anden og skær Ansigt, medens Ull lyfte Velsignelsen over ham. „Hvis Du vil give mig din ældste Dreng, den Dag han fylder tretten Aar, saa vil jeg forsørge ham og hjælpe Dig.“

Ull sagde: „Ham maa I hjertens gjerne faa, med Tak til, for han er krum og skæv og intet Menneſke nyttig. Hvad vil I bruge ham til?“

„Han skal tjene mig,“ sagde den Fremmede. „Jeg tager ham med til min Hjemstavn nede i Heden. Skriv nu blot denne Seddel under, andet Bevis bryder jeg mig ikke om, saa skal jeg nok komme til min Ret, ifald Du bryder dit Løfte.“

„Gud hjælpe mig for at skrive,“ sagde Faarehyrden, „jeg er kun vant til at drive med en Flok Faar herude i Lyngen, mine Forældre vare fattige Folk, som ikke havde Raad til at koste nogen Værdom paa mig; men jeg kan sætte tre Kors istedetfor Navnet, det er mit Bmærke.“

„Nei!“ skreg den graa Mand, „intet Kors!“ Saa tog han en Fjeder ud af sin Kofte, og medens Ull saae paa de røde Bogstaver, som stode paa Papiret, ridsede Manden ham i Haanden, til der flød en Draabe Blod ud i Pennen, og lod derpaa Faarehyrden holde ved Fanen, medens han selv skrev under.

„Nu er det bestilt,“ sagde han og lo, saa Ulls Haar reiste sig af Skræk. „Jeg vil endda gjøre Dig et Løfte

til. Jeg skal bygge Dig en Rampesteensbro her over Madum Na, som skal være saa bred, at Du kan drive hen over den med alle dine Faar i en Række uden at gjøre den lange Omvei nedenom Mosen, og det Stykke Arbeid skal være endt, inden Hanen galer imorgen tidlig. Er Du saa fornøiet?"

„Nei!“ skreg Ull, „jeg er ikke fornøiet, „for kan I gjøre det, maa I være den lede Djævel selv, og saa faaer I ikke min Dreng.“

„Jeg kan mærke, Du kjenner mig,“ sagde den Puffelruggede og lo, og hans Dine skinnede som to Sblgløder, „men det hjælper Dig ikke. Om din Dreng skal vi nappes, naar den Dag kommer; naar jeg holder mit Ord, maa Du holde dit. Drag nu hjem i Fred. De to Faar, Du savner, staa og bræge ved Gaarden.“

Da den Ubekjendte havde sagt dette, vendte han sig om og var forsvunden.

Medens de stod og talede sammen, faldt Mørket paa, og Faarehyrden drev Flokken op til Herregaarden og gif og grundede over den Gamles Ord. Da han kom hjem, stod de to Faar og brægede ved Folden, og Herremanden sagde, at nu var der ingenting iveien, siden Tallet slog til.

Men Ull gif hjem og fortalte sin Hustru, hvad der var skeet. Hun græd bitterlig herover, og de lagde Raad op, hvordan de bedst skulde afvende den Ulykke, som ventede deres Søn. Som de saaledes sad, hørte de en Røst henne i Krogen af Stuen:

„Hvorfor græde I?“

Ull saae derhen og spurgte, hvem det var, der talede.

Konen sagde: „Det er en stakkels Mand, som ingen

Huusly havde for inat, saa gav jeg ham en Ravring og lod ham lægge sig bag Ønnen til imorgen."

Den Fremmede stod nu op og gik hen til Bordet, hvor Ull sad og spiste Aftensmad. „Du skal ikke være bange, Ull Thamsen!" sagde han. „Den Sag er endda ikke saa slem, som Du tænker. Nu skal jeg gjøre Gjengjæld, fordi din Kvinde tog vel imod mig og gav mig Spise og Drikke, hvorvel J selv sidde knapt i det."

Den fremmede Mand drog Landet rundt med sin Glasliste paa Ryggen, han gjorde Kunstler for Folk og kunde slaa Fuglestemmer; det være sig Morgen eller Aften, selv i den mørke Nat, maatte Fuglene synge efter, naar han sang for. Glad blev Hyrden og hans Hustru, da de hørte disse Trøstens Ord. Den Fremmede fik endnu noget at spise, og imedens sagde han:

„Det var jo til Hanegal, han lovede at være færdig med den Bro, ikke sandt, ellers var Du løst fra dit Løfte? Nu vil jeg se, om jeg kan skære den Karl en Fløite, hvor flog han end lader til at være."

Saa snørede han sin Bylt Klæder sammen, tog Risten paa Ryggen og bød Farvel, skjøndt det ikke var stort over Midnat i Tiden. Derpaa gik han ned til Madum By og begyndte at slaa Fuglestemmer, saa det gjaldede i Skj, og alt eftersom han gik frem igjennem Gaden, kom Hanerne ned fra Ranen og saae ud efter Veiret og begyndte at gale, fordi de hørte Fuglesangen og troede, det var Morgen.

Da blev der en Støi nede ved Aaen, hvor den Puffelryggede og hans Mænd vare isærd med at reise Broen. Det skreg og hvinede, som naar om Efteraaret Heirerne samles i Mosen for at drage bort. Den graa Mand kunde ikke blive færdig, derfor sprængte han

Broen og væltede Stenene, han havde samlet, til alle Sider, som de ligge til denne Dag, og Ull var løst fra sit Løfte.

Men siden den Tid har Egnen nede ved Aaen været øde og ubeboet. Mos og Svamp groer paa de hvide Steen, som ligge spredte om paa Engen.

Mosemanden.

Engang sad der en lille Hyrde dreng ude paa Heden i en Steendysse, hvor han havde reist sig en Hytte. Han var bedrøvet, fordi der var løben et Aar bort fra ham, han turde ikke komme hjem om Aftenen til Gaarden, hvor han tjente, uden at bringe det med. Medens han sad og tænkte herpaa, og spiste sit Smørrebrød, stod der en gammel Mand for ham, uden at Drengen havde seet ham komme hen over den aabne Fjælle.

„Giv mig et Stykke af din Mellemmad,“ sagde den Gamle. „Jeg har en lang Vej at gaa, og jeg er sulten.“

„Det skal I faa,“ sagde Drengen og gav den Anden Halvparten af den Mad, som han havde tilbage.

„Hvad sidder Du lille Dreng og tuder for?“ spurgte den Gamle.

Drengen sagde: „Det kan kun lidt nytte, jeg fortæller Jer det, I kan ikke hjælpe mig alligevel.“

„Det kunde dog træffe sig,“ meente den Gamle. „Jeg har hjulpet dem, der var stædt i større Nød end Du.“

Drengen fortalte ham da sit Uheld.

„Veed Du hvad,“ sagde den Gamle, „Du har været god imod mig, jeg skal give Dig noget til Gjengjæld.“ Dermed tog han en Fløite af Pilebark op af Lommen og gav Drengen den. „Saa snart Du piber,“ sagde han, „kommer det Jaar igjen, hvor langt det saa er borte. Lad mig se, Du passer vel paa den Fløite.“

Da den Gamle havde sagt dette, forsvandt han, og Drengen stod ved Dyssen og saae efter ham. Det varede ikke længe, før han blev overbevist om, at den Gamle havde talt sandt, aldrig saa snart satte han Pilefløiten til Munden, før det Jaar, han savnede, kom løbende i fuldt Firspring inde fra Heden. Drengen gjemte da sin Fløite, som den gamle Mand havde sagt, og fra den Dag af var Tallet paa hans Jaar altid rigtigt.

Den samme Dreng havde følt stor Lyst til Musik. Engang gav Herremanden ham en Violin. Drengen tog den med sig i Marken og gik og spillede den hele Dag, medens han vogtede Faarene. Han blev tilsidst saa stor en Mester, at der gik Ry af hans Spil om i Landet.

Mosemanden, som de kaldte ham, fordi hans Moders Hytte laa midt ude i en stor Mose, blev snart berømt for sin Kunst. Herremanden gav ham fri for Tjeneste, siden tog han hjem og boede i Hytten hos sin Moder.

Paa den Tid var det, at Hr. Byrges Datter kom tilbage fra Bnen, hvor hun var bleven opdragen, siden Byrges Hustru døde. Hun og Mosemanden havde leget sammen som Børn, da han saae hende igjen, blev han meget glad. Hver sildig Aften hørte Folk, siden hendes

Hjemkomst, Toner af hans Violin, paa den Side af Gaarden, hvor Anes Kammer laa. Bægteren fortalte nede i Borgstuen, at han undertiden, i de lyse Sommer-nætter, havde seet en Haand aabne et Vindue i Frøkenens Værelse og en Skikkelse læne sig ud deraf, som om hun lyttede til Spillemanden nedenfor.

Nu maa det fortælles, at der næst ved Hr. Byrge boede en anden Herremand, med hvem han i lang Tid havde levet paa spændt Fod. Først streedes de om deres Jorder, og da Grændsen endelig var sat, kappedes de om, hvem af dem der skulde gjælde for den Første. Den Ene vilde altid overgaa den Anden. Kjøbte Byrge sig et Kobbet Jagthunde eller en ny Hest, hvilede den Anden ikke, før han havde faaet en, der var endnu bedre. Gjorde Byrge et Julegilde og bad Naboen dertil for at vise ham, hvor kostbart han kunde beværte sine Gjæster, varede det ikke længer end til Hellig tre Kongers Dag, før den Anden gjorde et Gilde, som var endnu større, og hvortil han atter bad Hr. Byrge. Sidste Vinter havde Hr. Byrge flere Gange samlet sine gode Venner for at lade dem høre Mosemandens Spil, og denne Gang meente han endelig at være bleven den Andens Mester.

I de samme Dage vendte Nabovens Søn hjem fra fremmede Lande. Denne Søn var som Barn falden med en Hest og havde forslaaet sig saaledes, at han var uskikket til Riddertjeneste. Herremanden havde derfor holdt ham til Bogen, men den Unge dyrkede Musikken tillige og havde bragt det til stor Færdighed i denne Kunst.

Nogle Dage efter at Mosemanden havde spillet hos Hr. Byrge, sendte Naboen Bud til ham for at sige, at

han kom derover med sin Søn, saa skulde han høre, hvor vidt denne havde bragt det i Musik. Byrge fattede strax, at det her gik ud paa at ydmyge ham, da det ikke var rimeligt, at den Anden vilde lade sin Søn høre, uden at han tillige var vis paa, at han var den Bedste. Han sendte strax Bud ned efter Mosemanden og fortalte ham, hvad der var paa færde.

„Du maa se, Du kan blive hans Overmand,“ sagde Byrge. „Imorgen Aften gjøre vi den første Prøve, og om et Par Dage byder jeg en stor Forsamling til mig, hvor I begge skulde Jer høre. Det er din Pligt, Mosemand, at Du gjør Dig Umage for at blive den Bedste,“ føjede han til, „siden Du har mig at takke for alt, hvad Du kan; Du husker nok, det var mig, som gav Dig Violinen. Hvis Du gaaer af med Seiren, veed jeg ikke, hvad Du kunde bede mig om, som jeg skulde nægte.“

De sidste Ord vakte en dristig Tanke hos Mosemanden, han ønskede nu selv at seire og lovede Herremanden, at han nok skulde blive tilfreds med ham.

Da han gik hjem, var det blevet Aften, han tænkte paa Herremandens Ane og paa den Mulighed, at hans Spil maaske kunde hjælpe ham til det, han ikke før havde rovet at haabe. Da han kom nedad mod Mosen, reiste der sig pludselig en Skikkelse op af Lyngen og bød ham Godaften. Mosemanden blev hange og gjenkjendte lidt efter den gamle Mand, som engang havde givet ham den lille Pilefløite.

„Naa, Mosemand!“ sagde den Fremmede, „Du har jo havt god Fremgang, siden vi sidst taltes ved. Hvem skulde tro, Du var bleven til en saadan Karl, dengang Du drev om herude med din Flok Faar.“

„Det kan blive til mere endnu, hvis Vorherre lægger sin Haand til,” sagde Mosemanden.

Den Gamle spurgte, hvor han kom fra, og Spillemanden fortalte da, at han var bleven kaldt op paa Herregaarden, og hvad Byrge havde lovet, dersom det lykkedes ham at vinde Seir.

„Hvad giver Du mig?” sagde den Gamle, „naar jeg lærer Dig en Kunst, hvormed Du kan blive hans Mester?”

„Jeg giver ingenting,” sagde Mosemanden, som bestandig følte større Frygt for den Gamle. „Med Guds Hjælp haaber jeg nok at seire, og om mine Egener ikke skulde slaa til, saa vil jeg heller tabe end bruge nogen List for at vinde.”

„Jeg vil ikke nøde Dig min Hjælp paa,” sagde den Gamle, „skjøndt jeg kan se, der staaer meget paa Spil for Dig. Har Du ellers gjemt den lille Fløite, jeg gav Dig sidste Gang, vi mødtes?”

„Ja!” sagde Mosemanden. „Hvis I vil tøve lidt, skal jeg gaa hjem og hente den.”

„Na nei,” sagde den Anden, „har Du gjemt den saa længe, saa glem den kun lidt endnu, Du kan aldrig vide, hvad Nytte den kan være til. Skulde Du nogensinde trænge til min Hjælp eller ønske at tale med mig, saa behøver Du blot at blæse ind igjennem den nederste Ende. Husk vel paa det.” Efter disse Ord vendte den Gamle sig og gik ind igjennem Heden.

Mosemanden raabte: „J kan ligesaa godt tage Fløiten med Jer strax, for jeg vil hverken benytte den eller Eders Hjælp mere.”

„Forvar den blot,” sagde den Gamle, „og husk paa, hvad jeg har sagt Dig.” Dermed var han forsvunden.

Mosemanden kom op paa Gaarden til bestemt Tid. Naboen og hans Søn vare der allerede. De saae paa den fattige og bondeflædte Spillemand med Ringeagt, og hvad der endnu mere mishagede Mosemanden var, at den fremmede Junker hele Tiden kun havde Sands og Dine for Ane.

Gun lod dog ikke til at bekymre sig synderligt om ham, men kom hen og talte saa venligt til Mosemanden, at han glemte alt, hvad der havde gjort ham frygtssom og bange i denne Kreds.

Mosemanden spillede. Hans Dine vare ufravendt fæstede paa Ane, det var som om han til denne Aften havde fundet Melodier for alt, hvad han i Løndom havde tænkt og følt. Det var som om hans Toner skulde være et Sprog og et Sendebud fra ham til hende. Aldrig før havde de hørt ham spille saa godt. Da han holdt op, blev han hilset med Jubel og Bifald. Alle takkede ham, men den bedste Løn laa dog i Anes Bliske.

Hvad der nu end kunde være Grunden hertil, saa dømte Tilhørerne til Gunst for Junkeren, skjøndt hans Spil stod langt tilbage for Mosemandens. Denne havde blot spillet sine egne Melodier, Junkeren derimod spillede andre Mesters Melodier, med en Kunstfærdighed, som vidnede om lang Ovelse. Nok er det, Mosemanden blev erklæret for den Overvundne. Byrge saae vredt til ham, da Dommen var fældet, Ane lagde ikke Mærke til ham, da han bukkede og gik.

I stor Bedrøvelse vendte han tilbage til Moseshytten. Her modtog en ny Sorg ham. Hans Moder laa for Døden. Mosemanden pleiede hende, vaagede ved hendes Leie, til den Dag kom, som Byrge havde bestemt til sit

Gilde, da Mosemanden og Junkeren atter skulde spille sammen. Om Morgen sendte Herremanden Bud ned til ham, men han lod svare, at hans Moder laa syg, og at han ikke kunde spille om Aftenen. Byrge red strax efter selv ned til Hytten, men fik samme Svar. Han bad og truede forgæves, Mosemanden blev ved at vægre sig. „Jeg har jo allerede een Gang forsøgt mig mod den Junker,“ sagde han, „og blev kaldt for overvunden. Hvorfor skal jeg da anden Gang lide samme Dom?“

„Du maa min Sjæl møde,“ sagde Byrge. „Jeg har lovet mine Venner det, og de vente paa Dig. Din Moder skal ikke fattes Pleie imedens, jeg sender nogle af mine Folk ned til hende, og Dig selv, Mosemand, skal jeg, hvis Du overvinder din Medbeiler, gjengjælde paa en Maade, som overgaaer dine dristigste Tanker.“

Byrge saae den Overvindelse, det kostede Spillemanden at afflaa hans Bøn, men det skete dog. Forbitret vendte Herremanden ham Ryggen og red sin Vej. Mosemanden satte sig atter ned ved sin Moders Leie.

I Mørkningen bankede det sagte paa Døren, Ane kom ind, Mosemanden udstødte et Skrig, men Frøkenen gav ham Tegn til, at han skulde være stille. Hun gentog sin Faders Bøn og tilføiede, at Byrge havde lovet at opfylde ethvert Ønske, hvis hun kunde faa Mosemanden til at spille for dem paa Gaarden denne Aften. Han spurgte ikke om, hvad hun meente med dette Ønske, men inden hun gik, havde han sagt ja, og Ane lovede ham da, at hun skulde stikke en Kone til at vaage hos den Syge, medens han var borte.

Da nu Mosemanden blev alene, sad han og tænkte paa, hvor meget der var afhængig af denne Aften, og

det faldt ham ind, hvad den gamle Mand havde sagt om Fløiten. Han vilde kalde paa ham, men vovede det dog ikke, en uforklarlig Frygt holdt ham tilbage.

Aftenen skred frem, Mosemanden sad endnu og grundede. Endelig stod han op, hentede Fløiten og gik ud af Hytten. Da han var kommen et Stykke ind paa Heden, blæste han, som der var bleven ham sagt, og strax efter saae han den Gamle komme gaaende hen imod sig, hans rynkede Ansigt lo spottende ad ham, og han sagde:

„Bidste jeg det ikke nok! Du vilde dog ty til min Hjælp, naar det kneb. Følg nu med lidt længer ind i Mosen og lad mig saa høre, hvordan Du forstaaer at bruge din Violin.“

Mosemanden adlød, den Gamle gik foran, og han fulgte efter, over Tuer og Lyng, længere ind i Heden. Da de havde gaaet et Stykke, satte den Gamle sig ned paa en Steen, støttede Hagen paa Hænderne, hvormed han holdt sin Kjæp, og sagde:

„Spil nu lidt for mig, som naar Havet bruser, og Søfalkene ligge og bande i Bølgerne; kjenner Du en Melodi, der passer sig for en saadan Stund?“

Mosemanden satte Violinen til Rinden og spillede.

„Det var endda ikke saa galt,“ sagde den Gamle og nikkede til ham. „Spil mig nu en Kjærlighedsfang, som naar en Knøs beiler til en ung Pige for at lokke og bedaare hende.“

Mosemanden blev bleg, medens han saae paa den Gamles Ansigt, men han spillede igjen.

„Det gik ogsaa nok an,“ sagde Manden. „Spil nu noget, der passer paa en bedragen Kvindes Klager og Graad, hendes Faders og Moders Forbandelser.“

Mosemanden kunde knap holde sin Bue, men han spillede tredie Gang.

„Nei, det duer ikke,“ raabte den Gamle. „Jeg tænkte nok, at Du ikke havde den rette Magt over Tonerne, derfor var det, Herremandens Søn sit Bugt med Dig forgangen, han vil vinde over Dig igjen iaften.“

„Hvad skal jeg da gjøre?“ spurgte Mosemanden. „Hvordan skal jeg da faa de Toner, jeg mangler? Lær mig dem at kjende, hvis Du kan; men det maa være hurtigt, der er ikke lang Tid tilbage.“

„Hvis det er dit Alvor at lære dem, saa er der Tid nok,“ sagde den Anden. „Gaa blot hjem til din Moder, hun ligger paa sit yderste; dersom Du, naar hun opgiver Anden, holder din Viol over hendes Mund og opfanger hendes sidste Suk, saa har Du alt, hvad Du behøver, saa vil Du aldrig mere fattes nogen Tone, og seire over alle dine Modstandere.“

„Nei!“ skreg Mosemanden, „det er Uret og Synd, Du frister mig til. Jeg vil ikke have med Dig at bestille.“ Han kastede Pilesloiten hen til den Gamle og vilde løbe sin Vej, men Manden greb ham haardt i Armen og sagde:

„To Ord endnu, saa kan Du løbe. Naar Du har gjort, hvad jeg sagde, maa Du strax gaa ud af Stuen og ikke se Dig tilbage; husk vel paa det, og nu afsted! kom ihu, at denne Aften skal bestemme, om Ane bliver din eller Junkerens.“

Dermed lod den Gamle ham fare, og Mosemanden løb alt hvad han kunde, igjennem Heden, hjem til sin Moders Hytte.

Den Syge laa og kæmpede med Døden, som den

Gamle havde sagt ham. Mosemanden lagde Violinen og satte sig hen paa Sengen og græd. Han tænkte paa den Gamles Raad og begreb ikke, at han havde kunnet lytte dertil. Lidt efter faldt Stueuhret til Slag og mindede om, at Timen var forhaanden, da han skulde op paa Slottet. Han tænkte paa Ane, hørte hendes bønlike Stemme, han tænkte ogsaa paa Junkerens Spot, hvis han blev overvunden, og at ethvert Haab dermed gik tilgrunde. Han vendte sit Hoved om mod Bordet, der laa Violinen, han strakte Armen ud for at tage den, men han kunde ikke. Da udstødte den Døende et Suf, hun foldede sine Hænder paa Lagenet over Brystet og hvædede sin Velsignelse til Sønnen. Diebliffet var der, hendes Læber bevægede sig i Døden.

„Gud Fader forlade mig, hvad jeg nu gjør,“ hvædede Mosemanden, „men jeg vil seire!“ — Det forekom ham, at der var Nogen, som lo udenfor Vinduet, men han greb Violinen og holdt den tæt hen til den Døendes Mund, som den Fremmede havde sagt.

Da aabnede den gamle Kone endnu engang sine Dienlaage og stirrede op paa ham, som om hun sørgede og pintes meget. Hun bevægede Haanden og vilde skyde Violinen bort, men han holdt den fasttrykt imod hendes Læber. Hun hævede sin Arm, knyttede Haanden, som om hun vilde true ham, udstødte et høit Skrig og sank livløs tilbage paa Halmpuden. Mosemanden greb sin Hat og sin Bue og styrkede ud af Hytten uden at se tilbage paa den Døde.

Paa Slottet havde de længe ventet ham. Byrge gik frem og tilbage og saae ud paa Veien og frygtede for, at han ikke skulde komme. Imedens lod Junkeren sin Færdighed høre og glædede Alle ved sit Spil. Da

Mosemanden kom ind i Salen, bleve Gæsterne forbausede ved at se hans blege og fortrukne Ansigt, han rystede og sank ned paa en Stol indenfor Døren og blev siddende en Stund med Buen i den ene Haand, i den anden holdt han Violinen trykket op til sit Bryst. Alle saae de paa ham, men der var Ingen, som sagde noget til ham. Da han havde siddet lidt, reiste han sig op, hans Haand foer hen over Panden, som om han følte Smerte. Han saae hen over den nysgjerrige Kreds, som sad foran ham. Derpaa satte han Violinen til Rinden og begyndte at spille.

Denne Aften feirede Mosemanden sin Triumf, de havde aldrig tilforn hørt ham spille saaledes. Barnets Jublen og Kvindens Taarer, den Unges Længsel, Overgange saa bløde og klagende og atter den vildeste Kraft, alt dette laa gjernt i hans Violin og ventede kun paa hans Villie for at udtale sig. Men midt under dette mesterlige Spil, medens hans Kinder glødede og Begeistringens Ild straalende i hans Blik, trængte der sig pludseligt en høi og skærende Tone hen over Strengene. Den lød som et Klageskrig, som et sidste og smerteligt Suf, saa høi og saa gjennemtrængende, at den greb de Tilstedeværende med Rædsel. Paa Ingen gjorde dog denne Tone et saa stærkt Indtryk som paa Spillemanden selv. Han blev blegere end før, han syntes atter at se den døende Moder hæve Haanden foran sig og hendes halvbrustne Dine udtrykke den Forbandelse, som hun ikke længer havde Ord til at udtale. Men han vedblev at spille, og hans Toner bruste stedse hurtigere og vildere igjennem Salen. Alle Tilhørerne bleve grebne heraf. De saae paa hinanden, de saae paa Mosemanden. Han smilede, hans Dine stirrede stive og ubevægelige hen i

Salen uden at fæste sig paa nogen bestemt Gjenstand, og midt under Spillet lød atter den samme skærende Tone, til han omsider tav og sank ned paa Gulvet. Alle trængte sig omkring ham, Alle takkede ham og udbrøde i Lovtaler over hans Kunst. Ingen tænkte længere paa Junkeren. Mosemanden blev enstemmig erklæret for Seirherre.

Da han kom til sig selv igjen, gik Byrge hen til ham. Glæden over den vundne Seir lyste ud af Herremandens Dine, han tog Spillemanden ved Haanden og sagde til ham:

„Nu skal Du have Tak, Mosemand, fordi Du spillede saa vel. Du har opfyldt dit Løfte, og jeg skal ogsaa holde mit. Ane har fortalt mig, at Du længe har gaaet og baaret paa et Ønske. Kom kun frem med det.“

Mosemanden kunde ikke faa et Ord over sine Læber, hans Dine søgte Ane; hun stod henne ved Vinduet, med Junkerens Haand i sin, og smilede og hvisttede til ham.

„Ja, siden Du ikke vil tale, saa maa vel jeg gjøre det for Dig,“ sagde Byrge. „Jeg veed, at Du ønsker at komme til fremmede Lande for at høre andre Mestres og lære din Kunst tilgavns; til Foraaret kan Du snøre din Randsel og reise. Jeg giver Pengene dertil. Jaften kan jeg ingenting nægte. Jaften er jeg glad, og Du skal ogsaa være det. Jeg og min Nabo ere endelig blevene forligte, vi have opgivet vor Strid, og iaften trolover jeg lille Ane med hans Søn.“

Mosemanden svarede intet, han stod og holdt sig fast ved Stolen. Han saae endnu engang over til Vinduet, hvor Ane og hendes Elsker stode fordybede i Samtale.

I dette Blik laa en bitter Smerte, det udtalte et heelt Livs Skuffelse og tilintetgjort Haab, han bøiede sig tavs for Herremanden, saa tog han sin Hue og gik og glemte at takke Hr. Byrge, fordi han gav ham Lov til at reise til fremmede Lande.

Dagen efter søgte de ham forgæves, Ingen kunde begribe, hvor han var bleven af.

En tidlig Morgen gik Klokkeren op til Kirken for at ringe Solopgang, da laa der et Menneske livløs udstrakt paa en Grav, som Dagen før var bleven kastet over den gamle Kone nede fra Mosen. Den Døde holdt Stykkerne af en sønderslagen Violin i Haanden. Da Klokkeren saa hans Ansigt, som var trykket ned i den vaade Jord, gjenkjendte han Mosemanden.

Næssekongen.

En god halv Mil fra Fredericia, hvor Bondebøen Egestov ligger, stod der engang en Herregaard af samme Navn. Dens sidste Eier var Lars Brokkenhuus, men før Gaarden kom i hans Magt, tilhørte den en Herremand, hvis Navn de skrive Børre eller Byrge. Dengang var hele Holmands Herred saa at sige kun en stor Skov. Egetræerne kredsede om Randsfjord og lod blot en liden Slette aaben, hvorfra Nebbegaard strakte sin takkede Gaard iveiret. Bag Nebbegaard begyndte Skoven igjen og fulgte Stranden op til Veile. Døre paa den anden Side Fjorden gik Staresvolds og Thyrøbæk Skove lige ned til Søen. Stranden der omkring er bakket og danner

mange smaa Bugter, som Træerne skygge ud over. Inde i Skoven streifede Flokke af Hjorte og Daadyr omkring, og paa Thyrsbæksfiden var der mange Bildsvin. Ved Efteraarstid kunde de staa paa den ene Side af Fjorden og høre Jægerhornene inde i Skoven paa den anden Side, naar Herremændene fornøiede sig med Jagt, og i de maaneblare Nætter gled af og til et velbemandet Fartoi ud fra Stagesvold, eller fra Thyrsbæk, eller fra Trelldenæs; paa hver af disse tre Herreborge boede der dengang en mægtig Fribytter, som satte Kysten i Skræk og stundom, naar Vinden bar ud af Fjorden, ogsaa gjorde et Tog over til Fyensland for at hente sig Bytte. Nu ere Egetræerne omhuggede eller ligge forvarede dybt nede i Mosen, Skovene ere borte, kun en Rest staaer tilbage ved Trelde, en anden ved Stagesvold, selv disse blive Aar for Aar tyndere. Gaarden paa Trelldenæs er ogsaa forsvunden, engang imellem støder Blonjernet paa en stor, rød Muursteen eller Kalkplet, det er alt, hvad der er blevet tilbage. Men Stagesvold staaer endnu, større, mægtigere end dengang. Det har ikke blot skiftet Ydre, men ogsaa Navn og kalder sig Rosenvold.

Paa Egeffov boede altsaa Byrge, han havde en eneste Datter, der hed Mette. Da Byrge var ubemidlet og gjerne vilde se hende forsynet før sin Død, fandt han engang paa at gjøre Brudefue. Det var en Fæst, hvortil Omegnens Herremænd bleve indbudne, ved Dystløb og Ringløb og staf efter Mørenkopper og beilede til Husets Datter med Skænk og Gave. Paa Grund af Mettes Skønhed og ærbare Sæder indfandt der sig saa mange Fremmede, at Byrge tilsidst ikke vidste, hvor han skulde faa Plads til dem.

Den sidste Dag, lidt før Ringløbet begyndte, drog en ung Herremand ind igjennem Skoven til Egeffov. Han var pragtfuldt væbnet og teede sig mere overmodig og hoffærdig i sit Væsen end de Andre. Han havde ogsaa et større Følge med sig, end Skif og Brug var ved en saadan Veilighed. Han sad og sang paa sin Hest og agtede ikke paa Bønderne, som havde stillet sig op paa begge Sider af Veien, da de hørte ham komme, og stode med Huen i Haanden og neiede og bukkede, medens han red forbi. Bønderne havde faaet Frihed den Dag, de skulde ogsaa op til Herregaarden, hvor de fik Lov til i nogen Fristand at stille sig omkring Rendebanen og se paa Dystløbet. To af Sporefogderne gik om imellem dem med en stor Tyrepist paa Skulderen, og naar Nogen vovede at tale høit og le eller paa anden Maade give sin Nærværelse tilkjende, var Fogden strax tilstede og slog ham med Tyrepisten, for de maatte ikke forstyrre de ædle Herrer.

Da nu Ole Trolle, som den unge Herremand hed, kom nærmere til Gaarden, kunde han høre Taarnvægteren trompete oppe i Glamhullerne, det var Tegn til, at nu skulde Festen begynde, men Ole blev ved at ride i jævn Skridtgang og sagde til Svenden, som red paa hans venstre Side: „De veed, at jeg kommer, og de vente nok paa mig.“

Da de næsten havde naaet Egeffov, kom der en enlig Rytter ud fra en Tværvei i Skoven. Han hørte hjemme paa Nebbegaard, der, som fortalt, laa et lidet Stykke til Nord for Randsfjord. Hans Fattigdom var bleven til et Ordsprog mellem Folk paa de Tider, de havde gjort en Spotvisse om ham, hvori det hed:

Hr. Ebbe
 Fra Nebbe,
 Med samt sine Svende,
 Har hverken at bide eller brænde.

Han red til Festen paa en Hest, som i sine unge Dage havde været anseelig nok, men nu saae gammel og aflægs ud. Hans Rustning var ogsaa saa som saa, lidt søndret og sammensliffet paa nogle Steder, lidt bulet paa andre, men det kjendtes ikke meget, for han havde lagt sit falmede Skjærf i brede Folder derover.

Da Ebbe og Hr. Ole mødtes paa Veien, blev Ole ridende og vilde ikke gjøre Plads, saa han og hans Følge vare nær ved at trænge Ebbe ned i Grøften; men det tog denne sig ikke videre nær, han hjalp sig som han kunde og holdt sig lidt tilbage, hvor Veien var smallest, til de Andre kom forbi. Ole begyndte ogsaa at drille og spotte ham, men Ebbe brød sig kun lidet derom og blev ham ikke Svar skyldig.

Før vi gaa videre, maa det fortælles, at Ole Trolle hørte hjemme paa Trelldenæs. Der laa en stor Gaard, indringet af Skov og høie Banker, og ud til Søen havde den en dyb Bugt foran sig, som gav Læ for Nord- og Vestvinden. Den gamle Trolle kaldte de Næssefongen, og han var en vældig Søhane, der levede af Bytte og Rov, plyndrede Handelskibene, som kom op igjennem Beltet, og laante, naar det kneb, af og til lidt hos sine Naboer, men glemte gjerne at betale det igjen. Det var en modig og stærk Mand, den samme Trolle, hans Navn gif hele Kysten rundt, og der var Ingen, som skjøttede om at have noget med ham at bestille. Kongen havde allerede længe søgt at raade Bod paa den Skade, disse Fribyttere foraarsagede i daglig Næring og Handel, det

brød Trolle sig lidet om; han blev erklæret for en fredløs Mand, men drev sin gamle Haandtering endda; der blev sat en Pris paa hans Hoved, Trolle lo, da han hørte det. „Lad dem tage mit Hoved, hvis de kan,“ sagde han, „men jeg er bange for, det sidder dem for fast paa mine Skuldre.“ Saa drog han tilføes igjen og brandskattede og gjorde Strandrov, som han pleiede. Der var ikke stort at gjøre imod ham paa de Tider. Kongen havde fuldt op at bestille med andre Fjender, der var Ufred overalt i Riget, et Stykke Land led under Fremmedes Vold, et andet var borttuffet eller solgt, og i det, der var tilbage, kæmpede de om, hvem der skulde være Herre. Det var altsaa en god Tid for Trolle og Folk af hans Rige, dertil var Trelbenæs saa godt befæstet og saa vel bevogtet, at han ikke behøvede at frygte sine Fjender.

Ridder Byrge paa Egešov boede ham nærmest, han var ikke synderlig vel tilmode ved dette Naboskab. En Vinter, da Søen var lagt til, og Trolle ikke kunde komme ud, drog hans Folk paa Veirov oppe ved Gaarslef og tog sexten Dyne, som tilhørte Byrge. En anden Gang, og det var Aaret efter, brøde de hans Lade op og tog al den tørskede Rug, han eiede. Dertil var intet at sige. Trolle lo, da Byrge kom og flagede. „Du skal nok faa Betaling for det, vi have taget, naar den Dag kommer,“ sagde han. Men den Dag kom aldrig.

Der gik nu en Tid hen saaledes, imedens sad Byrge og pønsede paa et Middel til at blive sin onde Nabo kvit. En Vinter ved Juletid skiftede han Bud over til fem Naboer, at de skulde komme hjem til ham. De kom Alle, og da der ingen Fred var paa Dei og

Sti i de Dage, mødte de med et talrigt Følge, tilsammen i Baaben og Blade. Det blev den Dag i en hemmelig Raadslagning bestemt, at Enhver af dem vilde sanke saa mange Stridsmænd sammen, som han mægtede, og forene sig med Byrge for at overfalde Trolle Nystaarsaften. Da denne Beslutning var drøftet, skiltes Herremændene og droge hver til sit; men næste Aften, da de kom sammen igjen for at holde Juul hos en anden Nabo, trængte Næssefongen og hans Mænd ind paa Gaarden, slukkede Lysene i Julestuen og tog de fem Herremænd med sig op til Trelldenæs. Han slap dem først fri igjen, efter at de hver især havde betalt en stor Sum i Løsepenge. Saa sørgelig en Ende fik dette Overfald. Ingen begreb, hvem der havde røbet deres Plan for Trolle, og siden den Juul var der aldrig mere Rogen, som tænkte paa at komme Trelldenæs for nær. Trolle blev langt mere overmodig, end han havde været tilforn. Nu kunde han gjøre alt, hvad han vilde. Ebbes Fader havde været med blandt dem, som sammensvore sig mod Næssefongen, hans daarlige Kaar var en Følge af den store Sum Løsepenge, han havde maattet udrede for at faa sin Frihed igjen, det sagde Folk idetmindste; vist er det, hans Kaar havde siden den Tid kun været ringe.

Mellem Hr. Byrge og Næssefongen var der ellers blevet et bedre Forhold i det sidste Aar. Om Vinteren, før Byrge gjorde Brudeskue, mødte han Trolle en Aften, da han red hjem fra Jagt. Næssefongen havde ogsaa været ude at jage den Dag, og naar det skete, brød han sig aldrig om, hvor Grændsepælen stod, han jagede paa sin egen Grund og paa sin Naboes, som det traf sig bedst. Der var heller Ingen, som sagde noget til ham for det.

„Du skal ske en Ulykke!“ sagde Næssefongen til Byrge, „saadan som Du rider omkring og skyder Vildtet bort af vore Skove. Jeg kommer nok tilsidst til at sætte en Pind for det.“

„Jeg har dog aldrig været ovre paa din Grund,“ svarede Byrge.

„Det er sandt nok, men naar Du først har skudt alt det Vildt bort, som findes i din egen Skov, saa løbe Dyrene fra mig over til Dig,“ sagde Trolle. „Det faaer nu at være det samme. Jeg er ikke saa nøieregnende med Dig, siden jeg har hørt, at min Søn har et godt Die til din Datter.“ Dermed skiltes de for den Gang og havde ikke mødt hinanden siden. Men idag red Næssefongens Søn op til Brudeskuet paa Egeskov for at fri til Mette.

Hr. Byrges Gaardsplads var kun tyve Alen lang fra Muur til Muur, og der var ikke Plads nok til Rendebanen. Han havde derfor dannet sig en paa Engen udenfor Voldgraven, indfredset den med Pæle og bestrøet den med et tykt Lag Sand. Men midt igjennem Rendebanen gik en lav Stranke, langs med denne skulde Herremændene ride i Dystløbet, hver paa sin Side. Imod Nord var opreist et høit Stillads, behængt med Klæde, der sad Mette med hendes Moder og nogle andre fornemme Fruer og betragtede Kampen. Men nederfor var der en Plads til Kampdommerne, som vare udvalgte blandt de ældste Herremænd i Egnen. To af Byrges Fogder gik udklædte som Herolde med en lang, hvid Stav i Haanden og en Mand ved Siden, som blæste i Horn, naar Dommerne gav Tegn til, at Kampen skulde begynde eller ophøre.

Da Herremændene red ind paa Rendebanen, faldt

Alles Dine paa Ole Trolle formedelst hans prægtige Rustning og den Kunstfærdighed, hvormed han styrede sin Hest. Ebbe var der Ingen, som lagde Mærke til, han holdt sig ogsaa noget tilbage, som om han undsaae sig for at stille sin Fattigdom tilskue. Men da de kom til Ringløbet, var han den Fremmeste, og Hr. Ole maatte strække sig og tumle sin Hest som han vilde, saa mægtede han dog kun at faa een Ring paa sit Spær, men Ebbe fik tre. Efter Ringridningen begyndte de paa Dystløbet, ogsaa her var Ebbe en Tidlang den Bedste og udæskede Ole Trolle, da han havde kastet flere Riddere i Sandet. Han begyndte nu at blive træt, og den magre Hest maatte drives afsted med Magt. Ole derimod red paa en stolt og modig Hingst og havde desuden skiftet efter Ringløbet. Ebbe gav sig alligevel i Kæft med ham, stak og holdt sig, saa godt han kunde, men Trolle blev Seirherre, og derfor havde han kun sin gode Hest at takke.

Om Aftenen samlede Gæsterne i Hr. Byrges Sal. Den var pyntet med Bøgeløv og Blomster paa Bæggene og under Loftsbjælkerne, men længst tilbage mod den ene Væg var der reist en Trone paa en Forhøining, der sad Mette og hendes Moder. Beilerne bleve nu førte hen til Tronen, som deres Rang og Stand var til, og Enhver bragte en Gave til Mette. Ogsaa ved denne Leilighed overgik Ole Trolle alle de Dyrige. En havde bragt hende sjældne Blomster med et findrigt Tankesprog tillige, en Anden Baand, en Tredie Fjeder til hendes Hat, men Ole tog af sin Haand en mægtig Ring, hvori tre andre Ringe vare flettede, traadte op paa Tronens Trin og sagde:

„Her kommer jeg med min Gave, Du vrage den

ikke, hvor lidet den end er din Skjønhed værdig; thi for enhver af disse Ringe, Du her seer flettet indeni den store, har jeg en Gaard at byde Dig, hvis Du vil være min. Den ene ligger nordpaa i Thy, den anden næst herved i Bjerre Herred, den tredie er det Ræs her nedenfor, som fem af Egnens Herremænd vilde tage og ikke fik endda.

Mette takkede, da hun tog imod hans Ring, og lagde den hen til de andre Gaver.

Allersidst kom Ebbe. Hans Dragt og Rustning var ikke bleven bedre under Dystløbet, men han havde svøbt sin Kappe tæt om sig, for at Ingen skulde se det. Herremændene smilede, da de saa ham, ringe og uanseelig og uden at medbringe nogen Gave som de Andre, træde frem foran Tronen. Men Ebbe knælede ned foran Mette og sagde med høi og lydelig Røst:

„Jeg kommer sidst, som det sommer sig Den, der er under de Andre i Vilkaar og Gyne. Her lægger jeg alt, hvad jeg eier, for dine Fødder.“ Da han sagde dette, lagde han sit Sværd ned paa Trinet foran Mette.

„Det er endda ikke stort, Du giver bort,“ sagde Ole Trolle, og saa lo han. „Nylig blev Du overvunden, da Du brugte dette Sværd.“

„Give til Gud, at Jomfru Mette vilde annamme min ringe Gave, saa vist som Du skulde have faaet en frant Lykke, hvis vore Vilkaar ellers havde været lige skiftede,“ sagde Ebbe.

Ole blev vred, men de Andre fandt, at Ebbe havde talt vel, og lagde sig imellem dem for at mægle Fred. Det blev nu vedtaget, at Mette skulde gives en Maanedes Frist, før hun valgte mellem sine Beilere.

Næste Dag var der stor Jagt paa Egskov. Fra

tidlig Morgen kunde Skibene, som seilede ude paa Fjorden, høre Hundene gø og Jægerne blæse inde i Skoven. Den Dag skulde de unge Herremænd ogsaa vise deres Færdighed. Mette og hendes Fader fulgte med dem, og havde Ole ikke været den Første ved Dystløbet, saa var han det idag. Han red altid foran de Andre, han var Den, der holdt bedst ud, og Den, der bragte det største Bytte. Ebbe saa Ingen noget til. Op paa Formiddagen havde han i al Stilhed budt Mette Farvel, saa drog han hjem igjennem Skoven til Nebbegaard. Hans Hest var træt fra den forrige Dag, den kunde ikke holde ud mere. Da de kom længere bort fra Gaarden, stod han af og klappede den paa Halsen, saa gif han tilfods og trak den efter sig, men af og til holdt han lidt stille og hvilede, og imedens stod han og saa over i den Retning, hvor de Andre jagede, han lyttede efter Jægerne, som skulde blæse, hver Gang et Stykke Vildt var blevet fældet.

Nogle Dage før den bestemte Frist var tilende, red Byrge ind i sin Skov og mødte Næssefongen. De talede lidt sammen, og Trolle sagde: „Jeg hører, at Ole har været oppe for at fri til din Datter, og at hun tog vel imod ham. Det var godt, hvis det kunde blive til noget, for Mette er en rar Pige, og jeg stoler paa, at Du gjør hvad Du kan dertil. Jeg skulder Dig nok Betaling for nogle Fedestude og for det Korn, vi laante forgangen. Pengene kan Du hente, naar Du vil, og siden Du holder saa meget af det Stykke Skov, som hører mig til, imellem dine Marker, saa maa Du gjerne pæle det af og tage det. Hvad siger ellers Mette om min Søn?“

„Hun vil ingenting sige, før Maaneden er tilende,“

svarede Byrge. „Naar jeg spørger hende om hendes Mening, saa faaer jeg ikke noget at vide.“

„Ja, nu gjør Du hvad Du kan,“ sagde Næsses- kongen. „Det stoler jeg paa, saa jævner den Sag sig nok. Jeg holder meget af Dig, jeg satte Dig i mindst Bøde, dengang jeg tog Dig, det huffer Du nok. Det var slemt, hvis vi skulde komme i Strid endnu engang. Dermed red Hr. Trolle sin Vei ned til Trelde, og Byrge spurgte Mette om hendes Mening, da han kom hjem, men hun sagde ingenting.“

Da nu Maaneden var tilende, droge de unge Herremænd atter op til Egeskov for at høre deres Dom. Byrge var lige venlig mod dem alle, og da de havde spist til Middag, førte han dem op i Mettes Kammer, hvor Gaverne fra sidst laa udbredte paa Bordet. Mette gif hen til Bordet, og til stor Forundring tog hun den fattige Bæbners Sværd, kyskede Hæftet og sagde:

„Siden Ebbe har givet mig alt, hvad han eiede, saa vil jeg gjælde Gave med Gave og kalde ham min Husbond.“ Det havde Ingen ventet, men Ebbe faldt ned paa sine Knæ, kyskede hendes Haand og sagde:

„Det skal I aldrig komme til at fortryde, saa sandt Gud ellers giver nogen Lykke dertil.“

Hr. Byrge var ligesaa forbauset som de Andre, han stod og betænkte sig lidt og traadte derefter hen til Bordet og sagde:

„Eftersom nu Mette har valgt Den, hun helst vilde have, saa vil jeg ogsaa tale et Ord, der skal staa ved Magt saa vel som hendes. Sidst vi vare samlede, havde Ebbe kun ringe Lykke, baade i Ridderspil og paa Jagten. Imorgen skal han endnu staa en Prøve. Der luffer en Ulv om inde i min Skov, den tager mine Faar og gjør

ogsaa Skade paa Kalvene; kan han fælde mig den, saa er det godt, hvis ikke, skal Mette høre Den til, som bringer mig Ulvens Hoved."

"Jeg skal gjøre hvad jeg kan," sagde Ebbe.

"Jeg vil ogsaa være med," sagde Ole, "og fælder jeg ikke Ulven, skal Ebbe staa mig for Slag paa Liv og Død. Jeg raader derfor Jomfru Mette, naar hun gaaer i Seng i aften, at bede flittigt om større Lykke for hendes Veiler end den, han havde sidst."

"Jeg tænker, Jomfru Mette kan spare sin Bøn, til hun seer, hvem af os der trænger meest til den," sagde Ebbe.

"Kanskje det saa blev for silde at bede," sagde Ole.

Der blev nu ikke talt mere om den Sag, men næste Morgen, da Solen stod op, red de unge Herremænd ind i Skoven med Hunde og Klappere. Da de drog ud af Gaarden, hvistede Byrge til Ole, hvor han troede Ulven skjulte sig. Nu lød Jagthornene og Jægerens Raab atter inde i Skoven, og imedens gik de oppe paa Herregaarden og lyttede og ventede. Mette stod og saae ud af Glasmullet i Taarnet, men hun kunde ingenting se.

Det led henimod Middag, og der kom Ingen tilbage, det blev silde om Eftermiddagen, da hørte de pludseligt et stort Skrig ude paa Veien og saae en Hob Mennesker komme jublende og støiende frem fra Skoven. Midt i Kredsen bar fire Bønder en Baare af grønne Grene paa deres Skuldre, og paa den laa en dræbt Ulv, med Hovedet hængende og dinglende ud over Baaren. Men foran alle Andre red en Herremand og svingede i Luften med sit Jagtspyd, og da Mette skulde se nøiere til, gjenkjendte hun Næssefongens Søn, Ole

Trolle. Nu var da hendes Lod bestemt, og hun gav sig til at græde ynkeligt, men hendes Fader og Moder tørrede hendes Dine, for at Ole ikke skulde se, hvor lidt hun brød sig om ham. Saa tog de hende hver ved sin Haand og gik ud i Porten med hende.

„Her kommer jeg med Ulven,“ sagde Ole. „Er det saa godt?“

„Her kommer jeg med Mette,“ sagde Byrge. „Nu er hun Eders.“

„Nei, endnu ikke,“ sagde Mette, „jeg maa nok vente, til Ebbe kommer.“

„J kan tro, han har gjort ligesom sidst,“ sagde Ole, „og er redet hjem uden at sige Farvel.“

Medens de stod og talte derom, kom der en Rytter ud fra Skoven. Han red paa en gammel Hest, Skridt for Skridt, og havde svøbt sin Kappe tæt om sig. Det var Ebbe. Da han kom hen til de Andre, saae de, at han var blegere end nogensinde før, og hans Hest var saa træt, at den næppe kunde staa.“

„Hvad godt bringer Du?“ spurgte Byrge.

„Ikke noget synderligt godt,“ sagde Ebbe.

De Andre begyndte nu at spotte og meente, at han altid havde lige god Lykke med sig. Ebbe sad stille paa Hesten og hørte paa dem.

„Du har vel ikke seet noget til Ulven, som Du skulde hente?“ spurgte Byrge.

„Jo,“ sagde Ebbe. „Jeg har den hos mig. Her bringer jeg Dig den værste Ulv, som gik i din Skov.“

Med disse Ord slog han sin Kappe tilside, og de saae da, at der hængte et afhugget Mennekehoved ved hans Sadelknap. Da Ebbe tog Hovedet frem og holdt det iveiret i Haarene, gjenkjendte de Næsefongen,

Hr. Trolle, som Alle frygtede saa saare. „Vi mødtes underveis,” sagde Ebbe, „og saa kom jeg i Tanker om, at Hr. Byrge og min Fader havde en gammel Gjæld at betale ham. Nu har han kvitteret for den.” Dermed kastede han Hovedet ned for Oles Fødder. „Festen er jeg træt,” føiede Ebbe til, „og jeg bløder af et Saar i min ene Axel, men imorgen tidlig vil jeg forsvare for Hr. Ole, hvad jeg her har gjort, paa hvad Maade han helst vil have det.”

Ebbe red nu ind i Gaarden og blev forbundet, men der fandt ingen Strid Sted mellem ham og Ole den næste Dag. Med Næssefongens Død var Modet veget fra Sønnen, og han vilde ikke slaaes med Den, der havde seiret over saa stærk og mægtig en Mand som hans Fader. Nogle Dage efter drog han bort fra Treldenæs og kom der aldrig siden. Gaarden blev solgt og faldt i andre Hænder. Ingen vidste, hvor Ole og hans Folk vare blevne af. Der var heller Ingen, som brød sig om at vide det.

Jens Gylthing, som slog sin Fader.

Der er ellers et Sagn til om Nebbegaard, som hver Mand veed at fortælle i Egnen, men det er ikke saa gammelt som det forrige. Der boede engang en Mand paa Gaarden, han hed Jens Gylthing. Han var ung, da han kom til Stedet, og havde ikke bragt det videre fremad siden, han forødte sit Gods og drog omkring paa Markeder og hvor der ellers kom Folk sammen

og førte der et overgivent Liv. Hjemme paa Gaarden tog han sig aldrig noget nyttigt for, men samlede en Flok lystige Kammerater omkring sig, og saa støiede de og spillede og drak til den lyse Morgen. Paa den Maade kunde det ikke vare længe, før Jens Gylдинг kom i Gjæld, han huggede af sin Skov, solgte sine Kreaturer og Marker. Hans gamle Fader boede oppe ved Randers og kom af og til hen til ham og bad ham dog for Guds Skyld om at føre et bedre Liv. Jens lovede det og lod altid til at lægge sig den Gamles Ord paa Hjerte, men saa snart han vel var reist, begyndte den forrige Lystighed igjen, og det blev bestandig værre med ham.

En Dag havde han været paa Veile Marked og solgt en Hest. Aftenen efter gjorde han et stort Gilde og indbød en Mængde af sine Kammerater til sig. Pengene, han fik for Hesten, spillede han op, før han kom hjem, men først købte han sig et Anker Vin, og det lod han bringe op i Salen, hvor Gildet skulde holdes, saa kunde Enhver tappe deraf, saa meget som han vilde. Det syntes nu Gæsterne godt om, de sang og drak, og det gik muntert til. Da Lystigheden var paa det høieste, bankede det paa Døren, og gamle Hr. Gylдинг kom ind i Stuen. Gæsterne tav lidt stille og betragtede den fremmede Mand, som blev staaende indenfor Døren og saae sig sørgmodig omkring. En af dem tog Mod til sig, tappede et Bæger Vin og bød den Gamle det. Han lod som han ikke lagde Mærke dertil og gik, uden at sige noget, hen til Tønden, tog Tappen af og lod Vinen, som var tilbage, løbe ned paa Gulvet. Jens Gylдинг havde druffet meget den Aften; da Faderen kom, smilte han og nikkede; da han tog

Tappen af Tønden, sprang han op og slog den gamle Mand paa Dret. Alle Gæsterne løb til for at hindre det, men det var for sild. De vilde drage Jens ud af Stuen, men den Gamle lagde sin Haand paa hans Skulder, smilede og sagde: „Brød Jer om ingen Ting, det skete kun af Vanvare.“

„Det skal Du have, fordi Du spildte min Viin!“ raabte Jens.

„Det vil Du fortryde,“ sagde den Gamle og vendte ham Ryggen og gik sin Vej igjen.

Denne Bedrift rygtedes snart i Omegnen. Folk holdt ikke mere af at komme sammen med Jens Gylthing. I Kirken vilde Ingen gjerne sidde i samme Stol som han, og naar det ikke kunde undgaaes, trak de sig helst saa langt tilside, som de kunde. Naar han gik forbi paa Gaden, stod Folk stille og saae paa ham og hvisttede sammen. Tilslidst blev det vanskeligt at faa Nogen til at tjene paa Gaarden. Han maatte nøies med Folk, som ingen Anden vilde have.

Saaledes stod det til, da Jens Gylthing et Efteraar red op til Viborg Snapsting. Her pleiede Adelsmændene i de Tider, fjernt og nær fra, at komme sammen med deres Fruer og Døtre, her afgjorde de deres Trætter, sluttede Handler og holdt Fester og Brylluper. Ved denne Leilighed kom Jens Gylthing i Bekjendtskab med en Herremands Datter fra Fyen og fik halvveis Løfte om hendes Haand. Det blev aftalt saaledes, at han skulde drage over til hendes Hjem om Julen, naar Familien var samlet, saa skulde Sagen afgjøres. Da Julen kom, folgte Jens et Stykke Skov, købte sig en fion Hest og nye Klæder for Bengene, saa drog han til Fyen for at beile til Herremandens Datter.

Jens var et smukt Menneske, høi og rank, han sad godt tilheft og forstod ogsaa at tale for sig, saa den unge Pige syntes vel om ham. Næste Aften, naar hendes Slægtninge kom, skulde Trolovelsen finde Sted. Der blev indbudt mange Fremmede til denne Fest, Gæsterne samledes i en stor Sal, Lysekronerne straaede, og rundt om paa Væggene hang en Række Portræter af Herremandens Forsædre. Da Jens kom ind i Salen, reiste en gammel Mand blandt Gæsterne sig op, han gik, uden at sige noget, hen til Væggen og vendte alle Billederne om paa den anden Side.

„Hvad skal det betyde?“ spurgte Herremanden.

Den Gamle svarede: „Det gjør jeg, for at dine Forsædre ikke skal se paa en Søn, som har slaaet sin Fader.“ Da han havde sagt dette, satte han sig hen paa sin Plads igjen. Alle Tilstedeværende havde hørt hans Ord. Jens Gylbing stod og støttede sig til Væggen, han slog Dinene ned, og der blev en tom Plads mellem ham og de Andre. Næste Morgen red han hjem igjen, der blev intet af Trolovelsen. Undervejs faldt han og slog sin høire Arm. Det led han siden af i mange Aar. Der var intet Saar at se, men Armen svandt ind og blev mindre og mindre, som om den visnede bort. „Det er en Kjælling fra Erritsø, som har læst ondt over den,“ sagde Jens.

„Det er til Straf, fordi han slog sin Fader,“ sagde Andre.

Jens Gylbing kunde tilsidst ikke bølge for sig selv, at der var noget iveien, det gik ikke for ham som det skulde, han blev mere stille og tavst end før og brød sig heller ikke saa meget om sine gamle Kammeraters Selskab.

Der gik nu en Tid hen, men hans Aaar bedrede sig ikke, hans Kreaturer bleve yngre, og der faldt Misvæxt paa hans Korn, tilsidst solgte han Gaarden. Nu maatte han tage omkring fra Sted til Sted og byde sig selv til Gjæst hos sine Bekjendte, som fattige Herremænd dengang gjorde; af og til hjalp han dem ogsaa med at sælge deres Hornkvæg nede i Holsteen, men det kunde ikke vare længe ved paa denne Maade. En Aften traf han en gammel Kone, som sad i en Grøft og lagde Kort op, udenfor Veien Kro; hende gav han sig i Tale med og spurgte, hvad han skulde gjøre.

„Ja, jeg kan ingenting gjøre for Jer,“ sagde hun, da hun havde seet lidt i Kortene, og det er der heller ingen Anden der kan, uden en Mand med et hvidt Skæg, som her ligger for mig i Kortene.“

Det forstod Jens nu godt, at det var hans Fader, Spaakvinden meente. Saa drog han op til den gamle Gyldings Gaard ved Randers og bankede paa Porten, og det var paa samme Dag, som han nogle Aar iforveien havde flaaet ham. Den Gamle lukkede Vinduet op og stod lidt og saa ned paa ham, saa sagde han: „Gaa din Vej. Her er Ingen hjemme.“ Men Jens blev hvor han var, han satte sig ned udenfor Porten, og naar der kom Nogen, som vilde ind, sagde han til dem:

„Beder Hr. Gylдинг om Forladelse for den Misgjerning, hans Søn har bedrevet.“

Der sad han hele Dagen; men næste Morgen, da gamle Hr. Gylдинг aabnede Vinduet paa Klem og kiggede lidt ud, var Jens borte.

Dette gjentog sig i syv samfulde Aar, altid paa den samme Dag, men den syvende Gang var en Søndag.

Jens havde ligget syg i de sidste Dage, han saa kun daarlig ud, alligevel vilde han afsted. Da han kom op til Gaarden, var Hr. Gylbing gaaet i Kirke. Jens fik den Mand, som havde fulgt ham, til at gaa med op til Kirken, for han var saa svag, at han kunde ikke godt gaa alene. Da han kom til Kirken, begyndte Kloffen at ringe, og det troede han var et godt Tegn. Tjenesten skulde lige til at begynde, Jens stod nede for Enden af Stolene med sin Hat i Haanden og sagde med høi Røst, saa Enhver i Kirken kunde høre det:

„Beder for Gud Faders Skyld Hr. Gylbing om Naade for hans Søn.“

Da gik Præsten hen og talede til Hr. Gylbing og bad om Forladelse for Jens. Den gamle Mand sagde intet, men han nikkede til Præsten og lagde sit Hoved over paa den næste Stoleryg, for at de ikke skulde se, at han sad og græd. Præsten gik nu hen og tog Jens under Armen og førte ham op til hans Fader. Da de kom der, knælede Synderen ned paa Steengulvet udenfor Stolen og slog Rappen tilside, saa den visne Arm kom tilsyne.

„Nu er jeg nær ved at dø,“ sagde Jens, „og den Arm, hvormed jeg øvede min Misgjerning, har Vorherre ladet visne. Kan Du ikke tilgive mig endda?“

Gamle Hr. Gylbing reiste sig, gik ud til ham og strakte ham begge sine Arme imøde for at hjælpe ham op fra Gulvet. Saa tog han ham med sig ind i Stolen, og da han kom der, slog han sin Rappe omkring ham, saa Alle kunde se, at det nu var blevet godt imellem dem, siden de begge To havde den samme Rappe. Medens Prædiken varede, sad de og saa paa hinanden, som om de læste i hinandens Ansigt det onde, Enhver

af dem havde lidt i den lange Tid; men Ingen af dem sagde noget. Da nu Gudstjenesten var tilende, gik de langsomt ud af Kirken og holdt hinanden i Haanden, for Jens havde ikke mange Kræfter. Dag efter dem fulgte hele Menigheden i en lang Række, lige til de kom til gamle Hr. Gyldings Port.

Jens fik sin Helsen igjen, og fra den Dag blev han et andet Menneske.

Tre Nagler af en Rustning.

Saa Hønneberg boede engang en Herremand, som hed Biffert Dam. Han var nylig bleven gift og levede et lykkeligt Liv med sin unge Hustru. De havde gennemgaaet meget, før de fik hinanden. Hun var af fornem Stand, rig, eneste Datter og havde havt mange Beilere. Biffert var den fattigste af dem Alle, men hun valgte dog ham og holdt fast ved ham; saa gav hendes Slægt tilsidst efter. Hun kom heller ikke til at fortryde det siden.

Nu var Hønneberg kun en lille Gaard og Marken ikke stor, men de sloge sig dog igjennem og holdt godt Huus med det, de havde. Altid saae man dem sammen; red Biffert ned til Hammerum Skov, hvor han havde sine Kreaturer gaaende, fulgte Fru Ingeborg med ham, skulde der gøres Regnskab, sad hun og skrev op, for Biffert havde kun lært at sætte sit Navn under, og ikke mere.

Saa blev der Ufred i Landet, og Herremændene maatte gjøre Røstjeneste. Der blev skrevet Ryttere ud fra hver Gaard, som dens Størrelse var, disse Ryttere

skulde Herremændene stille fuldt væbnede i Marken og holde dem med Kost og Pleie for deres egne Penge, saa længe Krigen varede. Til Hønneberg kom der Bud, at Biffert skulde stille fem Mand. Han havde kun de fire, og deres Væbning var endda saa som saa, selv drog han med som den Femte. Fru Ingeborg græd sine modige Taarer over den Krig, det var første Gang, hun og Biffert skulde skilles, men dertil var intet at sige. Først vilde hun følge med dem, men det indsaar hun snart lod sig ikke gjøre, saa vilde hun have, at Biffert skulde stille en Anden i sit Sted, det gif heller ikke. Han sad og trøstede hende, medens hun sneede paa hans Tøi, skjøndt ikke stort bedre tilmode end hun, men han dulgte det bedre.

„Du skal ikke sørge saa meget,“ sagde han. „Jeg kommer nok snart hjem igjen til Dig, til Foraaret, til Sanct Hansdag idetmindste, saa ride vi ned i Hannerupskov og tage vor Mad med os og bygge Lysthuus imellem Træerne, som vi pleie, saa skilles vi aldrig mere.“ Hun rystede paa Hovedet og bøiede sig ned, for at han ikke skulde se, hun græd, men hendes Taarer dryppede en for en ned paa Sytøiet, hun sad med. Han saae det nok, og saa sang han eller fløitede, for at hun ikke skulde tro, han ogsaa var nær ved at græde. Afted maatte han, der var ikke andet for. Aftenen før Afreisen kaldte hun den gamle Ridfoged op til sig og gav ham en ulden Trøie til at bære indenfor Brystpladen, for Fogden gif med som den ene Mand. Hun bad ham for Guds Skyld holde godt Die med hendes Huusbond og vare ham, hvor han kunde. Det lovede Fogden.

„Om Ulykken skulde komme,“ søiede hun til, „og det gif os saa haardt imod, at Biffert fik Skade paa

Remmer eller Helsen, saa stik mig et Bud derom, det snarest I kan." Det lovede Fogden ogsaa.

Næste Morgen stode de tidlig op. Da de havde spist Døvre, tog de Afsted for sidste Gang og red bort. Præsten stod paa en Steen udenfor Porten, og for hver Mand, som red ud, lyfte han Herrens Velsignelse og slog Kors over ham og Hesten, som Stik og Brug var. Hovfolkene havde ogsaa samlet sig udenfor Gaarden og læste en Bøn, men der var en gammel Hæx, nede fra Erritsø, hun stod for sig selv, noget affides, og havde lagt fem Halmstraa, i Form som en Halvmaane, midt ud paa Veien, dem skulde de ride over, saa kunde hverken Hug eller Stik bide paa dem. Det paastod hun idetmindste, og Fru Ingeborg gav hende Tøi til en ulden Kjole derfor. Saa blæste Trompeteren, og bort red de. Biffert vendte sig hvert Dieblit om paa Hesten, saa længe han kunde øine Hønneberg. Fru Ingeborg stod oppe i det øverste Taarnvindue og saae efter dem og nikkede og hilste med sit Lommeklæde, længe efter at hendes Røst ikke mere kunde høres. Saa bøiede de ind i Skoven og blev borte. Hun blev staaende og lyttede, om hun ikke kunde høre Trompeteren endnu, og saae efter Veiret, om der ingen Sky kom for Solen, og regnede ud, naar de kunde naa deres Maal for den Dag. Nede paa Rolding Mark, lidt sønden for Slotsbanken, skulde de samles med de Andre.

Nu gik Tiden, det blev Foraar, og Stæren og Rulmanden kom, men Biffert kom ikke, det led hen ad Midsommer til, og Kornet begyndte at blive gult i Straaene. De frigedes endnu dernede. Hver Gang en Herremand drog til Hæren i Holsteen, skikkede Ingeborg Hilsen med, af og til fik hun ogsaa et Budskab tilbage. Biffert og

hans Følk havde holdt sig godt, de vare ikke komne til Skade.

„Det kan I takke mine Halmstraa for,“ sagde den gamle Høx fra Erritsø. „Der er mere Kraft ved de smaa Tingester, end Noget skulde tro.“

Fru Ingeborg gik til Kirke og takkede Gud derfor, men Herren fik alligevel Silketoi til en ny Hue, og Fruen gav hende desuden Lov til at hente sig en Pottesuld Mad oppe fra Kjøkkenet hver Lørdag Middag. Selv sad hun og virkede med Naal og med Bæx og dannede nye Klæder til Biffert. Hun snede ham ogsaa en ny Brystdug, og den var herlig broderet. Først snede hun et Hjerte ud i den, det betydede hendes unge Kjærlighed. Saa snede hun en blegroed Tulipan med hængende Blade; Tulipanen forestillede, at hun længtes og sørgede over ham. Til sidst snede hun et Kors underneden. Korset skulde sige, at hun tænkte paa Vorherre og fandt sig i sin Lod.

En Aften, da Fruen sad oppe paa Svalen og saae ned mod Sønder og sendte en Hilsen med de flyvende Fugle, kom der en Rytter ude paa Veien, han skyndte sig op til Gaarden, det bedste han kunde, og de saae paa hans trætte Hest og hans støvede Rustning, at han havde redet en lang Vej den Dag. Fru Ingeborg gik selv ned til Porten for des snarere at erfare, hvad Tidning Rytteren bragte. Han kom fra Hæren i Holsteen og havde faaet Bud med fra den gamle Foged, at der havde staaet et stort Slag, hvori Biffert var bleven haardt saaret, og at han laa i et lille Huus og trængte til Hjælp. Fru Ingeborg lod Rytteren gjentage sit Budskab tvende Gange. Hun sagde intet dertil, men gik op paa Gaarden igjen. Blot det lagde den fremmede

Mand Mærke til, at hun var bleg som en Dødning, medens han talte, og at hun knap mægtede at gaa op ad Trapperne tilbage.

Med Biffert Dam var det som Sendebudet havde sagt. Han laa saaret nede i et lille Huus i Holsteen, nær ved det Sted, hvor Slaget havde staaet, men han var alligevel ikke den, der led meest Nød. Han blev pleiet godt, manglede intet, blev ogsaa flyttet til et bedre Sted, saa snart det lod sig gjøre, og i den Tid Faren var størst og Saaret brændte meest, syntes det ham i hans Vildelse og Drømme, som om der stod en Kvinde ved hans Leie, som om to milde Dine vaagede over ham og speidede efter hvad han meest trængte til; saa gav han denne flittige Sygevogteriske Navn, han troede tilsidst, det var hans egen Hustru, som smilede til ham, men naar han vaagnede igjen og søgte efter den bløde Haand, der nylig havde ligget i hans, var Kvinden forsvunden, Billedet forsvundet, saa var det kun den gamle Foged, der sad i en Halmstol ved hans Hovedgjærde og nikkede i Søvn og rystede paa Hovedet, da Biffert vækkede ham og spurgte, om der havde været Noget inde hos dem. Saa spurgte Biffert ikke om mere, forklarede sig heller ikke videre, han mærkede nok, at han kun havde drømt. Men den Drøm kom dog ofte til hans Leie.

Det varede vel saadan tre Maaneder tilende. St. Nicodemi Dag blev Biffert lagt i Sengen, og først Alle Sjæles Dag stod han op af den. Da var han bleven bleg og mager og vaklede som et lille Barn, naar han skulde gaa over Gulvet, men han kom sig snart og fik sine forrige Kræfter tilbage.

Den første Gang, han tog sin Rustning paa for

atter at drage i Felten, manglede der tre Nagler, hvor Arelskinnen gif sammen med Brystpladen. Han søgte og søgte, men Naglerne vare borte. Ingen kunde begribe, hvordan det var gaaet til, det saae ud som om de vare tagne af med Magt; men Biffert havde ikke lang Tid til at gruble herover. Han lod Baabensmeden gjøre tre nye Nagler, dermed var den Sag glemt.

En Maaned efter var Krigen tilende. Holstenerne kunde ikke mere og bade om Fred. Saa fik Herremændene Lov til at reise hjem igjen. Fem Mand droge de ud fra Hønneberg, kun de fire vendte tilbage. I den sidste Træfning var Bifferts gamle Foged bleven ramt i Brystet af et Skud, som havde Døden til Følge.

Nu drog Biffert altsaa hjemad, og det gif nok saa hurtigt, som da de reiste ud. Der var gjort stor Stads paa Gaarden, ham til Vre. Nede hvor hans Jord begyndte, havde Hovfolkene reist en Port af Gran og grønne Gyvelkviste, og Bønderne fra Erritsø kom ud paa Veien og ventede paa ham. Men Fruen stod og frøs oppe i Glambullet og figgede flittigt ud til alle Sider. Der havde hun ventet fra tidlig Morgen, for Biffert lod gaa Bud med Herremanden fra Billeshave, som red hjem før han, hvad Dag han omtrent kunde komme. I det Glambul havde hun staaet i mange Dage og seet ud og skicket Bud og Hilsen med den flyvende Fugl, men idag vidste hun, at nu skulde hun ikke længer vente forgæves. Det var henimod Juul, saa Bladene vare faldne af Træerne, og man kunde se vidt frem for sig.

Før Middag kom en Bonde ridende paa en usadlet Hest, i fuld Firspring. Han holdt ved Vindebroen og raabte over, at nu kom de snart, for han havde forladt

dem ved Gudsø, der holdt de stille og bedede, nede ved Vandmøllen.

Da Middag var forbi, raabte Fruen: „Der er de, der er de!“ Da hun havde sagt dette, slog hun sin Arm om Pigens Hals og brast i Graad, saa løb de begge To ned i Gaarden, ud til Vindebroen. Bønderne raabte og svingede deres Huer, og Konerne holdt de smaa Børn iveiret, for at de bedre skulde se.

Først kom Biffert, i en falmet Kofte og med en sort Baret med en gammel, hvid Fjer i. Hans Hjelms hang ved Øren paa Sadelbommen. Han var noget bleg og havde indfaldne Kinder, men sad og saa sig om, saa livsalig glad, og lo og hilste til Bønderne. Hans Hest, som gik og nikkede for hvert Skridt, lagde Ørene tilbage og kneiste med Hovedet, da den kom ind paa de kjendte Veie, for nu vidste den, at de snart vare hjemme. Den Næste efter Biffert havde en fremmed Rustning hængende over sin Hest. Det var en Herremands nede fra Bramsted. Ham havde Biffert fanget, mens de sloges. Nu var Skif dengang saa, at den Fjende, som Ridderen tog fangen under de dragne Sværd, hørte ham til. Naar det var en rig Mand, tjente han godt derved; saa maatte den Fangne løse sig fri med mange Penge, som de kom overens om, han maatte ogsaa betale for at faa sin Rustning igjen, og hvad han ellers bar paa sig. En Ridder sagde til en Anden: „Din Rustning koster sexten Skilling at løse, men Kjæden om din Hals med din Kjærestes udflippede Billede i, koster hundrede Daler af dem til sex Mark Stykket.“ Det betalte Fangen. Saa maatte den Fangne, foruden Rustningen, ogsaa løse sin Hest, hvis han brød sig om at faa den igjen. Manden fra Bramsted løste

fig selv, men Rustningen havde han endnu ikke betalt for. Viffert kunde dog let være bleven af med den, for der kom mange Jøder reisende i store Vogne op til Hæren, de kjøbte Bytte og drev Handel med alskens Sager, men han brød sig ikke om at sælge den for det første. Han vilde ogsaa nok have, at Folk undervejs i Byerne skulde se, hvad han havde bedrevet i Krigen, derfor hængte han den fremmede Rustning ned paa begge Sider af Svendens Hest. Den tredie Rytter havde en Pose bag sig, saa stor som op til Rytterens Axel, den var tæt stoppet med noget, som Viffert ogsaa havde gjort til Bytte i Krigen, men Ingen fik at se, hvad det var, for der var bundet fast for Posen. Den fjerde Rytter havde ingenting andet end Vifferts Landsse, og hans Hest var hovlam, derfor gik det saa langsomt. De red En efter En hen ad Veien, og hver Gang de kom op paa en Banke, blæste han paa den hovlamme Hest et muntert Stykke, saa det lød langt ud over Egnen, og medens han blæste, gik Hestene hurtigere, for de holdt meget af Musik.

Da de nu kom til Broen, løb Fruen dem imøde med udbredte Arme. Det var ellers imod Skik og Brug; hun skulde have ventet ved Porten; men det brød Ingen sig om, og Viffert kaldte paa En af Folkene, at han skulde komme og hjælpe ham ned af Hesten, det han ikke godt kunde selv, formedelst den tunge Rustning. Saa slog han sine Arme om hendes Skulder og stod længe og saae paa hende; men Ingen af dem talede et Ord. Derefter gik de ind paa Gaarden og satte sig til at spise.

Den Vinter blev der gjort mange Gilder i Egnen for de hjemkomne Herremænd, Enhver af dem gjorde sit,

og det gif lystigt til ved samme Leilighed. Først stod der et Gilde paa Hønneberg, det var Pauli Omvendelsesdag, som falder den fem og tyvende Januar. Otte Dage efter stod der et paa Haraldskjær, det varede i samfulde tre Dage. Den første Dag vare Herremændenes Fruer tilstede, men de droge hjem igjen næste Morgen, de to andre Dage vare Mændene alene, og da gjaldt det om, hvem der kunde drikke bedst. Der var sat nogle smaa Stifter til Mærke i Kanderne, og efter dem blev der druffet; hvem der kunde naa de fleste Stifter gjaldt for den Bedste, og i den Prøve var der Ingen bedre end Jørgen Friis. Samme Friis var saa stor en Mester, at han den tredie Aften fyldte sin ene Jagtstøvle med Viin og drak den ud, uden at puste, han havde endda saa mange Kræfter tilbage, at han længer ud paa Aftenen, da en af Svendene kom til at spille paa hans Krave, slog ham med knyttet Næve i Hovedet, saa haardt, at han faldt om og døde.

Der blev ogsaa druffet mange Skaaler ved samme Leilighed. Først drak de Kongens Skaal, saa de Hjemkomnes Skaal, saa alle ærbare Fruers Skaal; men da Herremanden fra Balsgaard skulde drikke den sidste Skaal med Biffert, vendte han ham Ryggen og satte sit Bæger paa Bordet med Bunden iveiret. Biffert saae det godt, men lod som ingenting og blev ved at le og spøge. Da de nu stode op fra Bordet og ikke kunde drikke mere, gif Biffert hen til Manden fra Balsgaard og spurgte ham, hvad det skulde betyde, at han før vendte Bunden iveiret paa sit Bæger.

„Jeg vil nødig sige det,“ svarede Herremanden, „for det vil gjøre Dig ondt at høre, men jeg vil ogsaa nødig drikke den Skaal, som jeg ikke mener noget ærligt med.“

Biffert trængte nu ind paa ham og forlangte, at han skulde sige, hvad han sigtede til.

„Du kan lade din Skytte berette det, naar Du kommer hjem,“ sagde Herremanden. „Det er ham, der har fortalt mig det.“

Mere fik Biffert ikke at vide. Men fra den Stund var ogsaa hans Glæde forspildt. Næste Morgen red han bort fra Haraldskjær i betimelig Tid. Da han sad i Sæden, og Gæsterne kom ud paa Trappen og paa Svalen for at sige ham det sidste Farvel, raabte han:

„Jeg stævner Jer Alle til at møde paa Hønneberg, otte Dage efter denne Dag at regne, og vil jeg ikke holde den for min gode Kammerat og Ven længer, som bliver borte uden at have Sygdom eller andet lønligt Forfald at melde.“

Derefter skyndte han sig ned til Hønneberg. Saa snart han var kommen hjem, kaldte han Skytten op og sagde, at han strax skulde gjøre sig færdig, for nu vilde han paa Jagt. Skytten saae paa ham. Det var et forfrækkeligt Veir den Dag. Sneen laa alentyk paa Jorden, og bestandig kom der mere; men det hjalp ikke, Biffert vilde paa Jagt og drog ud, saa træet som han var, med Skytte og Hunde. Da de kom ned i Hannerup Skov, holdt Biffert stille, drog sit Sværd og forlangte, at Skytten strax skulde tilstaa, hvad han havde fortalt Manden fra Balsgaard. I Førstningen kunde Skytten ingenting huske, men da han mærkede, at det var Alvor, talede han saaledes:

„Jeg seer nok, at jeg vist har forspildt mit unge Liv, men det faaer at være. Jeg har ikke sagt andet paa Tilspørgsel, end at det ikke gif paa Hønneberg som det skulde, mens Raadigherren var i Krig og fremmede

Land. Først red Fruen lidt ud, saa red hun længer ud, tilsidst red hun bort og kom ikke tilbage i Uger og Maaneder; men hvor hun var, det veed Ingen, uden en høi, svær Mand, som kom op til vor Bort om Natten og red bort med hendr.

Biffert stod længe og tænkte paa dette. Han blev bleg som en Dødning, tilsidst sagde han: „Der vil vist flyde Blod efter den Historie, hvis Du ellers farer med Sandhed. Hvis det er som Du siger, saa Gud naade mig.“

„Raadigherren behøver blot at spørge den gamle Huusholderske, hvor Fruen har været saa længe; der kom Besøg fra Engelholm imens, og de traf ikke vort Herstab, der kom den gamle Frue fra Hvolgaard og Lehnsmandens Datter fra Kolding, de fik hende heller ikke itale. Alle de skulde vidne for mig, at jeg farer med Sandhed.“

Da Biffert havde faaet dette at vide, brød han sig ikke om at jage mere den Dag, saa red de hjem igjen; men da han kom ind i Stuen til den unge Frue, slog hun sine Hænder sammen af Rædsel; han saae ud, som om han var bleven ti Aar ældre. Alt, hvad hun spurgte om, nyttede ikke, han tav, spiste ikke, drak ikke heller, men sad og stirrede frem for sig og rynkede sin Pande. Næste Dag red han ned til Kolding, Dagen efter drog han op til Engelholm, fra Engelholm til Hvolgaard, og saadan gik Tiden i den Uge, til Herremændene skulde komme i Besøg paa Hønneberg; men inden den sidste Dag havde Biffert Dam ogsaa faaet at vide, at det forholdt sig som Skytten fortalte. Herremændenes Fruer paa Hvolgaard og Engelholm forklarede nøiagtigt det samme.

Saa kom Dagen til Gildet, de Indbudne mødte til sidste Mand. Biffert tog imod dem ude paa det nederste Trin af Trappen og førte dem, efterhaanden som de kom, ind i den store Sal. Der var ikke dækket Bord derinde, der var ikke engang en Kande Viin at se, men for hver af Gæsterne stod der en Stol og midt paa Gulvet to tomme Stole. Da nu Alle vare samlede, kom Biffert ind med sin Hustru ved Haanden. Hun var hvidklædt og havde Kinder saa hvide som hendes Klædning; han var ogsaa bleg, og hans Knæ rystede under ham, da han førte hende hen til den Stol, som stod midt paa Gulvet. Derefter bleve alle Tjenerne viiste ud og Dørene lukkede. Biffert stod nu frem og sagde:

„Det være flaget til Himmeriges Gud, at jeg bad Eder komme herop idag, I kjære Venner! siden det skeer af saa sørgelig en Grund. Det er kommet mig for Dre, at det ikke er gaaet til her paa Gaarden, som det skulde, mens jeg var i Krigen. Alle ryste paa Hovedet ad min unge Hustru, hende jeg har elsket saa saare, Alle mene de, hun har frænket min Dre og handlet som det ikke sømmer sig en ærbar Kvinde. Jeg har hørt det i Øst, jeg har hørt det i Vest. Enhver vidste sit at sige.“

„Troede Du det da?“ spurgte Fruen.

„Nei, jeg troede det ikke,“ sagde Biffert. „Men jeg red til Kolbing, der blev sagt det samme, jeg red til Engelholm og til Hvolgaard, de sagde ogsaa ja dertil.“

„Troede Du det saa?“ spurgte Fruen.

„Nei!“ raabte Biffert med Taarer i sine Øine, „Gud forlade mig min Synd! jeg troer det endda ikke til denne Stund, men nu skal der Lys i Sagen, og Du

skal stædes til Dom for alle høviske Mænd og ædelbaarne Herrer, som sidde her omkring. Jeg spørger Dig, om det er sandt, at Du i Mulm og Nat red fra Hønneberg ved Siden af en Mand, mens jeg var borte i Krigen?"

"Er det ikke andet?" sagde Fruen, og saa reiste hun sig op fra sit Sæde, hævede sit Hoved og saa sig om i Salen. "Ja! det er sandt."

Da hun havde sagt dette, var det som om noget brast i Bifferts Bryst, han sank ned paa Stolen og sad længe tavst og holdt begge sine Hænder for Ansigtet. Derefter reiste han sig igjen og hvilede, som om han var bange for at spørge høit:

"Hvor var Du henne?"

Da tog Fruen af sin Hals en Snor og rakte den til Biffert. "Jeg hentede tre Nagler til en Rustning," sagde hun, "kjenner Du dem ikke?"

Biffert tog Naglerne, saa lidt paa dem og udstødte et Skrig. Det var de tre Nagler, han havde mistet, da han laa syg nede i Holsteen.

"Hvor har Du faaet dem fra?" spurgte han.

"Dem tog jeg fra en Mand, jeg pleiede," sagde hun. "Jeg fik ikke andet." Og nu fortalte hun, hvorledes den gamle Foged havde skiftet hende Bud, da Biffert blev saaret, som det var aftalt mellem dem, og at hun samme Nat var redet bort fra Hønneberg, saa hurtig, fordi hun længtes efter at se sin Husbond igjen, saa hemmeligt, fordi han havde forbudt hende at komme. Hun fortalte, hvordan det var gaaet under hans Sygdom, og da hun havde sagt dem alt, lukkede hun Døren op og kaldte paa den gamle Svend, som stod udenfor. Det var ham, hun red bort med fra Gaarden.

Da nu dette var bragt tilende, gif Biffert Dam ud i den anden Stue og kom ind igjen med to Bøgere Viin. Det ene bød han Herremanden fra Palsgaard.

„Alle ærbare Fruers Staal!“ sagde Biffert.

„Blandt dem regner jeg Fru Ingeborg for den Bedste,“ sagde den Anden. Saa klinkede han og drak sit Bøger ud til den sidste Draabe. Saa tog han og Biffert hinanden om Halsen og kyskede hinanden.

En Dronning.

I Ringkjøbing Amt ligger Lønborggaard, som de fige skal have været omgivet med Volde og Grave i gamle Dage. Der hørte dengang ogsaa langt mere Jord til Gaarden end nu, men det har de sidste Tiere efterhaanden skilt sig ved. Saadan som Stedet nu seer ud, er der ikke blevet stort af den gamle Herlighed tilbage.

En Aften, for mange Aar siden, kaldte Herremanden paa sin Foged og sagde til ham: „Min Frue er i Barnsnød. Du kommer til at kjøre op til Deiberg og hente os en Kvind, som kan signe og maale den Lille, naar vi naa saa vidt.“

„Det skal jeg,“ sagde Fogden, lod spænde for og kjørte nordpaa. Da han kom til Skjernbro, spurgte han sig for hos Bommanden; han meente det var bedst at tage op til Deiberg, der skulde bo En af Skøierslægten, som var den Bedste til den Slags Kunst i det hele Amt. Fogden kjørte videre. Der var dengang en stor Hede op imod Ringkjøbing; paa Grændserne af tre

Sogne, Sneiberg, Deiberg og Rønberg, havde der i umindelige Tider boet Skøiere. Deres Hytter laa paa et Stykke Jord midt i Skjellet. Det var der, den omtalte Kone skulde findes. Disse Skøiere lader Sagnet nedstamme fra en Student fra Viborg Skole. En Aften, da han sad og spiste sammen med sine Kammerater, løb der en sort Rat over Bordet. Han kastede sin Kniv efter den og traf den i Hovedet. Da Læreren saa dette, skar han Bordbugen istykker mellem ham og de Andre, for nu var han uærlig og kunde ikke længer blive i Skolen. Han gik da ud af Byen og kom om Aftenen til et lille Huus paa Heden. Det var koldt, han bankede paa Døren og spurgte, om han kunde blive i Huset til Dag igjen. Der var kun en ung Pige hjemme, og hun sagde ja. Saa blev han der om Natten. Næste Morgen fik han at vide, at Pigen var en Skøier, og nu troede han, at Skæbnen eengang havde bestemt, han skulde høre til den Slægt, saa fandt han sig deri, holdt sig til Pigen og blev siden Stamsfader til Rolles Slægt. Den ansaae sig for bedre end de andre Skøiere, den forstod fremmede Sprog og kunde læse sit Paternoster paa Latin. Siden flyttede Nogle af dem ned til Deiberg, blandede sig med Abraham Musens Slægt og bosatte sig i Skjellet.

Det var hos dem, Fogden skulde hente en Kone til at signe Herremandens Barn. Han fik ogsaa ganske rigtig fat paa hende og kjørte strax tilbage til Rønborrgaard. Da de kom der, blev den Gamle redet og vasket og fik sig en Klædning af Folfenes, for i den Dragt, hun kom, kunde hun ikke godt lade sig se. Saa blev hun sat ind i Kammeret næst ved den naadige Frue, der bragte de Mad og Drikke til hende i et Fad, som ellers Hunden

fik af, for dengang turde Ingen spise af det samme Kær som en Skøier havde rørt ved. Da hun havde spist, fik hun sig en Pibe Tobak, og saa sagde de, at hun skulde vente, til Tiden kom.

Næste Morgen blev hun kaldt ind til Fruen, da laa der et lille Barn i Buggen. Skøiersken stod en Stund og saae paa Barnet og gjorde Tegn og Streger over det, i Form af en Halvmaane, hun lagde ogsaa sine Hænder paa dets Hoved og lod, som om hun kastede noget ud af Vinduet. Saa var Barnet signet.

„Lad os nu høre, hvad Lisbeth mener om det Barn,“ sagde Herremanden.

Konen stod en Stund og saae paa det, før hun svarede: „Jeg seer en Krone om den Lilles Hoved, hun vil blive Dronning for et stort Folk, men det kommer an paa Jer selv, om det skal ske, og I maa mærke Jer mine Ord, for det, jeg siger nu, er mere end Vind. — Den første Gang, I kommer agende over en Korsvei, maa I gjøre en god Handling. Saa skal det nok slaa til, som jeg har spaaet Jeres lille Pige.“

Skøiersken fik en stor Pose Mad med sig, og Herremanden lod hende kjøre op til Deiberg igjen, men hendes Spaadom blev snart bekjendt i Eggen, og Alle undrede sig over den.

Da nu Tiden kom, at Barnet skulde døbes, kjørte de ned til Egvad Kirke, og der fik den Lille det gode Navn Trine. Paa Hjemveien kom de igjennem en Landsby, hvor der var en stor Flok Bønder forsamlede. Herremanden steg ud af Vognen for at høre, hvad det skulde betynde. En af Bønderne fortalte da, at der nogle Dage tilforn var funden en lille Dreng i en Kurv udenfor et Udflytterhuus, hvor der boede to gamle Folk. Ingen

vidste, hvem den Dreng hørte til, Sognet skulde altsaa opfostre ham. De bød Drengen op til Den, der vilde tage ham i sit Huus for en billig Betaling. Han var bleven synet af kyndige Folk og lod til at være sund og velstkabt. Sognet vilde helst slippe ham for den ringeste Pris, de, som skulde tage ham, vilde helst have saa meget som muligt. Det var derom, de stode og raadsloge, da Herremanden kom kjørende.

Idet han steg af Vognen, saa han en gammel Kone, med en lang Kjæp i Haanden, staa noget affides fra de Andre. Hun gif hen til Herremanden og sagde: „Husk paa, hvad jeg spaaede Jer, naar I kom op at age. Det er idag den første Gang, ikke rettere jeg veed, og derhenne ved Vognen gaaer der en Korsvei.

Da hun havde sagt dette, gif hun, og Herremanden tænkte, at naar han tog den lille Dreng til sig og opfødte ham i sit Huus, saa havde han gjort en god Gjerning. Han gif da hen til Sognefogden og sagde, han kunde bringe Barnet op paa Lønborggaard, saa skulde der nok blive sørget for det. Det syntes Fogden godt om, og næste Søndag drog Herremanden atter til Kirke; da blev den fremmede Dreng døbt og kaldet Theodor, som betyder Guds Gave.

Efterhaanden som nu disse to Børn voksede til, begyndte ogsaa deres forskjellige Sindelag at give sig tilkjende. Drengen vilde ikke lære noget, som kostede Eftertanke og Stadighed, derimod var han en heel Karl til at skyde og jage. Hans bedste Ven var Herremandens Skytte, hos denne kunde de altid træffe ham. Naar han saa fik Trine loffet med sig, fandt man dem gjerne drivende i en Baad paa Dammen, eller ogsaa krøb han ud af Glomhullet i Taarnet og klatrede sig fast til

Fløiet, medens hun stod nede i Gaarden og jublede og flappede i Hænderne over at se ham saa høit tilveirs. Jo ældre de to Børn bleve, desto fastere knyttede de sig til hinanden, det forslog ikke, at Herremanden fortalte Trine, at Theodor kun var et fattigt Barn, som hverken kjendte Fader eller Moder, eller at Fruen huffede hende paa, hvad gamle Lisbeth havde spaaet. Lisbeth kom selv tidt ud til dem i Heden og sad og talte med dem og fortalte dem Historier, naar Ingen lagde Mærke dertil. Theodor havde ogsaa faaet fat i en Hund, den tog han til sig, og den fulgte ham tilsidst allevegne, med den jagede han, og med den drev han om i Heden, først i Skyttens Selskab, siden alene, tilsidst blev han flere Dage borte ad Gangen. Ingen vidste, hvor han imedens havde været.

Paa den Tid var det, at Fruens Søster kom i Besøg til Herregaarden. Da hun havde været der i nogle Uger, blev det bestemt, at Trine skulde følge med hende ind til Byen for at bibringes de Rundskaber, hun ikke kunde faa paa Landet. Det syntes Trine nu godt om, hun løb ind til Theodor og fortalte ham det, og samme Aften skal man have seet dem sidde sammen bag en Tørvestabel, i Samtale med Skøiersken, den gamle Lisbeth. Drengen lod til at være lige glad, fordi han skulde skilles fra Trine, han sang og støiede som før, og saadan kom da den Dag, der var bestemt til Afreisen. Trine havde faaet nyt Tøi, hun havde selv hjulpet til at pakke Kufferten, men om Morgenens, da de kom for at kalde paa hende, var hun borte. Theodor kunde de heller ikke finde, baade han og hans Hund var forsvunden. Det var en stor Sorg for Herremanden; der gik Bud til Øst og Vest, og han lod søge i hele Egnen,

i hvert Huus, men Børnene kom ikke tilbage. Efter den Dag saae de heller ikke gamle Lisbeth oftere paa Gaarden. Forældrene sørgede meget, Herremanden sad i de første fjorten Dage og saae ud ad Vinduet og ventede paa, at de skulde komme hjem igjen, men det hjalp ikke. Da de bleve borte, gav han sin Hustru Skyld for den hele Ulykke og sagde, hun skulde have passet bedre paa dem.

En sildig Sommeraften, nogle Aar efter, havde de været ude og flaaet Hø. Da kom Nolskarlen løbende ind i Stuen og raabte: „Naadigherre! Naadigherre! nu er Karo kommen igjen.“ Herremanden forstod ham ikke strax, men i det samme sprang en stor, graaspraglet Hund op ad ham, det var Karo, den Hund, som Theodor havde afrettet og som blev borte med Drengen.

„Naar Karo er her, saa er hans Herre her ogsaa,“ meente Nolskarlen.

„Nu skal jeg sige Jer, hvad vi gjøre,“ sagde Herremanden. „Vi flaa en Strikke om Karos Hals og lade ham gaa foran som Veiviser, saa finde vi nok dem, vi søge.“

Det skete saa. Alle Gaardens Folk bleve i Hast kaldt sammen, Herremanden derimod steg tilhest, han var nu en gammel Mand; saa drog Toget ud i Lyngheden. Da de kom længer frem, deelte de sig i to Hold, Nogle gik sønderpaa, ned ad Bostrup og Transbøl til, Andre gik over til Tarum og Skjernbro. Karo løb foran det sidste Hold som Veiviser.

Det var blevet sildig Aften imedens. Dagen havde været varm, og det dampede op fra Moser og Enge, saa de ikke kunde se synderlig langt frem. Nede i en Huulvei, paa den anden Side Tarum, laa fire Mænd og

spiste Aftensmad. De havde nylig slagtet et lille Lam, stegt et Stykke af dets Kjød ved en Rlynild og pakket Resten af Dyrets Skrog ind i Huden. De talte sammen i et fremmed Sprog, og deres Dragt og mørkebrune Ansigter vidnede om, at de hørte til Skoierslægten. En af dem havde en stor Glaskiste foran sig, en Anden havde Dragter og Rivejern og Sløve af Blis. En Tredie havde en Skindpose med et Spil Kort og et gammelt Speil i, det var alt, hvad der hørte til hans Haandværk, og det var ogsaa nok saa godt som de Andres. Med Bosen drog han om og spaaede og viiste igjen og lagde op for Bønderne, hvad de skulde gjøre, naar deres Kreaturer bleve syge. Den Fjerde var en halv-voksen Karl, han sad og syede Ormer i en Vest, saa den saa ud som en Trøie. Bludselig veirede en Hund i Nærheden, Mændene lyttede, sprang op og satte afsted ind i Lyngheden, men deres Forsølgere vare efter dem, Tre slap, men den Fjerde blev fangen og bunden, og Karos Tuden gav tilkjende, at det netop var ham, de søgte efter.

Da Herremanden kom hjem, lod han Fangen føre ind til sig. Det var Theodor, som stod for ham. Han var voget godt siden sidst, klædt i Pjalter, men smuk og stor og mægtig at se til, hans Dine straaede og saa omkring til alle Sider, som om de ledte efter en Bei til at komme bort paa. Han blev staaende i Krogen ved Døren og dreiede paa sin Hue og vilde ikke komme frem, da Herremanden kaldte paa ham, han vilde heller ikke svare, da de spurgte ham om Trine, men rystede blot paa Hovedet og blev ved at dreie paa Huen. Da gik Herremandens Kone hen og lagde sin Haand paa hans Skulder, græd og sagde: „Hvorfor tier

Du stille, min Dreng! siig os, hvor vi skal finde vor lille Datter?"

Disse Ord lode til at vække ham, han rystede paa Hovedet og sagde: „Jeg veed ingenting, jeg gaaer min egen Vej og seer ikke efter Andre.“

„Hvor har Du da været i den lange Tid?“ spurgte Herremanden i en mildere Tone, „og hvorfor løb Du bort fra os?“

„Fordi jeg ikke havde Lyst til at blive her længer,“ svarede Drengen. Dermed var hans Forflaring tilende.

„Ja, vi skal nok faa Dig til at tilstaa!“ raabte Herremanden. „Imorgen skal Du ned til Arresten i Ringkjøbing, der skal Du faa Lov at sidde, til der groer Mos paa Dig, hvis Du ikke gaaer til Beskjendelse.“

Han lod nu Folkene føre Fangen op i Taarnet; der blev han lukket ind i et lille Kammer, saa satte de Bolte og Laas for Døren og gif igjen. Men om Natten tændte Herremandens Kone Lygten og gif op i Taarnet. Hun havde ingen Ro og vilde endnu engang prøve paa, om hun ikke kunde faa noget at vide. Da hun lukkede Døren op, var Theodor borte. Hun lystte omkring for sig med Lygten og vilde gaa igjen, da hendes Dine faldt paa Vinduet. En mørk Skikkelse sad oppe i Karmen. Han havde bøiet Jernstængerne tilside og var ifærd med at krybe ud, just som Fruen kom ind i Kammeret.

„Hvad gjør Du, Dreng!“ raabte hun. „Jeg kom for at befri Dig.“

„Det kan jeg gjøre selv,“ sagde han.

„Hvor har Du gjort af Trine?“ raabte hun, „svar mig, Theodor, for Gud Faders Skyld.“

Han lod til at betænke sig paa Svar, bøiede sig tilbage i Armen og hvilede:

„Frygt ikke for hende, Du gode Kone. Trine har det godt der, hvor hun er.“

Da han havde sagt dette, krøb han ud og lod sig glide ned ad Muren. Herremandens Hustru stod og saae efter ham, med Lygten hævet iveiret. Hun hørte et tungt Legeme falde ned udenfor, men Drengen var borte. Næste Morgen kunde Ingen begribe, hvordan han havde frelst sig, Taarnvinduet sad høit oppe, og udenfor var der den dybe Boldgrav.

Der gik syv Uar borte efter den Nat. De hørte ikke mere til Trine. Herremanden sørgede, hans Haar blev graat før Tiden. Fruen sagde ingenting, og naar hun klagede, lod Manden hende altid vide, at det var hendes Skyld, de havde mistet Barnet, hun skulde have passet bedre paa. Hun tav da, men sørgede derfor ikke mindre.

En Aften førte de hjem fra en Herregaard, hvor de havde været i Besøg. Det var i Efteraaret, Lyngen blomstrede, og den kolde Vind kom ind fra Vesterhavet. Herremanden havde søbt sig ind i sin Kavi, han sad og saae hen for sig og talte ikke, Fruen tænkte paa de smaa Børn hos Herremanden, de kom fra. Langt nede paa Veien gik en Klynge Mænd op imod dem. Af og til udstødte de nogle høie og langtrukne Toner, som lød langt ind over Lyngheden og afbrøde Aftenens Stilhed. Da de kom nærmere, sagde Herremanden til Rusten, at han skulde holde stille, mens han tog Skaren i Diesyn.

Det var Folk, som passede til det Sted, de færdedes paa. Deres Haar var sort, og deres Ansigter saa brune, som Bussene, de vadede igjennem. Der kunde vel være

en Snes Stykker i Tallet. De Mellemste i Klyngen bare paa deres Skuldre en stor Kasse, indsvøbt i et Dækken af sammensnyede Pudevaar. Der maatte være noget sjældent paafærde imellem dem, det tydede deres sørgmodige Ansigter paa, den langsomme, afmaalte Gang og de høie, gjennemtrængende Skrig, som de udstødte. Ethvert af disse Skrig blev gjentaget fire Gange, imedens stod de stille og vendte sig om mod de fire Vindhjørner. Foran red en ung Mand paa en skindmager Hest. Han havde et sribet Hestedækken over sine Skuldre og en stor, hvid Stav i Haanden. Han saae ud til at være endnu mere bedrøvet end de Andre.

Da Toget kom forbi Herremanden, gif en gammel, rynket Kvinde hen til Vognen, saae ind i den og sagde:

„Stig ud, Mand, og tag din Kvinde med, saa skal I faa det at se, I længes efter.“

Herremanden hjalp sin Hustru ned af Vognen og fulgte efter den Gamle. Da de kom hen til Toget, standsede de fremmede Mænd og satte Kassen ned paa Jorden. Den, som red foran, var staaet af Hesten. Han stod med Tøilen om Armen og saae ned for sig, den gamle Kone lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde: „Se op, bitte Søn! her er Nogen, som Du kender.“ Da han drog Hestedækkenet tilbage fra sit Hoved, udstødte Herremandens Frue et høit Skrig og slog sine Hænder sammen. Hun kjendte Theodor.

„Se nu!“ sagde den Gamle og viiste paa Kassen. Hun slog Dækket tilside og aabnede Laaget. Bag dette laa en ung Kvinde, indsvøbt i et grovt Lagen og pyntet med Gulevis og Gypelblomster. Fruen bøiede sig ned over det blege Ansigt, dets Træk vare indprentede i hendes Hjerte, hun sank paa Knæ foran Kassen og raabte:

„Triue! mit eneste Barn!“ — Det var hendes Datter, hnn her fandt igjen.

Maanen skinnede ned over Stedet og lyste over Skøiernes sørgmodige Ansigter. Theodor sagde intet, han blev staaende med Tøilen over Armen og saae ned for sig. Gamle Lisbeth støttede sig til sin Stav, Stormen, som foer hen over Heden, bragte hendes lange, graa Haar og pjaltede Raabe til at slagre.

„Det slog godt til, hvad Du spaaede mig ved Trines Fødsel,” sagde Herremanden.

„Ja, det slog til,” svarede Lisbeth. „Jer Datter blev Dronning for et stort Folk. Ham, I kaldte Theodor, stammer ned fra Kollo, han er vor Konge, Jer Datter blev vor Konges Kvinde. Lad os nu i Fred, vi maa begrave den Døde.“

Med disse Ord lukkede hun Laaget og lagde Dækkenet over Kassen. Derefter toge Mændene den paa deres Skuldre for at begynde deres Vandring igjen. Herremanden vilde hindre det og sagde, at de skulde bringe hans Datter op paa Lønborg, men Skøiernes mørke Afsyn vilste ham, hvor unyttig hans Fordring var. Han gif da hen til Theodor og bad ham komme op paa Gaarden næste Morgen. Skøieren nikkede og steg tilhest, derpaa gav han Mændene et Tegn, og Skaren drog videre, ind over Heden. Sidst i Rækken gif en Hund med ludende Hoved og hængende Hale, den fkelede hen efter Herremanden, da den gif forbi, men lod dog, som om den ikke kjendte ham. Det var Raro.

Herremanden fjørte hjem og ventede næste Dag paa Theodor, men han kom ikke. Morgenens efter laa der i Udkanten af Egvad Kirkegaard en frisk opkastet Jordhøi, pyntet med Blomster og smaa Kviste af Kristtorn og

Gyvel. Det var Dronningens Grav. I mange Aar blev den pyntet og fastet op paany, naar den faldt sammen. Ingen vidste, hvem der gjorde det.

Sagnet om Dronningen stod 1792 i Gaardens gamle Papirer.

Ulles Sonner.

I Skanderborg Amt, Dover Sogn, ligger Landsbyen Hjelslev, kaldet saadan af en Herremand ved Navn Hjelm, som boede der og byggede Dover Kirke. Hjelm var en modig Mand, som kan sees af denne Historie, og tillige saa stærk, at han kunde sætte Ryggen ind under sin Hest og bære den frem og tilbage i Gaarden uden synderlig Anstrengelse.

I Udkanten af Hjelslev boede dengang en rig Gaardmand, som hed Ulle. Han forødte sine Midler ved Drik og Spil. Hans Marker laa udyrkede, hans Kreaturer omkom af Mangel paa Røgt, hans Gaard forfaldt, men han vedblev at sætte alt overstyr. Paa den Maade kunde det ikke vare længe, før Fattigdom indfandt sig. Han blev tvungen til at stille sig ved det ene Stykke efter det andet af sine Jorder.

Ligeoverfor Ulles Gaard boede en Huusmand, som var det modsatte af Gjenboen. Han havde taget en fattig Pige til Ægte og leiet sig ind i det lille Sted, hvor han nu boede, men ved Flid og Stræbsomhed forbedredes hans Raar, og da Ulle blev nødt til at sælge sine Jorder, købte Povl dem af ham, først fordi de

laa ham saa beleiligt, dernæst fordi de bleve ham tilbudne for Spotpris.

Efterhaanden som Ulle gif tilbage, steg Povl i Velstand; omsider skiftede Lykken saaledes, at Povl flyttede ind i Ulles Gaard, og Ulle maatte tage tiltakke med Huusmandens. Nu begyndte han vel at føle Anger, men det var for silde, og det ørkesløse Liv, han saa længe havde faaet Smag paa, gjorde ham uskiftet til Arbeide, han sank ned i Armod og maatte tilsidst gaa i Dagleie hos Povl for at friste Livet.

Skjøndt ingen Anden end Ulle selv var Skyld i denne Forandring, og mindst Povl, saa fattede den forrige Gaardmand dog Nag til ham, af Misundelse over hans gode Lykke. Medens han gif i Tjeneste hos Povl, lagde han Gift for Kreaturerne, men det blev opdaget, og Povl jog ham bort. Vinteren efter prøvede han paa at stifte Ild i en af Povls Kornhæsse udenfor Gaarden, men det var som om Vorherre vaagede over at tilintetgjøre den onde Mands Anslag; ogsaa dette blev opdaget, før Ulykken var skeet. Ulle kom i Fængsel og sad længe inde i Skanderborg, men da det ikke vilde Lykkes Dommeren at faa ham til at bekjende, slap han fri igjen. Kort efter faldt han i en svær Sygdom. Da han følte Døden nærme sig, kaldte han sine tolv Sønner hen til Sengen og gav dem sin Velsignelse paa det Vilkaar, at de skulde se at faa Hævn over Povl.

Børnene, som bestandig havde hørt Faderen faste Skylden for alle hans Ulykker paa Povl, og som derfor hadede ham, lovede enstemmig at søge Hævn, saa snart Leilighed gaves. Kort efter døde Ulle. Nu kan Enhver nok tænke sig, hvilken Opdragelse en Fader, der var saa forfalden og udsøvende som Ulle, kunde give sine Børn.

De vilde ikke arbejde, ikke heller havde de lært noget nyttigt, saa det varede kun kort, før de Allesammen førte et Liv, der var langt værre end Faderens. De arbejdede blot saa længe, til de havde tjent nogle Penge, derpaa droge de til Kroen og bleve der Nætter og Dage, til den sidste Skilling var fortæret. Store og stærke vare de, saa Enhver af dem kunde udrette ligesaa meget som to andre Karle. Da nu dette ryggesløse Liv havde varet i nogle Aar, blev de tolv Brødre tilsidst saa foragtede, at der ikke var en Bonde i Sognet, som vilde have med dem at bestille. Siden forsvandt de fra Egnen, og der gik lang Tid, uden at man hørte til dem. Nogle sagde, at de vare gaaede tilsøes, Andre meente, de havde ladet sig hverve til Kongens Tjeneste, men der var dog Ingen, som vidste rigtig Bæstet herom.

Poul blev ved at arbejde sig fremad, som han havde begyndt. Fra tidlig Morgen til langt ud paa Aftenen færdedes han paa Marken, var tilstede overalt og tog Haand i med, hvor det gjordes nødigt. Det varede ikke længe, før de ansaae ham for den meest velhavende Gaardmand i hele Sognet, det han ogsaa var.

En Aften i Efteraaret, da Poul var alene hjemme med sin Kone og en Pige, fordi hans Folk vare dragne op til Standerborg Marked, kom der en Grydemand fjørende og bad om Huusly Natten over, fordi Veien var vanskelig at finde i Mørke, og det nærmeste Krosted laa langt borte. Han fik Lov til at sætte sine Heste ind i Stalden, men Vognen blev staaende i Toften udenfor Gaarden. Poul bød Grydehandleren ind i Stuen og gav sig i Samtale med ham, medens de spiste Aftensmad.

Der laa noget lumskt og lurende i den Fremmedes

Ansigt. Det forekom ogsaa Povl, at han tidligere havde seet ham, men han kunde ikke huske hvor. Da det blev Sengetid, reiste Grydemanden sig for at gaa til Ro, han takkede Povl for Aftensmaden og bød ham Farvel, da han vilde kjøre tidlig bort den næste Morgen.

Nu traf det sig saadan, at de om Morgenens skulde slagte Svin hos Povl, og Pigen blev oppe om Natten for at have Vandet kogt, før de begyndte. Da hun gik ud i Toften for at hente Brænde, forekom det hende, at Noget talte i Grydemandens Vogn. Hun listede sig nærmere og hørte nu tydelig en Stemme sige:

„Det varer længe, inden vor Broder kommer og hjælper os ud.“

„Vi saa at vente,“ svarede en anden Stemme. „Desto mindre mærke de til os inde hos Povls.“

Pigen stod og rystede af Skræk over det, hun her fik at høre, men hun besindede sig og listede sig ligesaa sagte tilbage igjen, som hun var kommen. Derpaa løb hun over og vækkede Naboen, fortalte ham alt og fik ham til at følge med sig. Da de kom ud til Toften, sagde Pigen, saa høit, at det kunde høres i Vognen:

„Den fremmede Grydemand bad mig, før han gik i Seng, om, at hans Vogn maatte staa i Torveir inat, vil Du ikke hjælpe mig med at trække den ind i Borten.“

De traf nu Vognen hen paa en Brink i Toften, nedenfor hvilken der var gravet et dybt Rær til Povls Gænder og Gæs. Da de havde faaet den op paa Brinken, væltede de den ud i Ræret, hvor den straks sank tilbunds. Man hørte et Strig inde fra Vognen, da den sank, derefter blev alt stille, og den tunge Vægt, som laa ovenpaa, hindrede dem, der havde været skjulte

imellem Potterne, i at arbeide sig op over Vandet, saa de omkom paa den ynkeligste Maade. Da dette Værk var udført, gik Pigen og Raboen tilbage til Gaarden og stillede sig hver med en stor Knippel i Haanden udenfor den foregionne Pottemands Kammer. De hørte ham rumstere derinde. Lidt efter blev Døren lukket op, og den Fremmede traadte ud.

Han havde en Lygte i den ene Haand og en stor Kniv i den anden. Han gik hen imod Kammeret, hvor Poul og hans Kone laa og sov, og der kunde ikke være Tvivl om hans syndige Hensigt. Da han kom et Par Skridt bort, hævede Raboen sin Knippel og gav Roveren et Slag i Hovedet, saa han styrtede til Jorden. Derpaa kastede de sig over ham og vækkede Poul.

Roveren laa i sit sidste Aandedræt efter det Slag, Raboen havde givet ham. Han forbandede Poul og døde med Trusler om en blodig Gjengjældelse.

Den næste Morgen blev Bognen draget op af Kæret, tilligemed fire druknede Mennesker, som havde været skjulte i et Afslukke mellem Bognsfjælene, og hvorover Leergryder, Potter og Gade igjen vare stablede. Først nu gjenkjendte Poul de Døde. Han var glad og taknemlig over sin Redning, men af og til vaagnede der dog Frygt i ham, naar han tænkte paa, at der endnu var Syv af Ulles Slægt tilbage, som vist ikke meente ham det bedre end de Dræbte. Samme Dag lod han gaa Melding til Fogden om det skete og blev allerede i første Forhør sagt fri for Tiltale.

Der gik atter nogle Aar bort, hvori Poul hverken hørte eller saa Ulles Sønner, da hans Nægter en Morgenstund kom hjem og fortalte, at alle Køerne, som havde staaet ude om Natten, laa dræbte paa Marken,

med saa tydelige Spor af Overlast, at man ikke kunde være i Tvivl om, at det jo var skeet af en skadefro Fjende. Povl klagede til Fogden, der blev strax sendt Bud ud for at komme paa Spor efter Ophavsmændene; men al Umage var forgæves.

Omtrent otte Dage senere havde Povl, da det just var Pintse Helligdag, tilladt sine Folk at gaa i Dover Kirke. Han selv blev hjemme hos Konen, som var syg og sengeliggende. Strax efter at Folkene vare gaaede bort, kom der en fattig Stodder ind i Gaarden og bad om en Skilling og et Stykke Brød i Guds Navn. Povl gav ham begge Dele og satte desuden et godt Maaltid frem paa Bordet. Da Stodderen havde spist og druffet saa meget som han vilde, reiste han sig op, takkede og sagde:

„Siden Du nu har været god imod mig, vil jeg ogsaa gjøre Dig en Tjeneste og lade Dig vide, at naar Gudstjenesten begynder, og alle Folk ere gaaede op i Dover Kirke, vil Ulles syv Sønner komme ind i din Gaard for at slaa Dig ihjel og tage dine Penge.“

„Hvoraf veed Du det?“ spurgte Povl.

„Na jo,“ sagde Stodderen, „Kromanden i den næste By havde igaar givet mig Lov til at sove ude i Halmen, som laa i hans Hestestald. Da jeg vaagnede imorges, kom de syv Brødre ridende til Kroen og gjorde Aftale om Overfaldet inde i Stalden uden at vide, at jeg kunde høre, hvad de sagde.“

Da Stodderen havde fortalt dette, bød han Farvel og gik sin Vej.

Povl stod lidt og estertænkte, hvordan han skulde fri sig for Faren, som truede ham. At løbe op til Kirken og kalde Folk til Hjælp fandt han ikke raadeligt,

da Røverne kunde komme, medens han var horte. Heller ikke var der et Menneske i Byen, som kunde yde ham Bistand.

Strax efter horte han Hestetravn paa Veien bag Gaarden. I den Tanke, at det var Røverne, befalede han sig Gud i Bøld og beredte sig paa at kæmpe for sit Liv.

Men Rytteren, som kom, var Herremanden Hjelm. Han vilde op til Høimesse i Dover Kirke og drog syngende hen ad Veien. Poul gik ud til ham, med sin Hue i Haanden, klagede sin Nød og bad Herremanden gjøre en god Gjerning og tage ind til ham.

„Ja nok,“ svarede Hjelm. „Jeg har hørt Tale om Dig, og Du fortjener, at man giver Dig en Haandsrækning. Jeg havde jo rigtignok tænkt at synge en Salme i Formiddag og ikke at flaaes, men i grunden holder jeg dog mere af det sidste end af det første, derfor bliver jeg her. Træk min Hest i Stald, Poul, og lad os saa faa lidt at leve af, man maa synge Salmer fastende, men flaaes mæt.“

Hjelm gik nu ind i Stuen, og Poul dækkede Bordet med det bedste, Huset formaaede. Herremanden gav sig til at spise, men Bonden frøb op til Glamhullet i Taget og saae ud over Veien for at melde, naar Røverne kom.

Da han havde staaet noget, raabte han, at der kom syv væbnede Mænd ridende hen over Bassen.

„Det er godt,“ sagde Herremanden og blev ved at spise.

Lidt efter sagde Poul, at han i de syv Mænd kjendte Alles Sønner, og at de kom i fuldt Trav lige mod Gaarden.

„Lad dem komme,“ svarede Herremanden, „gaa blot ud og luk Døren ilaas, for jeg har ikke spist mig rigtig mæt endnu.“

Bowl adlød, stængede Dør og Port, og da han havde gjort dette, kom de syv Røvere og omringede Huset. De bankede paa og udstødte Trusler mod Bowl, hvis han ikke strax lukkede op. Herremanden sad ved Bordet og spiste saa roligt, som om Røverne slet ikke havde været tilstede. Bowl bønfaaldt om at komme til Hjælp.

„Lad dem blot vente lidt,“ sagde Hjelm. „Nu har jeg spist, men jeg skulde ogsaa have noget at drikke, og jeg holder meget af Madro.“

Røverne bankede atter og heftigere end før.

„Nu kommer jeg,“ raabte Herremanden. „Gaa ud og luk Døren op, lille Bowl, og kom saa ind til mig igjen, det hurtigste Du kan.“

Bowl mægtede næppe at gaa, saa bange var han. Imidlertid tog han dog Skodden fra Døren og løb bort, da Røverne styrtede ind. De studsede vel ved at finde To istedetfor En i Stuen, især da de saae Herremanden staa for dem med dragen Sabel og beredt til Kamp. Men de stolede paa deres Overmagt og søgte først at gjøre det af med Hjelm. Her havde de fundet deres Overmand; den heftige Kamp, som nu begyndte, varede kun nogle Minuter, da den var endt, laa syv Røvere og blødte paa Gulvet.

„Nu har jeg betalt min Frokost,“ sagde Hjelm og red bort, fulgt af den lykkelige Bondes Velsignelser. Bowl var nu befriet fra alle sine Fjender og levede siden i uforstyrret Lykke. Men Hjelm tilstod, at han aldrig havde bestaaet nogen Kamp saa haard som den mod Ulles Sønner. Til Grindring herom lod han sit Sværd

ophænge i Ring Kloster. Dette Sværd bragte Herluf Trolle siden fra Klofret til Herlufsholm, hvor det endnu findes.

En klog Borgermester.

En Aften faldt der stærkt Regn i Horsens. Folk skyndte sig hjemad, og Gaderne bleve tomme. Paa Nørregade var der dengang en lille Smøge mellem to Huse, saa smal, at man kunde række fra Muur til Muur. Ud til denne Smøge gik der et Vindue fra det ene Huus og en Loftsluge fra det andet. Da Regnen var stærkest, kom en ung Karl frem i Loftslugen, stak Hovedet ud og saa sig om til alle Sider, derefter tog han en Kjæp og bankede sagte paa Vinduet ligeoverfor. Strax efter blev der luffet op, først paa Klem, siden mere, og der viiste sig en ung Pige, indhyllt i et uldent Tørklæde, som hun havde trukket op over Hovedet. De stod lidt og saa paa hinanden, smilede og rakte hinanden Haanden. Derpaa spurgte han, hvorledes hun havde det, og om Dorthen havde tænkt paa ham idag. Medens han talede, holdt han hendes Haand i sin, og Dorthen lod ham have sin Villie og støttede sit Hoved til Karmen og sukkede dybt.

„Det gaaer os ikke, som det skulde,“ sagde hun. „For lidt siden kom Robbersmedens Erik Nissen herover og talte med Fader, og de sad længe inde paa Hølebænken og lagde Raad op sammen, men hvad de talte om, gjaaldt mig, for da jeg kom ind med Mellemmad, tav de, og Erik Nissen blev saa rød som et dryppende Blod.“

„Det skal aldrig spørges, at Du skal faa den Gris Nissen, om jeg saa skal lade mit Liv,“ sagde han. „Du er for god og for fin og for hvid til ham, en Karl, der altid har sorte Hænder, og som kun forstaaer at banke paa en Kobbertjedel fra Morgen til Aften. Nei, saa priser jeg Bæverne. Og nu skal jeg betro Dig en dybsindig Plan, mit søde, lille Hjerte! den jeg har udgrundet, imens jeg sad og spolede i Formiddags. Jeg gaaer ind og tager min brune Kofte paa og min Sabel ved Siden, saa banker jeg paa hos Mester Vigum for at forhøre, om jeg ikke kan tale mig tilrette. Det Gud Fader Almægtigste lægge sin Velsignelse i.“ Da han havde sagt dette, aftalte de, at hun skulde være nede og lytte efter, naar Dørhammeren lød, for at han kunde faa hende at se, før han gik ind til Mester Vigum. Derefter bøde de hinanden Farvel og lukkede for sig. Regnen vedblev at strømme, men de To havde andet at tænke paa end Regnen.

Der var i de samme Dage stor Strid og Ufred i Horsens. Byen var deelt i to Leire. De skulde vælge en ny Borgermester og kunde ikke blive enige om Valget. Snedkerne, Smedene og Hjulmændene havde En, Bæverne, Skræderne og Skomagerne en Anden, Kjøbmændene, Høerne og den menige Almue en Tredie. Hvert Laug holdt paa ham, der kunde bringe dem meest Fordeel, og det var rimeligt nok. Denne Uenighed havde nu staaet paa i over to Uger og blev med hver Dag større. Medens Mestrene firedes paa Raadstuen om Dagen, sloges deres Svende om Aftenen paa Krostederne, Læredrengene toge ogsaa Parti i Sagen, og Alle vare opfyldte af en saa ædel Iver, at en Skomagerdreng tilsidst ikke kunde se en Smededreng paa Gaden, før de satte

deres Sager fra sig og begyndte at prygle paa hinanden af Hjertenslyst. Nu skulde det just træffe sig saa uheldigt, at Dorthes Fader var Oldermann for Snekkerne, medens Terkel Skjot, hendes Kjærestes Fader, var Oldermannen for Bæverne, og disse to Laug stode skarpt imod hinanden. Tidligere havde Vigum og Skjot været Hjertensvenner og siddet sammen hver Aften paa Bænken udenfor Gadebøren og røget Tobak. Det var ogsaa en Aftale mellem dem, at Dorthes skulde giftes med Terkel, naar den Tid kom, men hvad hjalp det nu. „Naar det angaaer Landets Belfærd, gjælder der ingen Kammeratskab,“ sagde Vigum, og da Bæver Skjot ikke vilde slaa sig til samme Parti som han, vendte han ham Ryggen og trak Hatten dybt ned i Panden, naar de mødtes paa Gaden.

Nu maa der føies til, at Terkel Skjot var en gammel, klog og besindig Mand, hvis Mening og Raad Folk gjerne hørte og stod sig vel ved at følge. Han nød megen Anseelse i Horsens, hvortil hans Rigdom vel ogsaa bidrog sit. Han havde to Senge i Hospitalet ved Sønderport og havde givet sexten Daler til den nye Klokke paa Raadhuset. Alle de Laug, som holdt med Bæverne, vilde vælge Terkel Skjot til Borgermester, men de andre sagde Nei, Terkel var dem for aflægs, især i den sidste Tid. Han var bleven saa svag, at han maatte støtte sig til to Stokke for at gaa over Gaden.

Saa dan stod det til i Horsens, da Terekels Søn, Jens, gif over til Vigum for at fri.

Den unge Pige var ganske rigtig kommen ind i Forstuen og lukkede op, da han bankede. Hun rakte ham begge sine Hænder, men rystede sørgmodig paa Hovedet til det, han havde ifinde. Jens kunde heller aldrig være kommen paa en mere ubeleilig Tid. Medens

de stod og talte sammen oppe i Lugen, havde Mester Vigum faaet Besøg af Oldermændene for alle de Laug, som hørte til hans Parti, de sad nu inde i Storstuen og drak Ol og raadsloge med hverandre. Da Jens stod udenfor Døren og rettede lidt paa sit Toi, hørte han høirostede Stemmer indenfor, alle Oldermændene talte paa eengang, Enhver vilde give sin Mening tilkjende, og Den talte bedst, der raabte høiest. Da han luffede Døren op, kunde han i Begyndelsen næppe se Stuen tilende for Tobaksdamp, men det første, han fik Die paa, var den tykke Gris Nissen, Robbersmedens Søn. Han laa med det ene Been oppe i Sofaen, som om han kunde være hjemme, og det var intet godt Tegn. Der var sat to Hjerdinge ind i Stuen, og paa dem var der lagt en høvlet Fjæl til Bænk, for skjøndt Vigum var Snedker, havde han dog ikke Stole nok til alle de Mennesker, han ventede iaften. To Læredrenge gik omkring med deres blaa Lærredsforflæder paa og store Tinkander i Hænderne, hvoraf de skjenkede Brødsing og Brunsviger Mumme, men Mester Vigums Husfru gik om og stoppede Kridtpiber. Den gamle Snedker blev meget forundret ved at se Jens, han gik hen til ham og holdt sine Hænder paa Ryggen, for at Alle skulde lægge Mærke til, at han ikke gav en Fjende Haanden til Velkomst. Dernæst spurgte han, hvad han vilde. De Andre tav stille, og Jens fremførte sit Grinde med lydelig Røst. Mester Vigum smilede og saae hen til Oldermændene paa Bænken.

„Det er ogsaa et Grinde at komme med, naar Landets Velfærd staaer paa Spil,“ sagde han.

„Hver passer sit,“ sagde Jens.

„Kan Du faa din Fader til at gaa over paa vor Side?“

„Dertil kjender Mester Vigum ham vist for godt.“

„Na, skjænt den Mand et lille Glas Bryssing,“
sagde Vigum. „Saa Farvel, Jens.“

„Ellers Tak,“ sagde Jens, „ingen Bryssing for mig.“

„Kan Du faa din Fader til at blive borte fra Raadstuen imorgen?“

„Ingenlunde!“ sagde Jens. „Han kommer, om han
saa skal lade sig bære derop.“

„Farvel, Jens, og hils hjemme,“ sagde Vigum. Han aabnede med disse Ord Døren. Jens Skjød gif, og Oidermændene gave sig til at drikke Bryssing og raadslaa paany.

Den næste Dag var det blevet godt Veir. Da skulde Borgerne træffe det endelige Valg. Dermed forholdt det sig saadan, at Laugene først valgte Den, de syntes bedst om. Naar Oidermændene derefter vare blevne enige om en bestemt Mand, foreslog de den Valgte for Raadet, som igjen maatte lade Valget bekræfte af Lehnsmanden. Borgermesteren var Stadens Dommer, han hjalp Byfogden med at skifte Lov og Ret mellem Bymændene, og naar en Sag syntes ham vanskeligere, end at han selv kunde overkomme den, lod han den udmønt gaa ind til de adelige Herrer paa Landsthinget, som vidste bedre at dømme. Ellers var Tarten for en Dom, før Gnevoldsregimentet, ti Skilling, men han havde ofte stor Uleilighed for disse ti Skilling. Naar han var Haandværker, kom han i Uvenskab med sine Laugsbrødre, som han ikke dømte til Behag, og Den, som Dommen gif imod, undte ham ikke mere sin Søgning.

Det var altsaa Dagen efter den stærke Regn, da Borgerne samledes paa deres Laugshuus. Derfra drog

de op til Raadstuen, som laa paa Hjørnet af Søndergade og Provstegnyden. Først kom Bryggerne, de havde Sværd ved Siden, skjøndt Kong Christiern havde sat Bøde for Den, der drog væbnet til Laug eller Thing, men det brød de sig ikke om. Bryggerne ansaae sig for bedre end de Andre, Loven gjorde ogsaa nogen Forffjel paa dem. En gammel Byret sætter den Straf for Bager og Slagter, at „Hvilken som faaer gjort svingelig mod den Stikkelse, Kongens Foged sætte paa Brødsens Godhed og Storhed, trediegang skal udi et ganske Aar ei bruge sit Embed, og ei dismindre skal han pines med legemlig Pine, som kaldes Støde. Det samme sige Vi og om dem, som opholde Bryggeri, dog det undtagen, at de ikke skulle pines med legemlig Pine.“ — Efter Bryggerne kom Tømmerlauget, de havde ingen Sabel, men istedet derfor gif hver Mand med en Bindøye paa Skulderen, og det var nok saa godt. Paa deres Huer havde de røde og gule Silkebaand, som slagrede i Luften. Efter Tømmerne kom Bødkerne. Foran dem gif der en udpyntet Bajads med en Tønde paa Ryggen, hvoraf han lod som han drak. Ham syntes Folk bedst om, han sprang omkring paa Gaden, fra den ene Side til den anden, og vilde kysse Pigerne. Skrædernes Fane var den bedste, den var af gult Silketoi. Skomagerne kom dernæst, deres Fane var gammel og rød, med et Billede, som forestillede en Drn. De toge sig ikke saa godt ud, men til Gjengjæld var deres Laug det eneste, som førte Musik med sig. Derefter kom Smedkerne, de vare de Fleste og gif En efter En for at strække endnu længer. En havde en Sav, en Anden en Vinkel paa Skulderen, og forrest gif fire Mænd, som bare Læden i to Stænger paa deres Skuldre. Læden saa ud som en lille Ligfiste,

og ved Siden af den gif Andre med Sølvtoiet, Rander og Bægre bundne fast til en lang Stang, saa at denne Stads kunde synes i Grastrand. Alle Snedkerne havde ogsaa en tyk Knippel i Haanden, for Oldermænden sagde, det var bedst at tage den med, man kunde aldrig vide, hvad der kom paa. Alle disse Laug holdt stille paa den store Raadstueplads og deelte sig der, saaledes at de, som vare enige om at vælge den samme Mand, stode paa den ene Side af Rendestenen og deres Modstandere paa den anden. Gaderne, hvorigjennem Toget gif, vare fulde af Menneſker, Folk kom frem i Vinduer og Døre for at se paa Stadsen. Bødkernes Bajads skreg og sang, Skomagernes Musik blev ved at spille, og Solen skinnede ned over den hele Forsamling. Læredrengene havde ogsaa faaet Lov den Dag, de holdt Hellig paa deres Maade og fulgte Laugene, de hørte til. Kurvefoner, med Kringler og ristede Alal, gif omkring og faldt deres Varer, og midt paa Pladsen holdt en Vogn med to store Tønder Ol, hvoraf der flittigt blev skænket. Bævernes Laug kom efter alle de andre, foran det gif en gammel Mand, indsvøbt i en lang Kofte, kantet med Pelsværk, skjøndt det var varmt i Veiret og tidligt paa Efteraaret. Han støttede sig til to Stokke og saae høist sygelig og affældig ud. Det var Terkel Skjot, Fader til den uheldige Jens, som Mester Vigum ikke vilde have til Svigersøn.

Oldermændene gif nu op paa Raadhuset for at bringe Raadslagningen til Ende, deres Laugsbrødre bleve nede paa Gaden og fordreve Tiden imedens med at spise og drikke. I Førstningen gif det fredeligt til, men Bødkernes Bajads draf tilsidst temmelig meget, han sprang omkring og gjorde nogle spottende Tegn og

Miner over mod de Andre. Først lo de deraf, saa truede de ad ham, tilsidst kastede de Steen efter ham og begyndte at skjælde hverandre ud. Læredrengene pustede til, de skreg og begyndte at slaaes for deres egen Fornøielse, Svendene toge Parti med dem, Kniplerne kom frem, Udfordringerne og Ukvemsordene bleve lydeligere, og fra de aabenstaaende Vinduer oppe paa Raadstuen lød Stemmer, Raab og Støi, som tydede paa, at det ogsaa der gik heftigt til. De venligtfindende Laugsbrødre rykkede nærmere sammen, Stræderne trak Røsten af, der lød et almindeligt Strig hen over Raadstuepladsen, og Slagsmaalet skulde lige til at begynde, da der nede fra Søndergade kom en Hob væbnede Ryttere tilsyne, som red ind paa Torvet. Det var Lehnsmanden fra Bygholm, Hr. Erik Lange, Stadens Foged og øverste Dommer. Gamle Terkel Skjot havde i al Hemmelighed skikket Bud ud til ham om Morgenens tidlig og sagt ham, hvordan det stod til i Byen. Han kom ogsaa i en heldig Stund, hans Ryttere vare vel væbnede, selv sad han i Jern og Blade paa sin Hest og red om paa Pladsen og skilte de Kamplystne, hvor Trængslen var størst. Han formanede Mændene til at holde Fred, ellers skulde de ske al Landsens Ulykke.

Samme Erik Lange var en stor Guldsmager, han havde et Taarn hjemme paa Bygholm, hvor han øvede sine hemmelige Kunster. Der sagde de, at den Onde kom og besøgte ham, og der lystte og skinnede den røde Lue ud om Natten, saa det kunde sees langt borte. Han tjente dog ikke meget ved at gjøre Guld, hans Gaard forfaldt, og han kom tilsidst, som Krøniken melder, i saadan Vidtløftighed, at han ikke kunde svare Kongen sin Afgift, men pantsatte Gaarden, hvorfor han siden paa

Herredagen blev dømt fra Slot og Lehn. Der er endnu en Historie om ham, som her maa anføres. Engang var han i stor Forlegenhed for Penge, Diglen gav intet af sig, og han havde laant i Øst og Vest, hos alle dem han kjendte. Saa fandt han paa følgende Maade til at frelse sig. Der gik en Alfarvei over Bygholm Mark, fra Horsens sønderpaa ned til Færgestedet ved Klakringstrand. Erik Lange sendte Bud efter Tømmermanden og sagde, at han skulde bygge ham en stor Bro midt paa denne Bei.

Tømmermanden lo. „Hvorfor vil Raadigherren have en Bro?“ sagde han, „her er jo ingen Vand, og en Bro koster mange Penge.“

„Hvad kommer det Dig ved?“ sagde Hr. Erik Lange.

„Men en Bro koster ogsaa Penge for dem, som fare over den,“ sagde Tømmermanden.

„Hvad kommer det mig ved?“ svarede Ridderen.

Tømmermanden reiste altsaa en Bro midt paa den tørre Bei. Da den var færdig, slog Lehnsmanden Bom for, satte en Bommand til Vagt, og fra nu af maatte enhver Veisfærende betale ham Afgift for at faa Lov til at komme over. Derved tjente han meget, og det kunde Ingen gjøre ham noget for. Der stod i Recessen, at „Herremænd har Lov til at lægge Bro hvor han vil, og hver Mand, som Broen gaaer over, skal betale efter Rimelighed.“

Hr. Erik Lange red altsaa ind paa Raadstuepladsen og gjorde Ende paa Striden. Horsens Borgere holdt meget af ham, de fortjente mange Penge hos Herstabet paa Bygholm. Ved Lehnsmandens Side red en anden Herre, det var Hr. Holger Rosenfrands fra Boller, han kunde nu gjøre alt hvad han vilde med Bymændene.

Det var hans Fader, som efter den store Ildebrand aabnede sine Lader og uddeelte sit Korn uden Bederlag til de fattige Borgere, og som Vinteren derefter fjørte otte Dage i Rad en Stabel Brænde ind paa Torvet, det Byfogden skulde dele ud til alle dem, der trængte og ikke havde Raad til at betale.

Medens Erik Lange red lidt frem og tilbage paa Raadstuepladsen, med draget Sværd i Haand, og saae sig barst om til alle Sider, lagde Gidsigheden sig, og det blev roligere. Hans Ryttere fulgte efter ham, hvor Mængden var størst og Raabene høiest, de kamplystne Borgermænd bleve adspalttede og trængte ind mod Husene. Der gik da to Mestere frem paa Torvet, toge en af Ladens Sølvkander, fyldte den med Ol fra Bognen og bøde Lehnsmændene lidt at drikke. Erik Lange takkede, drak og gav Kanden til Rosenfrands.

„Det var da noget deiligt Ol,” sagde han, da han havde faaet ham til at drikke; „surt som en evig Ulykke og tyndt som det rindende Vand.”

Med disse Ord spyttede han en Mundfuld Ol ud paa Jorden. Derefter kaldte han paa nogle Ryttere og lod dem hjælpe ham ned paa Jorden. Det var nemlig paa de Tider ikke let for en Mand i Harniss at komme af Hesten, endnu større Møie kostede det at stige op paa den, og naar en Ridder først faldt af, var han saa at sige prisgiwen sin Fjende. Det vidste Bønderne godt i den første Ditmarskerfrig. Derfor raabte Wolf Isebrand til sine Mænd: „Schlaagt den Perd dobt!” Det samme gjorde de i Grevens Feide, da Bønderne sloges med Ridderne ved Svenstrup Mose.

Da Lehnsmanden og hans Ven havde formanet Borgerne til at holde Fred, gik de op paa Raadstuen.

Der var Støien og Striden endnu stærkere end paa Gaden. Smedkerne, Smedene, Hjulmændene og Bødkerne havde Aftenen forud bestemt sig for en Mand i deres Kreds, Hattemagerne, Bæverne, Stræderne og Skomagerne for en Anden, om disse gif nu Striden. Forsamlingen havde deelt sig i to Hold, hvert paa sin Side i Salen. Det store Raadstuebord stod imellem dem. Henne i en Krog sad en gammel Mand, indspøbt i en lang Kofte, det var Terkel Skjot, Oldermannen for Bæverne. Han tog kun ringe Deel i Samtalen, støttede sig til sin Stof og hostede ofte. Hans Modstander, Mester Vigum, var saa meget ivrigere, han talte næsten hele Tiden, slog ud med Hænderne, var ildrød i Ansigtet, og Sveddraaberne perlede paa hans skaldede Pande.

„Vi maa se at blive enige,“ sagde han, „Snak har vi nok af. En god Borgermester er Landets Belskærd, det sætter jeg over alt. Gudskelov for den rare Regn inat, den har spoleret alle Garvernes Ruler nede ved Dæmningen; deres Skind ligge nu og sjaske om i Aaen, saa de kan ikke komme med op og stemme mod mig og Mine.“ Det var Indholdet af hans Tale. Landets Belskærd fremfor alt.

Da Lehnsmanden og Holger Rosenfrands kom ind, stod de først og hørte til. Erik Lange gif derpaa hen til Terkel Skjot, gav ham Haanden og spurgte, hvordan han havde det.

„Med mig er det kun daarligt bevendt,“ sagde Terkel. „Den slemme Hoste, hun klemmer mig, og det bliver hver Dag ringere.“ Efter disse Ord hostede han igjen, stærkere end før.

Det vakte stor Opsigt, at Lehnsmanden bød Bæver Skjot Haanden, og ikke mindre, at han nødte ham til

at blive siddende, medens de talte sammen; men Forsamlingen fik ingen Tid til at grunde herover, thi Erik Lange gik strax efter hen og slog i Bordet og sagde, at nu maatte de se at blive enige i Hast; naar de ikke kunde det, vilde han vælge dem en Borgermester, Den de da skulde lyde og følge. „Oldermænden for Borgeriskabet har Lov at foreslaa, men Lehnsmænden beskifter, det staaer at læse i Recessen,“ føiede han til.

Der gik atter nogen Tid bort med Tale, da sagde Lehnsmænden til Mester Vigum, at nu skulde han tage tre Mænd af sit Parti og følge med ind i den næste Stue, saa vilde de raadslaa sammen. Det skete. Hr. Erik Lange gik med de fire Mænd ind i Thingstuen og luffede Døren efter sig. Det var en Hjulmand, en Smed og en Bødker, som Vigum tog med sig. Da de kom ind, hviskede Hr. Erik Lange til Bødkeren: „Min Hustru klager meget over de Kar, som Mester har sendt hende sidst til Mælken, Gjordene holde ikke, og Træet bliver svart. Jeg har isinde at unde en anden Bødker min Søgning herefter.“

Han kaldte derpaa Smeden affides til sig og sagde: „Jeg har et godt Stykke Arbeide til Mester, hjemme paa min Gaard, vi skal snaffes ved om det, naar vi gaa fra Raadstuen. — Lad mig nu høre, hvad I gode Oldermænd har tænkt paa,“ sagde han til de Andre, „og hvorfor I ikke kunne blive enige.“

„Landets Belfærd fremfor alt,“ sagde Mester Vigum.

„Na Snak!“ sagde Hr. Lange, „Jeres egen Belfærd fremfor alt, det er det, I mene, og det fortænter jeg Ingen i. Hvem af Jer er den Bedste?“

„Ja, de paastaa rigtignok, at jeg skal være den

Dygtigste til at tale for mig," sagde Vigum, „men Selvroes lader ilde. Jeg siger blot, at Landets Velfærd —"

„Det har vi hørt," sagde Lehnsmanden. „Hvem af Jer kjender Loven bedst?"

„Det gjør vel Terkel Skjot," sagde Vigum. „Han roder i de gamle Stadsretter og lærer dem udenad om Helligdagen, medens vi Andre gaa paa Kroen, men Terkel kan der da ikke være Tale om. Han er jo saa gammel og aflægs, at man kan ryste Benene ud af Skindet paa ham. Hør blot, hvor han sidder og hoster derinde."

„Og hvem troer I da, at I ville være bedst faren med at faa til Borgermester," sagde Erik Lange. „En Mand, der er mægtig og stridbar, og som forstaaer at sætte sin Villie igjennem, eller En, der er aflægs og skrøbelig, ham I kan vende og dreie, som I bedst synes."

Bødferen og Smeden havde endnu ikke talet. Den Første stod og sørgede over, at han skulde miste Lehnsmandens Søgning, den Anden glædede sig over det nye Stykke Arbejde, han havde ivente.

„Jeg holder paa vor Lehnsmands Mening," raabte Bødferen.

„Det gjør jeg ogsaa," sagde Smeden.

Vigum grublede lidt. Hr. Erik Langes Ord fremstillede Sagen fra et nyt Synspunkt for ham.

„Var jeg i Eders Sted," vedblev Lehnsmanden, „saa valgte jeg nu netop den gamle, affældige Terkel Skjot. Inden Aar og Dag ligger han i den sorte Jord, saa husk hans Laugsbrødre paa Eders Eftergivenhed og vælg Mester Vigum til Gjengjæld. Bliver den gamle Mand Borgermester, er det dog i Grunden Jer, der regere. Mester Vigum, der taler saa godt for sig, kan

faa ham til at gjøre og lade alt, hvad det skal være. Det er han vist Mand for."

"Jeg holder paa vor Lehnsmands Mening," sagde Bødkeren.

"Det gjør jeg ogsaa," sagde Smeden.

"Ja, for mig kan I gjøre, hvad Fanden I vil," sagde Erik Lange, "lad os blot faa Ende paa den Sag. Naar vi ere færdige, skal jeg hjem og snakke med Mester Vigum om et nyt Salsguld, som vi trænge til paa Bygholm."

"Landets Velfærd for alt," sagde Vigum, "men siden mine agtbare Laugsbrødre ere enige, saa stemmer jeg ogsaa paa Torkel Skjot. Det vilde ellers slet sig stikke, om Raadigherren gif hjem til en ringe Mand som mig. Jeg kan komme op til Bygholm og tage Maal af det Salsguld, hvornaar det skal være."

"Ja, lad os saa gaa ind og sig dem vor Mening," sagde Lehnsmanden.

Da de fem Mænd kom ind i Raadstuesalen, havde Torkel Skjot reist sig op. Han gif hen til Lehnsmanden, støttende sig til sine to Stokke, og sagde:

"Mens Raadigherren raadslog i Thingstuen, ere Nogle af os blevene enige herinde, og jeg og Mine have valgt Mester Vigum til Borgermester." Vigums røde Ansigt straalede af Stolthed og Glæde, men Lehnsmanden traadte frem for ham og sagde: "Vi ere ogsaa blevene enige hist inde, og Mester Vigum og hans Venner have valgt Eder. I er en flog og forfaren Mand, der kjender Loven. Jeg lægger min Stemme til Vigums."

"Af, Raadigherre!" sagde Torkel Skjot, "jeg er saa gammel og skrøbelig, tænker I ikke paa det?" Med disse Ord begyndte han at hoste langt heftigere end før.

„Kroppen faaer at være som den vil,“ sagde Hr. Grif Lange, „naar blot Hovedet duer. I skal være Borgermester og ingen Anden.“

Der blev nu en stor Støi i Salen og et almindeligt Omflag i Alles Meninger. Terkel Skjot blev valgt, de trængte sig omkring ham, trykkede hans Haand og raabte hans Navn ud ad de aabne Vinduer, ned paa Pladsen. Bæveren stod midt i Kredsen, det syntes som om han vorede større, hans Ryg var ikke længer saa kroget, han hostede heller ikke mere saa stærkt som før, og han sagde: „Hvis jeg skal være Borgermester, saa skeer det kun paa den Maade, at Mester Vigum lover mig med Haand og Mund, at han vil blive ved at være min gode Ven, som i gamle Dage, og at han vil gaa mig tilhaande med Raad og Daad, for hans Lige til at tale for sig har jeg endnu ikke kjendt.“

Snedkeren rakte Terkel Haanden, han tørrede sine Dine, saa rørt var han over denne Løftale. Alle hans Laugsbrødre fælte sig ogsaa smigrede paa hans Begne, og nu udbrod der en almindelig Jubel omkring den ny Borgermester. Terkel gik da ud paa Raadstuetrappen, tog sin Hue af og hilste ned paa Forsamlingen.

„Jeg er bleven valgt til Borgermester, meget imod mit Ønske,“ sagde han med en Røst saa kraftig, at den naaede over paa den anden Side af Gaden. „I kunde have valgt Den, der var bedre, men det faaer at være. Nu skal I lystre mig som gode Borgere. Den, der ikke gjør det, skal jeg tvinge dertil, efter Lov og Ret. Min første Befaling er, at der bringes to Tønder godt Ol herud paa Pladsen, det skal Jens besørge, og Tappen maa ikke dreies for, før Ollet er druffet, men Kloffen ti kommer Bægteren og sætter Rjæden for Gaden, saa

skal hver Mand gaa til sit. Imorgen tidlig gives af de Fattiges Vadmæl sex nye Klædninger til dem, som meest have det behov. Det være nok for denne Gang, dermed tage Vorherre Jer i sin Varetægt Allesammen."

Da han havde sagt dette, gif han ind igjen i Salen. Her havde de imedens sat den store Raadstuefande paa Bordet og fyldt den med Franskvain. Denne Raadstuefande var af drevet Sølv, saa stor, at den kunde rumme tre Stob, men en Stob var lig med to Potter. Indvendig var Randen afdeelt med smaa Bæle. Enhver af de Tilstedeværende drak nu sit Maal, Lehnsmanden først, dernæst den ny Borgermester, det kaldtes at drikke til Bæls. Ellers lagde Folk Mærke til, at da Terfel Stjot gif tilbage fra Raadstuetrappen, støttede han sig kun ved een Stof, men da han siden kom ned paa Gaden, gif han med begge sine Stofke under Armen. Hans Ang rettede sig bestandig ligere, og nu hostede han slet ikke mere.

Da Terfel kom hjem, fik de travlt i Huset. Konen blev hentet fra Oltapperens, hvor hun stod i Boden og hjalp med at skjænke Ol ud. Alle Væverdrengene bleve sendte i Byen med slittig Hilsen fra Mester, om Den og Den vilde gjøre ham den Fornøielse at spise til Middag hos ham Klokken to slet. Først blev Mester Bigum budt, til ham gif Jens, dernæst de fleste af hans Laugsbrødre, saa mange Væverens Huus kunde rumme. Alle lovede at komme. Konen stod i Kjøkkenet, Kjøbmandens Piger gif hende tilhaande. Saa kom Musiken og begyndte at blæse udenfor Gadedøren, dem gif Terfel selv ud og skjænkede for. Der var nok at tage vare paa for dem Alle. Jens blev ellers lovlig længe borte. I dag var det ham, som sad oppe paa Høylebænken og

horte Vigum tale, men Dorthe sad ved hans Side, og de holdt hinanden ved Haanden.

Da nu Selskabet om Middagen var samlet, tog Terkel Stjot Viinfanden og bød Alle velkommen. Næste Gang gif Randen rundt for den ny Borgermester, derefter bragte Bageren en Skaal for Borgermesterinden, som sad ved det lille Bord, for der var ikke Plads ved det store. Da Bageren vel fik begyndt, stod Mester Vigum og klaprede med Laaget paa Randen, til Tegn paa at han vilde tale. Bageren sendte ham nogle onde Dine, men det brød Snedkeren sig ikke om, han hævede sin Røst og sagde, at nu skulde der først drikkes en Skaal for Jens og Dorthe, som idag havde trolovet sig. De to Unge stode ude ved Kjøkkendøren og lyttede, nu kom de frem med hinanden ved Haanden, Jens i sin nye Kofte og en tyk Blomsterkofst midt paa Brystet, Dorthe havde sin Blomsterkofst i Haanden.

„Jeg troede ellers, at Dorthe skulde have Kobber-
smedens den tykke Gris Nissen,“ sagde Gjortleren.

„Der har nok været talt om den Ting, frem og tilbage,“ svarede Vigum kort og syndigt, „men der blev intet Løfte eller Haandslag givet, saa det haver føie at sige.“

Da Maaltidet var endt, aabnede de alle Vinduerne, imedens gif Selskabet, To og To med hinanden under Armen, lidt ned til Ladebrohoved og saae paa Vandet. Mester Vigum fulgte med Terkel Stjot, og naar Folt stod stille og tog Huen af for den ny Borgermester, tog Vigum sin Hue af for dem igjen.

Om Eftermiddagen kom Raadmændene med Røglerne til Stadens Kister, til Segl og Bøger. De bleve ogsaa bedte om at blive, indtil Huset var saa fuldt af Gjæster,

at de maatte tage Bæverstuen tilhjælp. Men om Aftenen, da Lystigheden var paa det høieste, kom der en Svend fra Grynmøllen ind og sagde, at Mester Vigums Brodersøn havde været i Slagsmaal nede paa Fugholm Bro og slaaet sin Modstander det ene Die ud. Den Saarede havde de bragt ind til Barberen. Synderen førte de nu op til Terkel Skjots Dør.

„Det har vel ikke saa stort at betyde, som Du gjør Bæsen af,“ sagde Mester Vigum. „Jeg skal gaa ud og høre Sagens Sammenhæng.“

„Det er vist bedst, jeg gjør det,“ sagde Terkel Skjot.

Han gik nu ud paa Gaden. Der stod en Mængde Menneſker, hvoraf To holdt Slagsbroderen, hver i sin Arm. Vigum fulgte med og lod dem forklare, hvorledes alt var gaaet til. „Vi skal nok se at faa den Sag jævnet med det gode,“ sagde han. „Lad nu bare min Brodersøn gaa sin Vej.“

„Bring ham op paa Raadstuen,“ sagde Terkel Skjot, „og lad Raadstuesvendene slaa Laas og Bolt for ham. Imorgen skal han dømmes efter Ret og Skjel.“

Mester Vigum saae forbauset over paa Terkel. „Det er da ikke dit Alvor,“ sagde han.

„Det bliver som jeg har sagt,“ svarede Terkel bestemt. Dermed vendte han sig om og gik ind i Stuen igjen. Mester Vigum var rasende, han mærkede, at han var gaaet i Fælden, han satte sig hen i en Krog af Stuen og vendte Ansigtet om mod Væggen. Naar Nogen kom hen og talte til ham, saae han paa dem, men svarede ikke. Terkel Skjot lod som han ikke lagde Mærke dertil, han talte og spøgede som før.

Silde om Aftenen, da Selskabet skulde skilles, blev der atter Opløb i Gaden. Da kom Bægteren trækkende med en drukken Mand. Han havde faaet en lang Snor gjort fast til Knebelen af Klosterkirkens Klokke og siden staaet nede paa Gaden og kimet med Klokken, saa Folk kom ilende til og troede der var Ildløs. Da Bægterne vilde tage Snoren fra ham, gav han sig i Slagsmaal med dem og slog to af dem tilskamme. Torkel Skjot udsurgte dem nøie om alt, den Berusede skreg og slog om sig og meente, at det havde intet at sige, for han var nær i Slægt med den ny Borgermester.

„Hvad skal vi gjøre derved?“ sagde Snedkeren, som nu var bleven god igjen.

„Først vil jeg gaa paa Raad med min gamle Ven Mester Vigum,“ sagde Torkel, „hvad han mener her bør foretages; for jeg er selv Part i Sagen.“

„Jeg mener, vi skal sætte den Synder op paa Raadstuen til den Anden,“ sagde Vigum, „han er ikke bedre.“

„Det mener jeg ogsaa,“ sagde Torkel, „sæt ham ned i Synderhullet i Kjælderen, slut ham en Lænke fra Haand til Fod og lad ham ligge paa Straa til imorgen, saa skal han faa sin Dom. Den, som bryder Byfred eller handler voldelig mod Stadens Vagt, skal bøde fireti Mark eller stryges til Ragen. Det staaer i Loven.“

„Ja, men han er jo af din egen Slægt,“ sagde Vigum.

„En Borgermester har ingen Slægt,“ svarede Torkel.

Næste Morgen blev der holdt Dom, uden at dog Vigum blev spurgt til Raad. Han, som kimeede paa Klokken, blev straffet haardest. Om Formiddagen kom Lehnsmanden op til Bæveren og fik halvtredsfindstøve

Daler tillaans, mod godt Vant og Sikkerhed, og siden holdt Terkel Skjot et strengt Regimente. Men Folk havde stor Tillid til ham. Han gjorde lige Ret og Skjel mod Alle. Han blev en gammel Mand og hostede fra den Dag aldrig mere. Naar man kommer ind ad Døren i den gamle Klosterkirke, gaaer man paa hans Ligsteen.

Eventyr,

Høifolkene.

Der var engang en Karl og en Pige, som tjente sammen paa en Herregaard nede ved Klode Mølle i Lysgaard Herred. De fattede Godhed for hinanden, og da de Begge vare tro og ærlige, holdt deres Herskab meget af dem og gjorde deres Bryllup, dengang de skulde giftes. Herremanden gav dem ogsaa et lille Huus og et Stykke Mark, og der flyttede de da hen og boede. Dette Huus laa midt ude paa den vilde Hede, og Egnen deromkring var ilde berygtet. I Nærheden fandtes en Mængde gamle Kæmpegrave og en stor Thinghøi, hvori de sagde, at Høifolkene holdt til. Men Toller, som Manden hed, brød sig ikke stort derom. „Naar man blot giver sig Gud i Bold og forresten gjør hvad Ret og Skjel er, behøver man ikke at være bange for Noget,“ meente han.

Da de havde flyttet deres Eiendom ud i Huset og taget Bopæl der, sad Mand og Kone en sildig Aften inde i Stuen og talede med hverandre om, hvordan de skulde bære sig ad for bedst at komme frem. Saa bankede det paa Døren, Toller lukkede op, der kom en lille bitte Mand ind og bød Godaften. Han havde en rød Hue paa Hovedet, et langt Skæg og Haar, en stor Puffel paa Ryggen og et lille Skjødskind, hvori der sad en

Hammer, foran sig. De to Folk vidste strax, at det var en Bjergmand, men forresten saae han saa godlidende og venlig ud, at de ikke bleve hange for ham.

„Hør nu, Toller,“ sagde den Fremmede, „jeg kan se paa Dig, at Du veed, hvem jeg er, og det, Du troer, har sin Rigtighed. Jeg er kun en lille Bjergmand, som Folk ikke har levet anden Plads paa Jorden end Ræmpegrave og Banker, hvor Solen ikke kan skinne ned til os. Vi have hørt, at Du er kommen hertil, og vor Konge er bleven hange for, at Du vil gjøre os Fortræd og lægge os øde. Han har derfor skiftet mig op til Dig iasten, for at jeg skulde bede Dig saa mindeligt som jeg kunde, om Du vil lade os beholde vort Huus dernede og fare i Fred med os. Du skal aldrig fornemme noget til os, ikke heller skulle vi forstyrre Dig i din Gjerning.“

„Vær I kun rolig, lille Mand!“ sagde Toller, „jeg har aldrig gjort nogen af Vorherres Skabninger Fortræd med min gode Villie, Jorden er stor nok for os Alle. Jeg tænker, vi skulle komme ud af det i Enighed, uden at den Ene behøver at ride paa den Anden.“

„Naa, det var godt!“ sagde den lille Bjergmand og gav sig i sin Glæde til at springe omkring paa Gulvet. „Vi skal til Gjengjæld gjøre Dig det gode, der staaer i vor Magt, det Du snart vil saa at mærke. Nu maa jeg afsted igjen.“

„Vil I ikke først tage en Skesuld Mad med os?“ spurgte Konen og satte et Kød Grød ned paa Slagbænten ved Vinduet, for Bjergmanden var saa lille, at han ikke kunde naa op til Bordet.

„Nei, ellers Tak,“ sagde Puslingen. „De længes efter mig hjemme, det var Synd at lade dem vente paa

den gode Tidende, jeg bringer." Dermed bød Bjergmanden Farvel og gif sin Vei.

Fra den Dag levede Toller i Fred og Enighed med de smaa Høifolk. De gif op og ned af deres Grav ved høilys Dag, og der var aldrig Nogen, som gjorde dem Fortræd. Tilfidsst bleve de saa dristige, at de gif ud og ind ad Tollers Huus, som om det kunde have været deres eget.

Uf og til hændtes det ogsaa, at de laante en Gryde eller Kobberkjedel ude i Kjøkkenet, men bestandig bragte de den tilbage igjen og satte den nøiagtig paa samme Sted, hvor de havde taget den, og saa var Kjedlen endda skuret og gjort ved og skinnede saa blank, som om den nylig var kommen fra Smeden. De gjorde ogsaa Toller al den Gavn, de kunde. Hver Gang det blev Foraar, gif de ud af deres Høi, sankede Steen af Bløiemarken og lagde dem i Bunker langs med Ageren. I Høstens Tid gif de smaa Høimænd og samlede Ur, for at der ikke skulde gaa noget tilspilde for Toller. Huusmanden mærkede det godt. Naar han var kommen i Seng og læste sin Aftenbøn, takkede han Vorherre, for det han havde givet ham Bjergfolkene til Naboe. Ved Paaske- og Pintsfetider, eller i Zulehelligdage, satte han hver Aften en lille Gryde Risengrød, saa god som de kunde lave den, ud paa Høien til dem.

Engang fik Konen en lille Datter og blev saa syg, at Toller troede, det var paa det sidste med hende. Han prøvede alle de kloge Folk, som fandtes i Egnen, men der var Ingen, som vidste Raad eller kunde helbrede hende. Han sad nu selv og vaagede over den Syge for strax at være tilhaande, hvis hun skulde ønske noget. En Nat faldt han isøvn, og da han hen imod Morgen-

stunden igjen slog Dinene op, saa han, at Stuen var fuld af Høifolk. En sad og vuggede det lille Barn, en Anden gik og gjorde reent i Stuen, en Tredie stod ved den Syges Hovedgjærde og lavede en Drik af nogle Urter, som han gav Konen ind. Da de fornam, at Toller vaagnede, løb de Allesammen ud af Stuen, men siden den Nat begyndte Konen at komme sig, og da fjorten Dage vare gaaede, kunde hun igjen være oven Senge og forrette sin Gjerning, frisk og munter som før.

En anden Gang var Toller i Forlegenhed, fordi han ingen Penge havde til at faa sin Hest beslaaet, før han reiste til Byen. Han talte med Konen herom, og de vidste ikke, hvad de skulde gribe til. Da siger Konen til ham om Natten: „Sover Du, Toller?“

„Nei, jeg gjør ikke.“

„Jeg troer der er noget galt paaferde i Stalden hos vor Hest. Det rumsterer saa slemt derude.“

Toller reiste sig, tændte Lygten og gik ud i Stalden. Da han lukkede Døren op, saa han de smaa Bjergfolt færdes derinde. De havde tvunget Hesten til at lægge sig ned, fordi de ellers ikke kunde naa op til den. Nogle brak de gamle Sko af, Nogle filede Hovene til, og Nogle sloge ny Sko under, og det gik lystigt. Næste Morgen, da Toller trak sin Hest tilvands, fandt han den beslaaet, saa godt, at ikke den bedste Smed skulde kunne have forrettet det bedre.

Saadan gjorde nu Høifolkene og Toller hverandre det gode, de kunde, og der gik mange Aar hen paa den Maade. Toller begyndte at blive en gammel Mand, hans Datter var voksen, og hans Omstændigheder bedrede sig Aar for Aar. Istedetfor den lille Hytte, hvori han havde begyndt, stod der nu en stor og smuk Gaard, og den vilde

Hede, hvor der før kun voxede Gypel og Rev. angriis, var bleven forvandlet til frugtbart Agerland.

Saa var det en Aftenstund, hen imod Sengetid, at det bankede paa Døren, og Bjergmanden kom ind. Toller og hans Kone betragtede ham forundret; den Lille bar ikke sin sædvanlige Dragt. Han havde en laaden Hue paa Hovedet, et uldent Tørklæde om Halsen og en stor Faarestkindspels om Kroppen. I Haanden bar han en lang Stok, og han saae meget bedrøvet ud. Han skulde hilse Toller fra Kongen, om han og hans Kone og den lille Inger vilde komme over til dem i Høien i Aften; Kongen havde en vigtig Sag, som han gjerne vilde tale med dem om.

Taarerne løb den Lille ned over Kinderne, medens han sagde dette; da Toller trøstede ham og spurgte, hvad der var paa færde, gav Bjergmanden sig til at græde, men han fortalte ikke Grunden til sin Sorg.

Toller og hans Kone og Inger gik da over til Bjergmandens Høi. Da de kom ned i Hulen, fandt de den smukt pyntet med Borskviste, Gulevisser og andre Blomster, som voxer paa Heden. Der var dækket et stort Bord, fra den ene Side af Hulen til den anden. Da Bonden og hans Familie kom ind, fik de Plads for Borden, ved Siden af Kongen. Alle Bjergfolkene toge ogsaa Plads og gave sig til at spise, men de vare ikke saa lystige som de pleiede, de sad og sukede og hang med Hovedet, og man kunde se, at der var gaaet dem noget imod. Da de vare færdige med at spise, sagde Kongen til Toller:

„Jeg bad Dig om at komme over til os, da vi Allesammen gjerne ville takke Dig, fordi Du har været saa god og venlig mod os den lange Tid, vi have været

Naboer. Der er nu bleven saa mange Kirker her i Landet, og alle have de store Klokker, der ringe saa stærkt, Morgen og Aften, at vi ikke kunne holde det ud længer, derfor ville vi forlade Jylland og drage vor Vej til en anden Egn, som de fleste af vore Kammerater allerede for længe siden have gjort. Vi byde Dig nu Farvel, Toller, og skilles fra hverandre."

Da Kongen havde sagt dette, kom alle Bjergmændene hen til Toller, græd og tog ham i Haanden og sagde Farvel til ham. Det samme gjorde de ved hans Kone, og da de kom til Inger, sagde de:

"Dig, lille Inger, ville vi give et Minde om os, for at Du skal huske paa de smaa Høifolk, naar de ere borte."

Og som de sagde dette, tog hver af dem en Steen op af Gulvet og kastede den i Ingers Forflæde. Derpaa gik de ud af Høien, En efter En, men Kongen gik i Spidsen.

Toller og hans Familie blev staaende oppe paa Høien, saa længe de kunde sene dem. De saae Bjergfolkene vandre hen over Heden, hver med en lille Tværstæf over Ryggen og en Stok i Haanden. Da de vare komne et Stykke bort, hvor Veien dreier nedad til Havet, vendte de sig Allesammen endnu engang om og vinkede med Haanden til Afsked. Derpaa forsvandt de, og Toller saae dem aldrig mere.

Sørgmodig vendte han hjem til sin Gaard og gik i Seng. Men da den næste Morgen kom, saae Inger, at alle de smaa Stene, som Høifolkene havde kastet i hendes Forflæde, skinnede og glinsede og vare lutter Edelstene. Nogle vare blaa, andre vare brune, hvide og sorte, og det var Høifolkenes Dine, som sad i hver

Steen, for at Inger skulde huske paa dem, naar de vare reisste bort, og alle Edelstene, som man endnu seer den Dag idag, skinne og glindse, blot fordi Høisfolkene have tegnet deres Dine deri, og det er disse Stene, som de engang gave til Inger.

Livets Fugl.

Der boede engang en Konge i Bendsysiel, han havde tre Sønner. De To artebde sig vel og vare Faderens Glæde, den Yngste derimod var vild og ulydig og vilde ikke lære noget. Han hed Bryde. Da de to Brødsfer bleve ældre, gav Kongen dem Deel i Regeringen, men Bryde blev sendt tilhøes.

Nogle Aar efter faldt Kongen i en svær Sygdom. De kloge Mænd kom sammen fra hele Landet, men der var Ingen, som kunde sige, hvori Sygdommen bestod, eller hvordan den skulde helbreedes.

Det traf sig just, at Bryde i den Tid opholdt sig hjemme paa Slottet. En Aften kaldte den syge Konge sine tre Sønner hen til Sengen og tog Afsked med dem i den Tanke, at han skulde dø. Han gav Regeringen til den Ældste og formanede de Andre til at bevare et fjærligt Sindelag imod ham. Bryde tog sig sin Faders Sygdom meget nær, han gif ud i Marken og græd.

Som han saaledes gif, stod der pludselig en gammel Mand for ham og spurgte, hvad der fattedes ham.

„Aa!“ svarede Bryde, „det kan kun lidt nytte, at jeg siger Dig det; Du kan ikke hjælpe mig.“

„Jeg har dog hjulpet Folt, der vare stædte i større Nød end Du,“ sagde den Gamle.

Bryde fortalte nu, hvordan det forholdt sig. Den Fremmede smilte dertil.

„Det betyder endda ikke stort,“ sagde han. „Din Fader har endnu lang Tid at leve i. Gaa hjem og siig til ham, at han vil blive rask, naar han hører Livets Fugl synge; og da din ældste Broder er faaret til Konge, saa lad ham drage ud for at søge efter den.“

Skjøndt Bryde ikke fæstede synderlig Tid til Mandens Ord, gif han dog hjem og fortalte Lægerne, hvad Manden havde sagt. Iblandt disse var der en gammel Mand, som kjendte de hemmelige Videnskaber; da han hørte Prindsens Fortælling, sagde han, at det Raad var vel meent og burde følges. Der blev da bestemt, at den ældste Søn, som Faderen havde valgt til sin Eftermand, skulde drage ud i Verden og søge efter Livets Fugl, til han fandt den. Næste Dag begav han sig paa Veien og blev ved at drage frem, indtil han kom ind i en stor Skov. Aftenen var falden paa, og da han længe havde vandret vildfarende omkring mellem Træerne, saae han pludselig et stort, oplyst Slot foran sig. Saa snart han bankede paa Porten, fløi den op, og han blev modtaget med Venlighed. Alting her var Lystighed og Glæde, og Prindsen befandt sig snart saa vel, at han baade glemte sit Grinde og den syge Fader i Hjemmet.

Da nu Kongen i lang Tid ikke havde hørt det mindste fra Sønnen, troede han, at han var omkommen paa Reisen, og sendte derfor den næstældste Søn ud, for at han skulde se at finde Livets Fugl. Prindsen drog bort med mange Formaninger og tog samme Wei som Broderen.

Om Aftenen kom han ogsaa til Slottet og blev modtaget paa samme Maade som den Eldste. Brødrene vare meget glade ved at gjenfinde hinanden og bestemte nu Begge at drage ud for at søge efter Fuglen; men hver Dag opsatte de deres Reise. Slotsherren og hans smukke Døtre bade dem bestandigt om at tøve endnu nogle Dage, og de glemte tilsidst deres gamle Fader.

Da nu et Aar var gaaet, uden at nogen af Brindserne kom tilbage, besluttede Kongen at sende Bryde ud for at søge efter Fuglen. Han lod ham komme for sig og bad ham berede sig til at drage bort. Om Aftenen før Afreisen gik Brindsen ud i Marken. Da stod igjen den gamle Mand for ham og spurgte, hvorfor han saa saa bedrøvet ud. Bryde fortalte ham, hvordan det stod sig hjemme: at Kongens Sygdom daglig forværredes, og at hans Brødre vare omkomne paa Reisen.

„Na nei,“ sagde den Gamle, „de ere begge To ligesaa friske som Du; hvis Du tvivler herpaa, kan Du lige paa Timen saa dem at se.“

Da den Gamle sagde dette, tog han sin Hat af Hovedet og holdt den hen for Bryde. „Rig nu herind,“ sagde han, „saa skal Du saa at vide, hvad dine Brødre i dette Dieblis tage sig for.“ Da Bryde kiggede ind i Hatten, saa han Slottet i Skoven ligesom i et Speil. Midt i den store Have sad begge hans Brødre. Den Ene sang og drak med en Flok Selskabsbrødre. Den Anden talte i Lysthuset med en overmaade deilig Brindsesse.

„Der kan Du se, hvordan de tilbringe Tiden,“ sagde den Gamle. „De have baade glemt deres Fader og Fuglen, som de skulde hente, og saadan vil det ogsaa gaa Dig, hvis Du ikke følger mit Raad. Naar Du

imorgen Aften kommer til Slottet, bliver Du modtaget med Venlighed af Slotsherren; han vil byde Dig tilbords med dine Brødre og sætte kostelig Mad og Drikke for Dig, men hvis Du blot nyder en Mundfuld deraf, er Du fortabt; Maden er forheret, og Manden er den værste Trolld, som findes i det hele Kongerige. Derimod skal Du sætte Dig nederst ved Bordet og tage af den Mad, der er anrettet for Gaasedrengen. Om Natten vil Herren føre Dig til sin Datters Sovestue, men Du skal liste Dig bort derfra og søge Dig et Leie paa Høloftet. Naar han nu seer, at alle hans Kunster ere forgæves, vil han søge at overtale Dig til at tøve nogle Dage hos dine Brødre, men Du maa afflaa det; saa vil han tilbyde Dig en af de prægtige Heste, som staa sadlede i hans Stald, en Rustning og et Sværd. Du skal takke ham for hans Tilbud og, istedetfor at vælge nogen af Hestene, bede om Lov til at faa det lille, graa Hjel, der staaer bagved Døren. Blandt de kostbare Toiler og Sæbler, han viser Dig, skal Du vælge den allersletteeste. Naar Du blot følger dette Raad, vil Du have Lykken med Dig."

Da den Gamle havde sagt alt dette, forsvandt han, og Bryde gik hjem til Slottet.

Næste Dag begav han sig paa Reisen ad samme Vej, hans Brødre havde taget, og hvad den Ubekjendte forudsagde, traf nøiagtigt ind. Han fandt sine Brødre i Slottet og blev modtaget med megen Venlighed af Herren. Da alle Forsøg paa at holde ham tilbage vare forgæves, blev han ført ud i Stalden. Her saae han de fedeste og bedste Heste, men uden at bryde sig om dem, gik han hen i Krogen og valgte det lille, graa Hjel.

„Siden J endelig ønsker, at jeg skal tage et Dyr med mig," sagde Bryde, „saa vil jeg have det Hjel der."

„Ja, tag det," sagde Slotsherren, „men Den, som raadede Dig dertil, har ikke slaaet Dig paa din Mund."

Bryde valgte ogsaa den allerflettede Tøile og Sadel, som det var blevet ham raadet, og saa drog han afsted. Da han kom et Stykke bort fra Slottet, sagde Hjelet til ham:

„Det var flogt af Dig, at Du valgte mig; dersom Du havde ladet Dig forlocke ved Hestenes smukke Udseende, vilde Du, naar Du kom ud paa Veien, have redet paa en Bankebænk og istedetfor Tøile have holdt et Halmstraa i Haanden. Bind Dig nu fast paa min Ryg, saa vil vi se, om vi kunne komme afsted, vi To."

Da Bryde havde gjort som Hjelet sagde, hævede det sig op i Luften og foer afsted, saa hurtigt, at han var nær ved at tabe baade Syn og Hørelse. Om Aftenen dalede det ned med ham paa en lille Ø og stod stille der.

„Nu gaaer Du op i Herremandens Have," sagde Hjelet, „og bringer mig alle hans Raal til Aftensmad; til Dig selv vil Du finde et dækket Bord, men Du maa være her tilbage igjen inden Midnat, ellers vil der hændes Dig en Ulykke." Bryde havde allerede haft Beviser paa, at hans Dyr ikke var noget almindeligt Hjel, og gjorde som det sagde. Han gik op i Herremandens Have og skar alle de Raal af, han saae. Da han kom lidt videre frem, stod der et Bord inde i Lysthuset med de kosteligste Retter og Drikkevarer, som Nogen kunde forlange. Han svøbte hurtig Maden ind i en Dug og gik med den og Raalene, idet han huffedes paa Hjelets Raad, at være tilbage inden Midnat.

„Det var godt, Du kom,“ sagde Geslet. „Harde Du blevet længer borte, vilde Husets Herre, der om Natten forvandler sig til en Varulv, være vendt tilbage og gjort en Ulykke paa Dig. Spis nu og læg Dig saa til at sove, for at vi kunne komme betids affted imorgen.“

Da Bryde havde spist og druffet, lagde han sig ned ved Siden af Geslet. Næste Morgen fortsatte de Reisen paa samme Maade som den foregaaende Dag. Da det blev Aften, dalede Geslet atter ned og befalede ham at gaa ind i Slottet efter Levnetsmidler.

„Du maa være tilbage igjen inden Midnat,“ sagde Dyret, „ellers vil der hændes Dig en Ulykke. Bag Slottet vil Du finde et stort Træ, fuldt af smukke Guldæbler, dem skal Du rykste ned og tage med Dig.“

Bryde gjorde som Geslet havde sagt. Da han kom ind i Lysthuset, stod der den deiligste Brindsesse for ham, som Nogen vilde se, hun bad ham om at følge med sig op til Slottet for at tage alle dets Herligheder i Dieslyn. Bryde kunde næsten ikke afflaa hendes Bøn; men til sin gode Lykke huskede han paa Geslets Befaling og gik med Guldæblerne og Raalene, uden at agte paa den smukke Kvindes Tale. Da han havde fortalt, hvad der var hændet ham, sagde Geslet:

„Det var din Lykke, at Du fulgte mit Raad; dersom Du blot var gaaet ind over Slottets Dørrin, vilde vi aldrig have faaet hinanden mere at se. Du maa vide, at denne Brindsesse er en gammel Hex, som den Onde har givet Magt til at paatage sig alle mulige Skikkelser. Hun søger at lokke de Fremmede til sig og foryrnger sig ved at drikke deres Blod. Du kan nu spise af Maden, som vi have gjemt fra igaar, men fremfor alt maa

Du passe godt paa Guldæblerne; vi faae snart Brug for dem.

Ved næste Morgengry begave de sig atter paa Reisen. Genimod Middag standsede Veselet lidt i sin Fart og spurgte Bryde, hvad han saae længst borte foran sig.

„Jeg seer kun Luften omkring os, og nedenunder noget, der ligner en blaa Sky,“ svarede han.

„Det er Havet,“ sagde Veselet, „og nu have vi snart naaet Enden paa vor Reise.“ Lidt efter spurgte Dyret atter, hvad han saae foran sig.

„Nu seer jeg Havet,“ sagde Bryde, „og midt deri ligger en lille, mørk Plet.“

„Det er en Ø,“ sagde Veselet, „og der maa vi hen. Naar vi komme paa Land, springer Du ned af min Ryg og løber, det hurtigste Du kan, op til et lille Huus, som Du seer foran Dig. Porten er lukket og stænget, men naar Du banker paa og siger: Dør, lad Dig op! vil den aabne sig; saa gaaer Du ind og henter de to Fjerdinger saltet Kjød, som staa i Stuen, men Du maa skynde Dig, ellers komme vi for silde.“ Lidt efter dalede Veselet, og Bryde gjorde som det var blevet ham befalet.

„Det var godt,“ sagde Veselet, da han kom tilbage med Kjødet, „sid nu op igjen og hold fast paa det, Du har, vi ville snart faae Brug derfor.“

De fortsatte nu Reisen langt hurtigere end hidtil, Bryde kunde knapt trække sit Beir, saadan som de fløi igjennem Luften. Lidt før Solen gik ned, spurgte Veselet igjen, hvad han saae foran sig.

„Jeg seer et stort Land, med Træer og Blomster, og deraf lyder den lifligste Fuglesang, som nogen sinde har mødt mit Øre.“

„Det er Livets Fugl, som synger,“ sagde Ufelet, „nu have vi strax naaet Maalet for vor Reise. Naar Du kommer ned, tager Du Kjødet og Guldæblerne med Dig og bliver ved at gaa igjennem Skoven, til Du naaer et stort Slot. Foran det ligger der to Drager paa Vagt, men saa længe Solen staaer paa Himlen, sove de, og Du kan gaa forbi dem uden Frygt. Bag ved Dragerne ligge der sex Løver, som ogsaa sove. Naar Du kommer ind i Slottet, gaaer Du igjennem alle Stuer, til Du naaer et Kammer, hvori der brænder en Lampe, den slukker Du og tager med Dig, maaske kan den i sin Tid bringe Dig Nytte. Derpaa gaaer Du ind i det næste Kammer og henter Fuglen, som der hænger; saa snart Du har den, vender Du tilbage og lader Dig hverken lokke tilhøire eller tilvenstre. Skulde Aftenen falde paa og Solen være gaaet ned, før Du kommer til Udgangen af Slottet, ville Dyrene, der ligge paa Vagt, være vaagnede. Du maa da se at stille dem tilfreds ved at fæste et Stykke Kød til hver af Løverne og et Guldæble til Dragerne, men skynd Dig og kom tilbage, saa snart Du kan.“

Ufelet satte nu Bryde ned paa Jorden og viiste ham Veien, han skulde tage for at naa op til Slottet. Efterhaanden som han gik igjennem Skoven, hørte han Dragerne og Løverne snorke. Han var ikke synderlig tilfreds med det Grinde, han havde for, men blev dog ved at gaa. Da han var kommen et Stykke Wei fremad, saae han Slottet ligge foran sig. Det skinnede i Aftensolen og var bygget af Marmorsteen og tækket med Guldplader. Rundt omkring stode de smukkeste Blomster, høie, at de langt overgik de største Træer her til Imellem disse Blomster saae Bryde to sovende

Drager. De snorkede saa høit, at han flere Gange stod stille, før han turde vove sig forbi dem. Endelig tog han Mod til sig og gik fremad. Løverne saae endnu skræffeligere ud, men ogsaa dem kom han lykkelig forbi, skjøndt det var paa høie Tid, thi Solen gik i det samme ned bag Skoven, og det ene af Dyrene begyndte allerede at vaagne lidt.

Han fandt Veien, som Uselet havde angivet, tog Lampen og Fuglen og vilde i al Hurtighed begive sig tilbage igjen, da det forekom ham, som om Noget nærnede hans Navn inde i det næste Værelse, og han kunde ikke modstaa sin Lyst til at figge lidt derind. Han løftede Tæppet for Indgangen og saae en ung Pige ligge sovende paa Løibænken. Hun var klædt i Guld og Silke, og jo længer Bryde stod og betragtede hende, desto deiligere forekom hun ham. Han gik hen til Løibænken og glemte sit Løfte og Uselets Formaninger.

Bludselig blev han skræffet ved et høit og gennemtrængende Brøl af Løverne, som nu efter Solens Nedgang vare vaagnede og kunde lugte Fremmede i Slottet. Da faldt det Bryde ind, hvad han havde udsat sig for ved at tøve. Han rev sig løs fra den smukke Pige, tog Fuglen og Lampen og ilede ud af Slottet. Næppe var han kommen nedenfor Trappen, før Løverne styrtede imod ham, og hans hele Reise vilde have faaet en bedrøvelig Ende, hvis han ikke havde erindret Uselets Raad og kastet et Stykke Kød til Dyrene, efterhaanden som de nærnede sig. Saadan slap han lykkelig fra Løverne, men de to Drager vare endnu tilbage. De pustede store Ildstraaler ud af Munden, og deres lange, skjællede Haler piffede Jorden op til alle Sider. Hver

Gang Bryde kastede et Guldæble, standsede de nogle Diebliffe og snappede det, derpaa fore de atter frem og vedbleve at forfølge ham fra Slottet ind igjennem Skoven. I det samme han kastede det sidste Æble bort, kom Æselet løbende og raabte: „Sæt Dig op og hold fast.“

Bryde flamrede sig fast til Dyret, som strax fløi op i Luften med ham; begge Drager vedbleve at forfølge dem, de kunde ogsaa flyve, men Æselet satte afsted i en saadan Fart, at baade Den og Dyrene snart vare dem ude af Sigte. Den øvrige Deel af Reisen gik i større Mag. Efter sex Dages Forløb kom de atter til Slottet, hvor Æselet hørte hjemme.

„Nu har jeg hjulpet Dig,“ sagde Æselet, „vil Du nu hjælpe mig igjen?“

„Ja, det er ikke mere end billigt,“ sagde Bryde. „Stig blot, hvad jeg kan gjøre for Dig.“

„Naar Du kommer til Slottet,“ sagde Æselet, „vil de tage vel imod Dig og gjøre Gjæstebud og Gilde for din Skyld. Du skal da blive der i fire Dage, til Ny-maanen kommer igjen. Gaa saa ned i Stalden til mig, tag en Kniv og skær mit Hoved fra Kroppen.“

„Det vilde være en syndig Handling,“ sagde Bryde. „Skulde jeg skille Dig ved dit Liv, til Gjengjæld fordi Du reddede mit?“

„Brød Dig ikke derom,“ sagde Æselet, „det vil faa et bedre Udfald, end Du troer. Lov mig blot at gjøre det, jeg beder Dig om.“

Bryde lovede det endelig, og Æselet gik derpaa ind i Slottet med ham. Da de to Brindser saae Broderen komme, ilede de ned i Gaarden og spurgte, hvad Udfald hans Reise havde faaet. Bryde viiste dem Fuglen,

men fortalte ikke, hvordan den var kommen i hans Magt.

Der blev nu stor Lystighed og Gjæsterering paa Slottet, og nogle Dage forløb i Fryd og Herlighed. Imidlertid lagde de to Brødre Raad op imod Bryde. Han mærkede intet, men deltog i alle de Festligheder, Slotsherren og hans Døtre lode anstille. Derover glemte han tilsidst, hvad han havde lovet Gjelet, naar Nymaanen kom.

Nogle Dage efter toge de tre Brødre Afsked for at reise hjem til deres Fader. Da de kom ind i Heden, paa et Sted, hvor der hverken var Huus eller Folk at se, rev de to Ældste Bryde ned af Hesten, kneblede og bandt ham og førte ham imellem sig op paa Faderens Slot. Den gamle Konge ventede dem med Længsel, han havde næsten opgivet Haabet om nogensinde igjen at faa sine Børn at se, desto større blev hans Glæde, da de uformodet traadte frem for hans Leie med Fuglen i Haanden.

De fortalte nu, at Bryde havde tilbragt sin Tid i Lediggang og Dovenskab, medens de vare dragne bort og havde bestaaet mange Eventyr i fremmede Lande, før det lykkedes dem at finde Livets Fugl.

Den gamle Konge tvivlede intet Dieblif paa Sandheden heraf og befalede, at Bryde skulde fastes i Lovegruben.

Da de nu gik bort for at føre Bryde til Loverne, samledes der mange Folk omkring ham, og iblandt disse var der ogsaa en gammel Mand, som blev ved at trænge sig frem imellem Mængden, til han naaede hen til den ulykkelige Kongesøn. Bryde kjendte ham strax, det var den Samme, som tidligere havde givet ham Raad, da han skulde reise hen efter Livets Fugl.

„Der var kun ringe Lykke ved den Reise,“ sagde Bryde til den Gamle.

„Det er som man tager det til,“ svarede Manden, „Enden er ikke endda. De toge vel Fuglen fra Dig, men Du har jo din Lampe endnu, huff paa at tænde den, naar Du kommer ind i Løvegruben.“

Den Gamle havde to Gange raadet Bryde saa vel, at han besluttede at adlyde ham. Saa snart han altsaa var bleven kastet ned til Løverne, tog han sit Fyrstøi frem og slog Ild. Da de vilde Dyr, som udhungrede sprang frem for at sønderrive ham, saae Lampen sprede sit Lys i Gulen, bleve de bange, de krøb hen til Bryde, flakkede hans Hænder og Fødder og viiste alle Tegn paa Lydighed. Nogle Dage efter, da Bogteren fastede Føde ned til dem, fik Bryde det bedste Stykke af Kjødet, og saaledes forløb der fire Aar for den ulykkelige Fange, uden at han i denne lange Tid fik Dagens Lys at se eller havde andet Selskab end Løverne.

I dette Mellemrum havde Prindsessen, som Bryde fandt sovende paa den D, hvorfra han hentede Livets Fugl, født en Søn og drog omkring i Verden for at søge efter Barnets Fader. Omfærd kom hun ogsaa til Jylland med mange Mænd og en mægtig Flaade og sendte Bud op og lod Kongen spørge, om der var Nogen i hans Slot, der havde været paa Reise efter Livets Fugl. Kongen svarede ja, og Prindsessen forlangte da at faa dette Menneske i Tale. Hun lod lægge et Stykke kosteligt Skarlaget fra Strandbredden lige op til Slottet.

Nu slog Samvittigheden de to Brødre, og de begyndte bitterligt at angre det, de havde bedrevet imod Bryde. De lagde Raad op med hinanden, hvordan de

bedst skulde redde sig ud af denne Knibe, og den Eldste besluttede at gaa ned til Prindsessen for at høre, hvad hun vilde. Han tog altsaa sine bedste Klæder paa, sin trefantede Hat under Armen og gik ned til Stranden, langs med Siden af det kostbare Skarlagen, som Prindsessen havde ladet udbrede. Hun stod paa Strandbredden med sin lille Søn ved Haanden og ventede paa ham.

Da Drengen saa Prindsen komme, sagde han: „Er det min Fader, der kommer?“

„Det troer jeg ikke, min Søn,“ svarede Prindsessen, „men vi skal snart faa det at vide.“

Da Prindsen nu kom hen til hende, spurgte hun, om det var ham, der havde hentet Livets Fugl.

„Ja det er,“ svarede han.

„Hvad var det da for en Vagt, der stod foran Slottet?“ spurgte Prindsessen.

Prindsen tøvede lidt og svarede derpaa, i den Tro at hendes Slot vel maatte være bevogtet paa samme Maade som hans Faders: „Først stod der sex Krigsmænd, saa to Portnere, saa to Lakaier.“

„Nei,“ sagde Prindsessen, „jeg mærker nok, at Du ikke er den rette Mand. Gaa hjem igjen og siig til Kongen, at han strax sender Den herved, som har hentet Livets Fugl, ellers skal baade Du og han times en Ulykke.“

Prindsen maatte gaa tilbage med den Besejret. Da han kom op til Broderen, sagde denne: „Nu vil jeg gaa ned og prøve min Lykke, det er vist en Høj, der er kommen til vort Land, og i saa Fald har hendes Slot været bevogtet af Andre end Krigsfolk og Lakaier.“ Han iførte sig nu sine bedste Klæder, tog sin trefantede Hat under Armen og gik ned til Stranden, ligesom Broderen langs med Siden af det kostbare Tæppe.

Da Drengen saa Brindsen komme, sagde han: „Er det min Fader?“

„Det troer jeg ikke heller,“ sagde Brindsessen, „men vi skal snart faa det at vide.“ Brindsessen spurgte nu, om det var ham, der havde hentet Livets Fugl.

„Ja det er,“ svarede han.

„Hvad var det da for en Bagt, der stod foran Slottet?“

„Først stod der tolv Kæmper, dernæst tolv Dværge.“

„Jeg mærker nok, at Du ikke heller er den rette Mand. Gaa hjem igjen og siig til Kongen, at hvis han ikke strax sender mig Den, der har været ovre paa min D, eller idetmindste et Been af ham, skal baade han og hans hele Kongerige gaa op i Luer.“ Med den Bæst maatte Brindsen gaa tilbage.

Da nu de to Brødre mærkede, at det ikke længer var dem muligt at følge Sandheden, bleve de nødte til at gaa til Bæstjendelse og tilstode for den gamle Konge, at Bryde var bleven falskelig anklaget og undlivet. Kongen var nær ved at gaa i Jorden af Sorg over sine Sønners Ondskab, men der var nu ingen Tid til at sørge, og da Brindsessen sendte det ene Bud efter det andet op til Slottet, besluttede han at lade en Mand gaa ned i Gruben for at se, om ikke Løverne skulde have levet et lille Been af Bryde. Der var just grebet en stor Forbryder, han blev hentet frem, og de lovede ham Friheden, hvis han lykkelig udførte dette Værde. Da han kom ned i Gulen, styrtede Løverne imod ham, men paa et Vink af Bryde holdt de sig rolige og lagde sig ved hans Fødder.

„Hvad vil Du?“ spurgte Brindsen.

Den Anden fortalte, at han var bleven sendt af

Kongen for at bringe ham et lille Been af Brinds Bryde.

„Gaa op og siig til dem, der sendte Dig, at jeg nødig vil stille mig ved et Been,” sagde Bryde, „men hvis de ville have mig heel og holden, saa behøve de blot at sende Bud herved igjen, jeg er ikke rigtig død endnu. Vorherre meente mig det bedre end Kongen.”

Da Manden bragte den Bæst, faldt den gamle Konge paa sine Knæ og takkede Gud, fordi han havde skaaet Brindsens Liv. Han gik derpaa med sine Sønner hen til Lovesulen og bad Brindsen med grædende Taarer om Forladelse. Bryde steg op, og alle Dyrene fulgte bag efter ham. Hans Klæder vare pjaltede, hans Skæg og Haar var voxet i den lange Tid, saa at Ingen kjendte ham igjen. Kongen tog ham alligevel om Halsen og kyskede ham. Hans Brødre holdt sig noget tilbage og turde ikke komme frem, men Bryde var saa glad over at være bleven fri for sit Fangerisikab og over at høre Fuglene synge og se den klare Sol paa Himmelen, at han gik hen til Brindsene og rakte dem Haanden til Forsoning.

Kongen fortalte nu om den fremmede Brindsesse, som var kommen for at tale med Bryde, men bad ham først at gaa lidt op i Slottet og saa sig vasket og pyntet, inden han lod sig se for den fornemme Jomfru.

„Na nei!” sagde Bryde, „har jeg baaret denne Dragt i mange Aar, vil jeg ogsaa bære den idag.”

Saa gik han ned til Stranden, og da han kom til det Skarlagensklæde, som Brindsessen havde ladet udbrede, skred han hen over det, ligesaa smudsig som han var, og alle Løverne fulgte bag efter ham og viftede med deres lange Haler.

Brindsessen stod paa Strandbredden med sin lille Søn ved Haanden. Da Drengen saa Bryde, sagde han: „Er det min Fader, der kommer?“

„Det troer jeg nok,“ sagde Brindsessen, „men vi skulle snart faa det at vide.“

Da Bryde nu stod foran hende, spurgte hun, om det var ham, der havde været ovre paa Den og hentet Livets Fugl. Han sagde ja.

„Hvad Bagt stod der da foran Slottet?“ spurgte Brindsessen.

„Først stod der to Drager og siden sex Løver,“ svarede Bryde. Derpaa beskrev han Slottet og alt, hvad han havde seet derinde.

Da Brindsessen nu mærkede, at hun havde truffet den Rette, tog hun Bryde om Halsen og kyssede ham. „Siden det er Dig,“ sagde hun, „saa staaer her din Søn, og nu skal Du være min Mand, og jeg vil gjøre Dig til Konge over et stort Rige.“

De gik Begge op i Slottet og levede lystigt den Dag, men næste Morgen hufkede Bryde paa, hvad han havde lovet Gjelet, dengang de kom tilbage fra Den. Han besluttede nu at gjøre sin Forsømmelse god igjen og reiste lige strax ned til Slottet. Da saa Nymaanen kom, skar han Hovedet af Dyret, og næppe var det skeet, før Gjelet stod forvandlet til den smukkeste Brinds, man kunde tænke sig.

Nogen Tid efter drog Bryde med Brindsessen hjem til hendes D. Der levede de mange Aar i Fryd og Herlighed, og Bryde blev Konge over et stort Rige.

Fosterbrødrene.

Der var engang en fattig Huusmand, hvis Kone havde født ham en Søn. En Dag i Foraaret gik de ud i Marken. Manden pløiede, og Konen saaede. Hun havde taget sin lille Dreng med sig og lagt ham ved Enden af Ageren. Hver Gang de kom til Stedet, gav Konen Barnet Die. Paa eengang laa der to Børn, uden at Forældrene kunde begribe, hvor det Ene var kommen fra. Ikke heller var det muligt at se, hvilket af Børnene der tilhørte dem, saadan lignede de hinanden. De besluttede da at opdrage begge Børn. Og saaledes skete det.

Det fremmede Barn var en Skifting, som Bjergfolkene havde bragt, og fra den Tid, Manden tog det i sit Huus, havde han Lykke med sig, og hans Kaar forbedredes. De to Drengene holdt ogsaa meget af hinanden, enedes altid og vare aldrig gladere end i hinandens Selskab. Den Ene kaldte de Poul, den Anden Peer.

Da de bleve voksne, bade de Forældrene om Lov til at drage ud og prøve deres Lykke i fremmede Lande. Huusmanden var imidlertid bleven gammel og vilde nødig miste dem, men de bleve ved at bede saa længe, til han endelig sagde ja. De fik hver en Bølt Klæder og en stor Madpose med og reiste. Op ad Formiddagen satte de sig ned paa en Høi og spiste deres Smørrebrød. Medens de saadan sad og samtalede med hinanden om, hvad de nu skulde tage sig for, kom der en gammel Kone fra den anden Side af Høien og satte sig ved Siden af dem.

„Na! giv mig et lille Stykke af Jeres Smørrebrød,“

sagde hun, „jeg er saa sulten.“ Drengene gav hende hvad de havde. Da den gamle Kone havde spist, reiste hun sig op og sagde til dem:

„Siden I nu har gjort mig godt, skal jeg gjen-gjælde det og give Eder noget, som kan være Eder til Gavn paa Reisen.“

Med disse Ord gif hun hen til en Hyldebust, som stod i Nærheden, og brak to Kviste af den.

„Se, her har I nu hver en Hest, den kan løbe med Jer, saa langt I ville, uden at blive træet.“

Dernæst tog hun to Halmstraa op fra Jorden og sagde: „Se, her har I hver en Guldsabel, den kan ingen Mand staa sig for. Nu fattes I blot en smuk Klædning, og den skal I ogsaa faa.“ Hun rev en Pjalt af sin Kaabe til hver af Drengene.

„Det var da en daarlig Hest, I der har givet os,“ sagde Povl.

„Ikke saa daarlig endda,“ svarede Konen. „Sæt Dig blot paastrævs over den, saa skal Du se, hvad den duer til.“

I det samme de gjorde dette, forvandledes Hylde-tviistene til to smukke Heste.

„Sæt nu Halmstraaet ved Eders Side, saa vil vi se, hvad det bliver til,“ sagde Høgen.

Ræppe havde de adlydt hende, før Halmstraaene forvandledes til to skinnende Guldsabler, og da de fastede hendes Pjalter over Ryggen, bleve disse til kostbare Ridderdragter. Efter at Povl og Peer med Forundring havde betragtet hinanden, vendte de sig om for at takke den gamle Kone, men hun var forsvunden paa den anden Side af Høien.

De to Fosterbrødre red nu frem i mange Dage.

Paa en Korsvei skiftes de, den Ene drog til Ost, men den Anden drog vesterpaa. En Aften kom Povl til et Værtshuus, her hørte han, at der boede en Konge i Nærheden, som havde to deilige Døtre. Han fik da Lyst til at prøve sin Lykke og red op til Kongens Slot, men først købte han sig nogle gamle Klæder og forvarede sin Ridderdragt og Guldsværdet i Skoven. Da han kom op til Slottet, spurgte han, om de ikke trængte til en Staldmester, og bød sig til at tjene Kongen uden anden Løn, end at hans Hest skulde fodres paa Slottet. Kongen tog imod hans Tilbud og gav ham Plads blandt sine Tjenere. Saaledes gik der nogle Aar. Povl havde det godt, han saae daglig Prindsesserne og fik undertiden Lov til at ride ud i deres Selskab.

En silbig Aften, just som Kongen vilde gaa i Seng, bankede det paa Slotsporten. Da det varede lidt, før de fik Løgten tændt og kom ud og luffede op, bankede det igjen, langt stærkere. Kongen lod en af sine Tjenere løbe ned og se, hvad det skulde betyde. Strax efter kom Manden tilbage og fortalte, at der stod en stor Trolld nede ved Porten, som lod sige, at hvis Kongen ikke næste Morgen tidligt sendte sin ældste Datter ud i Skoven til ham, skulde hele hans Kongerige gaa op i Qver.

Der blev nu stor Sorg og Bedrøvelse paa Slottet. Kongen kjendte Trolldfolkene for godt til ikke at vide, at de vilde holde Ord, hvis han var dem ulydig. Efter mange Raadslagninger blev det endelig besluttet, at Prindsessen skulde føre ud i Skoven, og at en af de mandhaftigste Riddere skulde følge med og kæmpe for hende. Hvis det lykkedes ham at overvinde Trollden, vilde Kongen give ham Prindsessen til Hægte.

Budskabet herom udbredte sig strax i hele Slottet, og Povl besluttede at se, om han ikke kunde befri den skjønne Jomfru. Tidligt om Morgenens red han ud og foregav, at han vilde røre sin Hest. Da han kom til Skoven, tog han Ridderdragten frem, spændte Guld-sabelen om sig og red hen til Stedet, hvor Trollden havde sat Brindsessen Stævne. Lidt efter kom hun kjørende i en Vogn med sex Heste for. Hun steg ud og satte sig ned paa Jorden under et Træ og bad Gud at frelse hendes unge Liv. Ridderen derimod, som skulde kæmpe for hende, krøb op i Toppen af Træet.

Povl red hen til Brindsessen og spurgte hende, hvorfor hun var saa bedrøvet. Det var ikke muligt at gjenkjende ham, og Brindsessen fortalte sin Skjæbne med grædende Taarer. Povl bad hende være ved godt Mod, det kunde maaske gaa bedre, end hun troede, men Brindsessen svarede, at det var umuligt at staa sig for Trolldene, de havde allerede ødelagt hele Naboriget og forvandlet alle Menneskene til Graassteen.

„Ja ja,“ sagde Povl, „hvor led en Trolld det nu er, saa skal han dog ikke saa Eder i sin Vold, saa længe mine Dine se Solen.“

Han satte sig nu ned ved Siden af Brindsessen og lagde sit Hoved i hendes Skjød, medens han ventede paa Trollden. Da tog Brindsessen sin Guldring af Fingeren og bandt den fast i hans Haarlokker. Lidt efter hørte de en frøgtelig Brølen inde i Skoven, og Trollden kom springende ud af Buisene.

„Hvem vover at daare Kjæresten min?“ ifreg han.

„Det er ikke din, men min,“ svarede Povl.

„Det skal vi nappes om,“ raabte Trollden og sprang ind imod ham. Der begyndte nu en heftig Kamp, som

endte med at Povl afhuggede Troldens Hoved. Derpaa hilsede han Prindsessen og red sin Bei.

Da Ridderen i Træet saae, at Trollden var dræbt, steg han ned, drog sit Sværd og truede Prindsessen med Døden, hvis hun vovede at sige andet, end at det var ham, som havde frelst hende. Prindsessen lovede alt, og derpaa toge de hjem til Kongen. Da han saae dem komme, blev han meget glad og lovede Ridderen strax at gjøre ham til sin Svigersøn; men Jomfruen forlangte et Mars Henstand med Bryllupet.

Nogen Tid efter bankede det igjen tre Gange paa Slotsporten, og strax efter kom en af Tjenerne ind og sagde, at Trollden stod udenfor og forlangte den yngste Prindsesse til Slegfred. Han truede Kongen med, at det hele Kongerige skulde blive ødelagt, hvis hun ikke kom den næste Morgen. Kongen sammenkaldte atter sit Raad, valgte en Ridder til at følge med Prindsessen og lovede ligesom sidst, at Ridderen skulde faa hans Datter, dersom det lykkedes ham at frelse hende.

Da Povl hørte dette, vilde han ogsaa være med denne Gang. Han red ud i Skoven, tog sin Ridderdragt og Guldsjabel paa og begav sig hen til Stedet, hvorfra Trollden skulde hente Prindsessen. Hun sad paa Jorden og klagede sig, den mandhaftige Ridder var derimod krøben op i et Træ. Povl red nu hen til Prindsessen, trøstede hende og lagde sit Hoved i hendes Skød, medens han ventede paa Trollden. Da Prindsessen saae sin Søsters Guldring i hans Haar, bandt hun ogsaa sin egen fast deri, og strax efter hørte de Trollden brøle inde i Skoven. Det var den Dræbtes Broder og et langt værre Uhyre end den Første. Han havde fire Hoveder og tolv Mænds Kraft.

„Hvem vover at daare Kjæresten min?“ raabte han, da han saae Ridderen hvile sit Hoved i Prindsessens Skjød.

„Det er ikke din, men min,“ svarede Povl.

„Det skal vi nappes om,“ raabte Trollden og foer ind imod Povl.

Der begyndte nu en heftig Kamp imellem dem, uden at den Ene kunde overvinde den Anden. Ligesaa hurtigt som Povl afhuggede Trolldens Hoveder, fløi de igjen tilbage paa Kroppen. Endelig fandt han paa at stro Sand over Halsen, i det samme han afhuggede Hovedet, og det hjalp, han blev tilsidst Seirherre og fældede Trollden. Derefter hilsede han Prindsessen og red sin Bei, ligesom forrige Gang. Da Ridderen, som sad i Træet, saae, at Trollden var dræbt, steg han ned, tog sit Sværd og truede Prindsessen med Døden, hvis hun ikke sagde til alle levende Skabninger, at han havde frelst hende. Prindsessen lovede det, og de droge derpaa hjem til Kongen.

Nu skulde altsaa disse to Riddere giftes med Prindsesserne, som Kongen havde lovet. Da Tiden kom, blev Slottet pyntet, og der gik Bud om, nær og fjernt, for at byde til Bryllup. Da alle Gæster vare samlede, gik den ældste Prindsesse hen til Dronen og sagde saa høit, at Enhver kunde høre det: „Jeg vil betro Dig en Hemmelighed, Dron, som jeg har svoret paa aldrig at fortælle nogen levende Skabning. Den Mand, som skal være min Brudgom, har ikke frelst mig fra Trollden. Da jeg sad ude i Skoven, kom der en fremmed Ridder og kæmpede for mig, og jeg bandt min Guldring i hans Haarlok.“

Forundret over denne Tidende vilde Kongen ud-

spørge hende nøiere, da den yngste Prindsesse reiste sig og fortalte Dronen den samme Historie. Ridderne bleve nu tvungne til at bekjende Sandheden, og Kongen bød i sin Brede strax at lade dem henrette, men paa Prindsessernes Bønner skjænkede han dem Livet. Derpaa lod han kundgjøre over hele Riget, at Den, som havde frelst hans Døtre, skulde melde sig, og at Kongen til Belønning var rede til at give ham hvem af Prindsesserne han ønskede, hvor ringe hans Stand og Vilkaar end vare. Da Povl hørte det, glædede han sig, gik ind og knælede og tilstod, at det var ham, der havde frelst Prindsesserne. Kongen vilde i Begyndelsen ikke tro det, men da han saa Guldringene, blev han endelig overbevist og maatte lade sit Ord staa ved Magt. Povl valgte altsaa den yngste Prindsesse, og Bryllupsdagen blev bestemt. Imidlertid bad han om Lov til at reise bort nogle Dage for at besøge sine gamle Forældre og lovede at være tilbage igjen paa den Tid, som Kongen bestemte.

Dagen kom, men Povl blev borte. Alle Kirkeflotterne ringede, og Prindsessen stod allerede i Kirken, uden at Brudgommen lod sig tilsynne. Da sprang paa eensgang Kirkedørene op, og ind traadte en Ridder i Silke og Skarlagen. Det var Povl, som efter at have besøgt sine Forældre vendte tilbage i Ridderdragten, som havde ligget skjult i Skoven. Saa snart Prindsessen saa ham komme, gjenkjendte hun ham strax, og før nu var hendes Glæde fuldkommen. Povl blev gift med Prindsessen, og derfor havde han den gamle Kone at takke, som ikke var nogen Anden end Skiftingens Moder, og som nu søgte at gjengælde ham alt det gode, hans Forældre havde øvet imod hendes Barn.

Den første Nat, Povl sov i Slottet, vaagnede han henimod Morgengry ved at se et lille, blaat Lys ude paa Marken. Han klædte sig paa og gik ud for at faa at vide, hvad det skulde betyde. Men han tog sin Sabel med. Da han kom til Stedet, saae han en gammel Kone med en Lygte i Haanden. Hun gik og samlede Benene af de faldne Trolde op i en stor Kurv.

„Uh! hvor jeg fryser,“ raabte den Gamle. „Vil I ikke hjælpe mig med at bære disse Knokler?“

„Jo nok,“ sagde Povl. „Hvor boer I?“

„Herhenne i Steendysen,“ svarede den Gamle. Povl tog Kurven og bar den paa sine Skuldre, medens Konen rokkede afsted foran ham med Lygten i Haanden. Da de kom til Steendysen, saae Povl en lille Hytte, og den Gamle bad ham at træde indenfor. „Siden I nu har været saa god imod mig,“ sagde hun, „saa kunde I gjøre lidt Jld paa Fyrstedet, for at jeg ikke skal omkomme i denne Kulde.“

Povl var ogsaa villig hertil, han tog Fyrstøiet og begyndte at gjøre Jld paa Arnestedet. Imidlertid sagde den Gamle:

„Uh! hvor Jeres Sværd skinner, jeg bliver saa ræd ved at se derpaa. Vil I ikke lægge et af mine Haar over det?“ Povl gjorde som hun bad ham om.

Lidt efter sagde Konen igjen: „Uh! hvor Jeres Fingerring skinner, vil I ikke ogsaa lægge et af mine Haar over den?“

Næppe havde Povl opfyldt hendes Bøn, før den Gamle hævede sin høiede Skikkelse iveiret og raabte: „Haar, bliv til Steen, hold fast!“

I det samme forvandledes Povl til en Graasteen, og den Gamle bar ham udenfor Døren, saaledes at hun

traadte paa ham, hver Gang hun gik ud eller ind af Hytten.

Ronen var nemlig Moder til begge de dræbte Trolde.

Nu skulde det just træffe sig saaledes, at Beer den samme Dag kom til Kongens Slot efter at have fristet mange Eventyr i fremmede Lande. Da de fortalte ham de vidunderlige Bedrifter, Povl havde udført, tænkte han strax, at det maatte være hans Fosterbroder, og han besluttede at gjøre sig al Umage for at komme efter, hvor han var bleven af. Han spurgte om Tiden og Maaden, paa hvilken Povl var forsvunden, og da han hørte Tale om det lille, blaa Lys, der havde loffet ham ud af Slottet, stillede han sig paa Vagt, i den Tro, at det atter skulde lade sig tilsyne.

Saa snart han om Natten fik Die paa det, gik han ud af Slottet og ilede hen til Stedet. Han saae da, ligesom Povl, Heren gaa omkring og samle Been. Han hjalp hende og var villig til at bære Kurven over i Steendynssen.

„Siden I nu har været saa god imod mig,“ sagde den Gamle, „saa kunde I ogsaa gjøre lidt Gld paa Fyrstedet, for at jeg ikke skal omkomme i denne Kulde.“

Beer tog Fyrstøiet og begyndte at gjøre Gld paa Arnestedet. Smidlertid sagde den Gamle:

„Uh! hvor Jeres Sværd skinner. Jeg bliver ræd ved at se derpaa, vil I ikke lægge et af mine Haar over det?“

Beer tog Haaret, men istedetfor at lægge det over Sværdet, fastede han det i Jlden, hvor det blussede og brasede med stor Larm. Dog vidste den Gamle ikke

andet, end at Haaret laa paa Sværdet. Lidt efter sagde hun igjen:

„Uh! hvor Jeres Fingerring skinner, vil I ikke ogsaa lægge et af mine Haar over den?“

Beer lod som han lagde Haaret over Ringen, men istedet derfor fastede han ogsaa det i Jlden.

Da den Gamle troede at have ham i sin Vold og raabte: „Haar, bliv til Steen, hold fast!“ sprang Beer op, trak sin Sabel og tvang hende til ikke alene at give Pool fri, men tillige at frelse hele Raboriget, der var blevet forvandlet ved hendes Sortekunster. Den Gamle maatte lyde, saa nødig hun vilde. Pool kom strax frem i sin forrige Skikkelse, og da Konen havde hævet Røgleriet med Raboriget, slog de hende ihjel og rev Hytten ned. Derefter vendte de tilbage til Slottet.

Nu blev der da, som Enhver nok kan tænke sig, stor Glæde i det hele Land. Beer fik den ældste Brindsesje, Kongen gjorde ham til Statholder over Raboriget, og saaledes levede de mange Aar i Herlighed og Glæde. De lode ogsaa deres Forældre komme til sig, for at de skulde have det godt paa deres gamle Dage.

Bjergmandens Jens.

Der var engang en fattig Huusmand, hvis Jordlod grændsede op til en Mark, som hørte Bjergfolkene til. Hver Gang der kom et af Huusmandens Kreaturer over paa Bjergmandens Lod, tog han det med sig og bar det ind i Høien, derfor maatte Huusmanden altid

have En til at vogte Køerne, medens de gif løse paa Marken.

En Sommerdag sendte han sin Søn ud til dem og gav ham en Ostbarre med, som Drengen skulde have at læske sig paa. En Ostbarre er en frisk Ost, hvis Balle endnu ikke er tørret. Det var varmt i Veiret den Dag, og da Jens havde gaaet nogen Tid paa Marken, blev han søvnig og lagde sig til at sove. Imens løb Køerne ind paa Bjergmandens Jord. Da Drengen vaagnede, vare de allesammen borte.

„Det seer godt ud,“ sagde Jens, „hvad skal jeg nu gjøre?“ Efter at have raadslaaet med sig selv i nogen Tid, fattede han Mod, gif op til Høien og kaldte paa Bjergmanden. Strax efter aabnede Jorden sig, og Jens saa en lille Mand med et stort Skæg, frumme Been og en rød Hue paa Hovedet komme op af Høien.

„Hvad godt, lille Jens?“ spurgte Bjergmanden leende.

„Jeg vil have mine Køer igjen,“ sagde Drengen, „eller ogsaa skal jeg flemme Dig saa flad som denne Steen.“ Med disse Ord tog Jens Ostbarren og flemte den saaledes, at Ballen løb ud af den.

Bjergmanden vilde prøve at gjøre ham den Kunst efter. Han tog en stor Flintsteen, flemte den i smaa Stykker, men der kom ikke Vand ud af den.

„Du er en farlig Karl,“ sagde han. „Har Du Lyst til at tjene hos mig, siden Du er saa stærk?“

„Det kan blive godt,“ sagde Drengen, „hvis Du vil give mig min Faders Køer igjen.“

Bjergmanden gav ham Køerne, og Drengen drev hjem med dem og fortalte sin Moder, at han havde fæstet sig bort til Bjergmanden. Da Konen hørte dette,

begyndte hun at græde og klage sig, men Jens bad hende være ved godt Mod og meente, at hans Lykke endda ikke skulde blive saa staaet, som hun maatte troede. Han fik en lille Blyt Klæder med sig og gik tilbage til Bjergmandens Hoi. Bjergmanden kom selv ud og luffede op og sagde, at han kunde være fri den Dag, men næste Morgen skulde de til at brygge. Jens fik et lille Kammer ved Siden af Bjergmandens Seng.

Om Morgenen stod han tidligt op og gik ud for at se sig om i Bryggeriet. Alle Spandene og de øvrige Redskaber vare saa store, at han ikke kunde løfte et eneste af dem. Da Bjergmanden kom, sagde han: „Gaa nu ud og hent Vand i vor Bryggerkjedel, saa skal jeg se at saa gjort Jld paa.“

„Veed Du hvad,“ sagde Jens, „det er aldrig værd at gjøre saa mange Omstændigheder med den Ting; lad os hellere tage hver ved sin Side af Bryggerkjedlen, saa sætte vi den ud ved Brønden; naar den er fyldt, kunne vi bære den tilbage igjen.“

„Ja vel,“ sagde Bjergmanden. „Lad os prøve paa det.“

Han satte Ryggen til Bryggerkjedlen og tog fat i det ene Dre af den. Jens sprang derimod op paa Kanten og lod Bjergmanden saaledes bære baade Kjedlen og sig. Da de havde faaet den fyldt, bære de den tilbage paa samme Maade. Den lille Bjergmand pustede og stønnede, medens Jens lo og sagde til ham:

„Du er en daarlig Karl, siden Du kan blive træt af saa lidt.“

Om Natten, da Jens laa i Kammeret, hørte han Bjergmanden indenfor sige til sin Kone:

„Det er vist en forfærdelig stærk Dreng, vi der har

faaet. Imorgen skal vi til at tærste, Gud veed, hvordan det saa vil gaa."

Da Jens næste Morgen kom ned i Laden, saa han til sin Forstrækkelse to Pleile saa store, at det ikke var ham muligt at løfte dem ned fra Sømmet. Han krøb op paa Haandbjælkerne og gav sig til at synge. Lidt efter kom Bjergmanden ud og spurgte, om han havde gjort noget ved det.

"Nei, endnu ikke," sagde Jens, "for jeg seer ingen Pleil, som kan være mig tjenlig; lad os hellere kaste Rjærrene ned, saa kunne vi puste Sæden af dem."

"Det gaaer ikke," sagde Bjergmanden, "for saa ville Avnerne flyve os i Ansigtet."

"Det er der Raad for," sagde Jens, "kom, saa skal jeg binde Dig et Tørklæde for Dinene."

Bjergmanden maatte gjøre som Jens vilde have det. Han lod sig binde for Dinene og pustede saa længe, til alt Veiret gik fra ham. Imidlertid stod Jens og saa til.

Saaledes gik den anden Dag. Om Natten, da Jens laa i Kammeret, hørte han Bjergmanden sige til sin Kone:

"Det er en forfærdelig stærk Dreng, vi der har faaet. Imorgen skal vi ud at skove, Gud veed, hvordan det saa vil gaa."

Næste Morgen skulde Jens til at slibe Dye og file Sav. Begge Dele vare saa svære, at han ikke kunde rokke dem; men han tabte alligevel ikke Modet.

"Har jeg nu narret ham to Gange," sagde han til sig selv, "saa lykkes det vel ogsaa den tredie Gang."

Da Bjergmanden kom ud og spurgte, om han havde gjort Værktøiet istand, svarede Jens:

„Nei, men jeg staaer og tænker paa, om det ikke var klogere, vi rykkede Træerne op af Jorden, saa fik vi ogsaa Nytte af Roden.“

„Det gaaer vist aldrig,“ svarede Bjergmanden, som endnu var træet af de foregaaende Dages Arbejde.

„Vi kunne jo forsøge derpaa,“ sagde Jens. „Naar vi tage fat begge To, tænker jeg nok, at det skal gaa. Lad os blot saa to lange Reb med.“

Da de kom ud i Skoven, klavrede Jens op og satte Rebene om Bogetræet, derpaa gav han det ene Stykke til Bjergmanden og begyndte selv at trække i det andet. Efter at Bjergmanden flere Gange havde truffet i Rebet af alle Kræfter, lykkedes det ham endelig at saa Træet revet omfuld, og de satte sig derpaa til at spise Frokost. Da de vare færdige, vilde Bjergmanden hente Heste og Vogn for at saa det fældede Træ fjørt hjem, men Jens sagde: „Det er aldrig værd, vi gjøre saa mange Omstændigheder med den Smule Træ. Tag nu Du i den lette Ende, saa tager jeg i Toppen, og vi bære det da hjem paa vore Skuldre.“

Bjergmanden vilde nødig til det, men han skammede sig ved at sige nei, og da han havde faaet Roden op paa Skulderen, satte Jens sig ind imellem Grenene.

„Syng nu,“ sagde han, „saa gaaer det lettere.“

Bjergmanden sagde, at han ikke kunde synge.

„Ja, ja,“ sagde Jens, „tag da blot rigtig fat, saa skal jeg synge.“ Jens begyndte at synge, og Bjergmanden maatte slæbe baade ham og Træet hjem til Høien.

Om Natten, da Jens laa i Kammeret, hørte han Bjergmanden indenfor sige til sin Kone:

„Det er en forfærdelig stærk Dreng, vi der har faaet. Jeg kan ikke holde ud at arbejde med ham, det bliver derfor bedst, vi slaa ham ihjel. Gaa ud og hent mig en Dye.“

Da Jens mærkede, hvad de havde ifinde, listede han sig sagte op af Sengen, tog en stor Gryde fra Skorstenen og lagde den under Dynen, bandt Tørklædet om Hovedpuden og satte sin røde Hue ovenpaa. Derpaa frøb han ind under Sengen og gav sig til at snorke saa høit, at det tydeligt kunde høres ind i det næste Værelse.

„Hør, hvor han snorker,“ sagde Konen, „lad os nu gaa ind og slaa ham for Panden.“

De listede sig hen til Sengen, og Bjergmanden slog til med Dyen af alle Kræfter. Jens skreg under Sengen.

„Giv ham kun et lille Knups endnu,“ sagde Konen. „Han er maaske seiglivet.“

Bjergmanden slog endnu to Gange til og forlod derpaa Kammeret. Næste Morgen bandt Jens en Mængde Tørklæder om sit Hoved og gik derpaa ind i Bjergmandens Sengenkammer. Da de saa ham komme, bleve de forstrækkede og begyndte at skrig.

„Se nu, at I komme op,“ sagde Jens. „Vi vil faa meget at bestille idag.“ Derpaa befalede han Konen at gaa ud og fyre i Ovnen, det bedste hun kunde, og til Manden sagde han: „Nu skal Du gaa ud alene og save Træet i Stykker. Jeg forrettede det meste Arbejde igaar.“

Manden vovede ikke at gjøre Indvendinger, men adlød strax. Da Konen havde gjort et stort Baal under Kjedlen, spurgte hun: „Hvorfor skal der fyres

saa meget idag, lille Dreng? Vi skulle jo hverken brygge eller bage."

"Jo," svarede Jens, „naar Vandet koger, vil jeg faste baade Dig og din Mand deri, til Gjengjæld for det, I havde ifinde mod mig inat." Konen gav sig til at skrige og løb ud til sin Mand for at fortælle ham dette; de gik derpaa ind og bad Jens om Forladelse og lovede ham saa mange Penge, som han kunde føre hjem paa et Vognlæs, hvis han vilde skaane deres Liv.

"Ja, I fortjene egenlig ikke, at jeg skulde vise Barmhertighed," sagde Jens, „men jeg vil alligevel lade Naade gaa for Ret, eftersom mine Forældre ere fattige Folk og kunne have Pengene behov." De to Bjergfolk læssede nu selv Pengene paa Vognen, som Jens lovede at sende tilbage igjen, naar han havde faaet læsset af.

Da Drengen kom hjem til sine Forældre, blev der stor Glæde i Huset. Saa snart de havde faaet Pengene forvarede, sagde Jens til sin Moder: „Om lidt kommer Bjergmanden og spørger efter sine Heste, saa skal Du sige til ham, at jeg er gaaet ned til Smeden for at faa lagt Staal paa vor Bredøge, og at jeg har ifinde at flaa baade ham og hans Kone ihjel."

Jens glemte sig nu oppe paa Loftet i Salmen. Strax efter bankede Bjergmanden paa Døren og spurgte, om hendes Søn var kommen hjem.

"Ja," sagde Konen, „det er længe siden."

"Hvorfor bringer han mig da ikke mine Heste og min Vogn igjen?" spurgte Bjergmanden.

Konen fortalte nu, hvad Jens havde raadet hende. Da Bjergmanden hørte dette, sagde han, at de maatte gjerne beholde baade Heste og Vogn, naar Jens blot

vilde lade ham være i Fred. Konen lovede at bede for ham, og siden den Dag levede Jens lykkeligt med sine Forældre, uden at Bjergmanden oftere gjorde dem Fortræd.

Svends Historie.

Engang boede der en Huusmand ude paa Alheden. Da Vinteren kom, led han og Konen Nød, de sultede og vidste ikke, hvad de skulde tage sig for. Tilslidst maatte de forlade Huus og Hjem for at tigge. De gik da hver sin Vej, og Konen tog sit lille Barn i en Kuro og bar det paa Ryggen. Manden vandrede om fra By til By i nogle Dage og kom tilslidst ind i en stor Skov, hvor der sad en Trolde. Manden fortalte, hvor daarligt det gik ham, og bad Trolde hjælpe sig, om det var med aldrig saa lidt.

„Det kan jeg nok,“ sagde Trolde, „her seer Du en Pung, der er saadan beskaffen, at Du kan faa Penge, hver Gang Du ryster den; hvis Du vil give mig din Søn, den Dag han fylder sit fjortende Aar, skal Pungen tilhøre Dig; men det maa Du vide, at Du kommer selv til at træde i Drengens Sted, hvis Du narrer mig.“

Bonden gik strax ind paa den Betingelse, fik Pungen og gik sin Vej igjen. Imidlertid mødte der Konen en anden Hændelse. Mod Aften traf hun en lille Mand paa Heden, som græd og klagede sig.

„Hvorfor er I saa bedrøvet?“ spurgte hun Manden, da de havde gaaet et Stykke Vej ved Siden af hinanden.

„Min Kone ligger syg, og vort lille Barn er nær ved at dø, fordi jeg ingen Amme kan faa til det,“ sagde han.

„Da skal jeg hjælpe Dig,“ sagde Konen, „følg mig hen til dit Huus.“

Hun gik nu med Manden, og da de kom til en stor Høi, frøb de ned i den, saa at Konen deraf kunde se, at det var Bjergfolk, hun havde faaet med at bestille. Det brød hun sig alligevel ikke stort om, men gik og pleiede den Syge og det lille Barn, skurede og gjorde reent hos Bjergmanden, saa det var en Lyst at se. Det varede heller ikke længe, før den Syge kom sig, og Barnet begyndte at vore under Ammens Pleie. Den lille Bjergmand var saare glad herover. En Dag spurgte han Huusmandskonen, hvad hun ønskede til Gjengjæld for sin Tjeneste.

„Ingenting,“ sagde Konen. „Dersom jeg har været Dig til Gavn, har Du jo ogsaa fødet mig og min Dreng i den Tid, vi have boet her, men nu, da din Kone er bleven rask igjen, havde jeg nok Lyst til at komme tilbage til min Hjemstavn for at se, hvordan det staaer sig der.“

„Noget maa jeg da give Dig,“ sagde Bjergmanden, „vi finde vel lidt Smaapusleri inde i Skabet, som kan komme Dig eller din Søn tilgode.“

Han tog nu en lille Pакke frem af et Skab i Væggen og gav Konen den.

„Der har Du et Bjørnehaar, et Fiskefjæl og en Fuglesjæ, vogt vel paa dem; naar Du trykker en af dem i Haanden, staaer der strax hvilken Du ønsker af tre Dyr's Konger for Dig og hjælper Dig med hvad han kan.“

Om hendes Søn gjorde Bjergmanden det Fremfagn, at han skulde blive til et Naadens Barn for Gud og Mennesker og ægte Kongens Datter. Derpaa førte han Konen ud af Høien. Hun tog nu sin Søn ved Haanden og vandrede afsted til Hjemmet, hvor alting havde forandret sig. Manden var ved Troldens Bunk kommen til stor Velstand, han havde ladet sig bygge et smukt Huus og levede i Herlighed og Glæde. Men Rngtet om Bjergmandens Fremfagn foer vide om i Landet, og der kom Folk langveis fra for at se den ringe Bondesøn, som skulde faa en Prindsesje. Selv til Slottet trængte denne Spaadom sig, og da Kongen engang drog fra Viborg Thing, red han ned til Huusmanden og talede med ham om at faa Drengen i sin Tjeneste. Forældrene vare glade herover, de troede at Spaadommen allerede begyndte at gaa i Opfyldelse, og gave strax deres Minde til at Kongen fik Barnet.

Da Kongen kom ned til Naen, lod han Barnet sætte i en Kiste og kaste i Vandet. Derpaa drog han sin vei igjen. Imidlertid havde Gud besluttet det anderledes med Drengen, end at han ynkkelig skulde omkomme i Vandet. Rassen drev ned til en Mølle, og da Svenden næste Morgen gif ud for at trække Stighordene, saae han Rassen flyde paa Vandet og blev forundret ved at finde et lidet Drengébarn der. Han kaldte paa sin Husbond, og da Møllerfolkene vare velhavende og uden Børn, besluttede de at antage sig Svend, som Drengen hed, og lade ham opdrage som deres egen Søn. Paa samme Tid skete det, at Kongens Datter forsvandt, uden at det var muligt at opdage, hvor hun var bleven af. Kongen sørgede meget herover og ansaae det som en Straf for den Misgjerning, han havde bedrevet imod Svend.

Imidlertid voxede Drengen op, artede sig vel og forfremmedes i Høvisshed og gode Sæder. Da han blev voksen, bad han Møllerfolkene om Lov til at drage ud og opsøge sine Forældre. De gave ham mange Raad og Formaninger og en god Tærepenge med paa Veien, og saa reiste Svend ud i Verden.

En Aften, da han drog igjennem Heden, mødte han en gammel Kone, som gik og græd og flagede sig. Paa hans Spørgsmaal om, hvad hun feilede, svarede Konen, at Trollden havde hentet hendes Mand, og alt som hun fortalte sin Ulykke, mærkede Svend, at Hændelsen havde ført ham hen, hvor han helst ønskede det, og at han stod for sin Moder. Han gav sig tilkjende og fulgte hjem med Konen, og det blev bestemt saaledes, at Sønnen næste Morgen skulde rejse videre for at se, om han ikke kunde komme paa Spor efter Faderen og frelse ham. Da Moderen bad Svend Farvel, gav hun ham Bjergmandens Foræring med og forklarede, hvordan han skulde bære sig ad for at kalde paa Dyrene. Svend gav sig Gud i Bold og drog bort paa Lykke og Fromme. Om Middagen kom han ind i en stor Skov og besluttede at holde Maaltid her. Medens han sad og spiste, kom der en Mængde Myrer frem, som samlede alle de tabte Brødkrummer op og løb bort med dem. Svend smuldrede da noget af sin Mad til de smaa Dyr, for at de Allesammen kunde faa lidt. Da han havde gjort det, hørte han en fin Røst raabe op fra Myretuen: „Det skal Du ikke have gjort for intet, der kommer nok den Tid, da vi kunne gjengjælde Dig.“

Han drog nu videre frem. Dybere inde i Skoven traf han en gammel Kone, der gik og stønnede under en stor Dragt Bindsælber, hun havde samlet sig.

„Det bliver nok bedst, jeg giver Jer en Haandsrækning," sagde Svend. „Læs Brændet paa min Ryg, jeg har yngre Skuldre end I."

„Det Tilbud var Tak værd," sagde Konen. „Jeg har nu gaaet her i over firfindstøve Aar, uden at Nogen har lagt Skulder til min Svaghed."

Medens nu Svend bar den Gamles Brænde, gave de sig i Snak med hinanden, og han betroede da Konen Grunden til sin Rejse.

„Nu har Du gjort godt imod mig," sagde Konen, „og det skal jeg forskyldte Dig igjen. Jeg tjener hos en Trolldmand, som kan give Dig Bækked om det, Du ønsker at vide, hvis jeg blot kan faa Dig vel ind i hans Huus. Mens Dagen varer, forvandler han sig nemlig til en Ugle og sidder oppe over Porten og passer paa, at ingen Fremmede skal komme ind og berøve ham de kostbare Skatte, han gemmer; men vi finde nok paa Raad alligevel. Bliv Du nu herude og lad mig faa faa Brændet paa min Ryg, om lidt skal jeg være tilbage for at faa Dig listet ind."

Svend gjorde som hun havde sagt. Da Mørket faldt paa, kom den gamle Kone ud til ham, bandt ham fast under Bugen af Troldens Ro og fik ham paa den Maade lykkelig forbi Uglen, som sad og saae ud over Porten. Da Svend havde faaet sig noget at leve af, trøb han ind under en Seng. Strax efter kom Trollden.

„Hu!" skreg han, „jeg lugter Kristenblod, „I har vel aldrig vovet at føre Nogen herind?"

„Aa nei!" svarede Konen frimodig; „det var blot en Krage, som tabte et lille Been, da den fløi over vort Huus i Middags."

Trollden satte sig nu til at spise og gik derpaa tilfængs. Om Natten gav Konen et høit Skrig fra sig; da Trollden spurgte, hvad hun fattedes, sagde hun:

„Jeg havde saadan en slem Drøm om Trollden, der tog en fattig Mand istedetfor hans Søn.“

„Det er skeetovre hos min Broder,“ sagde Trollden. „Lad mig nu i Ro.“

Lidt efter gav Konen igjen et Skrig og bad Trollden sige hende, hvor hans Broder boede.

„Han boer ude paa en Ø ved den anden Ende af Skoven,“ svarede Trollden, „om Dagen forvandler han sig til en Lindorm, og hans tolv Sønner flyve om som Krager, men om Natten blive de til Mænd igjen. Lad mig nu være i Fred. Hvis Du vækker mig nok en Gang, skal Du times en Ufærd.“

Svend mærkede sig ethvert af Trolldens Ord og blev liggende stille under Sengen, til Dagen kom. Da Trollden var gaaet bort, gav Konen ham noget at leve af og førte ham ud paa samme Maade, som han var kommen ind i Huset. Da de skiltes, raadede hun ham, før han drog mod Lindormen, at lade sig gjøre et Sværd hos hendes Broder, der var Smed og forstod sig paa Sortekunstneriet. Svend gik ned til Smeden. Denne dannede ham vel et Sværd, men da han hørte, mod hvem det skulde bruges, tvivlede han om, at hans Kunst vilde slaa til, og raadede Svend fra at give sig i Kæft med Lindormen. Det hjalp dog ikke, hvad han sagde, Svend var bestemt paa at friste dette Eventyr og bød Farvel til Smeden efter at have betalt ham for hans Arbejde. Han drog nu om i lang Tid uden at kunne finde nogen Udgang paa Skoven. Hans Mad slap op, og han vidste tilsidst ikke, hvad han skulde tage sig for,

da han kom i Tanker om den Foræring, hans Moder havde givet ham ved Afskeden. Han tog Ornens Fjer frem, og aldrig saa snart havde han trykket den i Haanden, før der kom en vældig, stor Fugl susende gennem Luften og dalede ned for hans Fødder, med Spørgsmaal om hvad han befalede. Svend fortalte Ornen sit Grinde og spurgte, om den kunde føre om over paa Lindormens D.

„Det vil have sin Vanskelighed,“ sagde Fuglen, „men vi kunne jo prøve derpaa. Spring op paa min Ryg og hold Dig fast.“

Ornen svang sig nu op i Luften med Svend, og lidt efter dalede den ned mod en lille D. Men strax var den rædsomme Lindorm tilstede, og hver Gang Ornen vilde sætte sig paa Den, hvæsende den og spjæde en lang Ildstraale ud af Munden.

„Jeg mærker nok, at det ikke gaaer,“ sagde Fuglen, „men hvis Du vil tage mod mit Raad, saa prøv, hvad Fiskene kunne gjøre for Dig.“

Svend gik da ned til Søen og tog Skjællet frem. Strax viiste der sig en Havmand, som spurgte, hvad der var til hans Tjeneste. Da Svend havde sagt sit Ønske, bandt han ham for Mund og Øren og dukkede ned under Vandet med ham. Paa denne Maade naaede de vel lykkelig over til Den, men næppe havde Svend sat Foden paa Land, før Lindormen kom krybende, og det vilde kun have været lidt bevendt med ham, hvis ikke alle smaa Fugle i det samme vare komne til og havde sat sig paa ham, saa at han blev skjult fra Hovedet til Fødderne, mens Ornen krøb Stedet forbi. En Lindorm er ellers et forfærdeligt Dyr. Den har tre kronede Hoveder. Somme paastaa endog, at der skal gives dem,

som have sex Hoveder. Halsen er lang og dækket med Skjæl og saa stærk, at Ormen engang slog Randbøl Kirketaarn om med den. Desuden kan en Lindorm spy Jld ud af Munden. En saadan Karl var det, at Svend skulde give sig i Kæft med. Han saa sin visse Undergang imøde, men tabte dog ikke Modet og besluttede blot at opsætte Kampen til næste Dag for at samle lidt Kræfter ved Søvn. Han lagde sig derfor til Ro under nogle Elletræer og dannede sig et Leie af Blade og Mos. Just som han begyndte at falde i Søvn, kom der tolv Krager flyvende og satte sig i Elletræet ovenover Svend. De begyndte at tale sammen, og den Ene fortalte den Anden, hvad der var hændet dem om Dagen.

Da de vilde til at flyve bort igjen, sagde en Krage:

„Jeg er saa sulten, saa sulten! Hvor saa vi Mad fra?“

„Mad skal vi saa imorgen, naar Fa'er har slaaet Svend ihjel,“ sagde Kragens Broder.

„Tænker Du da, at sliq ussel Mand tør kæmpe mod vor Fader?“

„Ja, det er sandfærdigt nok,“ sagde den Anden, „men det vil blive ham til liden Baade; vor Fader kan ikke overvindes uden af Bjergmandens Sværd, det hænger nede i en Høi, bag syv laasede Døre, og der ere to glubste Hunde, som aldrig sove, foran hver Dør.“

Svend begreb da, at det kun var at sætte Kræfter og Liv til, hvis han vovede sig i Kamp mod Ormen, før han havde faaet Bjergmandens Sværd i sin Magt. Saa snart Dagen begyndte at gry, løb han derfor ned til Søen og kaldte paa Havmanden. Denne lod sig strax tilsyne, og Svend bad om at blive ført over til

Skoven igjen. Da han kom ind imellem Træerne, tog han Bjørnens Haar frem, og strax kom Dyrenes Konge løbende og spurgte, hvad han befalede. Da Svend sagde, at han vilde vide, hvor Bjergmandens Høi var, lod Bjørnen alle firføddede Dyr falde sammen og udspurgte dem, efterhaanden som de kom; men der var Ingen, som kjendte Stedet. Tilfsidst kom Haren løbende. Bjørnen skjændte, fordi den blev saa længe borte, men Haren undskyldte sig med, at han havde staaet og betragtet det morsomste Syn, Noget kunde tænke sig.

„Hvad var det for et Syn?“ spurgte Bjørnen.

Haren fortalte nu, at medens den legede udenfor Bjergmandens Høi, var der kommen en gammel Hæx op, som havde snyet sig en Fingerhætte, der var saaledes beskaffen, at Hæxen blev usynlig, hver Gang hun traf den paa.“

„Det maa da være en morsom Fingerhætte,“ sagde Bjørnen. „Veed Du hvad, Svend! den kan maaske blive Dig til Nytte, og vi ville se at faa fat paa den.“

Han sendte strax en lille Muus ned efter Fingerhætten og lod Haren følge med som Veiviser. Vidt efter kom Musen tilbage med Fingerhætten, som Bjørnen gav til Svend. Derpaa sagde den:

„Sæt Dig nu op paa min Ryg, saa skal Du i en Fart komme til Bjergmandens Høi. Du har her den Ting i din Magt, som kan bringe Dig lykkelig ind og ud derfra.“

Haren maatte atter følge med som Veiviser. Svend steg op paa Bjørnens Ryg, og det varede kun kort Tid, inden de kom til Høien.

„Saa vidt har jeg hjulpet Dig,“ sagde Dyret, „Resten maa Du selv sørge for. Pas vel paa Finger-

hætten og tøv herude, til Bogterne komme og lukke Døren op, saa faaer Du Veilighed til at smutte ind uden at blive bemærket."

Da Bjørnen havde talt saaledes, løb den tilbage til Skoven. Lidt efter saae Svend to Bogtere, som hver Aften gif igjennem alle Stuer i Bjergmandens Høi for at efterse, om alt var i Orden, til Herren kom hjem. Idet de lukkede Døren op, løb Svend ind og kom ogsaa lykkelig og vel forbi de vilde Hunde. Bjergmandens Slot var af Ibentræ og beslaaet med det pure Guld. Stuen, hvori Sværdet hang, var den smukkeste af dem alle. Dette Sværd var saa stort, at Svend ikke kunde løfte det ned fra Væggen. Efter at have gjort flere frugtesløse Forsøg derpaa, vilde han vende tilbage med uforrettet Sag, da hans Dine faldt paa en lille Flaske, som hang under Sværdet, og hvorpaa der stod skrevet: syv Mands Styrke. Svend tømte Flasken, og nu kunde han næsten løfte Sværdet. Derefter tømte han endnu en anden Flaske, hvorpaa stod skrevet: tyve Mands Styrke, og tilsidst en tredie, som ogsaa hang paa Væggen, og hvorpaa der stod at læse: tredive Mands Styrke. Da dette var skeet, kunde han svinge Sværdet saa let som et Halmstraa. Han listede nu bort igjen, men idet han gif ud ad Døren, raslede han uforvarende med Sværdet. Strax kom den hele Troldehær imod ham med Hujen og Strigen. De formaaede alligevel ingenting, for Svend havde sin Fingerhætte paa. Han slap uskadt bort fra Høien.

"Hvordan gif det?" spurgte Bjørnen, som kun var gaaet et lille Stykke ind i Skoven og stod og ventede paa ham. Svend fortalte, hvad der var hændet, derefter satte han sig paa Bjørnens Ryg, og saa gif det afsted

igjen, over Bjerger og Dale, til de kom ned til Vandet, imellem Skoven og Lindormens D. Her kaldte Svend paa Havmanden, som bandt for hans Mund og Øren og førte ham over til Den. Ormen kom strax farende imod ham, men Svend var rede til Kamp. Han var ikke blot bleven stærkere ved at tømme de tre smaa Flasker i Bjergmandens Høi, men ogsaa modigere end før. Som nu Lindormen mærkede, at den ingenting kunde virke ved Trussler, sagde den:

„Nu vil jeg lade dit usle Kryb leve til imorgen, saa skal Du nydes til Frokost.“

Derefter krøb Ormen tilbage til sit Huus, og den talede blot saaledes, fordi den tænkte, at Svend nok vilde søge at slippe bort om Natten. Men han gik ind i Skoven, gjorde sig et Leie af Mos og Løv og lagde sig til at sove, med Fingerhætten paa. Det var vel betænkt, for da Natten kom, kaldte Lindormen paa de tolv Krager og lagde Raad op med dem. De bleve enige om at flyve hen og hafte Dinene ud paa Svend, medens han sov. Nu virkede Fingerhætten saadan, at han var usynlig. Kragerne kunde ikke finde ham, skjøndt deres skarpe Lugt strax førte dem til Stedet, hvor han laa. Han stod op den næste Morgen med Solen, redte sit Haar og bad en Bøn, om det maatte lykkes ham at faa sin Fader frelst. Derpaa gik han hen for at slaaes med Ormen. Denne var allerede paa Pletten og baskede i Jorden med sin Hale og teede sig i alle Maader saa gram, at man nok kunde mærke, den var opsat paa at ødelægge Svend. Der begyndte nu en Kamp imellem dem, saa Jorden dundrede, og den hele D rystede ned i Grunden. Det blev Formiddag, og det blev Middag, og endda var der intet afgjort, men da Eftermiddagen

kom, maatte Lindormen give sig fortabt. Alt som den nu fornam, at den ikke kunde staa sig for Svend, begyndte den at bede for sig og vilde slutte Forlig, men Svend tænkte paa sin Fader og omkommede Drmen. Derpaa gik han op til Slottet. Alle Døre stode aabne, og hans Fader gik ham imøde og tog ham om Halsen og kyskede ham. Senere satte den Gamle et godt Maaltid frem. Medens de spiste, gav Svend sig til at fortælle de Bedrifter, som han havde udført. Da sagde Faderen, at der endnu var flere Eventyr at bestaa, da Lindormens tolv Sønner vilde komme, naar det blev Aften, og hævne Drmens Død.

„Men nu vil jeg se, om jeg ikke kan fri os fra dem,“ sagde den Gamle.

Han gik ud til Stedet, hvor Lindormen laa, og skar tolv Stykker af dens Kjød. Disse stegte og til-lavede han. Og der var Ingen, som skulde have holdt denne Ret for saa giftig, at Enhver maatte dø, som blot spiste en Mundfuld deraf. Da Aftenen kom, fløi de tolv Krager ind i Slottet. Svend holdt sig skjult for dem. De lagde deres Fjederhamme og forlangte Mad. Den gamle Bonde satte da Lindormens Kjød frem, og næppe havde de nydt en Bid heraf, før den Ene efter den Anden strax sank om og døde. Derved blev Svend og hans Fader Herre over Slottet. De lagde sig nu til at sove for den Nat. Den følgende Morgen gik de omkring for at beseer Leiligheden og kom til en Kjælder, hvori der sad en ung Pige og klagede sig. Da Svend havde trøstet hende og fortalt, at han var Lindormens Bane, gav hun sig tilfreds og berettede dem, at hun var bleven bortført fra sine Forældre, og at hun var Prindsessen af Danmark. Aldrig saa snart fik Svend

dette at høre, før den Spaadom randt ham ihu, som Bjergfolkene havde gjort, da han boede i deres Høi. Han besluttede at følge Prindsessen hjem til Kongen. Om Eftermiddagen tog han Afsted med sin Fader, der ønskede dem en lykkelig Reise, hvorpaa han drog bort fra Lindormens D med Prindsessen. Men den gamle Bonde vendte tilbage til sit Huus og levede der i Herlighed og Glæde.

Det var imidlertid lettere tænkt end gjort at rejse fra Den. Den Sanding maatte Svend bekjende. Da de havde draget nogle Dage fremad, bleve de vildfarende og kunde hverken finde Vei eller Sti, ikke heller havde de taget Fødemidler med, saa at de alene fristede Livet ved Frugter og Bær, som voksede i Skoven. Prindsessen var meget bedrøvet, men Svend trøstede hende saa godt han kunde; selv var han ved godt Mod og tænkte, at siden Vorherre havde hjulpet ham saa langt, vilde han vel heller ikke slaa Haanden af ham nu. Da det blev Aften paa den fjerde Dag, saae de endelig et Lys skinne mellem Træerne. De gik efter det og kom til en lille Hytte, i hvis Dør der stod en gammel Kone og saae ud.

„Nu maa I lade mig raade,“ sagde Svend til Prindsessen, „og sige ja til alt hvad jeg fortæller, saa skal jeg nok skaffe os Nattely og maaske en god Tærepønge oveni købet.“

Prindsessen lovede det. Svend bød Konen Godaften og spurgte, om de kunde saa noget at spise og et Sted at sove om Natten.

„Ja, min Leilighed er kun knap,“ sagde Konen, „og mit Forraad endnu mindre, men kom alligevel indenfor, jeg har før herbergeret Folk, saa Ingen har flaget derover.“

De traadte nu ind i Hytten, og Konen satte Mad for dem.

„Hvor komme I ellers fra saa silde?“ spurgte hun, medens de spiste.

„Det skal jeg sige Eder,“ sagde Svend, „hvis I vil love ikke at røbe mig. Jeg og min Søster høre til en Flok Røvere, som i disse Dage ere blevne ødelagte af Kongens Folk, saa at vor hele Bande er udryddet paa os nær. Jeg reiser nu om for at søge nye Kammerater.“

„Hvad brugte I Piger til i Eders Røverkule?“ spurgte den Gamle.

„Til at lave vor Mad,“ sagde Svend, „og min Søster her forstaaer sig paa Røgekunsten saa godt som Noget.“

„Da træffer det sig heldigt,“ sagde den Gamle, „for jeg har tolv Sønner, som ogsaa ere Røvere; hvis I har Lust dertil, kan I blive hos dem; men siden I troer, at Eders Søster forstaaer sig saa vel paa Røgekunsten, saa lad hende gaa ud i Rjøkkenet og lave en Ret Mad, til vore Folk komme hjem.“

„Det skal snart være bestilt,“ svarede Brindsjessen, og skjøndt hun, som Enhver kan tænke, ikke forstod sig synderligt paa Madlavning, gif hun dog ud og stegte og kogte, hvad den Gamle havde lagt frem. Imidlertid gav Svend hende et Vink om, at hun skulde gjøre Røvernes Aftendrik saa stærk som muligt. Da dette var udført, kom Røverne hjem. De satte sig strax til at spise, og Alle forsikrede, at Maden var langt bedre, end den pleiede. Da de havde spist, begyndte de at drikke, til langt ud paa Natten. Svend blev ogsaa optagen i Banden, men han mærkede, at man pønsede paa List

mod ham og Prindsessen. Derfor vogtede han sig for at drikke og foregav, at han var træt og mødig efter den lange Flugt. Konen viiste dem et Sovestue og vendte derpaa tilbage til sine Sønner. Næppe var hun gaaet, før Svend listede sig ned efter hende og hørte, at den Gamle gjorde Aftale med Røverne om at slaa ham og Prindsessen ihjel. Imidlertid havde den stærke Drif gjort sin Virkning, saa at den Ene efter den Anden af Røverne sank ned under Bordet og faldt i Søvn. Da Svend saae, at de vare berusede, trak han sin Sabel, sprang ind i Stuen til dem og dræbte baade Røverne og den gamle Kone. Derpaa gik han tilbage og lagde sig til at sove udenfor Prindsessens Sengekammer. Næste Morgen reiste de videre efter at have forsynet sig med Levnetsmidler fra Røvernes Kjøkken.

Sen paa Eftermiddagen kom de endelig til beboet Land og saae en stor Herreborg, hvor de gik op og forlangte Huusly for den Nat. Ridderen, som Slottet tilhørte, hed Peter og modtog dem venligt, især da han hørte, at det var Prindsessen, han skulde beværte. Der blev strax gjort et stort Gjæstebud, og alle de fornemste Personer kom til Slottet, eftersom det var kundgjort fra Kongen, at Den, der bragte ham hans Datter tilbage, skulde faa en stor Belønning. Ved Tasselet fortalte Svend sine Bedrifter, og Gjæsterne morede sig saare derover. Før Afreisen næste Morgen førte Ridderen Svend omkring i Slottet og viiste ham alle dets Herligheder. De kom ogsaa til Løvegruben, og medens Svend stod og saae paa de vilde Dyr, greb Peter ham om Livet, styrtede ham ned i Rulen og lukkede Døren efter ham.

Da denne Ugjerning var bedreven, gik han ind og tog Fingerhætten, som Svend havde ladet ligge paa

Bordet, derefter fortalte han Prindsessen den skammelige Usandhed, at Svend var bleven kjed af at følge hende længer og havde overdraget ham at bringe hende tilbage til Kongen. Prindsessen tvivlede om Sandheden heraf, men maatte alligevel reise videre med Ridder Peter. Efter nogle Dage kom de til Kongens Slot. Der blev Jubel over det hele Land, da man erfarede Prindsessens Frelse, og Kongen var saa glad over at faa sin tabte Datter tilbage, at han lovede Ridderen hendes Haand. Saaledes kom da Peter til stor Anseelse paa Grund af den ugudelige Gjerning, han havde øvet mod Svend. De fornemste Hofmænd lode det være sig en Ære at omgaaes med ham, og Kongen overøste ham hver Dag med nye Naadesbevisninger.

Men nu maa vi se, hvorledes det imidlertid stod sig med Svend. Saa snart han var bleven styrtet ned i Løvegruben, kom strax de forfultne Dyr for at sønderrive ham, og Historien vilde have været endt, hvis ikke den sidste Tid havde gjort ham fortrolig med Farer, saa at han strax var forberedt, naar en ny viiste sig. Idet han kom ned i Hulen, tog han Bjørnens Haar frem og trykkede paa det; da skulde man have seet, hvor venlige de vilde Dyr paa eengang bleve, de logrede med Halen, slikkede hans Hænder og Fødder og vare ham i alle Maader hengivne. Han deelte deres Føde med dem og opholdt derved Livet i flere Maaneder. Alligevel faldt Tiden ham lang, han længtes efter at høre Nyt fra Jorden og kaldte en Dag paa Fuglenes Konge og spurgte den, hvorledes det stod til deroppe. Ornen fortalte da, at Prindsessen var kommen tilbage til sit Hjem, og at Kongen havde besluttet at give hende Ridder Peter til Ægte, samt at der den følgende Dag skulde være et

stort Dystløb i Slottet. Svend besluttede at være med ved denne Fest, tog Afsted med Dyrene og lod derpaa Ornen bringe sig op af Gruben. Han gik nu ind i Slottet og udsøgte sig en Rustning, men Dyrenes Konge gav ham en Hest, og han drog til Dystløbet.

Veien fra Løvegruben til Kongens Stad var over fire Dages Reise for et almindeligt Menneske, men Svend var godt ridende, og hans Hest kunde ikke blive træt, den foer afsted, som om den fløi, og saaledes naaede han Slottet, ligesom Dystløbet skulde ende. Ridder Peter havde overvundet alle sine Modstandere og var allerede erklæret for Seirherre, idet Svend red ind paa Pladsen. Han havde gjort sig ufsjendelig ved at trække Hjelmene ned over Ansigtet og vilde heller ikke navngive sig, da Peter spurgte, hvem han var. De red nu Dystløb mod hinanden, og hvorvel Kampen blot skulde være en Leg, saa man dog, at Svend gjorde Alvor af det og higede efter at fælde sin Modstander. Ridderen var ogsaa svært i Knibe og blev jaget fra den ene Side af Pladsen til den anden. Men hvad skeer? Just som han var allerværst faren, kom han i Tanker om Fingerhætten, som han havde berøvet Svend den Morgen, han kastede ham ned i Løvegruben, og som han fra den Tid altid bar hos sig. Den trækker han paa i en Fart og gjør sig usynlig. Nu kunde Svend ikke længer tage sig iagt for ham og blev saaret. Peter gjemte strax Fingerhætten igjen og drev Svend opad imod Tronen, for at Kongen skulde se, hvor drabeligt han kæmpede, og voldte Fingerhætten nu, at Svend blev overvunden og maatte give sig paa Naade og Unaade.

Ridder Peter kaldte paa sine Tjenere og lod dem føre den Saarede ind i Teltet, hvor han blev aflædt og

forbunden. Da det var skeet, kom der Bud fra Kongen, at han skulde føres op paa Slottet. Da han nu gik frem for Kongens Afsyn, fæstede han sig ned og talede saaledes:

„Allernaadigste Konge! I seer her en stakkels Mand, som ved Eders Hofmænds Underfundighed og ugudelige Daad er bleven berøvet sit kosteligste Klenodie, Æren, og næsten Livet med, hvis det ikke havde behaget Gud ved en synderlig Tilskikkelse at frelse mig.“

Derpaa fortalte han sine Bedrifter og anklagede Ridder Peter som Den, der havde villet hans Død for at hindre ham i at bringe Prindsessen tilbage. Kongen kunde ikke tro, hvad han hørte, og lod sin Datter kalde, for at hun skulde sige, om hun kjendte Svend. Men siden Svend sidst havde seet Prindsessen, var han bleven mager og bleg, Prindsessen kjendte ham ikke, og Svend blev jaget ud af Slottet. Det var alligevel ikke det værste, men da Peters Tjenere forbandt ham, havde de afført ham hans Klæder og givet ham andre istedetfor. Derved var han bleven berøvet sit Sværd, sin Hjer, sit Haar og Hiffeskjælllet, saa at han stod mere hjælpeløs end nogensinde tilforn.

Svend drog nu fremad i mange Dage, paa Lykke og Fromme. Lidt havde han kun at leve af, og da det var opbrugt, maatte han tigge sig frem, til han naaede Hjemmet. Her fandt han sin Fader i Velstand, fordi han endnu var i Besiddelse af Troldens Pung. Bonden tog imod Sønnen med aabne Arme, og da Svend havde fortalt alle sine Gjenvordigheder, søgte den Gamle at overtale ham til at blive i Hjemmet og lade Prindsessen fare. Men det vilde Svend ikke indlade sig paa, thi baade holdt han meget af Kongens Datter, og dernæst

stolede han paa det Fremfagn, som Bjergmanden havde givet hans Moder. De gik da paa Raad sammen og kom overens om, at de først vilde blive ved at ryste Bungen, til den havde givet Faderen saa meget, som han behøvede for Resten af sit Liv, derefter skulde Svend tage den og paany drage ud for at se, hvad Lykken havde betænkt ham.

Som sagt, saa gjort. Da Svend havde opholdt sig en Maanedstid i Hjemmet og var kommen til Helsen og Kræfter igjen, tog han Afsked og drog bort med Troldens Bung. Ligesom han stod færdig til Reisen, sagde den Gamle:

„Dov lidt, min Søn! Jeg har endnu en lille Foræring, der maaske kan blive Dig til Nytte. Da jeg kom hjem fra Lindormens D, fandt jeg i mine Lommer en Æblefjærne, som jeg plantede ude i vor Have. Den har skudt sig hurtigt iveiret og iaar for første Gang baaret tre Æbler; tag dem med Dig og forvar dem vel!“ Den Gamle gav ham Æblerne. De to vare store og røde, det tredie derimod lille og grønt.

„Du maa ikke selv spise Æblerne,“ sagde Faderen, „og især vogte vel paa det mindste, thi hvor ringe det end seer ud, er det dog bedre end de to andre og kan furere den Skade, som disse have gjort.“ Efter at den Gamle havde sagt dette, bød han Sønnen Farvel og gav ham sin Velsignelse.

Nu drog Svend atter paa Vandring. Da han kom til næste By, gik han ind i Kroen og blev der nogle Dage, medens han bestilte sig nye Klæder, kjøbte Heste og Bogne, saa kostbare og prægtige, at ikke Kongen selv havde Mage til dem. Han rystede ogsaa Bungen, til han fik sig en stor Sæt Penge. Derpaa drog han videre til

Buen, hvor Prindsessens Slot var. Han levede der i Overflodighed og fjørte ud hver Dag, paa samme Tid som Prindsessen.

Det kunde nu ikke vare længe, før Rygtet om en saa rig Mands Ankomst naaede op til Slottet. Kongen sendte Bud og bad ham til Selskab, og Svend viiste sig saa beleven i Ord og Lader, at han snart vandt Alles Hjerter, dertil øste han Penge ud med Gæmildhed, sendte baade Kongen og Prindsessen de kostbareste Foræringer, og tilsidst befandt han sig næsten daglig i deres Selskab.

Engang fjørte han ned til Stranden med dem, og Talen faldt da paa den smukke Udsigt, som fandtes fra dette Sted, ved hvilken Leilighed Prindsessen sagde, at hun ikke vilde bytte denne Plet bort for nogen Egn paa Jorderige, hvis der blot var en Skov, som kunde give Skygge for Solheden. Da Svend hørte dette, lod han alle Byens Gartnere kalde op til sig og betalte store Pengesummer, for at de skulde skaffe Prindsessens Indlingssted beplantet med Træer til næste Dag. Han gif derefter op til Slottet og fik Kongen og hans Datter til at fjøre ud med. Nu kan man nok tænke sig Prindsessens Glæde, da hun saae, at det Ønske, hun igaar havde gjort, og som hun holdt for umuligt, allerede var opfyldt idag.

Ved flige Opmærksomheder vandt Svend hver Dag i den skønne Prindsesses Dine, og der var Ingen, som gjenkjendte ham eller troede, at den fornemme Mand kunde være den Samme, som Kongen tidligere havde faldt for en Bedrager og jaget ud af Slottet.

Da Svend havde opholdt sig et Aars Tid i Hovedstaden og bestandig vundet i Kongens Gunst, men især

i Prindsessens, kan jeg tro, saa begyndte han at lade nogle Ord falde om sin Kjærlighed til hende. Kongen syntes nok om at saa sig en saa rig Svigersøn, men vidste dog ikke, hvorledes han skulde bære sig ad, paa Grund af det Løfte, han tidligere havde givet Ridder Peter. Da han længe havde været uenig med sig selv herom, gik han paa Raad med en gammel Hofmand, og denne fik Kongen til at fastsætte som Betingelse, at Den af de to Beilere, der kunde udrede saa stor en Sum, som Landets Gjæld beløb sig til, skulde saa Prindsessen. Da Svend hørte dette, blev han glad. Han lod sig vise det Kammer, hvori Kongen ønskede at Pengene skulde ligge; da Aftenen kom, gik han derind og begyndte at ryste Pungen, saa længe indtil den forlangte Sum var tilveiebragt. Nu vidste han da, at Prindsessen tilhørte ham, men hvad han mindst tænkte paa, var, at Ridder Peter listede sig ind i Værelset til ham, snappede Pungen, da Svend lagde den fra sig, og forsvandt med den, ligesaa ubemærket som han var kommen. Han gik derpaa ind i et andet Værelse, og da han havde lagt Mærke til, hvordan Svend kom til Penge, prøvede han det samme og blev ved dermed, til han ogsaa havde faaet den forlangte Sum ud af Pungen. Saa snart dette var skeet, gik han ind til Kongen og fortalte ham, at Svend var en stor Trolldmand, og at han skaffede sig sin Rigdom tilveie ved Hexeri, endelig fremviste han til Bevis herfor den stjælnede Pung og lovede, at Kongen skulde saa den til Arv og Gie, hvis han til Gjengjæld vilde give ham Prindsessen. Kongen blev ligesaa forbauset som glad herover og gik paa Raad med Peter om, hvorledes de skulde bære sig ad for at blive af med Svend.

Da det nu blev Morgen, sagde Kongen til Svend: „Du har rigtignok løst dit Løfte og skaffet Pengene tilveie, men som Du seer, har Ridder Peter ogsaa bragt en lignende Sum, og jeg vil derfor sætte Dig en ny Betingelse. Oppe paa Loftet ligger der syv Tønder Hvede og syv Tønder Rug i een Dynge, dem skal Du skille til imorgen, saaledes at hver Kornsort kommer for sig; kan Du gjøre det, skal min Datter høre Dig til.“

Herover blev Svend meget bedrøvet, og endnu mere da han erfarede, at Pungen var borte. Han søgte hele Dagen efter den, og om Aftenen blev han ført op i Kammeret til Kornbygningen, som han skulde skille. Medens han sad der, hørte han Folk underneden tale om Prindsessens Bryllup, der skulde staa næste Dag, og hvorledes de gjorde alting istand til Gildet. I sin Sorg over de Gjenwordigheder, som bestandig fulgte ham, gav han sig til at græde og tænkte paa at undlive sig, for nu var da alting tabt, og han vilde ikke overleve den Skam at se sin Modstander seire. Men just som Svend allerbedst sad, syntes han, det begyndte at rumstere henne i Kornbygningen. Maanen skinnede ind paa Loftet, og han saae ved dens Lys, at Hveden og Rugen langsomt skilte sig ad, hver i sin Bunke.

Det var Myrerne, som han smuldrede sit Brød til, dengang han drog ud paa Vandring, og som havde lovet ham, at de nok skulde gjengjælde hans Godhed, naar Tiden kom. De vare nu allesammen frøbne op paa Loftet, og enhver lille Myre gif fra Dynge til Dynge med sit Korn paa Ryggen. Nogle af dem stode og læsfede paa, Andre toge imod Kornene, og saadan bleve de ved at arbeide hele den lange Nat, til Dynge mod Morgenstunden var adskilt, da laa Rugen for sig og

Hveden for sig. Da de vare færdige, sad der en lille Myrekonge øverst oppe i Hvededynngen og spurgte med en fin Stemme, om han nu var fornøiet.

„Nei,“ svarede Svend, „jeg er ikke rigtig fornøiet, før jeg faaer min Fingerhætte igjen, men det er da umuligt, at I kunne skaffe mig den.“

Myren løb bort, og Svend, der havde vaaget hele Natten for at se, hvor rast Arbeidet gik fra Haanden, faldt i Sovn af Træthed, men da han vaagnede igjen, laa ganske rigtig Fingerhætten ved hans Side. Nu var han rigtig glad. Han gik op og ned ad Gulvet og sang, saa det rungede igjen, og da der kom Bud fra Kongen, fandt de Arbeidet fuldført.

Medens dette skete, havde Ridder Peter, saa snart han om Morgenens savnede sin Fingerhætte, været henne i Svends Bolig for at søge efter den, men han fandt ikke andet end de tre Øbler, som Svend havde faaet til Foræring af sin Fader, da han sidste Gang drog bort fra Hjemmet. Peter tog de to smukkeste Øbler med sig, og da det just var paa den Tid af Aaret, hvori disse Frugter ere en Sjeldenhed, sendte han dem op paa Slottet som en Gave til Kongen og Brindsessen. Det mindste Øble derimod, som var grønt og saae uanseeligt ud, lod han ligge. Kongen og hans Datter spiste Øblerne, og lidt efter blev Peter kaldt ind for at vise det forsamlede Hof sit Kunststykke med den uudtømmelige Pung. Han tog da Pungen frem og lod den først gaa fra Haand til Haand blandt alle de Tilstedeværende, men hvad han ikke tog sig iagt for, var at Svend imidlertid havde gjort sig usynlig og i en Fart taget Pungen til sig og byttet den med en anden af samme Udseende. Følgen heraf blev, at Peter ikke kunde skaffe

en eneste Stilling tilveie. Han rystede og rystede Bungen af alle Kræfter, lige meget kom der, saa at Kongen blev yderlig forbitret og troede, at han vilde have ham tilbedste.

Det var dog ikke det værste, der skulde hændes den stakkels Synder. Medens Kongen og Prindsessen sad imellem Hofmændene, begyndte deres Næser at vore og forlængedes i saa Dieblikke saaledes, at Enhver, der saae dem, ikke kunde bare sig for at le. Det kom af Troldæblerne, som Peter havde sendt dem, og som de havde spist om Morgenens. Der blev nu en almindelig Larm og Skrigen paa hele Slottet. Peter blev truet med den haardeste Straf, hvis han ikke strax paa Timen gif til Bekjendelse om, hvordan det forholdt sig baade med Øblerne og med Bungen. Han nødtes nu til at vedgaa alt, og saaledes kom Kongen til Kundskab om hans hele Ugudelighed, og hvorledes han havde handlet imod Svend. Der blev strax skiftet Bud efter Svend, der igjen var gaaet op paa Loftskammeret og pønsede paa at lade Kongen undgælde lidt for al den Tort, der var bleven ham tilføiet. Da han altsaa kom ned i Forsamlingen, indrømmede han vel hvad Peter havde bekjendt, men sagde tillige, at han nu var tilfjends at tage hjem til sin Fødestavn og at overlade Prindsessen til hvem Kongen fandt for godt at give hende. Den ulykkelige Konge tiggede og bad ham med grædende Taarer, at han idetmindste vilde være saa naadig først at hjælpe dem af med de lange Næser. Prindsessen bad ogsaa saa ynkeligt for sig, at Svend ikke kunde modstaa længer. Han gif da hjem efter det grønne Øble, gav Fader og Datter hver sin Deel deraf, og næppe havde de spist et Stykke, før de atter fik deres forrige Skabning tilbage.

Kort at fortælle: Svend fik Brindsessen, som Bjergfolkene havde spaaet, og de levede mange Aar i Herlighed og Glæde. Men Ridder Peter blev fastet i Ormekulen.

Klaus Soldat.

Der var engang en Konge, som ønskede at vide, hvad det var for et Foster, hans Dronning gif med. Han lod derfor hente en Kone, der kjendte til de sorte Runster, og hun spaaede ham, at Dronningen skulde føde to Brindsesser til Verden. Hun sagde tillige, at han vel maatte vogte sig for at lade dem komme ud under aaben Himmel før deres syvende Aar. Da nu Tiden var omme, gif Spaakvindens Fremfagn i Opfyldelse, og Kongen udvalgte nogle fornemme Hofmænds Fruer til at amme Brindsesserne og til at passe paa, at de ikke kom i fri Luft. Nogle Aar efter drog han i Krig og blev borte fra Landet i flere Aar.

En Dag sad Brindsesserne ved Vinduet og saae ud i Haven. Da de i nogen Tid havde seet, hvor smukt Træerne og Blomsterne stode derude, og hvor smukt Solen skinnede, fik de Lyst til at komme ned i Haven og bleve ved at bede deres Ammer saa længe, til disse endelig fulgte med dem ud af Slottet. Men aldrig saa snart vare Brindsesserne komne udenfor Borten, før de paa eengang forsvandt, og det var ikke muligt at opdage noget Spor af dem. Herover blev der stor Sorg og Bedrøvelse paa Slottet, og Dronningen lod strax et Bud reise til Kongen for at melde ham den sørgelige

Tidende. Kongen hørte da op at friges og drog hjem igjen. Han sendte Bud omkring i hele Landet for at søge efter sine Døtre og lovede en stor Belønning til Den, som kunde finde dem. Tilslidst bestemte han, at den Mand, der bragte Prindsesserne tilbage, skulde faa En af dem til Hægte.

Paa samme Tid var der en Soldat og en Hovedsmand, som havde tjent Kongen i Krigen og faaet deres Afsted, da der blev Fred. Soldaten hed Klaus og levede i smaa Omstændigheder; han boede i Huset hos en gammel Enke, der tog ham til sig, fordi Klaus og hendes Mand havde været Krigskammerater. Medens nu Kongen gif og søgte om Prindsesserne, drømte Klaus to Nætter efter hinanden, at han og Hovedsmanden droge ud og fandt dem.

Dagen derpaa gif han op til Kongen og fortalte ham sin Drøm. Kongen blev meget glad herover, gjen- tog sit tidligere Løfte og sagde til Klaus, at han skulde gaa hen og faa fat i Hovedsmanden, for at de kunde begiive sig paa Reisen. Hver af dem fik ogsaa en ny Klædning, en Hest og en Pose Penge, og det blev bestemt, at de skulde drage ud i Verden næste Dag. Men om Aftenen bortspillede Hovedsmanden alle de Penge, han havde faaet, saa at de Begge maatte reise for Soldatens Penge.

De droge nu omkring i mange Dage uden at finde noget Spor af dem, de søgte. En Morgen kom de ind i en stor Skov og traf en gammel Kone, som sad under et Træ. Det var den Samme, der engang spaaede Prindsessernes Skjæbne, og som nu havde godt ifinde mod Kongen for den rigelige Belønning, hun dengang fik. Da hun saa Klaus og Hovedsmanden komme

ridende, spurgte hun, hvor de skulde hen. Klaus fortalte hende deres Grinde.

„Da træffer det sig heldigt nok,“ sagde Spaaekjællingen, „for I ere just paa ret Vei til at finde dem, I søge. Saa snart I komme ud af denne Skov, vil I se et stort Bjerg foran Jer; der bo Prindsesserne. Troldkongen, som har fanget dem, er reist til Bryllup og kommer først tilbage om tre Døgn. Mere kan jeg ikke sige. Drag nu afsted igjen.“

Klaus og Hovedsmanden bleve glade herover. De skyndede paa deres Heste, det bedste de kunde, og naaede ogsaa snart til Bjerget, som Spaaekjællingen havde betegnet dem. Oppe paa Toppen laa et stort Slot. Søilerne vare af Fiskebeen og Ibentræ, men Taget var af Guld. Foran Porten laa en Røgle, saa svær, at de ikke kunde løfte den. Efter at de længe forgæves havde søgt om Indgangen til Slottet, bleve de nødte til at krybe ind gjennem et Vindue. De gik nu omkring i alle Værelser og saa sig om uden at møde noget Menneske; ikke heller fandt de Levnetsmidler. Da Begge vare hungrige efter Reisen, besluttede Hovedsmanden at gaa ud i Marken for at se, om han ikke kunde faa fat i et Stykke Vildt. Klaus gjorde imidlertid Ild paa Skorstenen, men det blev Aften og Morgen igjen, uden at Hovedsmanden vendte tilbage, og Soldaten indsaae tilsidst, at han ikke længer kunde gjøre Regning paa sin Kammerat. Medens han sørgede herover, gik han omkring fra det ene Værelse til det andet og kom endelig til en stor Robberport, som han ikke havde seet før. Saa snart han bankede paa Porten, sprang den op, indenfor var der en mørk Gang.

„Hvem kan vide, hvor den fører hen,“ tænkte Klaus

og besluttede at gaa derind, men først lagde han sig paa Knæ og læste sit Fadervor; derpaa gik han ind i Gangen, og da han var kommen nogle Skridt fremad, sank han pludselig mange hundrede Favn ned under Jorden, i en dyb Kjælder, men han slog sig ikke og kom heller ingen Skade til, fordi han først havde læst sit Fadervor. Nede i Hulen sad der en stor Steen i Loftet, den gav et Skin fra sig, saa klart som Solens, og Klaus saae to Piger sidde paa en Forhøining og spinde Hør af Guldtene. De bleve meget forundrede ved at se Soldaten og spurgte, hvor han kom fra. Klaus sagde, at han var bleven sendt fra Kongen for at søge efter to Prindsesser, og at han havde faaet Anvisning paa, at de skulde bo her i dette Slot.

„Ja, det er os,“ sagde den Ene. „Men hvordan tænker Du vel paa at faa os herfra?“

„Na!“ sagde Klaus, „har Vorherre hjulpet mig saa længe, hjælper han mig vel ogsaa denne Gang.“

„Det vil holde haardt alligevel,“ sagde Prindsessen, „for imorgen kommer Troldekongen fra Bryllup, og han har tolv Mands Bid og tredive Mands Styrke. Kan Du løfte det Sværd, som hænger der paa Væggen?“

Klaus gik hen til et stort Slagsværd, men det var ham ikke muligt at rokke det.

„Det veed jeg Naad for,“ sagde den anden Prindsesse. „Bag Hovedgjærdet af Troldekongens Seng hænger en lille Flaske, som han drikker Styrke af, lad os se, om han har glemt at tage den med sig.“

Flasken hang der rigtig nok, og da Soldaten havde drukkert een Gang af den, begyndte han allerede at kunne rokke Sværdet, næste Gang han drak, løftede han det

ned fra Knagen, og da han havde druffet tredie Gang, kunde han haandtere det saa let som en Brødkniv.

Prindsesserne gave ham nu noget at leve af, og næste Morgen stillede han sig bagved Døren, med Sværdet i Haanden, og ventede paa Troldekongen.

Denne kom lidt efter, susende og brusende, og raabte, idet han traadte ind af Døren:

„Jeg lugter Kristenblod. Hvem har været her, mens jeg var borte?“

„Det skal Du faa at fornemme,“ sagde Klaus og huggede Hovedet af Kongen. Men ligesaa hurtigt som han gjorde dette, fløi Hovedet atter paa Halsen, og han kunde ikke faa Bugt med Trollden, før Prindsessen havde taget noget Afse i sit Forklæde og fastet det paa Halsen, idet den blev overhugget. Saaledes besejrede han Troldekongen, men de vare endnu ikke frelst og vidste intet Raad til at komme op af Hulen.

Medens de spiste til Middag, fortalte Klaus, at han havde havt en Kammerat med sig, som Dagen iforveien var bleven borte for ham. Da Prindsesserne hørte dette, sagde den ene, at han vist var bleven forheret af Troldens Søn, der holdt Vagt i Marken udenfor Slottet.

„Men vi kan nok faa ham frelst igjen,“ sagde hun. „Jeg veed, at Troldekongen har en Fløite i sinomme, som han pleiede at blæse i, naar han ønskede noget udført af de Kristenmennesker, som bleve forgjorte her i Slottet.“

De søgte nu efter Fløiten, og da Klaus havde blæst lidt i den, hørte han ganske rigtig Hovedsmandens Stemme ovenfor Hullet. Soldaten raabte op til ham, at han skulde se at finde en Kurv og et Stykke Reb og fire det ned i

Hulen. Da Hovedsmanden havde gjort dette, satte Klaus først den ene Brindsesse i Kurven og lod hende drage op af Hulen. Kurven blev firet ned igjen, og den Anden kom ogsaa lykkeligt op, men tredie Gang fyldte Klaus Kurven med Steen, fordi han ikke ret stolede paa Hovedsmanden, og det gik netop som han havde tænkt sig: da Kurven var kommen et godt Stykke iveiret, gav Hovedsmanden Slip paa Tovet, saa at Kurven styrtede ned og knustes i mange Stykker.

Da nu begge Brindsesser vare komne op for Dagens Lys, traf Hovedsmanden sin Sabel og truede dem med Døden, dersom de nogensinde sagde andet, end at han havde frelst dem. Han drog derpaa tilbage til Kongens Slot, og der var stor Glæde i det hele Land over Brindsessernes Frelse.

Imidlertid gik Klaus om nede i Hulen. Det saae galt ud for ham, eftersom han ingenting havde at leve af og heller ikke vidste, hvordan han skulde bære sig ad for at komme op af Hulen. Da han havde gaaet omkring dernede i to, tre Dage, kom han af en Hændelse til at blæse i Endestykket paa Troldens Fløite, og næppe var det skeet, før der pludselig stod en lille Dværg foran ham og spurgte, hvad han befalede. Soldaten blev meget forstræffet, men tog dog Mod til sig og sagde, at han gjerne vilde have lidt at spise.

„Det er snart bestilt,“ sagde Dværgen, og i samme Dieblis stod der et dækket Bord midt i Hulen, besat med Spise og Drikke.

„Det var nu godt nok,“ tænkte Klaus. „Den Karl lader ikke til at være saa ueffen, hvor lille han end er.“

Han gav sig til at spise og drikke, og da han var

bleven mæt, fløitede han atter paa Dværgeren og spurgte, om han kunde hjælpe ham op af Hulen.

„Det er snart bestilt. Hæng Dig blot fast paa min Rng.“

Klaus gjorde det, og strax efter stode de oppe i Slottet.

„Er der mere, Du ønsker?“

„Ja, jeg vilde gjerne saa snart som muligt være hjemme. Kan Du hjælpe mig dertil, skal Du have Tak.“

„Ja, hvorfor ikke det. Hæng Dig blot paa min Rng og hold fast.“

Dværgeren løb nu afsted med ham, gjennem Mark og Skov, saa hurtigt, at de allerede samme Dags Aften kom til Slottet.

„Nu skal Du have Tak for det første,“ sagde Soldaten. „Naar jeg trænger til Dig igjen, skal jeg nok kalde paa Dig.“

„Ja, Du behøver blot at blæse i Fløiten,“ sagde Dværgeren. „Saa længe Du har den, maa jeg lyde Dig.“

Derpaa forsvandt han, og Klaus gik hjem og boede atter hos den gamle Kone, i hvis Huus han tidligere havde opholdt sig. Hun blev forundret ved at se ham og spurgte, hvor han havde været henne i al den Tid. Han sagde, at han havde reist i fremmede Lande, og spurgte om, hvad Nyt der imidlertid var skeet i Hjemmet. Hun fortalte, at Brindsesjerne vare komne tilbage, og at Hovedsmanden, som havde frelst dem, nu snart skulde ægte den Gne, men at Bryllupet var blevet udsat, saa længe indtil Guldsmeden havde forfærdiget dem hver en Teen, Mage til den, de spandt paa nede i Trolbehulen.

Da Klans fik dette at høre, blev han glad. Han gik hen til Guldsmeden, gav sig ud for Svend og spurgte, om han ikke kunde faa Arbejde. Mesteren tog ham i Tjeneste, og da han fortalte ham om de to Guldtene, som Kongen havde bestilt, og som han ikke kunde faa udarbejdede saa kostbare og kunstige, som Prindsesserne ønskede dem, sagde Klaus til ham:

„Na, ikke andet, den Sag paatager jeg mig, til imorgen tidlig.“

„Det var et stort Ord,“ sagde Guldsmeden, „og jeg gad nok se derpaa, før jeg troer det.“

Klaus fik nu et Kammer for sig selv og lagde sig til at sove. Genimod Dagningen tog han Fløiten frem og blæste i den forkeerte Ende, hvorpaa strax Dværgerne indfandt sig.

„Kan Du hente mig de to Tene, som Prindsesserne spandt Hør paa nede hos Troldekongen?“ spurgte han.

„Det er snart bestilt,“ svarede den Lille og forsvandt.

Strax efter kom han tilbage med begge Tenene, og Klaus lod ham gaa sin Vej igjen. Han pubsfede nu Tenene lidt af og bragte dem ind til Guldsmeden. Mesteren blev sjæleglad herover og sagde til Klaus:

„Efterdi Du har gjort dette Stykke Arbejde, og det paa saa kort Tid, maa Du ogsaa være den bedste Guldsmed, der findes i denne Verden, og jeg vil tage Dig med op til Kongen, for at Du selv kan levere ham Tenene.“

De gik altsaa op paa Slottet, og da Prindsesserne saa de to Guldtene, gjenkjendte de baade disse og Klaus, men de turde alligevel ikke lade sig mærke med noget, fordi de havde svoret Høvedsmanden Tavsshed.

Kongen blev nu meget glad over, at der ikke var mere i Veien for Bryllupet, og indbød baade Guldsmeden og Klaus til at spise deres Middagsmad oppe paa Slottet. Da de havde spist, sagde Kongen til Klaus:

„Siden Du er en saa duelig Mester, maa Du vel have reist meget i fremmede Lande og seet mange mærkværdige Ting i dine Dage. Fortæl os noget derom.“

Klaus var villig hertil og fortalte hele Historien om, hvorledes han havde frelst Prindsesserne og nær mistet Livet for deres Skyld. Da de to Prindsesser hørte dette, kunde de ikke bære deres Hemmelighed længer. De løb hen til Klaus, toge ham om Halsen og kysjede ham, og saaledes blev Hovedsmandens Forræderi opdaget. Klaus fik den ene Prindsesse til Kone, og Kongen lod til Straf Hovedsmanden sætte ind i en Pigtonde og rulle ned af Bolbjerg Dos.

Hans fra Aabjerg.

Paa Aabjerg, i Ringkjøbing Amt, boede der engang en Herremand, som efter sin Død spøgede saa forfækkeligt, at Ingen i Gaarden kunde have Ro for ham. Den fløge Præst fra Hammerum var flere Gange bleven kaldt til, for at skulle se at faa ham manet ned i Mosen, men skjøndt Præsten var vel bekendt med sligt, kunde han dog ikke bringe Spøgelsen længere end ud paa Madum Fælle; saa snart det kom ind i Mosen, løb det sin Vej igjen.

Nogle Aar efter kom der en Gaardskarl, som hed Hans, til at tjene paa Abjerg. Da Folkene den første Aften fortalte, hvorledes det stod sig med Herremanden, sagde han, at det ikke havde stort at sige, og forsikrede, at han var Karl for at bringe den Døde til Ro. Fruen gav ham med Glæde Lov til at mane Herremanden, og Hans gik ned til Smeden og lod sig gjøre en Jernhandske. Den tog han paa, svøbte et hvidt Lagen omkring sig og ventede om Natten paa Gjengangeren. Det varede ikke længe, før Herremanden kom. Saa snart Hans saa ham, gik han hen til ham og sagde Godaften.

„Hvem er Du,“ spurgte Spøgelsen, „og hvad gaaer Du her og lurver efter?“

Hans svarede: „Jeg er kun en fattig Vølfskarl, som gaaer igjen efter min Død, fordi jeg engang har stjaalet tre Mark fra min Frue og gjemt dem herude bag Ladeholpen.“

„Du er vist ikke rigtig død,“ sagde Herremanden. „Ræk mig din Haand.“

Hans rakte ham Haanden med Jernhandsken, som Herremanden trykkede næsten flad.

„Jo, død kan jeg rigtignok mærke Du er,“ sagde han. „Følg nu med mig, saa skal jeg vise Dig, hvad jeg gaaer efter.“

De gik ind i Stalden, op i en gammel Baas.

„Se her,“ sagde Herremanden og pegede paa Jorden, „under den Steen der har jeg sat en Robbertjedel, fyldt med Penge, som jeg i levende Live tog fra mine Bønder. Saa længe den bliver staaende, kan jeg ingen Ro faa i Graven. Løst engang Stenen op, saa skal Du se.“

„Nei, gjør det selv,“ sagde Hans, „for hvis jeg fik noget at bestille med Eders Penge, kunde jeg maaske ogsaa komme til at gaa igjen for dem og saaledes ikke blive forløst før Verdens Ende.“

Herremanden maatte da selv til at løfte den tunge Steen iveauet, og Hans mærkede sig Stedet, hvor Skatten laa skjult.

Da de vare færdige og havde lagt Stenen over Skatten igjen, sagde Herremanden:

„Nu galler Hanen, og det er paa Tide at vi komme tilbage. Lad os følges ad til Kirkegaarden.“

Hans gik med. Da de kom til Kirken, sagde Herremanden:

„Jeg skal hjælpe Dig ned i Graven inat, saa kan Du hjælpe mig imorgen.“

„Nei,“ sagde Hans, „Væ den, som Væ bør. I har været en fornem Herre, jeg derimod en ringe Tjener, lad mig derfor hjælpe Eder først.“

De gik altsaa hen til Herremandens Grav, og Gjenfærdet sagde:

„Uh, dit Skarn! jeg mærker nok, Du har narret mig, ræk mig Haanden til Afsked.“

Hans rakte Jernhandsken frem, men denne Gang var han saa klog at trække sine egne Fingre ud af den. I samme Dieblis galede Morgenhanen, og Herremanden sank ned i Graven uden at beholde andet af Hans end Jernhandsken.

Næste Dag gik Karlen op til Fruen og fortalte hende det, som Herremanden havde betroet ham. Robberkjæden blev opgravet og Skatten deelt mellem Bønderne.

Hans fik til sin Part en anseelig Belønning, og

fra den Nat havde Gjenfærdet Ro i sin Kiste og kom aldrig oftere tilbage.

Karens Søn.

I Landsbøen Erritsø ved Fredericia boede engang en fattig Kone, som hed Karen, hun ernærede sig ved at spinde for Folk. Da hun en Aften sad inde ved Koffen, stod der pludselig en lille Mand foran hende og spurgte, om hun vilde følge med og hjælpe hans Kone. I Erritsø var det dengang slemt med Bjergfolk, man kunde tidt se dem ved høilys Dag gaa til og fra deres Kuler, men de gjorde ingen Fortræd og passede sig selv, hvorfor Bønderne ogsaa lod dem være i Fred. Konen vidste altsaa strax, hvem hun havde for sig, og da Bjergmanden lovede, at hun ikke skulde gjøre sit Arbejde for intet, slukkede hun Lyset, lukkede Huset og fulgte ham ned i Hulen.

Her opholdt hun sig en Maaned hos Bjergfolkene og hjalp den syge Kone, saa godt hun kunde. Derpaa førte Bjergmanden hende tilbage igjen og spurgte, hvad hun vilde han skulde forskylde hende med. Konen sagde da, at hun selv ikke trængte saa meget til hans Hjælp, men at hun havde en lille Søn, som var sat ud hos Fremmede, ham vilde hun gjerne, at Bjergmanden skulde tage sig af."

"Det skal ske som Du siger," sagde Trollden. "Tag din Dreng hjem til Dig, der har Du Penge til at føde ham for; naar han bliver stor, skal jeg hjælpe ham frem."

Bjergmanden tog en Haandfuld Kul op af Jorden og gav den til Karen. Derpaa forsvandt han. Men da den fattige Kone kom hjem, saae hun, at Kullene vare blevne til Sølvskillinger. Hun tog nu Sønnen, der hed Jakob efter sin Fader, hjem til sig og gav ham den Lærdom, hun bedst kunde. Det tegnede alligevel ikke til, at Drengen skulde blive til noget, han gad ingenting bestille og holdt meest af at drive omkring i Skoven og nede ved Stranden. Karen klagede i sit stille Sind tidt herover og meente, at det ikke var synderlig bevendt med Bjergmandens Løfte.

Det skete da, at Jakob, efterhaanden som han voksede til, blev ualmindelig stor og stærk. Ingen i hele Byen kunde staa sig for ham, og alt, hvad han tog fat paa, gik istykker under hans Hænder. En Dag sagde Karen til ham, at han skulde gaa ned til Skovfogden og bede om en Armfuld Brænde. Da Drengen kom derned, sagde Fogden, at han maatte tage saa meget som han kunde bære af Brændestabelen, der stod i Tøften bag Huset. Jakob laante da et Stykke Reb, dette slog han om hele Stabelen og bar den hjem, til stor Forundring for Skovfogden, der dog stod ved sit Løfte. En anden Gang blev han sendt ned i Byen for at hente et Brød og slog tilvæds med Bageren, at han skulde have alle hans Brød for intet, hvis han kunde bære dem hjem. Jakob bandt sit Stykke Reb om Brødene og bar dem hjem uden mindste Anstrengelse. Paa denne Maade underholdt han i flere Aar sin Moder, der var bleven gammel og ikke længere kunde se at spinde. Tilslidst blev Jakob dog kjed af dette Liv og sagde til Karen, at nu vilde han drage ud i Verden og se, om han kunde fortjene nogle Penge. Karen solgte da sit Huus og kom

paa Aftægt, men Jakob gif ned til en Kjøbmand i Byen og forlangte et Stykke Jern.

„Hvad vil Du bruge det til?“ sagde Kjøbmanden.

„Jeg vil gjøre mig en Vandringsstok deraf,“ svarede Jakob.

„Hvor meget troer Du at behøve?“

Jakob pegede paa det største Stykke, der fandtes, og meente, at han deraf tilnød kunde faa sig en lille Spadserestok.

„Ja, kan Du løfte det,“ sagde Kjøbmanden, „saa maa Du tage det med uden Bederlag.“

„Det er et Ord,“ sagde Jakob. Han kastede det svære Stykke Jern op paa Skulderen og gif sin vei.

Da han kom ud til Smeden, var der hverken Ambolt eller Hammer, som kunde holde til ham, medens han smedede paa Jernet, og det varede længe, inden han fik Stokken færdig. Derpaa gif han hjem og tog Afsked med sin Moder. Karen gav ham en god Mellemmad med, saa drog Jakob ud i Verden. Han vandrede nu i mange Dage, bestandig sønderpaa, til han kom ind i et fremmed Land. Her saae han en Morgenstund en Karet med fire Heste kjøre hen ad Landeveien. Inde i Vognen sad en Prindsesse og græd. Da de havde kjørt lidt, holdt Vognen stille, og Prindsessen steg ud. Hun var klædt i Sort og saa overordenlig deilig, at Jakob aldrig havde seet hendes Mage. Han gif hen og spurgte, hvorfor hun græd. Prindsessen svarede, at hun var den ulykkeligste Skabning i Verden, fordi hun skulde gives hen til en stor Lindorm, som havde forlangt hende af Kongen, hendes Fader, med den Trusel, at hvis hun ikke kom, vilde hele hans Rige blive ødelagt. Prind-

sessen bad Jakob skynde sig bort, fordi hun hvert Dieblif kunde vente Lindormen.

„Na nei,“ sagde Jakob, „jeg har nok Lyst til først at se lidt paa den Lindorm. Maaske han lader sig tale tilrette.“

Han tog Prindsessen under Armen og gif et Stykke Bei med hende, til de kom ud i en stor Mose, hvor Lindormen boede. Saa snart Udyret hørte dem, peb og hylede det og spurgte Jakob, hvordan han turde vove at lade sig se her.

Der begyndte nu en drabelig Kamp imellem dem, og skete det saaledes, at Jakob lagde Ormen øde med sin Stok. Prindsessen blev hjæleglad herover, faldt ned paa sine Knæ og takkede ham og spurgte, hvormed hun kunde gjengjælde, at han havde frelst hendes Liv. Jakob sagde, at han ikke vilde have anden Gjengjæld, end at hun skulde være hans Kone. Det blev da aftalt imellem dem, at han den næste Dag skulde forlange Prindsessen til Ægte af Kongen. Derpaa kjørte hun bort.

Den følgende Morgen gif Jakob op paa Slottet og blev meget vel modtagen, men da han havde fremført sit Grinde og fortalt sin Herkomst, syntes Kongen dog, at en fattig Huusmandssøn var for ringe et Parti for hans Datter. I denne Forlegenhed kom Prindsessens Stedmoder ham til Hjælp. Det var hende, som havde sendt Lindormen ud, fordi hun var misundelig paa Steddatteren ved at se, hvor meget Kongen foretrak hende fremfor sine øvrige Børn. Da nu Jakob havde frelst Prindsessen, hadede hun ham og besluttede at volde hans Undergang. Hun fik Kongen overtalt til at love ham Prindsessen paa to Betingelser, som Stedmoderen vilde fremsætte, kunde han ikke opfylde disse, skulde han

til Straf lade sit Liv, og Prindsessen være fri. Jakob gik strax ind herpaa, og Dronningen fremsatte da, som den første Betingelse, at han med en Frist af et Aar skulde sige hende, hvor det fandtes, som var Skyld i den forrige Dronnings Død.

Jakob søgte Dag for Dag efter at komme til Rundskab herom, han gav sig itale med Alle, som havde tjent den forrige Dronning, men der var Ingen, som kunde give ham nogen Oplysning om hvad han ønskede. Saaledes var næsten Aaret gaaet bort, uden at han kom sit Maal nærmere. Hans Moder døde imidlertid, og da Jakob indsaae, at det vilde tage en sørgelig Ende med ham, besluttede han at tilbringe den Tid, han havde tilbage af den foreskrevne Frist, med at gaa hjem og bede en Bøn paa gamle Karens Grav. Da han kom til Erritsø, var alle Folk gaaede tilfængs og Kirkegaardsdøren lukket. Jakob maatte derfor klatre over Muren, og han vilde endda ikke have fundet Moderens Grav, hvis der ikke i det samme var kommen en lille Mand hen imod ham, som tilbød sig at vise ham Stedet. Det var den samme Trolld, hvis Kone Karen havde hjulpet.

„Naar Du nu kommer derhen,“ sagde Trollden efter at have betegnet ham Stedet, „skal Du tage det hvide Klæde med Dig, som ligger ved Siden af din Moders Grav, og ikke give det tilbage, før Den, det tilhører, har lovet at sige Dig, hvad Du ønsker at vide.“

Med disse Ord forsvandt Trollden. Det var Midnat og paa den Tid, da de Døde staa op og spøge paa Kirkegaarden. Efter at Jakob havde læst en Herrensøn paa Moderens Grav, reiste han sig og saae et Lighklæde ligge i Nærheden. Han tog det til sig og lagde det

sammen. Lidt efter, da Gjengangerne skulde ned i Gravene igjen, kom den Døde, som Vigflædet horte til, og som havde lagt det fra sig, medens han dansede udenfor Kirkedøren. Da han saa Jakob med Vigflædet i Haanden, begyndte han at true ham og forlangte sit Lagen tilbage, men Jakob var ikke saa bange af sig, han sagde, at Spøgelsen ikke fik Klædet, før han havde sagt ham, hvor det fandtes, der var Marsag i den forrige Dronnings Død.

„Det kan jeg ikke sige Dig strax,“ svarede Gjengangeren. „Men ved Siden af mig ligger der en Degn, som har været forfaren i de sorte Kunstter, han maa vide Besked derom, og jeg skal høre ham ad imorgen Nat ved denne Tid.“

„Saa narrer Du mig vel,“ sagde Jakob til ham.

„Nei,“ svarede Dødsingen, „Du kan stole paa mit Ord.“

Jakob lod ham nu saa Vigflædet tilbage, og da næste Nat kom, gik han atter ud paa Kirkegaarden for at vente paa Gjengangeren. Det varede ikke længe, før denne indfandt sig og fortalte, at den forrige Dronning var kommen af Dage, idet Kongens nuværende Gemalinde jagede hende en Stoppenaal ind i Hovedet, og at hun derefter havde draget Naalen ud og kastet den i Havet. Jakob blev meget glad herover og begav sig Dagen efter tilbage til Kongens Slot.

Da nu Tiden var forløben, som Dronningen havde bestemt, indfandt der sig en Mængde Hoffolk paa Slottet for at høre, hvordan Jakob vilde rede for sig. Han traadte da frem for Dronningen og sagde, at det, som havde været Skyld i den forrige Dronnings Død, havde hun selv kastet i Havet. Over disse Ord blev Dronningen

saa forstrækket, at hun næppe kunde holde sig opreist paa sin Stol. Uden at fordre nogen videre Forklaring, spurgte hun Jakob, om han da kunde løse den anden Betingelse og sige hende, hvad hun i dette Dieblif tænkte paa.

„Ja,“ sagde Jakob, „det kan jeg ogsaa. I tænker, at jeg maaske veed endnu bedre Besked om Dronningens Død, end jeg har sagt, og det er rigtigt nok, for det var Jer, der stak Stoppenaalen ind i hendes Hoved, saa hun døde deraf, og sliig Udaad blev bedreven, fordi I selv vilde herske i Landet.“

Da den onde Kvinde hørte dette, faldt hun baglænds om paa Gulvet og daanede.

Der opstod nu stor Larm blandt de Tilstedeværende. Saa snart Dronningen kom til sig selv igjen, blev hun tagen i Forhør og maatte tilstaa alt. Jakob fik Prindsessen til Rone, men den onde Stedmoder blev henrettet.

Bjergmandens Hammer.

Engang var der stor Hungersnød i Landet. Fattigfolk kunde ikke faa det nødvendige, og selv for de Rige blev det knapt nok. Paa den Tid boede der en fattig Huusmand ude paa Heden. En Dag sagde han til sin Søn, at han ikke kunde føde ham længer, og at han derfor selv maatte drage ud i Verden for at skaffe sig sit Underhold. Niels forlod da Hjemmet og gik sønderpaa.

Henimod Aften befandt han sig i en stor Skov og krøb op i et Træ, for at de vilde Dyr ikke skulde gjøre

ham Fortræd om Natten. Da han havde sovet en Timestid, maaske længer, kom der en lille Mand løbende hen imod Træet. Han var puffelrygget, havde frumme Been, et langt Skæg, en rød Hue paa Hovedet, og blev forfulgt af en Barulv, som anfaldt ham lige under Træet, hvor Niels sad. Den Lille gav sig til at skrige, han bed og fradsede og værgede sig, det bedste han kunde, men det forslog ikke, Barulven var hans Overmand og vilde have sønderrevet ham, hvis ikke Niels var sprungen ned fra Træet og kommen ham til Hjælp. Saa snart Barulven saa, at den havde to Mand for sig, blev den bange og flggtede ind i Skoven igjen.

Da sagde Bjergmanden til Niels: „Du har frelst mit Liv og gjort godt imod mig, til Gjengæld vil jeg ogsaa gøre Dig noget godt. Se her har Du en Hammer, alt hvad Du smeder med den, skal Ingen kunne gøre Dig efter. Drag nu din Vej, det vil gaa Dig bedre, end Du tænker.“

Ligesom Bjergmanden havde talt disse Ord, sank han ned i Jorden. Næste Dag drog Drengen videre og blev ved at vandre fremad, til han kom i Nærheden af Kongens Slot. Her gav han sig i Tjeneste hos en Smed. Nu skulde det just træffe sig, at der nogle Dage iforveien havde været en Tyv inde i Kongens Skatkammer og stjålet en stor Pøse Penge. Alle Byens Smede bleve derfor hentede op paa Slottet, og Kongen lovede, at Den, som kunde gøre den bedste og kunstigste Laas, skulde blive udnævnt til Hoffmed og ovenikjøbet faa en anseelig Belønning. Men denne Laas maatte være færdig i otte Dage og saaledes beskaffen, at den ikke lod sig opbryde.

Da nu Smeden, hos hvem Niels var i Lære, kom hjem og fortalte dette, fik Drengen Lyst til at prøve, om Hammeren ogsaa virkelig besad de Kræfter, som den lille Bjergmand havde sagt. Han bad Mesteren om Lov til at gjøre Laasen og lovede, at den skulde blive færdig til bestemt Tid. Hvorvel nu Smeden ikke havde store Tanker om Drengens Duelighed, tillod han ham dog at prøve paa dette Arbeide. Niels forlangte da et særskilt Værksted, lukkede Døren ilaas og gav sig til at hamre paa Jernet. Der gik en Dag, og der gik to, Mesteren begyndte at blive nysgjerrig, men Niels lod Ingen komme ind til sig, og Smeden maatte nøies med at staa udenfor og kigge igjennem Røglehullet. Arbeidet lyffedes alligevel langt bedre, end Drengen selv havde troet; uden at han forstod sig paa, hvordan det gik til, var Laasen færdig den tredie Dags Aften. Næste Morgen gik han ned til Mesteren og forlangte nogle Penge af ham.

„Igaar har jeg arbeidet strengt,“ sagde han. „Idag vil jeg holde mig lystig.“

Han gik nu ud i Byen og kom ikke tilbage til Værkstedet før langt ud paa Aftenen. Næste Dag gik det paa samme Maade, han dovnede, til Ugen var forløben. Mesteren blev vred herover og truede med at jage ham bort, hvis han ikke var færdig til bestemt Tid, men Niels bad ham blot om at være ved godt Mod og indestod for, at hans Laas nok skulde blive den bedste. Da nu Dagen kom, tog Niels sit Arbeide frem og bragte det op til Slottet, og det viiste sig, at hans Laas var saa kunstig og fiint udarbejdet, at den langt overgik alle de Dvriges, hvoraf Følgen blev, at Niels's Mester blev erkjendt for den Dueligste og modtog den

lovede Titel og Belønning. Smeden var meget glad herover, men han tilstod ikke for Nogen, hvem det var, der havde gjort den kunstige Laas. Han fik nu det ene Arbeide efter det andet af Kongen, lod Niels gjøre dem færdige og blev omsider til en rig Mand.

Imidlertid gik Rygtet fra Land til Land om den kunstige Laas, som Kongen havde for sit Skatthammer. Der kom Reisende langveis fra for at se den, og skete det da, at der en Dag ogsaa kom en fremmed Konge op til Slottet. Da han længe havde staaet og betragtet Arbeidet, sagde han, at den Mand, som kunde gjøre en saadan Laas, fortjente at komme til Agt og Ære. „Men hvor god en Smed han end er,“ tilføiede Kongen, „saa har jeg dog hans Mester hjemme.“

Han vedblev nu at prale saaledes, at Kongen tilbød sig at indgaa et Væddemaal med ham om, hvem der kunde udføre det kunstigste Stykke Arbeide. Smedene bleve hentede, og Kongerne bestemte, at de hver især skulde gjøre en Kniv. Den, som seirede, blev lovet en anseelig Belønning. Smeden fortalte Niels, hvad der var skeet, og bad ham prøve paa, om han kunde gjøre en ligesaa god Kniv som Laas. Niels lovede det, skjøndt hans sidste Arbeide ikke havde gavnet ham syn-derligt, Smeden var nemlig en gjerrig Mand og holdt ham saa knapt, at han undertiden ikke havde det, han kunde spise og drikke.

Nu traf det sig saaledes, at Niels, da han var gaaet ud for at kjøbe Staal til Kniven, mødte en Mand fra sin Hjemstavn, gav sig i Snak med ham og fik at vide, at hans Fader gik omkring fra Dør til Dør og tiggede og led Nød og Glendighed.

Da Niels havde hørt dette, bad han sin Mester om

Benge til at hjælpe Faderen med, men Mesteren svarede, at han ikke fik en Skilling, før han havde gjort Kniven færdig. Niels luffede sig derfor inde, arbejdede en Dagstid, og ligesom sidst havde han Kniven færdig uden egenlig selv at vide, hvordan det var gaaet til. Da saa Dagen kom, og Arbeidet skulde forevises, klædte Niels sig i sine bedste Klæder og gik med Mesteren op paa Slottet, hvor begge Konger ventede paa dem. Den fremmede Smed foreviiste først en Kniv, der var saa smuk og saa kostbart udarbejdet, at det var en Lyst at se, desuden var den saa skarp og velhærdet, at den kunde skære en Møllesteen igjennem lige til Diet, som om det havde været en Ost, og uden at Eggen i mindste Maade fløvedes derved. Niels's Kniv saae derimod ringe og uanseelig ud.

Kongen troede allerede, at han skulde tabe sit Bæddemaal, og gav Mesteren haarde Ord, da Drengen bad om Lov til at betragte den fremmede Smeds Kniv lidt nøiere. Efter at have staaet og seet paa den, sagde han:

„Det er et godt Stykke Arbejde, I der har gjort. Skam saa Den, der siger andet; men min Mester er dog Jeres Overmand alligevel, som I strax skal faa at erfare.“

Medens han sagde dette, tog han den Fremmedes Kniv og flækkede den paa langs, fra Spids til Skæft, med sin Kniv, saa let som man flækker en Vidiekviist. Kongerne vilde næppe tro deres egne Dine, men Følgen var, at den danske Mester blev erklæret for Seirherre og fik en stor Pose Benge hjem med sig.

Da nu Niels forlangte sin Betaling, nægtede Smeden at give ham noget, skjøndt han vidste, at den stakkels Dreng blot vilde have Bengene for at hjælpe

sin Fader. Herover blev Niels vred, gik op til Kongen og fortalte den hele Historie, at det var ham, der baade havde gjort Laasen og Kniven. Mesteren blev kaldt til, men han nægtede det altsammen og udskjældte Niels for en doven Dreng, som han havde taget til sig af Guds Naade og Barmhjertighed.

„Ja, den Sag skal vi nok faa Redelighed paa,“ sagde Kongen, som holdt med Mesteren. „Siden Du siger, at det er Dig, der har gjort den kunstige Kniv, og din Mester siger det samme, saa dommer jeg Jer imellem, at I hver især skulle gjøre mig en Sabel inden idag otte Dage; Den, som da kan gjøre den kunstigste, skal være min Mester, men Den, som taber, skal lade sit Liv.“

Niels var veltilfreds med den Dom. Han gik hjem, pakkede sit Tøi sammen og bød Farvel til Mesteren. Nu var denne i Knibe og vilde gjerne gjøre alting godt igjen, men Niels lod som om han ikke forstod det, han gik sin Vej og leiede sig ind hos en anden Mester, hvor han trøstlig begyndte at arbejde paa Sabelen.

Da nu den bestemte Dag kom, mødte de Begge paa Slottet. Mesteren fremviste først en Sabel, der var det kunstigste Arbejde, som noget Menneſke vilde se for sine Dine, og dertil indlagt med Guld og kostbare Stene. Kongen var meget fornøiet herover.

„Naa, lille Niels,“ sagde han, „hvad siger Du til den Sabel?“

„Na ja!“ sagde Drengen, „den er ikke saa gal endda, af en Juffer at være.“

„Kan Du vise Måge til den?“ spurgte Kongen.

„Jeg troer det,“ svarede Niels.

„Na, saa kom frem med din Sabel, hvor har Du den?“

„Jeg har puttet den ned i min Vestelomme,“ sagde Niels.

Der blev en almindelig Latter herover, som endnu forøgedes, da man saa Drengen tage en lille Pafke op af Vestelommen. Niels viklede en Klinge ud af Papiret, der var sammenrullet som en Uhrfjer.

„Her er mit Arbeide,“ sagde han. „Vil I skære Traaden over, Mester?“

Smeden var villig hertil. I det samme rettede Sabelen sig og slog ham i Ansigtet.

Niels tog da et Hefte af Guld op af den anden Lomme og skruede det fast paa Klingen, derpaa rakte han Kongen Sabelen, og alle de Tilstedeværende maatte nu tilstaa, at de ingensinde havde seet et saa udmærket Arbeide. Niels blev enstemmig erklæret for Seirherre, og Smeden gik til Bekjendelse, at Drengen ogsaa havde gjort Laasen og Kniven.

Kongen vilde i sin Forbitrelse strax have ladet Mesteren undlive, hvis ikke Drengen havde bedet om Naade for ham. Niels fik en stor Belønning for sin Sabel, og fra den Dag blev alt Arbeide paa Slottet overdraget ham. Han tog sin gamle Fader til sig og levede siden i Herlighed og Glæde, til han døde.

Gjengangeren.

Oppe i Landet boede der engang en rig Præst, som kun havde sig selv, en gammel Kone og sin Moder at sørge for. I samme By boede der ogsaa en Degn, som havde mange Børn og kun ringe Fortjeneste. Hans Familie led ofte Nød og havde ikke noget at spise.

En Aftenstund sad Degnen og raadslog med sin Kone om, hvad de skulde gribe til for at skaffe sig Livets Ophold, og han fik det Indfald at gaa over til Præstens og tage hans hvide Stud. Konen raadede ham vel fra dette, men Degnen vilde ikke lade sig sige. Da Aftenen kom, og det blev mørkt, tog Degnen sin Buløre, trak den hvide Stud ud af Præstens Stald, slagtede den og bar Kjødet hjem, men Huden og Hovedet lod han blive liggende paa Stedet.

Da nu Folkene næste Morgen kom op og saae, hvad der var skeet, løb de ind til Præsten og fortalte det. Præsten gav sig til at tænke efter, hvem Gjerningsmanden kunde være, og hans Mistanke faldt strax paa den fattige Degn. Han kaldte en af Degnens Sønner hjem til sig og spurgte ham, hvad de havde spist til Middag, men Drengen havde allerede i Forveien faaet Bested af Faderen, saa Præsten fik ikke noget at vide. Imidlertid var det ham om at gjøre at faa Bished i Sagen, han gik over til Degnens om Aftenen og bad ham om Lov til at sætte en Dragkiste ind i hans Huus paa nogle Dage, fordi der vilde komme saa mange Fremmede i Præstegaarden, at han ikke vidste, hvor han skulde faa Plads til dem. Degnen var villig til at modtage Dragkisten, skjøndt han tænkte sin Deel derved,

og sagde til sin Kone, da Præsten var gaaet: „Jeg vil aldrig være ærlig, hvis vor Præst ikke har andet for med den Dragfiste, end han lod sig forlyde med; men vil han narre mig, saaer jeg at se, om vi ikke kunne narre ham igjen.“

Degnens Mening var heller ikke saa feil, Præsten havde sat sin gamle Moder ind i Dragfisten og bedet hende lytte vel efter alt, hvad der blev talt om i Degnens Stue. Det varede ikke længe, før hun fik noget at vide. Om Aftenen kom en af Drengene ind i Stuen og sagde:

„Jeg er saa sulten, saa sulten, giv mig et Stykke af Præstens Stud.“

Den Gamle i Dragfisten hørte ethvert Ord og vidste nu, hvad hun vilde vide. Men da det blev Sengetid, sagde Degnen til sin Kone:

„Jeg synes, det rumsterer i Dragfisten, der er bestemt Rotter i den, lad os sætte den ud i vor Dam.“

„Ja nok!“ sagde Degnekonen.

De tændte da Lys og bar Dragfisten ud af Stuen. Da den Gamle, som laa i Risten, mærkede det, gav hun sig til at skrige og bad ynkkelig for sit Liv. Degnen løsne de nu Dragfistens Bagflædning, traf Præstens Moder frem og kvalte hende. I Skufferne fandt han en Mængde Sigtebrød og anden god Mad, som den gamle Kone skulde have levet af, medens hun laa i Dragfisten, men han fandt ingen Drikke, derfor stoppede han hende Munden fuld af Mad, saa det kunde se ud, som om hun var bleven kvalt deraf, og sømmede Bagflædningen fast igjen.

Anden Dagen derefter kom Præsten med to af sine Folk og sagde:

„Nu skal I have Tak for Huusrum; de Fremmede ere reiste, og jeg vil nok have Dragkisten tilbage igjen.“

Karlene bare den hjem, og aldrig saa snart vare de komne ind i Stuen, før Præsten tog Nøglen og lukkede op, for at saa at vide, hvad Nytte hans List havde bragt ham. Da han fandt sin Moder død, med Munden fuld af Mad, klagede han sig ynkkelig og holdt sig overbevist om, at han havde forarsaget hendes Død, fordi han havde glemt at give hende Drikke med i Kisten. Men herved var intet at gjøre, han besluttede at dølge det skete og lod Bud gaa omkring i Byen, at Vorherre om Natten havde kaldt hans gamle Moder til sig. Heri fandt Ingen noget besynderligt, siden Konen var gammel og svagelig.

Degnen vidste bedre Bessked. Han besluttede at føre sig den gamle Kones Død til Nytte. Altsaa gaaer han ind i Præstegaarden Natten før Begravelsen, skruer Ligkisten op, tager den gamle Kone ud og lægger nogle Steen i Stedet, for at Kisten ikke skulde synes Bærerne for let, men Liget tog han hjem med sig og gjemte det i Laden til den følgende Dag.

Nu traf det sig just, at han Morgenen efter gik ud i Marken for at søge efter et bortløbet Faar, da han i Nærheden af Præstens Have saa en Bisseskæmmer, som havde sat sin Kramkiste op paa Gjærdet og lagt sig til at sove ved Siden af den. Degnen listede sig til at figge ind i Kisten, og da han saa den fuld af Klæder og Linned, som han og hans Børn saa høilig trængte til, tømte han Kisten, men for at Skæmmeren dog skulde saa noget for noget, løb han hurtig hjem, hentede Liget ud af Laden og satte det ind i Skæmmerens Kiste. Derefter gik han sin Vej, nok saa rolig.

Da Solen stod op, vaagnede Kræmmeren, tog Kisten paa Ryggen og gik ind i Præstegaarden for at falbyde sine Varer. Folkene flokkede sig omkring ham, det var længe siden, at der havde været en Kræmmer i den Egn af Landet, og der var langt til Byen. Præsten kom ogsaa til og bød Kræmmeren ind i Stuen. Da skulde man have seet en Forfærdelse, idet Kræmmeren aabnede Kisten, og den døde Bedstemoder kom tilsynne, hende, som de troede vel forvaret i den sorte Jord. Præstekonen faldt om paa Gulvet og besvimede, og Præsten selv kunde ikke begribe, hvorledes det forholdt sig. Bispekræmmeren var ligesaa forbauset som de Andre, men da han saa, at Præsten gjenkjendte Liget, var han ikke seen til at forlange Erstatning og lod sig først stille tilfreds, efter at Præsten havde udbetalt ham hundrede Rigsdaler. Saa gik han sin Vej og smaalet over den Handel, men Præsten var ikke saa tilfreds; hvor skulde han vel gjøre af Liget, som allerede een Gang var blevet begravet?

I denne Nød kom han i Tanker om en gammel Hyrde, som boede ude paa Marken, og som var bekjendt for at gjøre alt hvad det skulde være for Penge. Til ham gik Præsten, for at han skulde skaffe ham af med den Døde. Hyrden hentede Liget og lovede at forvare Bedstemoderen saaledes, at hun aldrig oftere viiste sig igjen.

Men Degnen tænkte ved sig selv: „Siden den Gamle een Gang har bragt mig Nytte, kan hun maaske gjøre det igjen.“ Saa snart han fik opspurgt, hvor Præsten havde gjort af Liget, gik han ud til Hyrden og bad om Lov til at faa det af ham. Derpaa tog han den døde Kone i en Sæk og bar hende hjem.

Samme Dag havde de brygget Juleøl hos Præstens. Om Aftenen, da alle Folk vare gaaede i Seng, lister Degnen sig ned i Kjælderen og tapper Ølet af Ankeret paa lidt nær. Derpaa henter han den Døde og stiller hende ved Plankeret, med Tappen i Munden, saaledes at det kunde se ud, som om hun havde druffet Ølet. Om Morgen, da Pigen kom ned i Kjælderen og fik Øie paa den Døde, udstødte hun et høit Skrig og faldt baglænds om paa Jorden. Karlen kom ogsaa til, saa Øiet og skreg endnu høiere end Pigen.

Da Præsten hørte denne Støi, gik han ned i Kjælderen, og han var da ikke den mindst Forfækkede over atter at se den gamle Kone i sit Huus, saa meget mere, som han tænkte, at hendes Tilbagekomst var en Straf, fordi han havde voldet hendes Død. Her var da ikke andet for, end at han atter maatte ud til Hyrden og give ham en ny Sum Penge for at faa den Døde skaffet bort. Hyrden tog Øiet i en Pose og bar det over til Degnen, som aftalt var imellem dem. Da Degnens Kone saa Øiet, spurgte hun sin Mand om, hvilket Puds han nu havde i Sinde at spille Præsten.

„Det vil jeg betænke mig paa,“ svarede han. „Har den gamle Bedstemoder været os til Gavn før, saa finde vi vel ogsaa paa Raad denne Gang.“

Altsaa da Aftenen kom, tog Degnen Øiet paa Ryggen og bar det hen til Præstegaarden. Her gik han ind i Bryggerset, hvor Pigerne samme Dag havde bagt Brød til Julen. Han tog nu de største og bedste Brød, men et af dem skar han itu, stillede Øiet op ved Bordet og gav det et Stykke af Brødet i Munden, et andet i Haanden, for at det skulde se ud, som om den gamle

Kone selv havde spist Brødene. Derpaa gif han hjem med de andre Brød og forvarede dem.

Om Morgen, da Pigen kom ind og saae Liget, blev der den samme Støi som Dagen iforveien. Den ullykkelige Præst var nær ved at gaa fra sin Forstand. Han maatte ud til Hyrden igjen og lovede ham en ny Sum Penge for at skaffe den Døde bort.

„Det kommer an paa, om jeg kan,“ sagde denne. „Nu har jeg prøvet det to Gange, men det lader til, at den Gamle er min Mester. Derfor bliver det bedst, at I gaaer over til vor Degn og beder ham give mig en Haandsrækning. Hvis han lover at hjælpe, saa indestaar jeg for, at vi nok skulde saa den Døde saa godt forvaret, at hun aldrig kommer igjen og gjør Jer Uleilighed oftere.“

Præsten maatte da gaa over til Degnen og bede om hans Bistand. Først undslog Degnen sig for at befatte sig med denne Sag; men da Præsten vedblev at bede, lovede han det dog tilsidst, paa den Betingelse, at Præsten hvert Aar skulde give ham hundrede Rigsdaler til Hjælp i hans trange Kaar.

Det var rigtignok haarde Konditioner; men Degnen vilde ikke ringere. Til sidst lovede Præsten ham Pengene, og fra den Tid gjorde Liget ikke oftere Forstyrrelse i Præstegaarden, men fra den Tid havde Degnen ogsaa saa meget, at han kunde give sin Kone og sine Børn hvad de trængte til.

Brødrene fra Hornsyld.

Der boede engang en rig Gaardmandsenke i Hornsyld. Da hun blev gammel, skiftede hun med sine Sønner. Den Ældste fik Gaarden med Besætning og Redskab, den Yngste fik kun nogle Penge og en lille Lod op til Broderens Mark. Begge Brødre hed Lars, den Rige blev kaldt Storelars, den Fattige Lillelars. En Dag i Foraaret gik de ud for at pløie. Storelars spændte fire Heste for Ploven og lod dem kjøre af en Dreng. Lillelars havde kun een Hest og kjørte selv. Men han var alligevel glad og gik og sang til sit Arbejde. Da Storelars hørte dette, blev han vred og sagde til Drengen:

„Gud veed, hvad han synger for. Gaa over og sig til ham, at han skal tie stille; han gjør mine Heste bange.“

Da Drengen kom over til ham, svarede han, at den Fornøielse kunde han gjerne gjøre sin Broder, og tav; men nu fandt han paa at raabe: „Hyp, alle mine Heste!“ hver Gang han kom til Enden af Algeren. Storelars blev ogsaa vred herover, han troede, at Lillelars vilde spotte ham, tog sin Plovøge og slog Broderens Hest ihjel.

„Det var ikke kjønt gjort,“ sagde Lillelars, „for hvordan faaer jeg nu min Mark pløiet? Til Gjengjæld skal Du hjælpe mig med at trække Huden af Hesten, for at jeg kan sælge den.“

Storelars hjalp Broderen. Derpaa gik Lillelars hjem og sagde til sin Kone, at nu vilde han op til Horsens og sælge Hestehuden. Da det blev tidligt

mørkt paa den Tid af Aaret, naaede han ikke længer end til Dallerup og fik Kattely i en Bondegaard ved Beien. Konen var ene hjemme og gav Lillelars Lov til at lægge sig ind i Bryggerstet til næste Morgen. Lidt efter kom Præsten fra Thyrsted. Konen tog imod ham paa det hjærligste. Hun dækkede Bord og satte et Gad Risengrød frem for Præsten. Derpaa gav hun sig til at bage Pandekager, men just som hun var allerbedst isærd hermed, kom Manden hjem. Præsten frøb hurtig ned i en stor Egekiste, og Maden blev skjult i Sengen.

Nu var der en lille Rude fra Bryggerstet, hvor igjennem Lars havde seet alt, han havde ogsaa lagt Mærke til, at Konen gjemte en stor Pengepung nede mellem Sengehalmen. Da Manden kom, gif Lillelars ud for at hjælpe ham med at spænde fra, lidt efter kaldte Konen dem tilbords, men Maden, som hun nu kom frem med, var langt fra saa god som den, hun nylig havde tillavet for Præsten. Da Lars saa dette, stod han op og gif ud i Gaarden til sin Hestehud. Han tog en Stok og begyndte at slaa paa Huden. Bonden var fulgt efter ham og spurgte, hvad det skulde betyde.

„Jeg har en Spaamand i min Hud,“ sagde Lars, „jeg vil nu se, om jeg kan saa ham til at skaffe os bedre Aftensmad end den, din Kone har sat frem. Hvis jeg skal tro, hvad han siger, saa behøve vi blot at søge i Sengen for at finde den.“

„Det kan da aldrig være muligt,“ sagde Manden.

„Lad os for Voiers Skyld se efter,“ sagde Lillelars.

Han gif ind med Bonden og fandt Aftensmaden under Dynerne. Konen vovede ikke at sige noget hertil

af Frygt for, at Lars ogsaa skulde røbe, hvor Præsten laa. Da Bonden havde spist, sagde han for Spøg, at siden Spaamanden havde bragt dem en saa god Aftensmad, vilde han nu ønske, at han ogsaa kunde give ham Anvisning paa nogle Penge, hvormed han kunde faa sin Gjæld betalt.

„Det er nok muligt, at han ogsaa kan den Kunst,“ sagde Lillalars og gif ud igjen til Hestehuden. Lidt efter kom han tilbage og sagde, at Spaamanden havde fortalt, at der laa en Pengepose skjult paa Bunden af Konens Seng. „Men det kan ogsaa gjerne være, at han blot vil narre os,“ tilføiede Lars. „Jeg skal ikke svare for, hvorvidt det er sandt.“

Bonden kastede strax Dynerne ud af Sengen og blev ved at søge imellem Galmen, til han fandt Pungen, som Konen havde forvaret der.

Han blev saa glad herover, at han strax tilbød Lars Halvparten af Pengene, men Lars vilde ikke tage imod dem.

„Noget skal Du have,“ sagde Bonden. „Forlang hvad Du vil.“

„Ja,“ sagde Lars, „siden Du saa bestemt vil, at jeg skal forlange noget, saa lad mig faa den Kiste, som staaer henne i Krogen, med alt hvad der er i den.“

„Hvad vil Du med den?“ spurgte Manden.

„Det bliver min Sag,“ svarede Lillalars. „Hvis jeg maa tage den, saa gif mig et Stykke Reb til at bære den i.“

Bonden gav ham Rebet, uagtet Konen satte sig derimod. Da det blev Morgen igjen, svøbte Lars sin Hestehud sammen, tog Kisten paa Ryggen og gif sin Vej. Præsten, som laa i Kisten, havde hørt alt. Han

haabede bestandig at faa Leilighed til at slippe bort og gav sig derfor ikke tilkjende.

Da nu Lars var kommen ned til Dallerup Sø, sagde han saa høit, at Præsten kunde høre det:

„Jeg mærker nok, at Risten bliver mig for tung, jeg vil derfor sætte den ud i Søen, til jeg iaften kommer tilbage fra Horsens.“

Da Præsten hørte dette, begyndte han at blive bange og gav sig til at sfrige af alle Kræfter.

„Hvad for noget,“ raabte Lars, „der er Rotter i min Riste. Nu skal den da under alle Omstændigheder ud i Søen, for at jeg kan faa dem af med Livet, før jeg kommer hjem.“

Præsten vedblev at sfrige og bede for sig og lovede strax at give femhundrede Rigsdaler, naar Lars blot vilde lade ham komme ud, før Risten blev sænket ned i Søen. Lars lod sig overtale og fik de femhundrede Rigsdaler, hvorpaa Præsten løb sin Vej og lovede sig selv, at han aldrig oftere i sit Liv skulde besøge Bondefonen.

Da Lillelars kom hjem, sendte han Bud ned til Broderen og bad ham laane sig et Skjæppemaal. Heri stak han nogle Lybskillinger, for at det skulde se ud som om han havde maalt Penge i Skjæppen og glemt at faa dem ud, der vare faldne ned i Sprækkerne. Da Storelars fik sit Maal tilbage og fandt Pengene, blev han nysgjerrig, gik over til Broderen og spurgte, om han havde gjort god Handel med Hestehuden.

„Det har jeg,“ svarede Lillelars.

„Hvordan bar Du Dig ad med at sælge den?“ spurgte Storelars.

„Jeg kjørte omkring i Byen og raabte:

Hei, Folk herude!

Rom og kjøb Hestehude,

og der var saa stor Mangel paa Huder i Horsens, at de næsten sloges om at handle med mig. Dersom jeg havde haft hundrede Huder, kunde jeg være bleven af med dem. Her seer Du hvad jeg fik.“

Med disse Ord viiste han Broderen de femhundrede Rigsdaler, han havde faaet af Præsten. Da Storelars hørte dette, gif han hjem, slog alle sine Heste ihjel, trak Huden af dem og drog til Horsens den næste Dag. Men der var Ingen, som brød sig om hans Huder eller gav ham mere end den dagligdags Pris for dem. Han mærkede nu, at Lillslars havde haft ham tilbedste og desuden forvoldet ham et stort Tab ved at lokke ham til at dræbe alle sine Heste. Da han havde solgt Huderne for hvad han kunde faa for dem, drog han hjem og besluttede at tage Hævn over Broderen.

Om Aftenen, da Lillslars gif tilsengs, bad han sin Kones Moder tage hans røde Hue paa og skifte Plads med ham for den Nat. Den Gamle lovede det, uden at kunne begribe Grunden, og lagde sig i Sengen, hvor Lillslars pleiede at sove. Om Natten kom Broderen listende med en Lygte i Haanden. Han lod Lyset falde hen over Sengen, og da han saae den Gamle med den røde Hue paa, slog han hende ihjel i den Tro, at det var Lillslars.

Næste Morgen gif Lillslars hen til ham og spurgte, om han vilde have Bud med til Byen. Storelars kunde næppe komme til sig selv af Forundring, da han saae Broderen, som han fuldt og fast troede at have slaaet ihjel.

„Hvad vil Du tilbyes efter idag, Lillelars?“ spurgte han.

„Jeg skal ned og fortælle Fogden, at Du har flaaet min Svigermoder ihjel.“

„Na nei,“ bad Storelars, „lad det være, for Guds Skyld. Kom indenfor og lad os tale os tilrette om den Sag med det gode.“

Lillelars gik ind med ham, og Enden blev, at han fik hundrede Rigsdaler for at dølge Mordet. Desuden laante Storelars ham Heste og Vogn til at kjøre Liget bort. Huusmanden tørrede da Blodet af sin Svigermoder, trak hende i hendes bedste Klæder og bandt hende en Kysse om Hovedet, saa Ingen kunde se Saaret, der havde forvoldet hendes Død. Da det var gjort, blev hun sat paa Agefjælen i Vognen og fik en Kurv Væg paa Armen. Derpaa førte Lillelars hende ned til Horsens. Da han kom paa Torvet, holdt han stille udenfor den store Brønd, som blot havde et lille Rækværk om Randen. Han stillede nu den Døde saa yderligt paa Agefjælen, at den mindste Berørelse maatte bringe hende til at styrte ned i Brønden. Derefter gik han bort for at se Udfaldet af sin List.

Strax efter kom en Mand hen til Vognen og sagde: „Hvad har I bragt tiltorvs idag, lille Mo'er! lad mig se i Eders Kurv.“

Da Konen ikke svarede, gjentog Manden sit Spørgsmaal og stødte endelig til hende, i den Tanke at hun sad og sov. Da han gjorde dette, vippede Agefjælen over Vognen, og Konen faldt ned i Brønden. Manden vilde løbe sin Vej, men Lillelars var strax ved Haanden, holdt ham fast og raabte og skreg, at den Fremmede havde kastet hans Kone ned i Brønden. Der stimlede

strax en Mængde Folk sammen omkring dem, og medens Nogle gave sig til at fiske den Døde op, gik Lillælars ind paa Raadstuen med Manden. Denne forklarede, hvorledes Sagen var gaaet til, og gjorde sin Saligheds Ed paa, at det aldrig havde været hans Hensigt at berøve Konen Livet. Byfogden dømte ham i en Pengebøde og til at lade den Døde begrave.

Saadan reddede Lillælars sig ud af alt og fik ovenikøbet Penge til. Nu begyndte hans Omstændigheder at bedres, han købte Heste og Vogn, byggede et nyt Huus og levede glad og fornøiet.

Det ærgrede Storelars sig over. Han kunde ikke begribe, hvordan Broderen var kommen til sin Velstand, og besluttede at anvende en List for at faa dette at vide. En Dag besøgte han Lillælars og bad om Lov til at flytte en Linnedkiste ned til ham, fordi han skulde have Barnedaab hjemme og ikke havde Plads til Kisten imedens. Lillælars tillod det. Da Aftenen kom, fik Storelars sin Faster overtalt til at lægge sig i Kisten og bad hende give nøie Agt paa, hvad Lillælars og hans Kone talede om. Hun fik ogsaa nogle Fødevarer med. Derpaa blev Kisten laaset og sendt ned til Broderen.

„Jeg troer aldrig, at det hænger rigtigt sammen med den Kiste,“ sagde Lillælars om Natten til sin Kone. „Der er vist Nogen skjult i den, og min Broder vil narre mig, hvis jeg ikke kommer ham i Forkjøbet. Hvad synes Du, om vi prøve at aabne Kisten og se, hvad der er i den?“

„Det gaaer ikke an, lille Mand,“ svarede Konen, „for den er jo laaset, og dersom vi brække den op, vil din Broder kunne se det.“

„Vi behøve blot at løsne Bunden,“ sagde Lillalars.
„Det vil han ikke mærke.“

Da det blev Morgen, brød de Bunden op paa Risten og fandt Ronen liggende i den.

„Gud naade Dig, for hvad Du har ifinde imod mig,“ sagde Lillalars til hende. „Til Straf derfor skal Du lade dit Liv.“

Den Gamle bad om Naade, men det hjalp ikke; Vars slog hende ihjel og stoppede hende en stor Pølse i Munden, for at det skulde se ud, som om hun var bleven kvælt, medens hun spiste. Han slog atter Bunden til paa Risten, og saa kunstigt, at Ingen kunde se, hvor den havde været aabnet. Nogle Dage efter kom Storelars for at hente sin Eiendom tilbage og takkede Broderen for den Tjeneste, han havde viist ham. Da han fik Risten hjem og lukkede op, fandt han sin Fæster død, med Pølsen i Munden. Nu var han da reent ulykkelig.

„Jeg arme Mand!“ raabte han. „Hun er vist død, fordi vi have glemt at give hende Drikke med i Risten. Hvad er herved at gjøre?“

Efter at have grublet længe over Sagen uden at finde paa en Udvei, gif han ned til Lillalars, fortalte hvad der var skeet, og bad ham hjælpe sig eller blot at sige ham, hvordan han var bleven af med sin Svigermoder i Horsens.

„Du fortjener rigtignok ikke, at jeg skulde hjælpe Dig, for det onde Sindelag, som Du nærer imod mig,“ sagde Lillalars, „men denne Gang vil jeg endnu forbarme mig over Dig, siden Du er min Broder.“

Han bildte derpaa Storelars ind, at han havde lagt den dræbte Svigermoder paa Halm i Vognen og

var draget op til Horsens med hende. Da han kom ind i Byen, havde han kjørt omkring i Gaderne og raabt:

„Hei, Folk herinde!
Kjøb min døde Kvinde.“

Der var da strax kommet en Mængde Mennesker til, hvoraf den Ene overbød den Anden for at faa Liget.

Da Storelars hørte dette, besluttede han at bære sig ad paa samme Maade. Han lagde den Døde bag i Vognen, drog til Horsens og raabte igjennem Gaderne:

„Hei, Folk herinde!
Kjøb min døde Kvinde.“

Saa snart Byfogden hørte dette, lod han strax Storelars fængsle, og han slap først fri igjen efter at have betalt en stor Pengebøde.

Af alt dette mærkede Storelars omsider, at hans Broder bestandig havde ham tilbedste, og at han ikke vilde faa Ro, saa længe Lillslars levede. Han besluttede derfor at dræbe ham endnu engang og raadsløg med sin Kone om, hvorledes dette bedst lod sig gjøre.

Da det blev Aften, kaldte han nogle af sine Folk til sig, tog en stor Sæk med og listede i Mørket ned til Broderens Huus. Her brøde de Døren op og tvang Lillslars til at krybe ind i Sækken, som de derpaa bære hjem. Næste Morgen lod Storelars spænde for sin Vogn og førte bort med Sækken for at kaste den ud i Dallerup Sø og omkomme Broderen. Op paa Formiddagen holdt han stille ved et Værtshuus og gif ind for at faa sig noget at leve af. Imidlertid laa Lillslars i Sækken og raabte:

„Er der Ingen, der vil gaa for mig?
Sag skal op til Himmerig.“

Da han havde ligget og skreget lidt, kom der en gammel Hyrde hen ad Veien med tolv fede Slagteføer.

„Hvad er det, Du siger?“ spurgte Hyrden, da han gik forbi Bognen.

„Na!“ svarede Lillelars, „jeg skal op til Himmerig idag, og jeg vil saa nødig afsted endnu. Er der Ingen, der har Lyst til at bytte med mig?“

„Jo,“ svarede den gamle Hyrde. „Jeg længes inderlig efter at komme til Himmerig.“

„Hvis det er dit Alvor,“ sagde Lillelars, „behøver Du blot at lade mig komme ud og selv krybe ind i Sækken, saa svarer jeg for, at Du skal være i Himmerig inden Aften.“

Den gamle Mand blev sjæleglad herover. Da han var krogen ned i Sækken, bandt Lillelars til for ham og drev derpaa afsted med de tolv Køer.

Lidt efter kom Broderen. Han havde ikke seet, hvad der var foregaaet imellem Lars og Hyrden.

„Er Du der endnu?“ spurgte han, da han steg op i Bognen.

„Ja vist er jeg,“ svarede Hyrden. „Lad os komme afsted, jeg længes efter Himmerig.“

Storelars fjørte nu op til Dallerup, kastede Sækken midt ud i Søen, hvor den strax sank ned i Mudderet. Han blev staaende længe efter, at den var borte, for at være vis paa, at Ingen skulde komme og redde Broderen. Derpaa fjørte han tilbage til sin Gaard. Lidt efter hørte han Nogen komme ude paa Veien. Da han gik til Vinduet, saa han Lillelars, nok saa lystig, drage syngende op ad Gaden, med tolv fede Slagteføer foran sig.

„Nei, nu er det da alt for galt,“ sagde Storelars

til sin Kone. „Nylig vender jeg hjem efter at have kastet min Broder ud i Dallerup Sø, og her kommer han tilbage, ligesaa hurtigt som jeg, og har endog saa fortjent sig tolv Køer ved den Rejse.“

Storelars gik ud paa Gaden, anstillede sig venlig, bad Lillelars om Forladelse for den Synd, han havde bedrevet, og spurgte ham tilsidst, hvordan det kunde gaa til, at han vendte sund og frisk hjem igjen.

„Det skal jeg sige Dig,“ svarede Lillelars. „Da Du havde kastet mig ned i Vandet, gjorde jeg et Hul paa Sækken og krøb ud. Paa Bunden af Søen saae jeg en utallig Mængde Havkøer og tog saa mange med mig, som jeg kunde faa fat paa.“

„Hvad for noget,“ sagde Storelars. „Findes der saadanne Køer paa Bunden af Dallerup Sø? Dem kunde jeg ogsaa have Lyst til at faa nogle af.“

„Ja, der er nok tilbage,“ svarede Lillelars. „Du behøver blot at krybe i en Sæk, saa skal jeg kaste Dig ud i Søen. Jeg fortryder kun, at jeg var alene dernede, hvis der havde været en Mand med mig, kunde jeg have faaet endnu langt bedre Kreaturer end disse.“

Saaledes vedblev Lillelars at foresnakke Broderen, til denne endelig gav ham hundrede Rigsdaler for at bringe ham ud i Søen og hjælpe ham med at faa en Drift Havkøer. Han krøb ind i Sækken, som Lillelars bandt til. Han laante ham ogsaa Heste og Bogn og lod sig kjøre til Dallerup. Lillelars satte Hestene ind i Kroen og gik til Søen med Sækken paa Ryggen. Da han vilde til at kaste Broderen ud, løste han lidt for Sækken og sagde til ham:

„Nu har Du saa ofte pønsset paa ondt imod mig, skjøndt jeg ikke gav Dig Anledning dertil, at jeg vil

gjøre en Ende paa det og skille Dig ved Livet. Læs derfor hurtigt dit Fadervor, for naar jeg har kastet Dig ud i Søen, kan Du være vis paa, at Du hverken faaer Sol eller Maane at se oftere."

Da Storelars hørte, at hans Broder igjen havde narret ham, blev han bange, bad om Forladelse og lovede Bod og Bedring. Lillalars svarede ikke. Han gif hen og samlede Steen, som han bandt til Sækken, for at den desto hurtigere skulde synke. Storelars græd og bad bestandig ynkeligere for sig og lovede at give Lillalars Halvparten af alt hvad han eiede, dersom han blot denne Gang vilde skaane hans Liv.

Tilslidst lod Lillalars sig bevæge, paa det Vilkaar, at den Anden skulde give en Forskrivning paa femhundrede Rigsdaler for al den Fortræd, han havde tilføiet ham.

Da de kom tilbage til Krostedet, gav Storelars ham Beviset, og Lillalars bad derpaa Værten om at passe godt paa Broderen, til han kom igjen. Han tog nu en af Vognhestene og red hjem til Hornshjld. Storelars's Kone stod og ventede i Porten. Da hun saae Lillalars, sagde hun:

"Naa, hvordan gif det. Gif min Mand sig saa nogle fede Havføer?"

"Det kan I lide paa, at han fik Havføer," svarede Lillalars. "Vi drev saa mange iland, at de alene i Told skulde koste femhundrede Rigsdaler. Dem bad Storelars mig gaa hjem og hente, og han gav mig Brev med til Bevis paa, at jeg kom i hans Grinde."

Han gav Konen Skuldbrevet, og hun betalte de femhundrede Rigsdaler. Da Lillalars havde faaet Pengene, gif han hjem til sin Kone og sagde til hende:

„Nu bliver det bedst, vi flytte fra Hornsyld og se os om efter en anden Hjemstavn, hvor vi kunne leve i Fred for min Broder. Konen var villig hertil, og Lillslars gik om til Bymændene og salbød sit Huus og sine Kreaturer. Da han havde solgt alt, vilde han drage vesterpaa og bosætte sig i Hedensted.

Dagen efter kom Storelars hjem. Hans Brede mod Broderen kjendte ingen Grændser. Han satte sig strax paa en Hest og red ned til Herremanden og fortalte ham alle de Bedragerier, Lillslars havde begaaet imod ham.

Herremanden, der selv var et lystigt Hoved, kunde ikke bære sig for at le; dog lovede han Storelars, at han skulde faa Ret. Saa snart Bonden var draget bort, red Herremanden ned til Hornsyld for at lære den snilde Bedrager at kjende. Lillslars var endnu ikke bleven færdig med at flytte sit Tøi bort, og Herremanden traf ham et Stykke udenfor Byen.

„Er det Dig, der hedder Lillslars?“ spurgte han.

„Ja det er!“ svarede Lillslars.

„Du er en fløgtig Person,“ sagde Herremanden.

„Jeg har hørt, at Du kan narre alle Mennesker, er det sandt?“

„Ikke det jeg veed af,“ svarede Lillslars.

„Da kan jeg ikke forstaa, hvordan din Broder, der ellers er en fornuftig Mand, har ladet sig narre af Dig i alle de Aar, Du boede her i Byen. Det skulde rigtig nok ikke være mig, der saaledes lod sig trække omkring. Fortæl nu strax, hvordan Du har Dig ad med at narre ham.“

Lillslars svarede: „Den hele Hemmelighed bestaaer i, at min Moder, da hun laa paa Sotteseng, gav mig

en Gjøkkefinger, som hun havde faaet til Foræring af en Bjergetrold. Saa længe jeg gjemte den, sagde hun, kunde jeg narre alle Menneſker uden ſelv at blive ført bag Lyſet.

„Hvad for noget!“ raabte Herremanden, „en Gjøkkefinger! det er da aldrig muligt?“

„Jo, den Sag er vis nok,“ ſagde Lillelars. „Det har jeg mange Beviſer paa.“

„Hvor har Du gjort af den Gjøkkefinger?“ ſpurgte Herremanden.

„Jeg har forſvoret at bruge den oftere,“ ſvarede Lillelars, „og derfor lod jeg den blive liggende hjemme i mit Huus, ſom jeg ſolgte til Bymændene. Hvis den nye Eiermand endnu ikke er flyttet ind, ligger den der endnu, og jeg kan hente Jer den, hvis I ønsker det.“

„Ja nok,“ ſvarede Herremanden.

„Vil I da laane mig Eders Hest, for at jeg kan komme til Huſet før de Andre?“

Herremanden var villig hertil. Da Lars var kommen op paa Hesten, raabte han:

„Der ſeer I nu ſelv, at man aldrig bør forſværge noget. Nylig gjorde I Nar af Storelars, fordi han havde ladet ſig narre af mig, og i dette Dieblif ſtaaer I ſelv og holder Lyſet. Til Beviſ paa, at jeg ogsaa har kunnet narre Jer, vil jeg nu ride over til Hedenſted paa Eders Hest. Imorgen ſkal I ſaa den igjen.“

Med diſſe Ord red Lillelars hen til ſit Huus i Hedenſted og levede fra den Dag i Fred og Ro baade for Broderen og for Herremanden.

Fattigmands Pynke.

Der var engang en Bondebrend, som gif i Dagleie hos en gjerrig Gaardmand. Ved Efteraarstid hjalp han med at slagte. Da han var færdig, bad han om at faa lidt med hjem til sine Forældre. Bonden kastede et Stykke Kjød til ham og sagde:

„Tag dette og gaa til Helvede.“

Drengen, der i sin Enfoldighed troede, at hans Huusbonde for Alvor havde meent, at han skulde gaa til Helvede med Kjødet, vovede ikke at være uldydig, men begav sig strax paa Veien. Han blev ved at gaa, til han kom i en stor Skov. Det var ved Aftenstid, og de vilde Dyr brølede inde mellem Træerne. Drengen begyndte at blive bange. Da han kom længer frem, mødte han en gammel Røver, som gav sig i Snak med ham og spurgte, hvor han skulde hen. Drengen svarede, at hans Huusbonde havde sendt ham til Helvede med et Stykke Kjød, og at han var bleven vildfarende underveis.

„Da træffer det sig heldigt nok,“ sagde Røveren, „for jeg skal ogsaa til Helvede. Du behøver blot at følge med mig, saa skal jeg vise Dig Vei.“

De bleve nu ved at gaa den hele Nat, og da de kom til et stort Bjerg, sagde den gamle Røver:

„Jeg ynkes over Dig, lille Dreng, at Du skal have saa ringe Løn for dit Grinde; og har jeg aldrig før i mit Liv gjort noget godt, saa vil jeg gjøre det mod Dig og hjælpe Dig, at din Gang kan faa et heldigt Udfald. Naar vi nu komme op til Porten, saa banker jeg paa, men Du skal blive staaende og vente udenfor, til jeg giver Dig Tegn. Jeg tænker nok, at den Onde bliver

faa fornøiet ved at se mig, at han lader Dig slippe ud igjen."

Drengen lovede at adlyde og satte sig ned paa en Steen udenfor Porten. Lidt efter kom den gamle Røver ud og sagde:

„Det gif som jeg troede, den Onde er godt stemt idag, følg nu med ind og gif ham din Foræring. Naar han spørger Dig, hvad Du ønsker til Gjengjæld, skal Du blot forlange den gamle Borddug, der ligger i en Krog i Kammeret."

Drengen mærkede sig Røverens Ord og fulgte efter ham. Han rystede, medens han skottede omkring sig inde i Gaarden og saae alle de Marterredskaber, hvormed de onde Menneker bleve piinte, og hørte deres Strig og ynkelige Klager. Røveren førte ham ind i et stort Kammer. Her sad Djævelen paa Tronen og hans Hofmænd omkring ham. Bondens Foræring blev vel modtaget, og da Djævelen spurgte, hvad han vilde have til Gjengjæld, bad Drengen om den gamle Borddug, som Røveren havde givet ham Anvisning paa.

„Det var ikke saa galt forlangt," sagde Djævelen. „Den, der gav Dig det Raad, har ikke været din Uven. Veed Du nu ogsaa, hvorledes den Dug er bestaaffet?"

„Nei, jeg veed ikke," svarede Drengen.

„Hver Gang Du lægger den paa Bord og siger: Bred Dig, min Dug! staaer Bordet dækket med de kosteligste Retter, Nogen vil ønske sig."

Drengen takkede og svøbte Dugen sammen. Han blev fulgt ud af Røveren. Da de kom til Porten, sagde den Gamle til ham:

„Godt gif det og vel var det. Drag nu din Bei tilbage igjen. Naar Du kommer forbi Kirken, kan Du

nok gjøre mig den Villighed at gaa ind og bede en Herrensøn for min syndige Sjæl."

"Det kan I stole paa, jeg skal," sagde Drengen og gik bort, sjæleglad over at hans Grinde havde faaet et saa heldigt Udfald. Han vandrede nu hjemad. Da han havde gaaet et Stykke Vej, blev han sulten og besluttede at prøve, om ogsaa Dugen var i Besiddelse af de Egenheder, der var blevet fortalt. Han lagde den ned i Græsset, og næppe havde han sagt: „Bred Dig, min Dug!" før han saa en Mængde herlige Spisevarer for sig. Efter at have nydt et rigeligt Maaltid, lagde han Dugen sammen igjen og vandrede videre. Genimod Aften kom han til et Værtshuus og bad om Nattely. Da han vilde gaa iseng, sagde Værten til ham:

"Hvis Du har noget af Værdi hos Dig, saa lad mig saa det i Forvaring til imorgen. Her er slemt med Tyve i denne Egn, og jeg vil nødig have, at Noget skal miste sin Eiendom i mit Huus."

Drengen takkede og gav Værten sin Dug at gemme, idet han fortalte, hvorledes han var kommen til den, og de Egenheder, Dugen besad. Værten blev meget forundret over at høre dette, imidlertid lovede han Drengen at forvare Dugen omhyggelig til næste Morgen. Saa snart han blev alene, sagde han til sig selv:

"Det er da aldrig muligt, at der skulde findes en saadan Dug. Jeg vil prøve, om Drengen har talt Sandhed."

Han lukkede sig inde i et Værelse, lagde Dugen paa Bordet og sagde: „Bred Dig, min Dug!" Strax stod Bordet besat med de kosteligste Retter. Værten gjentog Forsøget flere Gange, og bestandig kom der nye Retter frem.

„Det er da det mærkeligste, jeg har seet i mine Levedage,“ sagde han, „og det vilde være stor Synd at lade denne Gave blive i en ringe Bondedrengs Hænder. Jeg har bedre Brug for den. Jeg vil ombytte Dugen og give ham en af mine i Stedet.“

Som sagt saa gjort. Næste Morgen gav Bærten Bondedrengen en Borddug, der nøiagtig lignede den, han havde faaet til Forvaring. Drengen tog den og blev meget glad, da Bærten ikke vilde tage Betaling for Natteherberget. Han havde næsten naaet sit Hjem, før han mærkede, at Dugen var ombyttet, og da han ikke vidste noget Middel, hvorved han kunde tvinge Bærten til at give ham sin Eiendom tilbage, vedblev han at drage fremad og lod den Anden glæde sig over det vellykkede Bedrageri.

Saa snart han kom til Kirken, gik han op til Alteret og læste et Fadervor, som den gamle Røver havde bedet ham om, og dette skete ikke blot den Dag, men hver Gang Drengen siden i Vinterens Løb kom forbi Kirken, ihukom han Røverens Ord, gik op til Alteret og bad en Herrensøn for ham.

Da det blev Foraar, og Faarene fik Lam, bad Drengen sin Huusbonde om at faa et lille Lam hjem med til sine Forældre. Ligesom sidst gav Bonden ham Lammet og sagde:

„Tag dette og gaa til Helvede.“

Drengen puttede Lammet i en Sæk og vandrede samme Vej, som han allerede engang tilforn havde gaaet med Rjødets.

Da han kom til Djævelens Port, traf han den gamle Røver, der var ude for at sanke Straa til Baalene.

„Naa, er Du der igjen,“ sagde Røveren. „Hvad er det, Du har i din Sæk?“

„Det er et lille Lam, som Huusbond befalede mig at bringe til den Onde,“ svarede Drengen.

„Da træffer det sig heldigt nok,“ sagde Røveren, „han er just godt stemt idag. Naar Du giver ham dit Lam, og han spørger, hvad Du vil have til Gjengjæld, skal Du forlange den gamle Kof, som sidder oppe paa Haandbjælkerne.“

Drengen mærkede sig disse Ord, og Røveren førte ham ind til den Onde. Her gik det ligesom sidst, og da han havde faaet Lov til at tage Hanen, sagde Djævelen:

„Veed Du nu ogsaa, hvad min Foræring duer til?“

„Nei, jeg veed ikke,“ svarede Drengen.

„Da skal jeg sige Dig det. Hver Gang Du sætter den paa et Bord og siger: Ryk Dig, min Kof! falder der en Guldsfiling ud fra dens Fjer.“

Drengen blev glad herover. Han tog Hanen under Armen, bød Farvel og blev luffet ud af den gamle Røver.

Da han om Aftenen kom til Kroen, gik det ligesom forrige Gang. Værten fik Hanen i Forvaring, byttede den med en anden, og først efter at Drengen havde naaet sit Hjem igjen, opdagede han, at han atter var bleven bedraget.

I Høstens Tid bad Drengen sin Huusbonde om et Knippe Haln. Bonden gav ham dette og sagde:

„Gaa til Helvede dermed.“

Drengen tog Halmen paa Ryggen og vandrede afsted, ligesom tilforn. Atter mødte han den gamle Røver, der sad udenfor Borten og soled sig.

„Naa, er Du der igjen, lille Dreng,“ sagde Røveren.
 „Du lader Dig ikke nøie med Smaating.“

„Ja, hvad jeg hidtil fik, har ikke gavnet mig syn-
 derligt,“ svarede Drengen og fortalte, hvorledes han var
 bleven bedraget af Bærten i Krostedet.

„Hænger det saaledes sammen,“ sagde Røveren,
 „saa skal vi nok se at faa den Karl narret igjen og
 tvinge ham til at give Dig din Eiendom tilbage. Jeg
 mærker, at Du har husket, hvad jeg bad om, og læst en
 Herrensøn for mig; til Løn derfor vil jeg nu hjælpe
 Dig tredie Gang, men kom saa aldrig mere. Naar Du
 har afleveret din Foræring til Djævelen, vil han lige-
 som sidst give Dig noget til Gjengjæld, og Du skal da
 forlange en gammel Patrontaske, som ligger i en Krog
 af Stuen. Ved dens Hjælp vil Du nok baade faa
 Dugen og Hanen tilbage.“

Drengen mærkede sig disse Ord og bad den Onde
 om Patrontasken.

„Ja, det var ikke saa galt forlangt,“ sagde Djævelen.
 „Den, der gav Dig det Raad, har ikke slaaet Dig paa
 din Mund. Ved Du nu ogsaa, hvorledes Patrontasken
 er beskaffen?“

„Nei, jeg veed ikke,“ sagde Drengen.

„Da skal jeg sige Dig det. Hver Gang Du banker
 paa venstre Side af den, kommer der saa mange Krigs-
 folk ud, som Du ønsker, naar Du banker paa den høire
 Side, forspinde de igjen.“

Drengen takkede og gik med Patrontasken. Han
 blev fulgt ud af Røveren. Da de kom til Borten, sagde
 denne:

„Gaa nu hen til Bærten, der har bedraget Dig,
 og bed ham først med det gode at give Dig din Dug

og din Hane tilbage, men dersom han nægter det, bruger Du Magt og tvinger ham dertil ved Hjælp af Patron-tassen."

Drengen tog Afsked og takkede Røveren for alle de Tjenester, som han havde beviist ham.

"Drag din Bei i Fred," sagde den Gamle, „og bed et Fadervor for min syndige Sjæl."

Genimod Aften naaede Drengen Krostedet. Værten var imidlertid, ved de to Bedragerier, som han havde begaaet, bleven til en rig Mand. Han behøvede ikke længere at herbergere Folk; dog ikke saa snart saae han Drengen komme, før han modtog ham paa det kjærligste, i Haab om atter at faa Leilighed til at berige sig paa hans Beføstning. Men denne Gang blev han skuffet. Da Drengen kom ind i Krostuen, sagde han:

"Jeg har været her to Gange før, og begge Gange bedrog I mig for min Eiendom, jeg kommer nu og fordrer den tilbage og beder Jer med det gode at udlevere mig min Dug og min Hane."

Værten lod meget fornærmet over disse Ord og sagde, at han hverken havde beholdt hans Dug eller Hane. Tilslidst vilde han jage Drengen bort, men dermed var Sagen ikke afgjort. Da Drengen mærkede, at han ikke kunde komme nogen Bei med det gode, tog han Patron-tassen frem og bankede paa venstre Side af den. I det samme kom der en Mængde Soldater spadserende ud af Tassen, og jo længer han bankede, desto flere kom der, til hele Stuen var opfyldt af dem. Paa Drengens Befaling grebe de Værten og tvang ham til at udlevere baade Hanen og Dugen. De vilde ogsaa have slaaet Bedrageren ihjel, hvis Drengen ikke havde bedet for ham og banket paa den høire

Side af Patrontasken, hvorefter strax alle Soldater forsvandt.

Vel tilmode vandrede nu den lykkelige Bondebrend til sit Hjem. Han opsigde strax sin Tjeneste hos Gaardmanden og drog tilbage til sine gamle Forældre. Borddugen gav dem Spise, ved Hjælp af Hanen fik de saa mange Penge, at de kunde bygge sig et stort Huus. Patrontasken beskyttede dem mod deres Fjender, og saaledes leve de lykkelige og glade lige til denne Dag.

S i n g e b o k .

Nede ved Leierskov, hvor man seer de mange Gravhøie, boede der engang en fattig Mand, som hed Mogens. Hans Hustru var ung, og Mogens holdt meget af hende, ligesom hun af ham igjen. Engang, da han havde været til Marked i Rolding, kom han hjem og saae, at Konen var borte. Det yngste Barn laa og græd i Sengen og fortalte, at der i Mørkningen var kommen en lille Mand med et Skjødskind paa Ryggen og en rød Hue paa Hovedet, som havde sagt til Konen, at hun skulde følge med ham. Hvorhen de gik, kunde Barnet ikke give nogen Underretning om. Mogens blev meget bedrøvet over denne Tidende, han gav sig strax til at søge efter sin Hustru og adspurgte alle Folk i Byen, men der var Ingen, som havde seet hende.

Den næste Morgen stod han tidlig op og gik ud i Skoven for at søge paany, men lige meget hjalp det. Medens han gik og søgte overalt og græd over sin

Ulykke, begyndte han at blive sulten og satte sig ned ved en Bæk for at spise Mellemmad. Da han var færdig, gav han sig til at tænke efter, hvor han nu skulde søge, og fastede af en Hændelse sit Blik i Bækken, som løb forbi ham. Han saa her en lille Myre, som var falden ud i Vandet, og som forgæves arbejdede paa at naa ind til Land igjen.

„Hvor galt det end er fat med mig,“ sagde Mogens, „saa kan jeg dog hjælpe Dig.“

Han stak sin Kjæp ned i Bækken og lod Myren krybe op paa den. Da den lille Myre fik Vandet rystet af sig, sagde den med en fin Stemme:

„Det skal Du ikke have gjort for intet! Siig mig, hvad Du sidder her og sørger over, saa vil jeg se, om jeg kan hjælpe Dig.“

Mogens blev meget forundret over at høre Myren tale.

„Det er nok ikke nogen rigtig Myre,“ sagde han til sig selv og fortalte den ulykkelige Hændelse, som var mødt ham.

„Har Du ikke andet at være bedrøvet over,“ sagde Myren, „saa jævnes den Ting nok. Hvor din Kone er, kan jeg strax sige Dig; da vi igaar gik og arbejdede herude, saa jeg en Bjergmand slæbe affted med hende. Jeg kjendte ham godt, jeg veed ogsaa nok, hvad han vil din Kone. Han har længe gaaet og søgt efter en Amme til sin Søn; da han ikke kunde faa Nogen med det gode, passede han sit Snit igaar, medens Du var borte, og tog din Kone med sig. Du skal dog ikke være bedrøvet; naar nogen Tid er gaaet, kommer hun vist tilbage igjen.“

Da Myren havde sagt dette, løb den sin Vej, men

Mogens maatte finde sig i Sagen, som han kunde. Han vendte hjem og passede sit Huus som før. Der gik et Aar, og der gik to. Den Sævnede kom ikke tilbage, skjøndt Myren havde sagt Sandhed, da den fortalte, at Bjergmanden blot vilde have hende til at amme hans Søn, men Sagen var, at da han saa den smukke Kone, fandt han saa stor Behag i hende, at han tænkte paa at gjøre hende til sin Hustru, især da hans egen var død, som jeg har glemt at fortælle. Nu forholder det sig saaledes, at Enhver, som kommer ned i Bjergfolkens Hule, glemmer alt, hvad der er hændet paa Jorden, og finder tilsidst Behag i at være hos dem.

Saadan gik det ogsaa Bondens Kone. Hun tænkte ikke længer paa Mogens, som hun dog før havde holdt meget af, og giftede sig tilsidst med Bjergmanden. Aaret efter fik hun en Søn, som de kaldte Singebok. Han blev en Ræmpe, ligesaa høi og anseelig, som Faderen var lille og forvoren. Allerede som Barn overgik hans Kræfter de andre Bjergfolks, og de tiltog bestandig. Drengens største Lyst var at komme op paa Jorden. Hver Gang Bjergfolkene ikke passede paa ham, frøb han ud af Høien og gik omkring paa Heden, imellem Lyngen. Faderen fandt ham ofte i Selskab med en lille Hyrdedreng, som snart blev saa godt kjendt med ham, at de gik og legede sammen, blæste paa Skalmey og fortalte hinanden Historier. Engang fortalte Hyrdedrengen Singebok Eventyret om Svend Fælding.

„Saadan en Karl vil jeg være, naar jeg bliver stor,“ sagde Singebok.

„Det seer Du ud til,“ svarede Hyrdedrengen.

„Ja, ja,“ sagde Singebok, „man skal ikke forsværge det, Bjergfolks Søn og Rigmands Dre har Tid til at vove.“

Saadan gif Singeboks Barndom. Da han var fjorten Aar gammel, gif han en Dag ind til Faderen og sagde til ham, at han nu havde Lyst til at komme op paa Jorden og se sig om. Den gamle Bjergmand var ikke meget for det, han raadede Sønnen fra at give sig i Lag med Menneffene og beskrev ham alle de Ulykker, som han vilde være udsat for; men alt, hvad han sagde, hjalp ikke, og da Moderen holdt med Singebok, maatte den Gamle give efter. Singebok beredte sig altsaa til Afreisen og drog op paa Jorden. Det var ved Aftenstid, at han forlod Høien, derfor kom alle de smaa Bjergfolk op med ham og fulgte ham et Stykke paa Veien og toge tilsidst Afsked med ham under mange gode Ønsker for hans Fremtids Lykke.

„Saa vidt kom vi da,” sagde Singebok. „Nu vil jeg først se jeg kan faa mig en god Plads for at lære de Skikke, som Menneffene bruge.“

Medens han gif og overveiede dette, kom der en Mand hen ad Veien og gav sig i Tale med ham.

„Hvor er Du fra?” spurgte han Singebok.

„Jeg er fra Steenhuset,” svarede Bjergmanden.

„Hvad er det for et Huus?” spurgte den Anden.

„Det har jeg aldrig hørt nævne før nu.“

„Det er et Sted,” svarede Singebok, „hvor man sover om Dagen og arbejder om Natten.“

„Saa maa Du være af mine Folk,” sagde den Fremmede, „for det samme gjør man ogsaa hos mig. Jeg er Mestertny, vi sove om Dagen og arbeide om Natten.“

„Har I Lyst til at tage mig i Eders Tjeneste og lære mig Skif og gode Sæder,” spurgte Singebok.

„Det kommer an paa en Prøve,” sagde Mestertnyen.

„Jeg er gaaet ud inat for at se, om jeg ikke kan faa fat paa Præstens Gedebuk, Du kan nu følge med mig, saa vil det vise sig, hvad Du duer til.“

Singebok var villig hertil. Han gik med Mestertyven, og de listede sig over paa Præstens Mark, hvor Gedebukken skulde staa. Da de kom til Stedet, var allerede en Anden kommen dem i Forkjøbet og havde taget Gedebukken.

„Det er bestemt min Broder, som har været her,“ sagde Mestertyven. „Han er ogsaa Tyv, ligesom jeg, men han overgaaer mig i Behændighed. Nu saa vi ingenting denne Gang, saa vidt jeg kan forstaa.“

„Det skal I ikke sige,“ svarede Singebok. „Jeg hører Geden bræge langt borte, kanske kunne vi liste den fra Eders Broder, ihvor klog en Karl han er.“

„Det gad jeg seet paa,“ svarede Mestertyven.

Singebok listede sig nu hen ad Beien, hvor han havde hørt Dyret bræge, og ganske rigtig gik der en Mand, og trak Geden efter sig i et langt Tøire. Det var saa mørkt i Veiret, at man ikke kunde se en Haand for sig, da Singebok havde betænkt sig lidt, listede han sig hen til Bukken, løste Tøiret og bandt en stor Græstørn fast til det, saa uformærket, at Manden, som gik foran og holdt i den anden Ende af Tøiret, ikke mærkede noget. Singebok slap heldig bort med Gedebukken, som han gav Mestertyven.

„Du er klogere, end Du seer ud til,“ sagde Tyven. „Jeg vil ogsaa nok tage Dig i min Tjeneste, men skal jeg lære Dig Skif og gode Sæder, saa maa Du aflægge en Prøve til.“

„Hvad skal det være?“ spurgte Singebok.

„Du maa stjæle min Broder hans Klæder fra Kroppen,

før han har naaet sit Hjem. Dette sagde Tyven blot for at blive fri for Singebok, men Singebok forstod det ikke. Han svarede: „Jeg skal se, hvad jeg kan gjøre,“ og saa gif han.

Den anden Tyv havde imidlertid truffet saa stærkt i Døret, at Græstørven gled ud, han mærkede da, at Døret var borte, men det kunde ikke falde ham ind, at Nogen havde stjaalet det. I det samme kom han til en stor Mose. Her krøb Singebok ud paa Tuerne og gav sig til at bræge som en Gedebuk.

„Ho, ho!“ sagde Tyven, „der har vi Døret. Det har faaet Døret op over Hovedet og er løbet ud i Mosen, hvor det sidder fast i Døndet. Jeg skal nok saa fat paa det igjen.“

Han trak nu sine Klæder af, vadede ud i Mosen og gav sig til at søge efter Gedebukken. Aldrig saa snart mærkede Singebok dette, før han krøb ind til Vand igjen, tog alle Tyvens Klæder og bar dem hen til sin Herre.

„Her bringer jeg Eders Broders Klæder,“ sagde han.

„Han selv gaaer og vader ude i Mosen efter Bukken.“

„Du er mig en Jandens Karl!“ sagde Mestertyven.

„Følg med hjem og lad os tales ved om Tingene, inat have vi udført et godt Stykke Arbeide.“

Singebok fulgte nu hjem med Mestertyven og fik en god Aftensmad. Derpaa viiste Manden ham et Kammer, hvor han kunde sove om Natten, og Singebok gif tilfængs. Just som han begyndte at gaa tilfængs, syntes han, at Nogen talede i Nærheden. Han lyttede efter og kunde tydelig høre, at Mestertyven sagde, han vilde helst være fri for Singebok, for han var bange, han skulde blive hans Overmand.

„Beed Du hvad,” sagde Konen. „Lad os give ham et godt Drag af vor Buløye, der er Ingen, som har seet ham gaa ind i vort Hus.“

„Det var ikke saa galt,” sagde Manden, „men jeg har ikke stor Lyst til at gaa ind til ham, for han seer ud til at være min Overmand i Kræfter, ligesom i List og Snedighed.“

„Vil ikke Du, saa vil jeg,” sagde Konen. „Gent mig Dren.“

Manden tog Lysen og gik ud i Kjøkkenet, men da han kom tilbage, gav Singebok sig til at synge, for at de kunde vide, at han ikke sov. Han blev ved at synge den hele Nat, og hverken Mand eller Kone turde da vove sig ind til ham. Om Morgenens bankede Mestertyven paa hans Dør og spurgte, hvordan han havde tilbragt Natten.

„Daarligt nok,” svarede Singebok, „jeg kunde ikke falde i Søvn, og derfor gav jeg mig til at synge.“

„Ja, vi hørte det,” svarede Manden. „Du sang saa høit, at hverken jeg eller min Kone fik Ro; men kom nu ind og spis Frokost.“

„Nei, ellers Tak,” sagde Singebok; „men jeg vil give Dig et Raad. Naar Du næste Gang overlægger med din Kone at slaa et Menneſke ihjel, skal Du først se efter, at Væggen er tykkere, end den var mellem Dig og mig inat. Jeg hørte Eders Anslag, og derfor vil jeg heller ikke tjene hos Dig.“

Da Singebok havde sagt dette, gik han sin Vej og blev ved at vandre fremad, til han imod Aften kom ind i en stor Skov. Her lagde han sig til Hvile og sov. Da han havde ligget lidt, forekom det ham, at Nogen hvisttede i Nærheden. Han reiste sig og saae to Mænd ifærd med at oversæve et Træ nede ved Roden.

„Det bliver nu det tolvte,“ sagde den Ene, da deres Arbejde var endt. „Hvor godt saa vor Herremand passer paa, have vi dog været hans Mestres denne Gang og spillet ham et Puds. Her ere nu tolv af hans største Træer oversavede saa nær, at vi blot behøve at sætte Ryggen til for at saa dem til at falde. Inat stjæle vi en Vogn og et Par Heste, og imorgen Nat kjøre vi Træerne hjem.“

Da de havde talt saaledes, klinede de Savfurerne i Træet til med Mos og Jord og gif deres Bei.

Singebof lagde Mærke til Stedet og fulgte efter de to Mænd, han saae dem gaa ind ad deres Huusdør. Da han kom tilbage, mødte han en gammel Herremand, som gif og samlede Jordbær.

„Skal jeg hjælpe Dig?“ spurgte Singebøf.

„Det siger jeg Tak for,“ svarede den Gamle. „Synet flaaer mig feil, og min Karl ligger og dovner hjemme og vil ikke lyde, hvad jeg befaler ham.“

Singebof hjalp den Gamle, og det varede ikke længe, før de havde samlet en stor Krukke fuld.

„Hvem er disse Jordbær til?“ spurgte Singebøf, da de vare færdige.

„Der kom Bud fra Kongen imorges, at jeg skulde skaffe ham en Krukke fuld til næste Dag, og jeg bad da min Tjenestekarl at plukke dem, men han havde ikke Lyst til at bestille noget idag. Vilde jeg have Jordbærrene, maatte jeg selv plukke dem.“

„Det er en daarlig Karl,“ sagde Singebøf. „Var jeg i Eders Sted, vilde jeg se at saa mig en anden.“

„Det er ikke saa let, som Du troer. Samme Karl forstaaer sig paa de sorte Kunster og kan arbejde ligesaa meget som sex Andre, naar det falder ham ind. Derfor

maa jeg bære over med ham og finde mig i hans Indfald."

"Men jeg kan arbejde for Tolv," sagde Singebok, "og forstaaer ogsaa lidt mere end mit Fadervor. Hvis I har Lust, kan I jo prøve mig."

"Det figer jeg ikke nei til," svarede Herremanden. "Hvis Du er saa dygtig, som Du giver Dig ud for, kan Du følge med op paa Gaarden og skal faa dine magelige Dage."

Efter denne Tale fulgtes de ad til Herregaarden. Den gamle Mand gjorde ingen Hemmelighed af hvad Singebok havde lovet, og da han sad og spiste sin Aftensmad i Borgstuen, kom den kloge Karl ind og spurgte, om det var ham, der kunde arbejde for Tolv.

"Ja det er," sagde Singebok.

"Saa Du vil binde an med mig?"

"Jeg vil prøve paa det," svarede Singebok.

"Det vil blive Dig en haard Nød at knække."

"Jeg vil gjøre mit bedste," sagde Singebok.

Da Singebok havde spist saa meget som han vilde, spurgte han, hvor han skulde ligge om Natten og fik sit Kammer anvist i Enden af Gaarden. Saa snart han mærkede, at alle Folk vare gaaede til Ro, stod han op, klædte sig paa igjen og listede sig ud paa Lur efter de to Tyve, som vilde komme om Natten for at stjæle et Par Heste og en Vogn fra Herremanden. Det varede ikke længe, før han hørte dem. Singebok lod dem tage hvad de vilde, men sneg sig efter dem for at se, hvor de skjulte det stjaalne. De kjørte længe paa kryds og og tværs igjennem Skoven og standsede endelig, da de kom til en stor Gravhøi. Her aabnede de en Dør i Høien og trak Heste og Vogn ind. Singebok stod paa

Lur i Nærheden og saae alt. Den ene af Tyvene tog nu to Halmstraa og lagde dem paa Kors op over Høien.

„Hvad skal det betyde?“ sagde den Anden.

„Herremandens Karl forstaaer sig paa Trolldkunster, men jeg forstaaer mig paa at lægge Kors, over dem har han ingen Magt.“

Efter at Tyvene igjen havde tilluftet Høien, gif de hjem, Enhver til sit.

Singebof gif ogsaa hjem og lagde sig tilfængs. Næste Morgen, da Folkene kom op og mærkede, at Heste og Vogn vare stjaaalne, opstod der stor Larm i Gaarden. Herremanden blev meget bedrøvet, det var hans to bedste Heste, Tyvene havde taget. Den gamle Karl stod og lo og sagde til ham:

„Er det noget at sørge over? Rigtignok har I mistet en Vogn og et Par Heste, men dem maa I da sagtens kunne faa tilbage igjen, siden I har en saa klog Karl i Eders Tjeneste som Singebof. Lad os kalde paa ham og se, hvad han duer til.“

„Det Indfald var ikke saa galt,“ sagde Herremanden.

Han gif ind til Singebof, som endnu laa i Sengen, og bad ham forsøge, om han kunde faa det stjaaalne tilbage eller opdage, hvor det var blevet af.

„Det er endda ikke vanskeligt,“ svarede Singebof, „men siden I allerede har en klog Karl i Eders Tjeneste, saa lad ham som den Ældste gaa først og se, hvad han kan faa opsporet; naar han har søgt i Formiddag, vil jeg søge i Eftermiddag. Den af os, som da er heldigst, skal være den Andens Overmand og kaldes Mester.“

Dermed var Herremanden tilfreds, og den gamle Karl drog afsted. I Begyndelsen ansaae han det for en let Sag at finde det stjaalne ved Hjælp af sin hemmelige Kunst, men det faldt ham besværligere end han troede, fordi den ene af Tyvene havde lagt Kors paa Høien. Formiddagen gik. Lidt efter Middag vendte Karlen flukøret tilbage.

„Jeg har hverken kunnet opspørge Heste eller Vogn,“ sagde han til Herremanden, som stod i Porten. Send nu Singebok ud og lad os se, hvad han duer til. Dersom han kan bringe det stjaalne tilbage, holder jeg ham for min Mester.“

„Det er godt,“ sagde Singebok. „Jeg vil gjøre hvad jeg kan.“

Da de havde spist til Middag, gik Singebok ind i Skoven, hen til Høien, hvor han om Natten havde seet Tyvene skjule deres Rov. Han aabnede Indgangen, trak Hestene ud, spændte dem for Vognen og jog afsted, saa hurtigt han kunde, tilbage til Herregaarden. Der var Ingen, som ventede ham saa tidligt. Da Herremanden saa ham komme, gik han ned og takkede ham og gav ham en god Belønning. Men der var endnu mere tilbage. Singebok havde ogsaa sagt, at han kunde arbejde for Tolv. Det skulde han bevise den næste Dag. Tidligt om Morgen kom Herremanden ned og sagde, at de skulde gaa ud og skove Brænde.

„Ved samme Leilighed kan vi faa at se, hvem af Jer der er den Bedste til sin Gjerning; dersom Du viser Dig ligesaa flink idag som igaar, skal Du ikke have gjort det for intet.“

„Vi faa at se til,“ sagde Singebok, tog Dre og Sav og gik hen til de tolv Bøge, som Tyvene havde

oversavet. Efter en Times Arbeide laa de fældede paa Jorden. Imidlertid var den anden Karl heller ikke ledig. Aldrig havde han i Herremandens Tjeneste arbeidet saa ivrigt som idag for at blive Singeboks Mester; men længe før han fik sex Træer fældet, saa Herremanden Singebok komme syngende ind i Gaarden, med Dren paa Nakkens.

„Hvorfor kommer Du saa tidligt?“ spurgte han.

„Jo!“ svarede Singebok. „Jeg har fældet tolv Træer siden imorges, det kan være nok for det første.“

„Nu narrer Du mig vist,“ sagde Herremanden. „Det er aldrig muligt, at Du i den korte Tid skulde kunne have bestilt saa meget.“

„Jeg tænker at Træerne ligge der endnu,“ sagde Singebok.

Herremanden gik ud og saa tolv af de største Træer ligge paa det Sted, Singebok angav. Den gamle Mand kunde ikke komme til sig selv af Forundring herover. Troldkarlen var nær ved at springe i Flint, da han hørte, at han ogsaa denne Gang maatte erkjende Bjergmanden for sin Mester, og det skøndt han havde taget sine hemmelige Kunster til Hjælp for at seire.

„Det seer næsten ud, som om Du har din Overmand for Dig,“ sagde Herremanden til ham. Du kommer nok til at give tabt for Singebok.“

„Endnu ikke,“ sagde Karlen. „Han har overvundet mig to Gange, men Enden er ikke endda. Forsøg ham endnu engang, hvis han saa staaer sig vil jeg give tabt og tjene Eder alle mine Dage uden at forlange ringeste Løn derfor.“

„Hvad vil Du da have, jeg skal forsøge ham med?“ spurgte Herremanden.

„Lad ham bringe den Kurv Jordbær, Kongen sendte Bud efter, op til Slottet.“

„Lad ham det,“ sagde Herremanden.

Singebof blev nu kaldt ind og fik Befaling at gaa med Jordbærrene.

„Du kan aldrig tage fejl af Veien,“ sagde Karlen, „naar Du blot bliver ved at gaa ligefrem, til Du kommer til en stor Port, der banker Du paa og leverer Kurven fra Dig.“

„Det skal ikke,“ sagde Singebof.

„Der stikker vist noget under,“ tænkte han, da han gik til Slottet. „Karlen lo saa lumsk ad mig, Herremanden ogsaa; jeg troer ikke, Nogen af dem mener mig det godt; men vi finde vel paa Raad endda.“

Da han næsten havde naaet Slottet, kom der en lille Hund løbende hen ad Veien, hvor han gik. Han loffede Hunden til sig og gav den et Stykke af sin Mellemmad. Hunden logrede med Halsen og blev ved at følge efter ham. Da Singebof kom til Porten, saae han en Mængde Menneskebeen ligge paa Veien.

„Her lader det ikke til at være godt at gaa for Den, som holder af hele Lemmer,“ tænkte Singebof.

Efter at have betænkt sig lidt, tog han Kurven, hængte den om Hundens Hals, og idet Porten blev lukket op, skød han Hunden ind ad den, men selv blev han staaende udenfor.

Det varede ikke længe, før han hørte et ynkeligt Skrig af Hunden. Strax efter raabte en frygtelig Stemme indenfor:

„Det var din Lykke, at Du ikke kom nærmere. Gaa, og hils din Herre, at jeg har faaet hvad jeg vilde.“

„Tænkte jeg det ikke nok,“ sagde Singebok til sig selv. „Trolldkarlen pønsede kun paa at faa mig af med Livet, men nu skal han ogsaa faa Skam til Gjengjæld, det første jeg seer min Leilighed dertil.“

Med denne Beslutning vandrede han hjemad og blev modtagen af Herremanden og Karlen, som stod og ventede paa ham i Porten.

„Naa, hvordan gik det Dig?“ spurgte Herremanden. „Gik Du Kurven afleveret?“

„Ederes Orde er besørget,“ svarede Singebok, „hvor haardt det end holdt.“

Herremanden begyndte nu at udspørge ham, men Singebok vilde ikke indlade sig paa nogen Forflaring. Næste Dag skulde han og Karlen ud at fløve Steen, Enhver af dem fik sin Dynge anvist. Da de havde arbejdet nogen Tid, lagde Karlen Hammeren og gav sig i Tale med Singebok, i den Hensigt at udforske ham om, hvordan han havde baaret sig ad for at slippe heelsskindet ud af Slottet.

„Det kan jeg nok sige Dig,“ svarede Singebok, „hvis Du først vil besvare mig et Spørgsmaal. Er det sandt, at Du kjender til de sorte Kunster?“

„Ja,“ svarede Karlen.

„Jeg har tidt hørt tale om denne Videnskab, men endnu aldrig truffet Noget, som ret kjendte til den. Dersom Du er klogere end Andre, saa giv mig et Beviis derpaa.“

„Ja,“ sagde Karlen. „Hvad vil Du have, jeg skal forvandle mig til?“

„Kan Du forvandle Dig til en Frø og gjøre Dig saa lille, at Du kan krybe ind i Gullet, som jeg har gjort i den Steen?“

„Hvorfor ikke det," svarede Karlen. „Men naar jeg har gjort det, skal Du ogsaa sige mig, hvordan Du har Dig ad med at blive min Overmand igaar og iforgaars."

„Det kan Du stole paa," sagde Singebok, „men gør Dig først til en Frø."

Trolldkarlen omskabte sig nu til en Frø, men han var alligevel for stor til at krybe ind i Hullet.

„Sagde jeg det ikke nok," raabte Singebok. „Du har vel kunnet gøre Dig til en Frø, men jeg er løst fra mit Løfte, for Du kan ikke krybe ind i Hullet."

„Bliv lidt," sagde den Anden. „Lad mig prøve engang igjen."

Han gjorde sig mindre og mindre, tilsidst lykkedes det ham at komme ind i Hullet.

Aldrig saa snart sad han derinde, før Singebok tog en Prop og drev den ind i Stenen.

„Se saa!" sagde han, „saa Dig nu til Ro der for det første. Igaar vilde Du volde min Død, til Gjengjæld skal Du saa Lov at sidde her til Dommedag."

Da Trolldkarlen mærkede, at det var Alvor, begyndte han at græde og bede for sig, men Singebok agtede ikke derpaa.

„Hvis Du vil lade mig komme ud," sagde Karlen, „skal jeg sige Dig, hvordan Du kan komme ind i Slottet og faa Prindsessen til Ægte."

„Du vil vist narre mig," sagde Singebok.

„Na, luk mig ud! luk mig ud!" raabte Karlen.

„Farvel!" sagde Singebok.

Med disse Ord gif han op paa Herregaarden.

„Naa, Singebok!" sagde den gamle Herremand, „har Du fløvet Steen?"

„Ja," sagde Singebok. „Men nu har jeg i de tre sidste Dage lidt saa meget ondt, at jeg er kjed af Eders Tjeneste. Jeg kommer derfor og siger Farvel."

Herremanden blev meget bedrøvet herover. Han søgte at overtale Singebok til at blive, lovede ham Guld og grønne Skove; men Singebok var ikke til at bevæge, han havde andet i Tankerne og forlod Gaarden.

„Nu vil jeg se, om jeg kan komme ind paa Slottet," sagde han til sig selv. „Alle Folk tale om den smukke Prindsesse. Jeg har faaet Lyst til at prøve min Lykke hos hende. Medens han gik og overveiede, hvordan han bedst skulde bære sig ad for at naa sin Hensigt, kom han til det Sted, hvor han igaar havde truffet den lille Hund. Der laa en død Hest, og omkring den stod en Løve, en Hund og en Myre og trættedes.

„Hvad staaer I her og skjændes for?" spurgte Singebok.

„Vi have lugtet dette Nadsel," sagde Løven, „og nu kunne vi ikke blive enige om at dele det. Vil Du hjælpe os?"

„Ja! den Tjeneste kan jeg sagtens gjøre Eder," sagde Singebok.

Han deelte nu Hesten i tre Parter, Løven fik Kjødet, Hunden Benene, og Myren Skindet. Dermed var Enhver tilfreds, og da Singebok gik bort, sagde Løven til ham:

„Siden Du skiftede saa vel imellem os, skal Du ogsaa have noget for din Umage. Hver Gang Du siger: Mand bliv Løve, bliver Du til en Løve, og siger Du: Løve bliv Mand, saa faaer Du din forrige Skikkelse igjen."

„Af mig skal Du ogsaa faa noget,“ sagde Hunden. „Hver Gang Du siger: Mand bliv Hund, forvandles Du til en Hund, og siger Du: Hund bliv Mand, saa bliver Du til en Mand igjen.“

„Jeg vil heller ikke staa tilbage,“ sagde den lille Myre. „Hver Gang Du siger: Mand bliv Myre, forvandles Du til en Myre, og siger Du: Myre bliv Mand, bliver Du til en Mand igjen.“

„Ja, nu skal I have Tak!“ sagde Singebok og gik sin Vej.

Da han havde gaaet noget, tænkte han: „Jeg maa dog prøve, om Dyrene have narret mig, eller om det forholder sig, som de sagde.“

Han ønskede sig nu i en Løves Skikkelse, og næppe havde han gjort det, før han stod forvandlet til en Løve. Fra Løve ønskede han sig til Hund, fra Hund til Myre, og alt traf ind, som Dyrene havde lovet.

„Det er godt,“ sagde Singebok. „Nu tænker jeg ikke, der skal være Vanskelighed ved at komme ind i Slottet.“

Da han naaede Porten, skabte han sig til en Myre og krøb ind igjennem Nøglehullet. Saa snart han lykkelig og vel var kommen ind, forvandlede han sig igjen i Hunds Skikkelse og løb op til Slottet. Prindsessen sad ved Vinduet. Da hun saa den smukke Hund, sagde hun til Tjeneren, at han skulde gaa ud og hente den. Singebok lod sig fange og kom ind til Prindsessen. Han maatte nu sande Rygtet og tilstaa, at han aldrig i sine Levedage havde seet saa deilig en Prindsesse. Hun tog Hunden paa Skjødets, legede med den og kunde ikke blive fjed af at kjærtegne den. Om Natten forvandlede Singebok sig til en Mand og sagde

til Prindsessen: „Holder Du af mig, saa holder jeg af Dig.“

Prindsessen blev meget forundret herover, men da Singebok havde fortalt, hvordan alt var gaaet til, følte hun Kjærlighed for ham, og næste Morgen sendte hun Bud til Kongen og sagde, at han skulde lade Bispen hente, for nu havde hun fundet en Kjæreste, som hun vilde giftes med. Kongen gik ind til Prindsessen, og Singebok gjentog sin Fortælling.

„Hvis Du ønsker at faa min Datter til Ægte, maa Du først fortjene hende,“ sagde Kongen.

„Siig hvad I forlanger, saa vil jeg gjøre hvad jeg kan,“ sagde Singebok.

Kongen fortalte nu, at Slottet var blevet fortryllet af hans Nabo, en mægtig Troldekonge. Det var ham, som havde givet Porten en Vogter, saa glubende, at den sendte alle dem, der vovede sig ind i Slottet. Kongen og hans Datter vare selv undgaaede Fortryllesen paa det Vilkaar, at de hver Dag skulde sende en Drift fede Svin over til Trolde.

„Jeg vil nu forelægge Dig tre Betingelser,“ sagde Kongen, „hvis Du kan opfylde dem, skal Du faa min Datter og blive min Efterfølger i Regeringen. Den første er, at Du befrier mig fra den flemme Portvogter, den anden, at Du ødelægger Troldekongen og fritager mig fra den Skat, jeg maa svare ham, den tredie, at Du bringer mig Troldeens Rigdomme.“

„Jeg vil se, hvad jeg kan,“ sagde Singebok. „Giv mig nu noget at spise, imorgen drager jeg ud og begynder mine Eventyr.“

Kongen førte Singebok ind i Salen og lod dække et Bord for ham. Derpaa maatte Singebok fortælle om

sin Herkomst og de Hændelser, som vare mødte ham. Da Aftenen kom, tog han Afsked og sagde, at han næste Morgen vilde drage ud og friste, hvad Lykken havde bestemt. Saa snart han var kommen i Seng, gav han sig til at overveie alt og besluttede først at give sig i Lag med Portneren. Da Solen stod op næste Morgen, gik han ud af Slottet og krøb igjennem Røglehullet paa Porten, ved at bære sig ad ligesom den foregaaende Dag. Derefter forvandlede han sig til en Hund og begyndte at gå. Portneren lukkede strax op for ham, men aldrig saa snart var Singebok kommen ind, før Uhvret foer hen for at sønderrive ham, ligesom det gjorde ved alle de Dvrige, der vilde ind, blot med Undtagelse af den gamle Karl hos Herremanden, hvem det ikke kunde faa Bugt med, fordi han kjendte de sorte Kunstter. I samme Dieblit, Trollden foer ind mod Hunden, forvandlede Singebok sig til en Myre og raabte til Trollden:

„Nu lege vi Skjul; find mig, om Du kan.“

Portneren søgte og søgte forgæves, tilsidst blev han fjed deraf og gik ind; men strax forvandlede Singebok sig til en Hund igjen og blev ved at omskabe sig til Hund og Myre, eftersom den Anden søgte ham. Da Trollden tilsidst mærkede, at det ikke var muligt at faa Bugt med Singebok, bad han ham komme frem i sin sande Skikkelse og lovede ham en stor Pøse Penge, hvis han vilde tage Tjeneste hos ham. Singebok sagde ja og forvandlede sig igjen til en Hund. Denne Gang var det Trolldens Alvor at fkaane ham, deels fordi han kunde mærke, at Bjergmandens Søn var hans Overmand, deels ogsaa fordi han var bleven saa gammel og aflægs i de mange Aar, han havde siddet som Bogter

i Borten, at han nok kunde trænge til en Medhjælper i sin Alberdom. Singebok blev altsaa ved at beholde sin Skikkelse som Hund den Dag og kunde ikke klage over Trollden. Han havde sin gode Føde og intet at bestille, thi den Frygt, Portneren havde indjaget Folk, holdt Alle borte fra Slottet.

„Det er nu godt nok,” sagde Singebok til sig selv, „men vi maa nok ogsaa tænke paa at faa Trollden afsted, som jeg lovede Kongen.”

Om Natten forvandlede han sig til en Myre og krøb ind i Sengekammeret, hvor Portneren laa.

„Sover Du, Kone?” spurgte Trollden.

„Nei, jeg gjør ikke,” sagde hun. „Hvad vil Du?”

„Jeg mærker, at jeg bliver svagere Dag for Dag. Staa op og hent mig den Flaske, som hænger henne paa Væggen, for at jeg kan drikke mig nogle Kræfter til.”

Konen adlød. Da Trollden havde druffet lidt, sagde han: „Det gjorde godt, nu vender min gamle Styrke tilbage. Hæng Flasken op paa dens Plads igjen.”

„Det er altsaa den Flaske, der holder Trolldens Kræfter vedlige,” tænkte Singebok. „Det bliver bedst, jeg gemmer den for ham.”

Han listede sig hen og tog Flasken. Næste Nat krøb han ind i Sengekammeret igjen.

„Kone!” sagde Trollden, „sover Du?”

„Nei, jeg gjør ikke,” svarede hun. „Hvad vil Du?”

„Hent mig den lille Flaske, som hænger henne paa Væggen.”

Konen stod op, men Flasken var borte. Trollden vilde ikke tro det, han stod ogsaa op, tændte Lys, og de søgte nu begge To efter Flasken. Da Singebok havde seet paa dette i nogen Tid, sagde han: „Jeg troer ikke

det nytter, Du leder efter din Flaske, for den faaer Du aldrig mere."

Da Trollden hørte dette, blev han rasende og sprang omkring i Stuen for at finde Singebok og slaa ham ihjel; men Bjergmandens Søn var ligesaa klog som han, og endda lidt til. Han sad paa Trolldens Skulder og gjækkede ham. Efter længe at have søgt forgæves, blev Trollden omsider saa afkræftet, at han faldt om paa Gulvet og raabte og skreg til Singebok, at han endelig maatte lade ham faa Flasken igjen.

"Du kan spare dine Bønner," sagde Singebok, "for Du faaer den alligevel ikke."

"Vil dit Skarn da, at jeg skal dø?" spurgte Trollden.

"Hvis Du ikke kan leve, faaer Du at dø," svarede Singebok.

Trollden blev nu saa daarlig, at han ikke kunde røre sig. Da Singebok saa dette, bar han ham ned i den dybe Kjælder og lukkede Døren ilaas. Derpaa gik han op til Kongen for at melde, at han nu havde bestaaet det ene Eventyr og faaet Portneren af Veien. Kongen blev meget glad herover, førte Singebok til Høibords, og Folk i Byen vare ogsaa glade, fordi de nu vare blevne den besværlige Trolld kvit og kunde gaa ind og ud ad Porten, saa ofte de lystede.

Men Singebok havde ikke tilendebragt sit Eventyr saa vel, som han troede; rigtignok opgav Trollden sin Aand i Kjælderens, men da han blev ført derved, glemte Singebok Konen. Saa snart hun saa sig alene, løb hun ud af Byen, over Stok og Steen, hen til Troldekongen og fortalte ham, hvad der var hændet om Natten. Desuden raadede hun ham til selv at være paa Post,

eftersom Singebok vist ogsaa havde i Sinde at give sig i Dag med ham. Alt dette vidste Singebok ikke det ringeste af; men om Formiddagen, da han havde styrket sig med Spise og Drikke, tog han Afsted med Brindsessen for at begynde sit andet Eventyr. Et Stykke udenfor Slottet mødte han Hyrden, som drog afsted med de tolv fede Svin til Trollden.

„Hvor skal Du hen?“ spurgte Singebok.

„Gud bedre det!“ svarede Hyrden, „her driver jeg hver Dag Svin til den lede Troldekonge. Det er med Nød og næppe, jeg undgaaer at blive slugt af ham, ligesom Dyrene; bestandig klager han over, at de ere for magre.“

„Jeg skal hjælpe Dig,“ sagde Singebok. „Der har Du nu en Hvedekage, gjem den, og fast den til mig siden, naar jeg forlanger den.“

Han fulgte nu med Hyrden. Da de havde gaaet noget, hørte de et stort Bulder af Troldekongen, som kom for at tage Svinene. Singebok blev ved at gaa foran Driften. Troldekongen spurgte, hvad han havde her at bestille.

„Jeg gaaer og vogter min Herres Svin,“ svarede Singebok.

„Saa er jeg din Herre!“ svarede Trollden, „for Svinene tilhøre mig.“

„Det vil vi nappes om,“ sagde Singebok.

„Jeg skal æde Dig tilligemed Svinene,“ sagde Trollden og grinte.

„Saa maa Du gabe høiere, end din Portvogter gjorde, han prøvede ogsaa derpaa, men kunde ikke faa mig ned.“

„Er det Dig, som har slaaet min Broder ihjel,“ raabte Trollden, „saa skal Du da ske en Ulykke.“

Singebof forvandlede fig strax til en Løve og gav fig i Kæft med Trollden. Der opftod nu en fkræffelig Kamp mellem dem, fom varede i mange Timer, uden at den Ene dog kunde faa Bugt med den Anden.

Da Solen ftod høit paa Himlen, begyndte Trollden at blive træet og fagde: „Harde jeg blot mine tolv Svin i Livet, ffulde jeg snart gjøre det af med Dig.“

„Harde jeg blot min Hvedefage i Livet, ffulde jeg rive Dig i tusinde Stykker,“ fagde Singebof.

Da Hyrden hørte dette, fæftede han Hvedefagen hen til ham. Næppe havde Singebof fpift den, før han gav fig i Kæft med Trollden igjen og fonderrev ham. Men hver Gang han troede at have gjort Ende paa hans Liv, vorede de adfplittede Lemmer fammen igjen. Da tog Hyrden en Haandfuld Sand og fæftede over dem, og faa fik Singebof Bugt med Trollden.

„Nu kan Du beholde Svinene til Belønning, fordi Du ftod mig bi,“ fagde Singebof. „Fra idag af fkal Du aldrig gaa til Trolldmanden mere.“

Hyrden var fjæleglad herover, han bød Singebof Farvel og drev hjem med Svinene.

„Det var det andet Eventyr,“ fagde Singebof, da han havde paataget fig Menneffeffikfelfe igjen; „det tredie er endnu tilbage, jeg frygter for, det vil blive det værffe.“

Han gif hjem til Kongen, og havde Glæden ikke været stor om Morgenens, faa blev den det om Aftenen ved Budfabet om Trolldens Død.

„Drag nu din Bei i Guds Navn,“ fagde Kongen den følgende Morgen. „Se at faa fat paa Trolldens Skatte. Medens Du er borte, vil jeg lave alting iftand til Bryllupet.“

Singebof drog altsaa afsted og kom over i Troldens Land. Der gif en Dag, og der gif to, men det var ikke muligt at faa at vide, hvor Troldens Skatkammer var. Han begyndte tilsidst at mistvivle om dette Eventyrs gode Udfald, da han en Aften lagde sig til Hvile ved Foden af en Gravhøi ude paa den vilde Hede. Medens han laa og tænkte paa, hvad han skulde gribe til, syntes han, at der kom Lys fra en Sprække i Gravhøien.

„Hvad kan det være?“ spurgte han sig selv. „Jeg maa ned og se, hvor det Lys kommer fra.“ Han forvandlede sig til en Myre, krøb ned i Sprækken, og I kan nok tænke Eder hans Forundring, da han saae den ene Tønde Guld staaende i Høien ved Siden af den anden; men under Loftet hang en Lampe, det var den, som skinnede paa Guldet. Nu vidste Singebof, hvad han vilde, krøb ud igjen og tog Kjende paa Høien. Den følgende Dag samlede han alle Bognmænd i næste By og lovede dem en anseelig Betaling for at kjøre ud i Heden med ham. Da de kom der, brøde de Gul paa Høien, læsede alle Troldens Gulddynger og øvrige Kostbarheder paa Bognene og kjørte derefter op paa Kongens Slot. Kort at fortælle, Singebof havde nu løst sine Løfter, fik Brindsessen, og jeg var med til hans Bryllup.

Nattergalens Varsel.

En Ridder skikkede sin Søn hen til en klog Mand, for at han kunde blive vel optugtet. Da Trygge, som Drengen hed, havde været syv Aar borte, vilde Ridderen

se ham igjen og lod gaa Bud efter ham. Trygge kom da hjem og var sin Fader og Moder til Glæde; han artede sig vel og havde lært meget godt hos Mesteren. Det hændte sig engang, nogle Aar efter Sønnens Hjemkomst, at Ridderen og hans Hustru sad tilbords, og Trygge stod og opvartede dem; da kom der en Rattergal og satte sig i det aabne Vindue og sang saa smukt, at det var en Lyst at høre.

„Hvem der nu kunde forstaa, hvad Fuglen synger,“ sagde Ridderen.

Trygge svarede: „Jeg forstaaer at udlægge Fuglesang, men I ville vist tage det ilde op, kjære Forældre! naar jeg forklarer den for Eder.“

„Ingenlunde!“ svarede Ridderen. „Fortæl os, hvad Rattergalen synger.“

Trygge svarede: „Det synger den lille Fugl, at jeg skal komme til Magt og Ære og blive saa fornem, at min Fader skal række mig Bandsfadet, og min Moder toe mine Hænder.“

„Den Dag skal Du aldrig opleve,“ svarede Ridderen. „Og jeg skal give Dig Kjende paa, at Fuglen har løiet.“

Med disse Ord tog han Sønnen og kastede ham ud i Havet, som løb forbi Slottet. Men ligesom Trygge var vel oplært i alt andet, saaledes forstod han ogsaa at svømme og blev ved at flyde frem paa Vandet, til han kom til en Steen, hvor han krøb op og sad i tre Nætter og Dage uden at faa Mad eller Drikke. Paa den fjerde Dag kom der et Skib seilende forbi Stenen. Da Skibsfolkene saae den smukke Dreng, lode de en Baad gaa ud efter ham og toge ham ombord. De bleve nu ved at seile, til de kom hen til et fremmed

Land, her folgte de Trygge til en fornem Mand. Kort efter at Drengen var kommen til Landet, lod Kongen sammesteds bekjendtgjøre, at Den, som kunde forklare Grunden til, at der bestandig fløi tre Ravnne hylende og sfrigende efter ham, saa snart han kom udenfor sit Slot, skulde faa en stor Belønning. Da Trygge hørte Tale om dette, sagde han til den fornemme Mand, som havde kjøbt ham, at hvis Naadigherren tillod det, saa var han Den, der kunde udlægge Kongen, hvad Ravnene vilde have. Da Manden hørte dette, gif han op til Kongen og fortalte, hvad Trygge havde sagt. Kongen sendte strax Bud efter ham og lod ham komme op til sig paa Slottet.

„Kan Du besvare mit Spørgsmaal?“ spurgte Kongen.

„Jeg tænker ja,“ svarede Trygge. „De To af Ravnene ere Han og Hun, de havde engang en Unge, som er den tredie Ravn. Medens Ungen var lille, kom der Hungersnød i Landet, saa at Forældrene næppe kunde bjerge Bøden til sig selv, end sige til en Tredie. Moderen fløi da bort fra Reben og lod Ungen skjotte sig selv, men Faderen kunde ikke bære det over sit Sind at lade den omkomme. Han fløi ud, og han fløi ind og opfødte Ungen i al sin Fattigdom og hungrede selv, for at den ikke skulde savne Næring. Noget Tid efter, da Hungersnøden var endt, kom Moderen tilbage og vilde atter være i den Unges Selskab, men Faderen nægtede det og bebreidede hende, at hun havde overgivet sit Afkom til Nød og Glende, da Trangen var størst. — Ja! men da jeg fødte ham, led jeg Ve for ham, svarede Moderen, derfor har jeg større Ret til min Søn end Du. — Nu flyve de tre Ravnne efter Eder, Herre

Konge! for at I skal stille deres Trøtte, og saa snart I har givet den Dom, som Eder tykkes bedst, vil I aldrig mere faa dem at se."

Kongen syntes godt om denne Udtydning. Da han næste Dag spadserede udenfor Slottet, og Ravnene igjen fløi omkring ham, fældede han Dom saaledes:

"Efterdi Moderen overgav den unge Ravn til Nød og lod ham ligge i Reden uden at sørge for ham, skal hun heller ikke være i hans Selskab; men da hun siger, at hun led Ve for ham i hans Fødsel, saa svarer jeg, at hendes Pine blev omvendt til Glæde, da hun første Gang skuede sin Søn. Derfor drage Moderen sin Ve; men den unge Ravn skal blive hos sin Fader."

Da Fuglene hørte denne Dom, fløi de bort, og fra denne Stund saae Kongen dem aldrig oftere. Trygge kom nu op paa Slottet, og Kongen tænkte, at siden Drengen besad saa sjeldne Gaver, vilde der ogsaa blive noget stort af ham med Tiden. Han lod ham opdrage til Ridderpil og Turnering, og Trygge vandt Alles Kjærlighed. Kongens Datter fattede ogsaa Godhed for ham og trolovede sig hemmeligt med ham. Da nogle Aar vare gaaede, gif Trygge ind til Kongen og bad om Lov til at drage over til Nabokongen, som berømmedes af Alle for sin Manddom og Dyder. Kongen tillod det, skjøndt han nødig skiltes fra ham, og Trygge sadlede sin Hest og red over i Naboriget. Han blev venligt modtagen, og da Kongen hørte, han var redet saa langt for at komme i hans Tjeneste, gjorde han ham til sin Mundskjænk og gav ham et Kammer paa Slottet.

Al samme Grund som Trygge var der ogsaa kommen en anden Ridder, som hed Tofe. Han og Trygge bleve snart bekjendte og sluttede Venskab med hinanden,

hvilket var saa meget inderligere fra Tokes Side, fordi han var svag og let at beseire, og fordi Trygge altid tog hans Parti og stod ham bi, hvor det gjordes nødig. Af Udseende lignede de hinanden saa meget, at de ofte bleve forveglede. Toke og Trygge tjente altsaa i Kongens Gaard og lærte Riddersæder. Et Aar efter lod Kongen udraabe en stor Turnering for at høitideligholde sin Datters Fødselsfest, og de Fornemste af Omegnens Ridderskab bleve indbudne. Trygge havde imidlertid lært alt, hvad der skiftede sig for en fuldkommen Ridder, men Toke kom sjældent paa Rendebanen. Aarsagen var, at han havde lært Kongens Datter Floriane at kjende og fattet Kjærlighed til hende. Hermed forholdt det sig saaledes: Kongen, som elskede Floriane over alt, sendte hende hver Dag nogle af de lækreste Retter fra sit eget Bord. Disse pleiede Toke at bringe og saae hende derfor daglig. Da Toke var ung og velvoren, varede det ikke længe, før Prindsessen fattede Godhed for ham. Hun spurgte ham om hans Familie og længtes tilsidst efter Middag, for at Toke skulde komme.

Toke betroede sin Ven den store Kjærlighed, han følte for Prindsessen, og spurgte ham om, hvorledes han skulde aabenbare hende den. Trygge lovede at hjælpe ham og magede det saa, at han Dagen efter kom til at bære Mad over til Prindsessen, istedetfor Toke. Floriane blev forundret herover og spurgte om Aarsagen.

Da svarede Trygge: „Toke er bleven syg; da det ikke var ham muligt at komme selv, bad han mig røgte hans Grinde.“

Prindsessen søgte at skjule sin Bedrøvelse over dette Budskab. Hun vovede ikke at udspørge Trygge mere

af Frygt for at forraade sig, hvilket hun dog allerede havde gjort. Næste Dag kom Trygge igjen og sagde:

„Det er blevet slettere med Tofe, han taler i Biddelse, og saa vidt jeg kan forstaa, maa det være en hemmelig Sorg, som han søger at dølge.“

Tredie Dag kom Trygge og sagde: „Nu veed jeg med Visshed, at Tofe lider af Hjertevee. Han holder af en Kvinde over sin Stand og vil faa sin Helseot deraf, hvis han ikke hjælpes.“

„Hvorledes kan han da hjælpes?“ spurgte Prindsessen, medens Taarerne randt ned ad hendes Kinder.

„Det vil jeg faa at vide,“ svarede Trygge og gik sin Vej.

Næste Dag kom han igjen og sagde, at Tofe i Biddelse havde kaldt ham hen til sit Leie og taget Afsked med ham, fordi han troede, at hans Endeligt var nær. „Da jeg spurgte, om der intet Middel gaves til at frelse ham, svarede han: Hvis den høie Dame, jeg holder af, blot vilde sende mig den Ring, hun bærer paa sin Begefinger, og hvori hendes Billede er afridset, skulde det ikke vare længe, før jeg kom mig igjen; men det gjør hun aldrig. Han beskrev mig da Ringen, og dersom jeg ikke vidste bedre, skulde jeg næsten tro, at det var den selvsamme Ring, som jeg seer paa Eders Finger.“

„Hvis saa er,“ svarede Prindsessen, „da giv Tofe min Ring, bed ham om at blive frisk igjen for min Skyld, saa sandt som J er bedre underrettet om den Hjertevee, Eders Ven føler, end J vil tilstaa for mig.“

Prindsessen gav Trygge Ringen, og han ilede strax over til Tofe, med hvem det forholdt sig saaledes, som Trygge havde fortalt Prindsessen.

Fra den Dag blev Tofe frisk igjen; han vidste, at

Floriane holdt af ham, og derfor havde han Trygge at takke. Nu tænkte han kun paa sin Kjærlighed, glemte Rendebanen og alle Dvælses, medens Trygge derimod Dag for Dag blev mere mandhaftig og tilsidst vandt over Enhver, som gav sig i Kæmp med ham. Saaledes gik det ved Hoffet, da Prindsessens Fødselsdag kom, paa hvilken den store Turnering skulde finde Sted. Trygge og Tofe bønfaaldt Kongen om, at de ogsaa maatte bryde en Landse; men Kongen meente, at de vare for unge til at kunne bestaa en Kamp, og afflog deres Begjæring. Da Dagen kom, mødte Ridderne paa Rendebanen, som var festlig smykket, og midt for Indgangen var opreist en kongelig Trone med to Sæder, det ene for Kongen, det andet for Floriane. Alle Ridderne maatte, da de rede ind, navngive sig for Kongen eller for Heroldderne. Det skete ogsaa, men tilsidst kom en Ridder i sort Rustning og med nedslaaet Visir, han vilde ikke navngive sig for Andre end Heroldden, og det endda i al Hemmelighed. De brødes nu med hinanden, og der faldt mange farlige Hug og Stik ved samme Dystløb, men Ingen stod sig bedre end den ubekjendte Ridder, som ikke vilde navngive sig. I Ringridningen som i Dystløbet var han de Andres Mester, og da endelig Kongen gav Tegn til, at Kampen skulde høre op, forlod han Rendebanen, ligesaa ubekjendt som han var kommen, og red sin Vej. Kongen lod strax gaa Bud ned til Heroldden og befalede ham at kundgjøre Ridderens Navn, og nu kan I tænke Eder hans Forundring og Florianes Glæde, da Tofe blev nævnet som Dagens Seirherre. Men endnu mere besynderligt var det, at Tofe blev ligesaa forbavset herover som de Dorige, thi Trygge havde kæmpet for ham og dult sit eget Navn, idet han nævnede Bennens.

Nogle Dage efter kom der Bud til Trygge, at hans Pleiefader Kongen laa paa sit yderste og forlangte, han skulde komme hjem. Trygge tog da Afsked med Kongen og begav sig paa Veien, men Floriane og Tofe fulgte ham udenfor Byen, og de græd begge To, da de skiltes fra Trygge, som havde gjort saa meget for dem og deres unge Kjærlighed. Da Trygge kom hjem, fandt han Kongen meget syg, og Prindsessen sad og sørgede ved hans Seng. Kongen lod ham strax komme for sig og sagde: „Jeg har spurgt dit Rygte, Trygge! medens Du var i fremmede Lande. Til Belønning for din Mandhaftighed vil jeg give Dig min Datter til Hustru, hvis Du ellers ikke har fæstet nogen anden Brud?“

Ved disse Ord smilede den gamle Konge, thi Prindsessen havde allerede betroet ham, at hun og Trygge holdt af hinanden.

„Jeg har ingen anden Brud fæstet mig, Herre Konge!“ svarede Trygge. „Min Hu og Tanke stod bestandig til Eders Datter fra den første Stund, jeg saa hende, og i den lange Tid, jeg var borte, længtes jeg kun efter hende.“

„Gud give Eder mange glade Dage!“ sagde Kongen. „Du skal være min Eftermand, Trygge! og styre mit Land, Dig selv til Hæder og Folkene til Glæde.“

Da den gamle Konge havde sagt dette, vendte han sit Hoved og døde og blev begravet; men Trygge stod paa Stenen og blev keiset til Konge af Folket.

Medens dette skete, var der kommen en Ridder over til Nabokongens Hof, hvor Tofe opholdt sig. Han hed Gramling, og saa snart han saa Floriane, fattede han Kjærlighed til hende. Hun agtede ikke derpaa, siden hun med hver Dag fik Tofe kjærere. Gramling forstod der-

imod at gjøre sig vel anseet hos Kongen. Da han talede til ham om sin Kjærlighed, havde Kongen intet derimod, men bød ham dog først at forhøre sig hos Floriane, siden han ikke ønskede at paatvinge hende Noget. Ridder Gramling gif da ind som Beiler for Prindsessen, men fik Afslag. Herover blev han meget vred og besluttede at hævne sig. Altsaa passer han Prindsessen op og gjør sig gode Venner med en af hendes Terner, som var saa ond, at hun for Ridderens Guld og Løfter forraadte Prindsessen og sagde, at hendes Herfskab holdt af Tofe. Med denne Forklaring gif Gramling ind til Kongen og anklagede Tofe. Kongen blev meget vred og sendte Bud efter Synderen, men Tofe nægtede alt, og da Prindsessen blev adspurgt, vilde hun heller ikke tilstaa noget.

„Ja,“ sagde Kongen, „saa er der ikke andet for, end at I maa fægte med hinanden.“ Og Dagen til Rampen blev bestemt. Tofe gif nu paa Raad med Prindsessen og tilstod hende aabenhjertigt, at han ikke var stærk i Ridderespil, ligesom ogsaa, at det var Trygge, som havde kæmpet forrige Gang i hans Sted. Prindsessen raadede ham da at se at faa Trygge til ogsaa at hjælpe dem mod Gramling.

Derpaa gif Tofe Dagen efter ind til Kongen og sagde, at hans Fader laa for Døden, og at han vilde besøge ham, før han skulde slaaes. Det kunde Kongen ikke nægte, og Tofe reiste, men han red over til Trygges Land for at bede Vennen om Hjælp. Nu traf det sig saaledes, at han netop kom til Slottet Dagen før Trygges Bryllup skulde holdes, men da der ingen Tid var at give bort, lovede Trygge at drage over og kæmpe, imidlertid skulde Tofe blive paa Slottet hos hans Brud. Som sagt saa gjort. Om Morgenens paa den Dag, der

var fastsat til Rampen, red Trygge ind paa Kendebanen, iført den sorte Rustning, som han alt engang før havde baaret. Rygtet om denne Strid havde udbredt sig i hele Landet, og Folk kom langveis fra for at se, hvorledes der blev fægtet for Florianes Ære. Just som begge Kæmperne rede frem, hver paa sin Side af Banen, udraabte Herolden: „Kongelig Majestæt haver befalet mig at kundgjøre, at saasom den skønne Florianes Ære her staaer paa Spil, saa tilfiger han hendes Haand til Den, der bærer Seiren hjem. Gud være Eders Sjæle naadig!“

Trompeterne blæste, og Ridderne fore frem mod hinanden, og det maatte man lade Gramling, at han fægtede som en brav Ridder og gjorde alt, hvad han kunde, for at bevise Kongen sit Udsagn. Men det maa berettes, at Trygge omsider blev hans Mester og først huggede Ridderens Fjere af, dernæst Hjelmen, dernæst Hovedet, som sad i Hjelmen. Der opstod da stor Larm og Raab af Menigheden, de jublede og sang, thi nu var Prindsessens Ære reddet. Kongen kaldte den antagne Ridder Tofe hen til sig, takkede ham, fordi han saa mandhaftig havde bevidnet hans Datters Uskyldighed, og sagde, at deres Bryllup skulde staa den samme Aften.

„J holde mig dette tilgode, Herre Konge!“ sagde Trygge. „Allerførst maa jeg bede om Lov til at gjensee min Fader. Han droges med Døden, da jeg forlod ham. Jeg vil nu tilbage til hans Sotteseng.“

Kongen fandt Behag i Ridderens sønlige Kjærlighed, tillod ham at reise, og Trygge drog da ud af Staden igjen, uden at Kongen tænkte andet, end at det var Tofe, der red, Prindsessen alene undtagen. Da Ridderen tog Afsked med hende, sagde hun:

„Efterdi Du nu tre Gange har beviist mig godt,

saa maa Du til Gjengjæld tre Gange bede mig om det fjæreste, jeg eier, og der skal ikke være den Deel, uden jeg jo giver Dig den med Glæde."

"Maaske turde den Tid komme, da jeg vil huske paa Eders Ord," sagde Trygge og red sin Vei. Han drog nu hjem til sit eget Land, hvor Tofe anden Dagen efter bivaanede hans Bryllup, før han reiste bort. Ved Afskeden sagde Tofe:

"Fordi Du tre Gange har givet mig mere end Livet, maa Du til Gjengjæld forlange alt, hvad Du vil. Der skal ikke være den Deel, jeg vil nægte Dig."

"Naar Tiden kommer, skal jeg tage Dig paa Ordet," sagde Trygge og bød sin Ven fare med Gud.

Da Tofe kom hjem, holdt han ogsaa Bryllup og blev Kongens Medregent, og begge Ridderne levede nu i Herlighed og Glæde. De besøgte hinanden og holdt Turneringer og Herredage sammen. Imidlertid tænkte Trygge ved sig selv, om Tofe og Floriane ogsaa virkelig vilde vise sig saa taknemlige mod ham, som de havde lovet.

"Jeg gad dog nok sætte dem paa en Prøve," sagde han til sin Hustru og aftalte Sagen med hende.

Altjaa lader han Dronningen skrive et Brev til Tofe, hvori hun underretter ham om, at hendes Mand var falden i en svær Sygdom, og at de frygtede for, det vilde blive til Spedalskhed. Tofe blev meget forfærdet herover, men Kongen og han vare paa den Tid indviklede i Riv og Strid med deres Naboer, saa han ikke kunde komme over og se til Vennen. Derpaa havde Trygge gjort Regning. Han tog en Stav i sin Haand og gik til Tokes Slot. Da han kom i Gaarden, sad der mange Syge og ventede paa den Almisse, Tofe og

Floriane hver Dag pleiede at give dem. Trygge satte sig ned paa Trappen ved deres Side. Da Tofe gik tilbords, bad Trygge Hovmesteren sige til Kongen, at ude paa Trappen sad en stakkels Mand, som bad om at komme ind til Taslet og faa sig lidt Mad, i Guds og Trygges Navn. Hovmesteren gik og forebragte hans Bøn. Saa snart Tofe hørte ham nævne Trygges Navn, bad han Tjeneren strax at lade den Spedalske komme ind, hvor syg han end var. Trygge gik da ind til Taslet, satte sig ned i en Krog af Stuen og blev be-
værtet med den samme Mad, som Tofe fik. Da Maaltidet var endt, gik Tofe hen til ham og udbrod i et Skrig af Forstrækkelse, da han i den Spedalske gjen-
kjendte sin Ven Trygge.

„Hvordan kommer Du her?“ spurgte han.

„Saadan,“ sagde Trygge, „at de have jaget mig fra Land og Rige, da de mærkede min Spedalskhed. Jeg tænkte da, at det var paa Tiden at huske Dig paa det Løfte, Du gav, dengang jeg kom fra Kampen.“

„Jeg mindes det vel,“ svarede Tofe, „og jeg vil gjøre endnu langt mere for Dig. Du skal faa Føde og Klæder i mit Huus og ansees for den Første næst efter Kongen.“

„Det vilde flet sig stikke, som jeg er faren,“ sagde Trygge. „Men bedre Tjeneste kan Du gjøre mig, hvis din Hu ellers staaer dertil.“

„Befal blot,“ svarede Tofe. „Saa skal det ske endnu i denne Time.“

„Da jeg spurgte de Vise tilraads om min Sygdom,“ sagde Trygge, „gave de mig det Svar, at der ikke var andet i Verden, der kunde hjælpe mig, end naar jeg toede mit syge Legem i Blod af et Barn; giv mig

derfor din ene lille Søn, at jeg kan tage hans Blod og komme til min Helsen igjen.

Tofe svarede: „Mine Børn ere mig det kjæreste paa Jorden, men Du har gjort saa meget for mig, at jeg ikke kan nægte Dig noget. Tag min Søn og gjør med ham efter din Villie.“ Ved disse Ord gif Tofe bort for at skjule sin Sorg, men han skikkede Drengen ind til Trygge. Næste Dag kom han igjen og spurgte, hvordan det stod sig med ham.

„Lidt bedre er det blevet,“ svarede Trygge, „men det forslaaer endnu ikke. Giv mig ogsaa din anden Søn, for at jeg kan to mig i hans Blod.“

„Din Villie ske,“ sagde Tofe og gif ud af Stuen i stor Sorg, men han sendte Sønnen ind til Trygge.

Tredie Dag kom han atter ind for at spørge til den Enge.

Da svarede Trygge, at han befandt sig bedre, men forlangte dog, for at blive fuldkommen rask, endnu den tredie Søn.

„Du skal saa ham,“ svarede Tofe, „thi dit Liv er mig kjærere end deres, alligevel jeg holdt saa inderlig meget af mine tre smaa Sønner. Heller ikke har jeg vovet at fortælle Floriane noget derom, thi hendes Hjerte vilde briste af Sorg herover.“ Medens Tofe sagde dette, løb de stride Taarer ned over hans Kinder, men han sendte dog sin sidste Søn ind til Trygge, som han havde lovet. Dagen efter stod Trygge op, fastede Stav og Raabe og sagde, at nu var han helbredet. Tofe glædede sig herover, midt i al sin Sorg. Da kom hans Hustru ind til dem og spurgte efter Børnene. Den ulykkelige Fader vilde dølge Sandheden for hende, men Trygge svarede:

„Tofe har givet mig dem for at jeg skulde tage deres Blod og to mit Legeme deri, efterfom det var det eneste Middel for mig til at blive karst igjen. I vredes vel sparlign herover?“

„Mine tre smaa Børn vare min eneste Glæde,“ svarede Prindsessen. „De teede sig saa vel, og vi tænkte, de skulde blive vor Alderdoms Glæde og Støtte; men Du har gjort saa meget for os, at Du fortjente ethvert Offer, som vi kunne bringe; thi vredes jeg ikke, fordi Du dræbte mine Børn. Gud gøre deres smaa Sjæle salige i Himmerig!“

Da Trygge hørte dette, kunde han ikke holde sig længer, han tog Tofe i Favn og græd ligesom Prindsessen, men det var af Glæde, og han sagde:

„Lad af at sørge! I ere en bedre Lykke værd, end at jeg skulde tage Eders Børn. Se her!“ Han aabnede Døren til sit Kammer, og tre smaa, deilige Sønner kom løbende ud derafra og omfavnede og kyskede deres Forældre.

„Jeg vilde kun friste Eder,“ sagde Trygge. „Gud tilgive, at jeg tvivlede om Eders Villighed til at gjengælde det lidet, jeg gjorde for Eder.“

Trygge opholdt sig nogle Dage ved Hoffet, og havde han ikke været velkommen før, saa blev han det nu, ligesom han heller aldrig havde holdt saa meget af Tofe, som efter at denne havde bestaaet i Fristelsen.

Siden reiste han hjem til sit eget Land igjen og tænkte fra nu af kun paa sin kjære Fader og Moder. Han havde forlængst tilgivet Ridderen, at denne i Hidfighed handlede saa grusomt imod ham, og nu længtes han efter at se ham igjen. Han reiste da med sin unge Dronning tilbage til Hjemmet og beskikkede et Sendebud

i Forveien, som skulde sige til Ridderen, at Kongen og hans Dronning kom for at besøge ham. Over denne uformodede Tidende blev den gamle Trygge og hans Hustru saare forundrede, men de gjorde i Hast alt rede paa Slottet, og da Kongen nærmede sig, gik de begge udenfor Porten og knælede for ham, medens han drog ind. Men den gamle Ridder tog sin Hue af og sagde:

„Held være Dig, Konge! Gud velsigne den Stund, Du træder ind over mit Dørtin.“

Siden førte de Kongen og hans Gemalinde op i Ridder salen, og da de vilde sætte sig tilbords, gik den gamle Ridder hen efter Vandfadet, men Moderen tog et Haandklæde og toede Kongens Hænder, alt som Rattergalen den Middag havde spaaet, og nu var Fuglens Varsel blevet opfyldt.

Efter Bordet kaldte Trygge Ridderen og hans Hustru affides og spurgte dem, om de sad barnløse paa deres gamle Dage.

„Ja vi gjør,“ svarede den gamle Ridder.

„Har I da aldrig haft nogen Søn?“ spurgte Kongen.

„Jo, vi havde en,“ svarede Ridderen, „men han er død. Gud være ham naadig!“

„Al nei!“ svarede den gamle Kone. „Hvorfor vil Du sige det, Trygge! og gjøre Dig til Løgner i din Alderdom? Vi havde en Søn, og vi har ham endnu.“

Med disse Ord løb Konen hen og kastede sig til Kongens Bryst. Trygge kyskede sin Moder, og de græd af Glæde.

„Jeg kjendte Dig paa Tølen,“ sagde hun, „for aldrig bliver en Moder saa gammel, at hun forgjætter sit Barns Stemme. Nu forlanger jeg ikke mere i denne Verden.“

„Vi have Begge savnet Dig meget,“ sagde Faderen, „og naar vi sad i vor Ensomhed, og Tiden faldt os lang, klagede vi og bad Gud om Forladelse, fordi jeg havde ladet mig henrive af min Ilindethed. Jeg mærker nu, at Vorherre har tilgivet mig, siden han lader os se Dig igjen. Vil Du være strengere, min Søn, og ikke tilgive din gamle Fader?“

Med disse Ord knælede Oldingen for ham, men Trygge reiste sig op og talede kjærlige Ord. Siden fortalte han dem alle de Hændelser, han havde oplevet, og sagde:

„Nu skulle I følge med hjem til mit Kongerige og have det godt paa Eders gamle Dage. Men med alt dette løi dog Nattergalens Varsel ikke, idet den sang forleden, thi idag har min Fader raft mig Vandfadet, og min Moder har toet mine Hænder.“

Indhold.

Sagn.

	Pag.
Polakkerhulen.	5.
Paaskemorgens Sagt.	11.
Kjeld	18.
En Balfart	27.
Klaus Skolemester.	30.
Glob og Eiler	37.
Djævelens Bro	44.
Mosemanden	50.
Næssefongen	62.
Jens Gjlding, som slog sin Fader.	75.
Tre Nagler af en Rustning.	81.
En Dronning	94.
Ulles Sønner	105.
En flog Borgermester	113.

Eventyr.

Høifolkene	135.
Livets Fugl	141.
Fosterbrødrene.	157.
Bjergmandens Jens.	166.

	Pag.
Ebeuds Historie	173.
Klaus Soldat	197.
Hans fra Abjerg	205.
Karens Søn	208.
Bjergmandens Hammer	214.
Gjengangeren	221.
Brødrene fra Hornshld	227.
Fattigmands Lykke	241.
Singebof	248.
Rattergalens Barfel	271.

